



# Hausjärven kunta

## Tilinpäätös 2021



Kunnanhallitus 29.3.2022 § 43  
Kunnanvaltuusto 7.6.2022 § xx

## SISÄLLYSLUETTELO

I	TOIMINTAKERTOMUS .....	4
1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa .....	4
1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	4
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....	6
1.3	Luottamushenkilöorganisaatio .....	8
1.4	Tilivelvolliset kunnan organisaatiossa.....	9
1.5	Yleinen ja oman alueen kehitys.....	11
1.6	Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa.....	15
1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	18
1.8	Kunnan henkilöstö.....	20
1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista asioista .....	22
2	Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä .....	25
3	Kokonaistalouden tarkastelu .....	28
3.1	Tilikaudentuloksen muodostuminen – tuloslaskelma ja sen tunnusluvut .....	28
3.2	Toiminnan rahoitus – rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut .....	30
3.3	Tase ja sen tunnusluvut .....	32
3.4	Ulkoiset kokonaistulot ja -menot .....	35
4	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	37
4.1	Konsernirakenne ja toiminnan ohjaus.....	37
4.2	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat .....	40
4.3	Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä.....	40
4.4	Konserniyhteisöille ja muille tärkeille yhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen .....	41
4.5	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	46
5	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä	50
II	TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU .....	51
1	Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen .....	51
2	Käyttötalousosan toteutuminen.....	58
2.1	Kunnanvaltuusto .....	59
2.2	Keskusvaalilautakunta .....	61
2.3	Tarkastuslautakunta.....	62
2.4	Kunnanhallitus .....	63

## Tilinpäätös 2021

2.5. Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus.....	71
2.6. Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus .....	83
2.7. Perusturvalautakunta .....	92
2.8. Sivistyslautakunta .....	109
2.9. Tekninen lautakunta .....	134
3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	150
4 Investointiosan toteutuminen .....	152
5 Rahoituslaskelmaosan toteutuminen .....	158
6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tulojen toteutumisesta toimialoittain.....	159
1 Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase .....	160
2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.....	164
3 Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase .....	168
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	172
1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	173
1.1. Arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät .....	173
1.2. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin .....	174
1.3. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut.....	174
1.4. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	174
2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT .....	176
2.1. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet .....	177
3. TASEEN LIITETIEDOT .....	179
3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot .....	179
3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot .....	183
3.3. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	188
4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEYKSIKKÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT .....	190
4.1. Tuloslaskelman liitetiedot .....	190
4.2. Taseen liitetiedot .....	190
V LUETTELOT JA SELVITYKSET .....	193
5. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA .....	193

## I TOIMINTAKERTOMUS

### 1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

#### 1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Valtion kunnille jakamat korona-avustukset olivat ratkaisevassa asemassa, kun vuoden 2021 kuntien tilikauden tuloksia lasketaan. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukainen tilikauden tulos nousi 1,5 miljardiin euroon. Kuntatalous kesti toisenkin koronavuoden hyvin. Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, noin 8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana-

Kunnat saivat koronatukea noin 2,4 miljardia euroa. Valtaosa (noin 1,5 mrd euroa) koronatuesta maksettiin Covid-19 valtionavustuksina. Hausjärven kunta sai Covid -19 koronakorvauksia ajalta 1-8.2021 705.537 euroa ja haki ajalta 1-12.2021 661 266 euroa, joista maksettiin koronakorvauksia Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymälle yhteensä 0,83 miljoonaa euroa. Kunnille myönnettiin koronatukea myös korotetun yhteisövero-osuuden kautta noin 0,6 miljardia euroa. Muita koronatuken toimenpiteitä kohdennettiin myös opetus- ja kulttuuritoimen sektorille sekä peruspalvelujen valtionosuuteen yhteensä vajaat 0,4 miljardia euroa.

Vuoden 2021 alkuperäinen talousarvio tehtiin 59.000 euroa ylijäämäisenä. Kunnanvaltuusto muutti 7.12.2021 talousarviota siten, että tulos on 17.000 euroa ylijäämäinen. Toteutunut tilikauden tulos on noin 2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelman toimintatuottaja kertyi 8,4 milj. euroa 2021 eli 0,57 miljoonaa euroa muutettua talousarviota enemmän ja toimintakuluja kertyi 54,1 milj., jotka jäivät 0,7 miljoonaa euroa budjetoitua matalammalle tasolle. Verotuloja kirjattiin tilikaudelle 2021 yhteensä 34,5 milj. euroa, joka on 0,55 miljoonaa euroa yli budjettiluvun. Valtionosuuksia kirjattiin tilikaudelle 2021 yhteensä 15,4 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti.

Palvelusetelikulut siirtyivät kuntatietoraportoinnista johtuen avustuskuluista osaksi palvelujen ostoa budjetoinnista poiketen. Muilta osin palvelujen ostot toteutuivat budjetoitua matalammalla tasolla. Vuodelle 2021 syntyi Ryttylän koulun siirtotilojen irtisanomatta jättämisestä ylimääräisiä kuluja noin 317 000 euroa, josta kohdistuu vuodelle 2022 vielä noin 32.000 euroa.

Valtuusto hyväksyi uuden rakennusjärjestyksen, jossa lähtökohtana oli mm. ilmoitusmenettelystä luopuminen vähäisempien toimenpiteiden osalta. Tämän johdosta joitain vähäisempiä rakennushankkeita, kuten katosten rakentaminen, vapautui lupamenettelystä. Kunnanhallitus hyväksyi Kanta-Hämeen hyvinvointialueen esivalmistelun käynnistämisen ja siihen haettavat valtionavustukset eri hankkeille. Kunnanhallitus antoi myös lausunnon Kanta-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmasta.

Esimiehille järjestetty esimiestyön kehittäminen –työkykyjohtamisen valmennuspolku hanke päättyi 2021. Hanke keskittyi työkykyjohtamisen kehittämiseen Hausjärvellä ja Kärkölässä. Hausjärven kunnassa toteutettiin syksyllä 2021 henkilöstökysely, jonka mukaan henkilöstön tila on hyvä. Koko kunnan tasolla vahvuuksina nousi esiin kokemus oman työn tärkeydestä ja palkitsevuudesta sekä selkeys omassa toimenkuvassa. Myös työyhteisöjen toimivuuteen, esimiestyöhön ja työolosuhteisiin oltiin tyytyväisiä. Parannusta oli tapahtunut työterveyshuollon toiminnassa ja palveluiden saatavuudessa. Kehittämiskohteina esiin nousivat työn resursointi ja työssä koettu kuormitus. Hausjärven kunta palkitsi henkilökuntaa korona-ajan joustavuudesta 150 euroa per henkilö. Lisäksi työntekijöiden Smartum-kulttuuri- ja liikuntasetelin arvo nostettiin 100 euroon.

Investoinneissa Ryttylän koulun piha ja urheilukenttä osana koulun uudistusrakennusta saatiin tehtyä. Savelantien ja Kalliontien osalta kevyen liikenteen väylien rakentaminen alkoi ja töiden valmistuminen siirtyi

## Tilinpäätös 2021

vuoden 2022 kevääseen.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin tilikauden tulos jäi 2,78 milj. euron kuntamaksujen palautuksen jälkeen 0,25 milj. euroa ylijäämäiseksi. Jäljelle jäävällä ylijäämällä ja taseen ylijäämäksi katsottavalla erällä (poistoero) voidaan kattaa vuodelle 2022 kohdistuva ylimääräinen 2,3 milj. euron lisäpoisto. Ensihoidon osalta kunnille palautettiin vuodelta 2021 noin 0,46 milj. euroa. Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän tulos toteutui 44 000 euroa ylijäämäisenä.

Kuntavaalit pidettiin 13.6.2021 ja äänestysprosentti jäi 52,8 %:tiin. Kuntavaalien äänestysprosentti jäi ennätyksellisen huonoksi koko maassa. Hämeen vaalipiirissä äänestämässä kävi 53 prosenttia äänioikeutetuista. Uuden valtuustokauden alussa luottamushenkilöille järjestettiin koulutusta yhdessä Lopen kunnan kanssa.

Tämän vuoden talousarvio on tehty 100.000 euroa ylijäämäiseksi ja sen toteutuminen tarkoittaa onnistumisia kaikilla osa-alueilla kunnan palvelutuotannossa. Sosiaali- ja terveystalouden sote-uudistuksen toteutuminen tuottaa kunnille koronaakin suuremmat sopeutustarpeet vuoden 2023 alusta alkaen. Kaikki kunnat veloitetaan alentamaan kunnallisveroa 13,26 prosenttiyksikköä. Osuus siirtyy hyvinvointialueille sote-palvelujen rahoittamiseen. Kuntien työn tuottavuus tulevina vuosina kasvaa, koska sote-henkilöstön sairauspoissaolot ja rekrytointiongelmat ovat olleet kunnille haastavia. Kiinteistöveroilla on jatkossa entistä suurempi merkitys kuntien taloudelle ja siinä, kuinka kunnat onnistuvat isoissa koulu- ja liikuntahalli - investoinneissa. Tulevat taloussuunnitelmavuodet Hausjärven kunnan osalta näyttävät kuitenkin selkeästi ylijäämäisiltä.

Kiitän kaikkia tilinpäätösvuoden 2021 hyvästä toiminnallisesta ja taloudellisesta tuloksesta.

Hausjärvellä 9.2.2022

Kunnanjohtaja Pekka Määttänen

## Tilinpäätös 2021

### 1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2021 aikana kunnan hallinnossa tapahtui seuraavat muutokset:

#### *Kotisairaanhoidon siirtyminen kunnan toiminnaksi:*

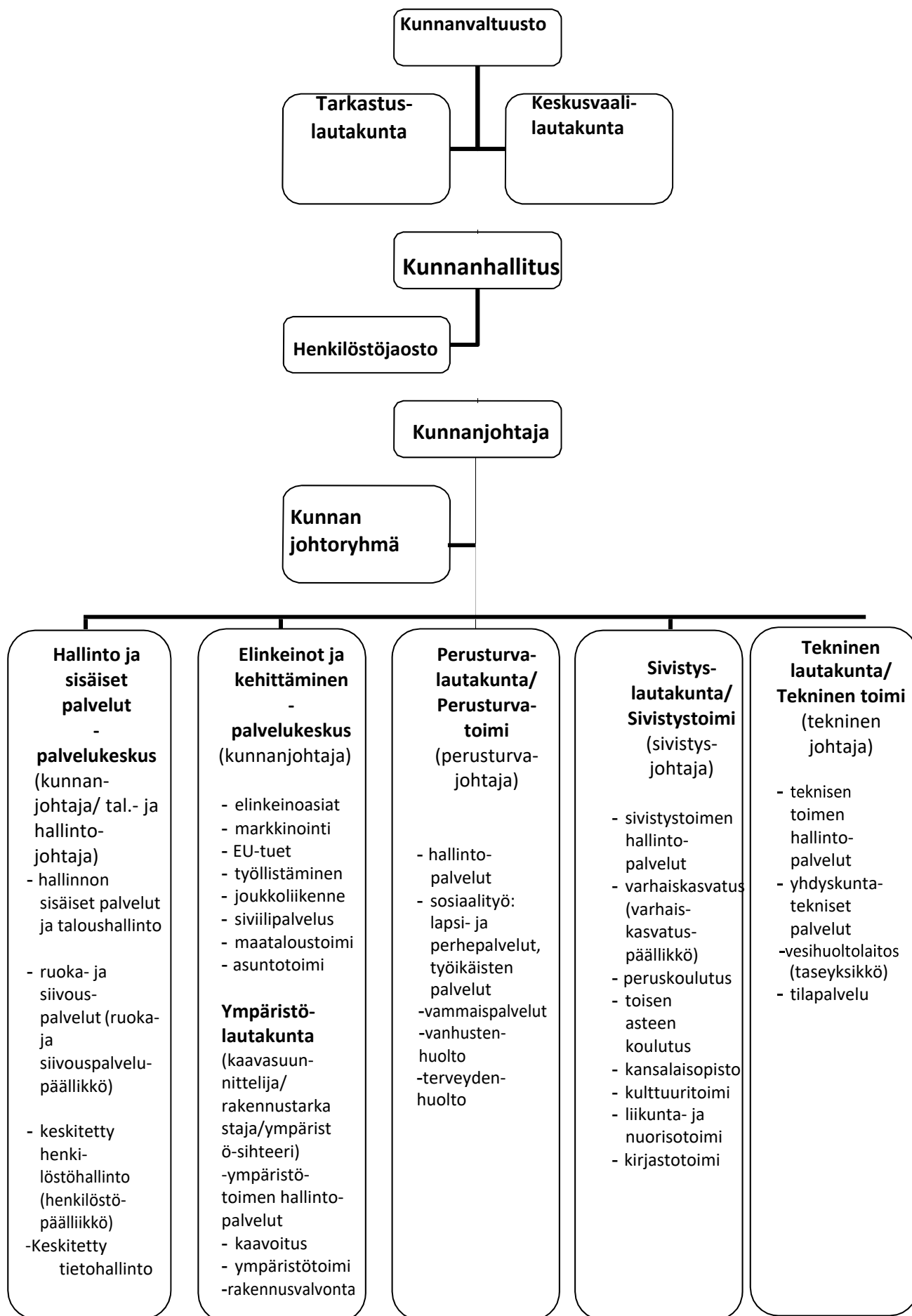
- Kotisairaanhoido siirtyi Riihimäen seudun terveystalokuntayhtymältä Hausjärven kunnan toteutettavaksi 1.1.2021 alkaen, jolloin 5 henkilöä siirtyi kunnan palvelukseen.

#### *Henkilöstövaihdoksia kunnan hallinnossa:*

- Kaavoittajana aloitti Tuula Vuorinen 1.1.2021.
- Taloussihteerinä aloitti 1.1.2021 Paula Palkia. Tehtävänimike muutettiin 2.11.2021 alkaen talous- ja hallintosuunnittelijaksi.
- ICT-suunnittelijana aloitti 1.1.2021 Tommi Kuparinen.
- Henkilöstöpäällikkö Lilli Peltonen jäi työlomalle 1.3.2021 alkaen. Määräaikaisen henkilöstösuunnittelijan tehtävässä toimi Anniina Mäki.
- Teknisen johtajan virkaan valittiin Jouni Mattsson, joka aloitti 19.4.2021.
- Eskon koulun rehtorina aloitti 1.8.2021 Niina Arola.
- Talousjohtaja oli työlomalla ajalla 1.1.–30.11.2021. Tänä aikana talousasiantuntijapalveluita hoiti vuokratyövoimana talousasiantuntija Emmi Virtanen ja kunnanjohtaja Pekka Määttänen.
- Hallintopäällikön tehtävä jäi avoimeksi HTM Pekka Suhosen irtisanouduttua 1.6.2021 alkaen. Tehtävää ei täytetty, vaan kunnan hallintoon perustettiin uusi talous- ja hallintojohtajan virka. Virkaan valittu KTM Kalle Eklund aloitti tehtävässään 27.9.2021.
- Kartoittajan tehtävänimike muutettiin maanmittausinsinööriksi. Tehtävässä aloitti 1.11.2021 alkaen Antti Säteri.
- Talousjohtaja Päivi Tähtinen irtisanoutui 31.12.2021.
- Yläkoulun ja lukion rehtorin virkaan valittu Nina Hartikainen aloitti työssään 3.1.2022.
- Johtava sosiaalityöntekijä Tanja Kannonmaa toimi 50 % sosiaalihuollon erityisasiantuntijana Sote rakenneuudistus –hankkeessa ajalla 1.3.-31.12.2021. Sijaisena toimi Arja Theis.
- 

Kunnan organisaatiokaavio 31.12.2021 esitetään seuraavalla sivulla.

# Tilinpäätös 2021



## Tilinpäätös 2021

### 1.3 Luottamushenkilöorganisaatio

#### Kunnanvaltuuston valitsevat toimielimet:

Kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, perusturvalautakunta, sivistyslautakunta, tekninen lautakunta sekä ympäristölautakunta.

#### Kunnanvaltuusto

##### *Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.12.2021*

Suomen Keskusta	8
Kansallinen Kokoomus	7
Perussuomalaiset	6
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	5
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Vasemmistoliitto	1
<u>Vihreä liitto</u>	<u>1</u>
<b>Yhteensä</b>	<b>29</b>

##### *Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto*

Puheenjohtaja	Risto Tiippana (kok)
I varapuheenjohtaja	Timo Ratilainen (ps)
II varapuheenjohtaja	Kati Smeds (kesk)

##### *Valtuutetut ja jäsenyys valtuustoryhmässä*

Nimi	Ryhmä	Nimi	Ryhmä	Nimi	Ryhmä
Arovuori Kyösti	kok	Malin Kaisa	kesk	Ruottu Marko	kok
Auvinen Sari	vas	Masalin Kari	sd	Sallinen Mikko	ps
Brotherus Ilkka	kok	Mäkinen Jari	sd	Salminen Kari	ps
Hietanen Satu	kesk	Määttä Petri	ps	Smeds Kati	kesk
Immonen Anna	sd	Nuora Timo	kok	Stråhle Jarkko	kok
Jaakkola Simo	kesk	Ollila Maaret	sd	Suomela Sampsa	kok
Jämsén Sanna	ps	Ollilainen Maiju	kd	Tiippana Risto	kok
Laine Toni	ps	Pesula Elmeri	kesk	Toivonen Sisko	kesk
Lehtonen Juha	kesk	Piipponen Irene	sd	Tuovila Hanna	vih
Lokinperä Pekka	kesk	Ratilainen Timo	ps		

*Valtuuston kokoonpanossa vuoden 2021 aikana tapahtuneet muutokset*



## Tilinpäätös 2021

### Kunnanhallitus

*Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet 31.12.2021*

Suomen Keskusta	3
Kansallinen Kokoomus	2
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	2
<u>Perussuomalaiset</u>	<u>2</u>
<b>Yhteensä</b>	<b>9</b>

*Kunnanhallituksen puheenjohtajisto, muut jäsenet ja varajäsenet:*

<u>Jäsenet</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Lokinperä Pekka (kesk), puheenjohtaja	Ristavaara Heini (kesk)
Määttä Petri (ps), I varapuheenjohtaja	Sallinen Mikko (ps)
Nuora Timo (kok), II varapuheenjohtaja	Jansson Jonas (kok)
Hietanen Satu (kesk)	Pesula Elmeri (kesk)
Jämsén Sanna (ps)	Koskela Marja-Liisa (ps)
Masalin Kari (sd)	Mäkinen Jari (sd)
Piipponen Irene (sd)	Ollila Maaret (sd)
Toivonen Sisko (kesk)	Malin Kaisa (kesk)
Strähle Jarkko (kok)	Suomela Sampsa (kok)

*Muutokset kunnanhallituksen jäsenissä ja varajäsenissä vuonna 2021*

Vuoden 2021 aikana kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet vaihtuivat kuntavaalien jälkeen. Uusi kunnanhallitus aloitti 8/2021. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Pekka Määttänen.

### Tilintarkastaja

Kunnan tilintarkastajana toimi KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö.

#### **1.4 Tilivelvolliset kunnan organisaatiossa**

Hausjärven kunnan hallintosäännön 35 §:ssä todetaan tilivelvollisuudesta seuraavaa: ”Kunnanvaltuusto määrittää luottamustoimielimet, joiden jäsenet ovat tilivelvollisia ja tilivelvolliset viranhaltijat virkanimikkeen tarkkuudella voimassa olevien sääntöjen ja talousarviorakenteen perusteella. Tilivelvolliset päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä tai tehtävien tai virkanimikkeiden muuttuessa.”

Kunnanvaltuuston/-hallituksen päätöksellä Hausjärven kunnan tilivelvolliset viranhaltijat vuonna 2021 on määritelty seuraavasti:

**Käyttötalousosa**

Toimielin	Tulosalue	Tilivelvollinen
Keskusvaalilautakunnan alaiset toiminnot		Hallintopäällikkö 31.5.2021 saakka. Talous- ja hallintojohtaja 27.9.2021 alkaen
Tarkastuslautakunnan alaiset toiminnot		Kunnanjohtaja
Kunnanhallituksen alaiset toiminnot:		Kunnanjohtaja
Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus		Kunnanjohtaja 26.9.2021 saakka. Talous- ja hallintojohtaja 27.9.2021 alkaen
	Ruoka- ja siivouspalvelut	Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus		Kunnanjohtaja
	Ympäristölautakunnan alaiset toiminnot	Rakennustarkastaja
Perusturvalautakunnan alaiset toiminnot		Perusturvajohtaja
Sivistyslautakunnan alaiset toiminnot		Sivistysjohtaja
Tekninen lautakunnan alaiset toiminnot (ml. vesihuoltolaitos)		Tekninen johtaja

**Investointiosa**

**Toimielin**

Kunnanhallitus

Perusturvalautakunta

Sivistyslautakunta

Tekninen lautakunta

**Tilivelvollinen**

Kunnanjohtaja

Perusturvajohtaja

Sivistysjohtaja

Tekninen johtaja

**Rahoitusosa**

**Toimielin**

Koko

rahoitusosa

**Tilivelvollinen**

Kunnanjohtaja

Kunnan toimielinten jäsenet ovat kuntalain mukaisesti tilivelvollisia.

## Tilinpäätös 2021

### 1.5 Yleinen ja oman alueen kehitys

#### Yleinen talous- ja työllisyyskehitys

Talouden elpyminen koronaepidemian aiheuttamasta taantumasta jatkuu. Toipumista kuitenkin jarruttivat tautitilanteen paheneminen, pula raaka-aineista ja elektroniikan komponenteista sekä yleisen hintatason nousu eli inflaation kiihtyminen. Talouskasvua pitivät yllä varsinkin kotitalouksien kulutus ja yritysten investoinnit. Kun taantumasta on toivuttu, talouskasvu hidastuu, sillä pitkällä aikavälillä Suomen talouden näkymiä varjostavat väestön ikääntyminen ja työn tuottavuuden kasvun hitaus.

VM:n joulukuun taloudellisen katsauksen mukaan BKT:n kasvoi 3,4 % vuonna 2021. Covid-19 pandemian pahentuminen lisäsi vuoden lopulla talouden epävarmuutta. Ukrainan sodan takia BKT:n ennustettu kasvu 3 prosenttia ei tule toteutumaan vuonna 2022.

Energian hinta pitää inflaatiota yllä myös vuoden 2022 aikana. Nopean inflaation taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Ukrainan sota tulee vaikuttamaan Suomen talouteen enemmän: sota mieluummin lisää inflaatiota kuin heikentää sitä. Suomella on Venäjälle vientiä enemmän kuin Euroopassa keskimäärin, joten on relevanttia odottaa, että Suomen talous saa suuremman iskun, kuin mitä Eurooppa keskimäärin.

Talouden näkymiä kuvaavat indikaattorit kertovat kasvun hidastuneen vuoden loppua kohden. Teollisuuden uusien tilausten arvo on kasvanut edelleen selvästi vuoden takaiseen verrattuna, mutta vuoden lopulla kehitys on tasaantunut erityisesti paperiteollisuudessa. Elinkeinoelämän luottamus oli vielä loppuvuonna vahvaa, mutta kuluttajien odotukset Suomen taloudesta ovat pienentyneet.

Tilastokeskuksen mukaan kotitalouksien velkaantumistasteen nousu on vuositasolla jatkunut miltein yhtäjaksoisesti vuodesta 1997 alkaen. Koronaepidemia on vaikuttanut julkisen talouden kestävyYTEEN ja julkinen alijäämä on kasvanut noin 10 miljardilla eurolla.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen <sup>1</sup> mukaan Suomen 15-74 -vuotiaiden väestömäärä <sup>2</sup> on pysynyt lähes edellisen vuoden tasolla ollen 4 123 000 henkilöä (laskua 6 000 henkilöä). Työllisiä oli vuoden 2021 joulukuussa 128 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli 16 000 vuoden takaista vähemmän. Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista nousi 3 prosenttiyksiköllä, ollen joulukuussa 73,3 prosenttia. 15-74-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2021 keskimäärin 7,6%, kun se vuonna 2020 oli 6,7%.

Suomen väestömäärä 15–24-vuotiaiden ikäluokassa oli joulukuussa 1 000 enemmän kuin vuonna 2020, yhteensä 608 000. Työttömien 15-24 -vuotiaiden osuus saman ikäisestä väestöstä oli 10,5 prosenttia vuonna 2021.

Työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2021 joulukuussa 1 340 000 henkeä eli 118 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Hämeen ELY-keskuksen alueen kunnissa oli joulukuun lopussa 20 105 työtöntä hakijaa, joista 1 747 kokoaikaisesti lomautettuja. Tämä oli 4 679 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Nuoria alle 25-vuotiaita oli joulukuun lopussa työttömänä 2 204, mikä oli 914 vähemmän kuin vuosi sitten.

## Tilinpäätös 2021

Talouden elpyminen näkyy myös työttömien työnhakijoiden osuuden pienenemisenä työvoimasta, joka oli Hämeessä joulukuun lopussa 11,8 prosenttia, mikä on 2,5 prosenttiyksikköä edellisvuotta matalammalla tasolla.

---

<sup>1</sup> Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2020 [verkkajulkaisu]. Tilastokeskus 25.1.2022

<sup>2</sup> Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksessa väestömäärään lasketaan kaikki 15 - 74 -vuotiaat

## Tilinpäätös 2021

### Kuntatalouden kehitys

Manner-Suomen kuntien vuosikate heikkeni tilinpäätösarvioiden<sup>1</sup> perusteella noin 490 miljoonalla eurolla edellisvuodesta noin 3,58 mrd. euroon (650 euroa/asukas). Vuosikate ylitti varsin selvästi poistotason. Kuntien toimintakate heikkeni 4,2 %. Toimintakatteen sisällä toimintakulut kasvoivat noin 6,1% ja toimintatuotot noin 11,0 prosenttia. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen (noin 1,31 mrd. euroa). Kunnilla on taseessa kertynyttä ylijäämää noin 13,67 mrd. euroa. Kuntien lainakanta kasvoi 0,011 mrd. eurolla 19,14 mrd. euroon (3 478 euroa/asukas). 13 kunnassa oli negatiivinen vuosikate (2 kuntaa vuonna 2020). Negatiivisten vuosikatteiden määrä oli noin 10,3 milj. euroa.

Koronaepidemiaan liittyvien valtionosuuksien korotusten määrä väheni 1,2 mrd. euroa edellisvuodesta, mutta verotulojen merkittävä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate kuitenkin heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua. Tilikausi oli negatiivinen 67 kunnassa, kun vuonna 2020 tulos oli negatiivinen 32 kunnassa (230 kunnassa vuonna 2019).

Kuntien valtionosuudet vähenivät 8 prosenttia johtuen pääasiassa siitä, että valtion vuonna 2020 myöntämät noin 1,5 mrd. euron koronatuot jäivät pois. Verotulot kasvoivat lähes 7 prosenttia. Verohallinnon tilitystietojen perusteella kunnallisveron tuotto kasvoi 2,4 prosenttia, yhteisövero peräti 45,5 prosenttia (kunnilla 10 prosenttiyksikön korotus) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (12,9 %). Kuntien kiinteistöverotulot kasvoivat, sillä noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

### Hausjärven kunnan väestö- ja työllisyyskehitys

Hausjärven kunnan väestömäärä joulukuun 2021 lopussa oli Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston<sup>2</sup> mukaan 8 144 asukasta. Asukasluku oli edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 32 asukasta pienempi. Edellisenä vuonna muuttotappio oli 84 asukasta. Hämeen liiton ennusteen mukaan maakunnan väkiluvun ennustetaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026. Riihimäen seudulla asukasmäärä lähtisi kasvuun ensi vuonna. Vuonna 2040 Kanta-Hämeessä olisi yhteensä 176 000 asukasta.

Hausjärvellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun 2021 työllisyyskatsauksen mukaan 7,5 %. Hausjärvellä oli näin ollen Kanta-Hämeen kolmanneksi pienin työttömyysprosentti. Koko Kanta- Hämeen maakunnassa työttömien osuus työvoimasta oli 11,8 %.

Työttömien määrä oli joulukuun lopussa Hausjärvellä 292 henkilöä. Tämä oli 17 henkilöä vähemmän kuin vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli vuoden lopussa 31 henkilöä. Määrä on kasvanut vuoden aikana 8 henkilöllä. Yli vuoden työttömänä olleiden määrä oli vuoden lopussa 92.

---

<sup>1</sup> Kuntaliitto tiedotteet: Tilinpäätösarviot 2021 [verkkajulkaisu]. Kuntaliitto 7.2.2022

<sup>2</sup> Tilastokeskus: väestön ennakkotilasto joulukuun 2021, julkaistu 27.1.2022

## **Tilinpäätös 2021**

Hausjärven kunnan työttömien keskimääräinen aktivointiaste vuodelta 2021 oli 34,2 % (vuonna 2020 45,1 %). Kunnan työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin vuodelta 2021 242 135 euroa (2020 151 280,04, 2019 120 769, 2018 105.540 €).

## Tilinpäätös 2021

### 1.6 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Kunnan palvelutuotantoon vaikutti edelleen maailmanlaajuinen koronaepidemia, jonka johdosta etätyö ja etäopetus tulivat osaksi kunnan palvelutuotantoa. Koronapandemian takia terveydenhuollon kiireetöntä toimintaa vähennettiin ja toiminnan painopiste siirtyi kiireelliseen vastaanottotoimintaan ja osastotyöhön. Vuoden 2020 lopussa kunnanhallitus irtisanoi Sarastian kanssa solmitun talous- ja henkilöstöhallinnon sopimuksen päättymään tilikauden 2021 loppuun. Jatkossa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut hankitaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. 1.1.2021 alkaen kotisairaanhoidon henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän palveluksesta Hausjärven kunnan työntekijöiksi. 1.1.2021 alkaen kunnan yöhoito järjestetään osana kotihoitoa.

Valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen 7.12.2021, jossa muutettiin käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosaa. Suurimmat muutokset koskivat verotulo- ja valtionosuusarvioita, covid-19 valtionavustustuottoja, kuntamaksuosuuksien lisäyksiä Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymälle ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, rahoituskuluarvion pienenemistä ja investointimäärärahoja. Talousarvio oli muutoksen jälkeen 17 000 euroa ylijäämäinen.

Tilikauden tulos toteutui noin 2,0 milj. euroa ylijäämäisenä.

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi noin 8,4 miljoonaa euroa, mikä on 7,3 % muutettua talousarviota enemmän. Edellisvuoteen verrattuna kasvua on 30,4%. Tuottoja kasvattivat erityisesti covid-19 -valtionavustukset terveydenhuoltoon ja opetustoimeen.

Ulkoiset toimintakulut olivat 54,05 miljoonaa euroa ja ne jäivät 1,3% budjetoitua matalammalle tasolle. Kasvua edellisvuoden toteumaan on 6,6%. Henkilöstökulut nousivat edellisvuoden toteumaan nähden 7,3%, josta osa aiheutui kotisairaanhoidon henkilöstösiirrosta. Palvelujen ostot nousivat 10,9%. Kun huomioi, että budjetoidusta poiketen palvelusetelikulut siirtyivät avustuksista osaksi palveluiden ostoja Kuntatietoportoinnin takia, palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta noin 7,3%:lla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut kasvoivat edellisvuodesta noin 1,4%. Sen sijaan avustukset laskivat 42,8%, joka tosin johtui edellä kuvatusta palvelusetelikulujen siirrosta osaksi palvelujen ostoja. Muut kulut kasvoivat 4,7 % edellisvuodesta. Korona-aika vaikutti useiden toimintakuluerien normaalia suurempiin muutoksiin, kun erityisesti vertailuvuoden 2020 luvut poikkesivat aiemmasta trendistä.

Verotulojen ennustaminen oli tilikauden aikana haasteellista koronaepidemiasta johtuen, joka vaikutti ihmisten ja yritysten verokertymiin. Talousarvion muutoksessa verotuloja kasvatettiin 0,8 miljoonalla eurolla. Verotulot toteutuivat lopulta noin 0,55 miljoonaa euroa muutettua talousarviota suurempina ja olivat 34,5 miljoonaa euroa. Vuodesta 2020 verotulot kasvoivat 1,65 miljoonalla eurolla eli 5,0 prosentilla.

Valtionosuuksien toteuma oli 15,44 miljoonaa euroa. Valtionosuudet laskivat edelliseen vuoteen

## Tilinpäätös 2021

nähden noin 1,26 miljoonalla eurolla eli 7,5 prosentilla johtuen korona-avustusten siirtymisestä suurimmalta osin valtionavustuksiksi.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat alkuperäistä ja muutettua talousarviota paremmalla tasolla, ollen 0,03 miljoonaa euroa (nettokulut). Korkokulujen laskuun vaikutti vanhojen korkeampikorkoisten lainojen jatkuva aleneminen ja viimeisen koronvaihtosopimuksen päättyminen tilikauden aikana.

Vuosikate oli 4,28 milj. euroa laskien edellisvuodesta 16,6 prosenttia.

Poistot toteutuivat 0,9% muutettua talousarviota matalammalla tasolla ollen 2,28 miljoonaa euroa (edellisvuonna 2,05 miljoonaa euroa).

Pysyvien vastaavien myyntivoitot (ml. tontit, Naskilan navetta) olivat noin 165 700 euroa, toteuma oli 25% muutettua talousarviota alemmalla tasolla. Pysyvien vastaavien luovutustappiot olivat noin 10 500 euroa, jolloin nettovoitto pysyvistä vastaavista oli noin 155 200 euroa

Investointimenot laskivat reilusti edellisvuodesta ja olivat noin 3,0 miljoonaa euroa (noin 7,0 miljoonaa euroa vuonna 2020). Kevyenliikenteenväylien investoinnit (Kaaritie, Karhintie ja Savelantie) olivat yhteensä noin 50 % kaikista vuoden investointimenoista.

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä teki noin 44 000 euron ylijäämäisen tuloksen. Terveyskeskus-kuntayhtymä laskutti jäsenkunnilta toteutuneiden covid-19 -suoritteidensa (testaus, jäljitys, rokottaminen, hoito) perusteella noin 5 miljoonaa euroa, josta Hausjärven osuus oli noin 0,83 miljoonaa euroa. Lisäksi kuntayhtymä laskutti alijäämän välttämiseksi noin 0,58 miljoonaa euroa ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia, josta Hausjärven osuus oli noin 0,11 miljoonaa euroa. Kunta purki lisäksi taseessa olleen 78 747,51 euron pakollisen varauksen terveyskeskuskuntayhtymän taseeseen kertyneestä alijäämästä, sillä omistajakunnat maksoivat pakollista varausta vastaavan kuntamaksuosuuden terveyskeskuskuntayhtymälle vuoden 2021 aikana.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin vuoden 2021 ylijäämä on noin 245 000 euroa. Ennalta sovitun vuosilaskutuksen lisäksi sairaanhoitopiiri laskutti kunnilta ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia, joista Hausjärven osuus oli noin 0,46 miljoonaa euroa. Kuntayhtymä päätyi kuitenkin palauttamaan kuntamaksuosuuksia, jolloin ylimääräisten kuntamaksuosuuksien nettomäärä oli Hausjärven kunnan osalta noin 0,32 miljoonaa euroa.

Kunnan taseessa oli 31.12.2020 sairaanhoitopiiriin liittyvää pakollista varausta noin 0,26 miljoonaa euroa sairaanhoitopiirin rakennusten poistovarauksesta johtuen. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta, joita kasvatettiin vuodesta 2021 alkaen 2,3 miljoonalla eurolla, jolloin lisäpoistojen taso on noin 5,3 miljoonaa euroa/vuosi. Koska kuntien sote-tehtävät siirtyvät vuoden 2023 alusta uusille hyvinvointialueille ja samalla kunnan vastuu toiminnasta lakkaa, kunnan taseessa käyttämättä



## Tilinpäätös 2021

oleva pakollinen varaus lisäpoistoja varten puretaan vuosina 2021-2022 siten, että puolet (0,13 miljoonaa euroa) jäljellä olevasta pakollisesta varauksesta puretaan vuonna 2021 ja loput vuonna 2022.

Kunnan tilaamaa laajaa palveluverkkoselvitystä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sopeuttamistarpeista vuosina 2021-2022 hyödynnettiin kunnan toiminnassa.

Ryttylän koulun väistötilojen vuokrasopimus jäi irtisanomatta riittävän ajoissa vuonna 2020, josta johtuen kunnalle aiheutuu noin 349 000 euron ylimääräiset vuokratustannukset vuosille 2021-2022.

Kolmilammin vedenottamalla tapahtuneen vesivuodon takia on jouduttu uusimaan sähkökeskus ja prosessiohjauslaitteita. Näistä on syntynyt noin 51 000 euron kulu tilikaudella. Kunnalla on ollut vakuutus kiinteistöjen vesivahinkojen varalta, ja vesivahingosta saadaan vakuutus päätöksen mukaisesti noin 47 000 euron vakuutuskorvaus, joka on huomioitu tilikauden tuottona.

Sairauspoissaolot (mukana työtapaturmista aiheutuneet poissaolot) vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 14,3 % (1331 kalenteripäivää) ollen nyt 17,5 kalenteripäivää/ henkilö (2020: 21,2 kpv/hlö). Vuonna 2021 työtapaturmista johtuneet poissaolot olivat 454 kalenteripäivää (2020: 534 kpv).

Työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon panostettiin monin keinoin. Kevalta saatiin kehittämisrahaa esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisessa yhteistyössä Kärkölan kunnan kanssa. Esimiehille suunnattu Työkykyjohtamisen valmennuspolku –kehittämishanke päättyi keväällä 2021. Hankkeesta on erillinen loppuraportti, joka vietiin tiedoksi kehittämistoimikuntaan.

Kunnassa ennaltaehkäisevään ja matalan kynnyksen työhön panostettiin eri toimijoiden moniammatillisella yhteistyöllä: Riihimäen seudun Ohjaamo, Riihimäen seudun perhekeskus, Perhekeskuksen uusi kohtaamispaikka (Lehtimajat) sekä vertaisryhmätoiminnot (mm. Nepsy, Hurmaavat naiset).

Eduskunta hyväksyi sosiaali- ja terveysalan sekä pelastustoimen lakiuudistuksen, jossa muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, jotka aloittavat toimintansa 1.1.2023. Ainoastaan Helsingin kaupunki hoitaa jatkossa ko. palvelut itse. Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, henkilöstöön, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin.

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021.

## Tilinpäätös 2021

### 1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kanta-Hämeen väestökehitys on ollut vuodesta 2014 alkaen negatiivinen. Vuoden 2021 väestön vähentyminen on kuitenkin edellisvuotta huomattavasti maltillisempaa. Hämeen liiton ennusteen mukaan maakunnan väkiluvun ennustetaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026. Riihimäen seudulla asukasmäärä lähtisi kasvuun ensi vuonna. Vuonna 2040 Kanta-Hämeessä olisi yhteensä 176 000 asukasta.

Vuoden lopussa Hausjärven kunnan väestömäärä oli 8 144 asukasta (8 176 vuonna 2020). Hausjärven osalta väestön väheneminen oli maltillisempaa edellisiin vuosiin verrattuna. Tässä on tapahtunut selkeä käänne edellisiin vuosiin verrattuna. Lähtömuuton suhde tulomuuttoon on selkeästi pienentynyt.

Tampereen seutu on muodostumassa kasvukeskukseksi keskuskaupunkien ohella. Hausjärven sijainti on hyvä keskellä Suomen kasvukäytävää. Kunnallisanalyyttien julkaiseman kasvupotentiaalianalyysin perusteella Hausjärvi kuuluu edelleen parhaan viidenneksen kuntiin elinvoimaisuutensa perusteella. Väestömäärän ei arvioida kuitenkaan kasvavan ja toteutunut väestökehitys vaikuttaa palvelutarpeeseen jo nyt. Merkittävät haasteet kohdistuvat yleisesti lapsien määrän ja huoltosuhteen kehitykseen.

Korona -epidemian jatkuminen heikentää Suomen talouden näkymiä. Julkisen sektorin velkaantumisen jatkuu ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu heikentää vähitellen verotulokertymää. Myös korona-ajan erityisjärjestelyt vaikuttavat kuntien ja kuntayhtymien talouteen.

Kunnan verotulot ja valtionosuudet ovat kunnan toiminnan kannalta keskeiset erät. Verotulojen arvioidaan kasvavan maltillisesti tulevina vuosina. Hausjärven kunnassa maakunnan kolmanneksi pienin työttömyysaste edesauttaa tämän tavoitteen toteutumista.

Sote -uudistus on teettänyt kunnille ylimääräisiä selvityksiä kuntien sote-asioiden valmistelusta. Palvelut siirtyvät hyvinvointimaakunnille 1.1.2023 lukien. Uudistus vähentää merkittävästi kuntien tehtäviä ja rahoitusta (verotulot, valtionosuudet).

Ympäristöterveydenhuolto siirtyy Riihimäen kaupungin hoidettavaksi vuodesta 2023 alkaen isäntäkuntamallilla. Työllisyyspalvelujen siirto valtiolta kunnille suunnitellaan toteutettavan seudullisesti isäntäkuntamallilla siten, että Riihimäen kaupunki hoitaisi tehtävän.

Kunta-alaa koskevien virka- ja työehtosopimuksien voimassaolo loppui helmikuussa 2022. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat olleet voimassa 1.4.2020 -28.2.2022. Kustannusvaikutus on ollut koko sopimuskaudelta 3,04 prosenttia.

Investointien kasvu merkitsee lainamäärän kasvua tulevina vuosina. Vuosien 2021-2023 isoimmat investoinnit liittyvät Oitin alakoulun uudisrakennukseen, kaavateihin ja kevyenliikenteenväyliin.

Korkokulut ovat olleet matalalla tasolla. Yleisin lainoissa käytetty viitekorko, 12 kuukauden euribor, painui alle nollan helmikuussa 2016 ja on siitä alkaen ollut pääosin negatiivinen.

Tarkkaa taloudenpitoa ja tulevien muutosten ennakointia tarvitaan jatkuvasti. Kunnan arvio tulevasta kehityksestä perustuu oletukselle, että toimintamenojen kasvu pysyy maltillisena,

## **Tilinpäätös 2021**

rahoitusmarkkinat säilyvät vakaina ja sekä työllisyyden että talouden kehitys pysyy kohtuullisella tasolla korona -pandemiasta huolimatta.

Ukrainan sotatilanteen arvioidaan vaikuttavan korkotasoon siten, että korot tulevat pitkällä aikavälillä nousemaan ja inflaatioaste pysyy korkeana. Tämä supistaa myös BKT:n kasvua.

## Tilinpäätös 2021

### 1.8 Kunnan henkilöstö

Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaiset henkilöstökulut ovat 19 699 321,45 euroa. Henkilöstökulut nousivat edellisvuodesta 7,8 prosentilla. Työvoiman vuokrauskulut nousivat 6,3 prosentilla. Henkilöstökulujen ja vuokrauskulujen yhteenlaskettu kasvu oli 14,1 prosenttia.

Yleiskorotuksen (tehtäväkohtainen palkka ja henkilökohtainen lisä) 1.4.2021 suuruus oli 1 prosentti (KVTES, TS) / 0,72 prosenttia (OVTES peruskoulut ja lukio). Paikallinen järjestelyerä 1.4.2021 lukien oli 0,8 prosenttia palkkasummasta.

Seuraavasta taulukosta on nähtävissä kunnan henkilöstömäärä tilinpäätöspäivänä 31.12.2021 sekä muutos edellisvuoden vastaavaan tilanteeseen.

Kunnan henkilöstö 31.12.2021 henkilöstöryhmittäin ja toimialoittain:

	31.12.2021		31.12.2020		Muutos 2020-2021	
	vakin	määräaik.	vakin	määräaik	vakin	määräaik
Keskushallinto	37	19	37	18	0,0 %	+5,6 %
Perusturvatoimi	123	25	116	32	+6,0 %	-21,9 %
Sivistystoimi	101	59	105	52	-3,8 %	+13,5 %
- varhaiskasvatus	29	17	31	8	-6,5 %	+112,5 %
Tekninen toimi	23	2	23	0	+0,0 %	
<b>Yhteensä</b>	313	122	312	110	+0,3 %	+10,9 %
	435		422		+3,1 %	
Työllistetyt	19		16		-18,8 %	
<b>Yhteensä sis. työllistetyt</b>	454		438		+3,7 %	

Henkilöstön määrä on vakiintunut Hausjärven kunnassa noin 430:een. Vuosittainen vaihtelu vakinaisten ja määräaikaisten välillä selittyy mm. kelpoisuusehdoilla. Kaikkiin vakituisiin virkoihin/toimiin ei ole saatu palkattua kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä, vaikka tämä on aina ensisijainen tavoite.

Hausjärven kunta haki perusopetukseen hankerahaa Koronaviruksen vaikutuksen paikkaamiseksi.

## **Tilinpäätös 2021**

Hankerahaa myönnettiin 109 000 euroa lukuvuodelle 2020-2021. Hankerahan avulla kouluille on palkattu lisähenkilöstöä.

Vuodesta 2021 on laadittu erillinen henkilöstökertomus, jossa henkilöstöä ja henkilöstökustannuksia koskevia tietoja on kuvattu yksityiskohtaisesti.

## Tilinpäätös 2021

### 1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista asioista

Kunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan valtuuston hyväksymien perusteiden ja kunnanhallituksen hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Tavoitteiden toteuttamisen kannalta merkityksellisimmät riskit ovat avainhenkilö- ja resurssiriski. Kunnan pienen organisaation haavoittuvuus korostuu erityisesti tehtävissä, joita tekee vain yksi henkilö. Tällaisia tehtäviä on useita jokaisella toimialalla. Avainhenkilö- ja resurssiriskejä on pyritty hallitsemaan erityisesti hyvän esimiestyön keinoin: viestinnällä, tehtävänkuvamäärittelyillä, koulutuksella ja korvausrekrytoinneilla.

Resurssiriskiä pyritään hallitsemaan osana vuosittaista toiminta- ja taloussuunnittelua: talousarviovalmistelussa suunnitellaan tehtävät käytettävissä oleviin resursseihin. Lisäksi kunta hankkii sijaistyövoimaa ostopalveluna Sarastia Rekry Oy:ltä. Vuoden aikana on vanhus- ja vammaispalveluihin sekä ruoka- ja siivouspalveluihin ollut käytössä myös omia sijaisia. Sijaisten saatavuuteen liittyvää riskiä on täten pyritty vähentämään.

Toiminnallisiin riskeihin liittyvät myös hankintoihin liittyvät riskit. Kunta ostaa palveluja, mutta hankintoihin liittyvää kilpailutus- sekä sopimusten laadinta- ja valvontaosaamisresurssia on rajoitetusti. Riskiä on pyritty pienentämään siten, että kunta käyttää mahdollisimman paljon kansallisten yhteistoimintayksiköiden kilpailuttamia puitesopimuksia ja asiantuntijapalveluita. Suurimpia kunnan hyödyntämiä yhteishankintayksiköitä ovat Hansel Oy ja Sarastia Oy.

Sopimusten osalta merkittävä riski toteutui, kun vuonna 2020 ei irtisanottu ajoissa Ryttylän koulun siirtokelpoisten tilojen sopimusta, mistä aiheutuu kunnalle noin 349 000 euron ylimääräinen kulu tilikausina 2021-2022. Kunnanhallitus antoi sopimustenhallinnan järjestelyt kunnanjohtajan ja hallintopäällikön tehtäväksi kokouksessaan 15.12.2020. Kuntaan hankittiin vuoden 2021 aikana sopimustenhallinnan sähköinen järjestelmä, johon sopimuksia on viety.

Hausjärven kunnassa on useita tietojärjestelmiä, jotka sisältävät luottamuksellisia tietoja. Asianmukaisista suojauksista tietosuojan ja luottamuksellisten tietojen osalta huolehditaan henkilöstön jatkuvalla koulutuksella, teknisillä ICT-ratkaisuilla sekä sopimusteknisesti palveluntuottajien osalta. Tämä on pysyvä riski ja sitä hallinnoidaan yhteistyössä kunnan tietohallinnon ja toimialojen sekä palveluntuottajien toimesta.

Pilvipalvelujen yleinen lisääntyminen lisää myös hallittavien tietosuojan- ja tietoturvariskien määrää. Sosiaalisen median käyttöön liittyvä riski on, että henkilöstön ja luottamushenkilöiden välityksellä luottamuksellisia tietoja välittyy julkiseen jakeluun. Riskin välttämiseksi korostetaan ja opastetaan, että henkilöstön ja luottamushenkilöiden tulee välttää luottamuksellisten tietojen käsittelyä sosiaalisessa mediassa.

EU:n tietosuojan asetukseen liittyen Hausjärven kunnassa on perustettu tietosuojatyöryhmä, joka toimii myös tiedonhallinnan työryhmänä. Ryhmän tarkoitus on edistää tietosuojan toteutumista ja tiedonhallinnan muutoksia kunnassa.

## Tilinpäätös 2021

Vuoden 2021 aikana on saatu merkittävästi pienennettyä aikaisemmasta seudullisesta tietoverkosta aiheutuneita tietoturvariskejä järjestämällä tietoverkkoon kunnan omassa hallinnassa oleva verkkoliikenteen valvonta ja pääsynhallinta. Pääosa tietoliikenteestä käyttää valvottua yhteyttä ja loputkin tietoliikenteestä ollaan siirtämässä valvottuun yhteyteen vuoden 2022 aikana.

Hausjärven kunnan tiedonhallinta- ja tietosuojaryhmä ei ole kokoontunut vuoden 2021 loppupuolella aikaisemman puheenjohtajan siirryttyä toiseen organisaatioon. Kunnan tiedonhallintaan liittyvät vastuut ovat lisääntyneet merkittävästi viimeisten vuosien aikana.

Vuoden 2021 aikana Kyberturvallisuuskeskukselta on vastaanotettu useita toimenpiteitä vaatineita varoituksia erilaisista kriittisistä haavoittuvuuksista yleisesti käytössä olevissa laitteistoissa ja ohjelmistoissa. Varoituksiin on reagoitu viiveettä ja toteutettu suositellut tietoturvallisuustoimenpiteet.

Alkuvuodesta 2021 tuli ilmi Sarastian palveluun liittyvä tietomurto, joka kosketi 90 organisaatiota ja 1200 henkilöä. Hausjärven kunnan henkilöstöstä tietosuoja vaarantui kahdeksan työntekijän tietojen osalta.

Taloudellisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat verotulojen ja valtionosuuksien kehitykseen sekä investointien lisääntyessä tulevaisuuden korkotasoon. Myös 2022 tapahtunut Ukrainan konflikti vaikuttaa Euroopan talousnäkyymiin hintojen kasvuna ja lisääntyvänä epävakautena. Taloudellisena riskinä on myös terveydenhuollon kulujen kasvu Koronan toimesta ja sairaalan sekä terveyskeskuskuntayhtymän kulujen ennakoimaton kasvu vuonna 2022. Näiden riskien osalta keskeistä on yleisen taloudellisen tilanteen ja rahamarkkinoiden tilanteen kehittyminen ja kehityksen seuraaminen sekä raportointitoimenpiteiden tarkkuuden kehittäminen. Korona-epidemia vaikuttaa kunnan talouteen lisäämällä mm. sosiaali- ja terveystalouden kuluja. Lisäksi vaikuttaessaan yritysten voittoon ja kuntalaisten ansiotuloihin, sillä on vaikutusta myös kunnan verotuloihin.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, henkilöstöön, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin. Vuodesta 2023 alkaen kunnan valtionosuuksista, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetyksien korvauksista ja verotuloista (kunnallis- ja yhteisövero) leikataan osa pois samalla, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja niistä aiheutuvat kulut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Soteuudistuksen tavoitteiden mukaan pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta.

Henkilöstön osalta kunnasta siirtyy hyvinvointialueille lähes kaikki perusturvalautakuntaan kuuluva henkilöstö, samoin kuin sivistyslautakunnassa työskennelleet kuraattorit ja psykologit. Myös osa ruoka- ja siivouspalvelujen henkilöstöstä hyvinvointialueen työntekijöiksi. Pelastustoimen palveluostot jäävät pois pelastustoimen siirtyessä osaksi hyvinvointialueen toimintaa. Sote-toimintojen käytössä oleva irtain omaisuus ja käyttöomaisuus siirtyy hyvinvointialueille ilman erillistä korvausta. Kunta saa kuitenkin vähentää käyttöomaisuuteen liittyen taseen peruspääomastaan sote-investointien poistamatta olevan hankintahinnan. Hyvinvointialue vuokraa sote-toiminnassa olevat tilat siirtymäsäännöksen perusteella kunnalta vuosiksi 2023-2025, hyvinvointialueella on oikeus halutessaan pidentää vuokrasopimusta koskemaan vielä vuotta 2026.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä siirtyy kokonaisuudessaan Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle varoineen ja velkoineen vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueille siirtyville lainoille

## Tilinpäätös 2021

myönnetään valtioneuvoston päätös. Vastaavasti Eteva siirtyy varoiteen ja velkoiteen usealle eri hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Sen sijaan Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän osalta hyvinvointialueelle siirtyy kuntien tavoin henkilöstö, irtain ja käyttöomaisuus ja sopimukset. Kuntayhtymä jää juridisena oikeushenkilönä edelleen olemaan, kunnes se päätetään purkaa. Sote-toiminnassa olevat tilat vuokrataan siirtymäsäännöksen perusteella hyvinvointialueelle vuosiksi 2023-2025, hyvinvointialueella on oikeus halutessaan pidentää vuokrasopimusta koskemaan vielä vuotta 2026. Terveyskeskuskuntayhtymän omistajakunnilla on ratkaistavana, missä aikataulussa kuntayhtymä puretaan.

Hausjärven Talo Oy:n vuodelle 2022 suunnitellun purkamisen jälkeen kunnan tytäryhteisönä on enää Hausjärven vammaissäätiö. Hyvinvointialueiden myötä on hyvä myös harkita, halutaanko jatkossa säilyttää säätiön tytäryhteisöasema vai pyritäänkö vähitellen supistamaan konsernirakenne koskemaan pelkästään Hämeen maakuntaliittoa.

Tulevaisuuden kunnan tehtävät, niiden muotoutuminen ja yhteistyö maakuntien kanssa samoin kuin sosiaali- ja terveyspalveluiden rakennemuutos aiheuttavat vielä epätietoisuutta. Riskiä pienennetään olemalla aktiivisesti mukana valmistelussa ja muutoksen eturintamassa. Kunta osallistuu akvisesti Hyvinvointialueiden valmistelutyöryhmiin.



### 2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Hausjärven kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen, sekä varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen.

Kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla on operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta sekä tuloksellisuudesta. Lautakunnat vastaavat omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Johtavat viranhaltijat ja esimiehet vastaavat näistä vastuualueillaan ja raportoivat vastuussa olevalle toimielimelle. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

#### Valvontaympäristö

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastasi kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimivasta johdosta riippumattomat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja järjestivät ulkoisen valvonnan. Jokaisessa tarkastuslautakunnan kokouksessa on esitetty ajankohtaiskatsaus kunnan ajankohtaisiin asioihin ja taloustietoihin. Jatkuvina esittelijöinä ajankohtaiskatsaukseen on kutsuttu kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, talousasiantuntija ja hallintopäällikkö (31.5.2021 asti). Tarkastuslautakunta on pyytänyt selvityksiä ja ajankohtaiskatsauksia muiltakin viranhaltijoilta ja työntekijöiltä eri toimialojen toiminnoista.

Kunnalla ei ole erillistä sisäistä tarkastajaa, joten sisäinen tarkastus on jakautunut esimiesten ja toimielinten sisäiseen valvontaan, seurantaan ja ohjaamiseen. Näiden toimien tarkoituksena on ollut varmistaa lakien, asetusten, muiden määräysten, viranomaisohjeiden sekä kunnan toimintojen järjestämiseen liittyvien ohjeiden ja suunnitelmien noudattaminen.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei ole eriytetty muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Käytännössä ne kiteytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin, jossa määritellään toimialojen tavoitteet. Valvontaa ja seurantaa edistävät kokoukset ja palaverit, mm. johtoryhmän kokous, toimialapalaverit, työpaikkakokoukset, yhteiset koulutustilaisuudet ja kehityskeskustelut.

Sääntöjen ylläpito- ja päivittämistarvetta tarkastellaan jatkuvasti ja tavoite on, että säännöstö olisi jatkuvasti tarkoituksenmukainen kulloisessakin toimintaympäristössä. Hankintaohje on päivitetty

## Tilinpäätös 2021

vuonna 2018. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet päivitettiin tilikaudella. Hallintosääntö ja Konserniohje ja omistajaohjauksen periaatteet päivitetään tilikaudella 2022.

Nykyinen kuntastrategia on päivitetty kunnanvaltuustossa 12.11.2019 ja päivitys kuntastrategiaan tehdään vuonna 2022. Valtuusto aloitti kuntastrategian valmistelun valtuustoseminaarissa syksyllä 2021. Kunta järjesti kuntalaiskyselyn strategian valmistelun tueksi.

Hallintosääntö on päivitetty kunnanvaltuustossa 1.6.2021 mm. henkilöstövaihdosten johdosta. Samassa yhteydessä hallintosääntöön tehtiin pienehköjä tekstitarkistuksia ja erityisalojen lainsäädännöstä johtuvia vähäisiä muutoksia. Hallintosäännön suurempi päivitys on käynnistynyt vuoden 2021 aikana tarvemäärittelyllä ja päivitetään vuoden 2022 aikana huomioiden hyvinvointialueuudistus.

### Konsernivalvonta

Konserniyhtiöiden hallituksiin ja yhtiökokouksiin kunnan edustajat on valittu pääsääntöisesti kunnanhallituksen jäsenten, valtuuston puheenjohtajien, kunnanvaltuuston tai johtavien viranhaltijoiden keskuudesta.

Tytäryhtiöiden osalta konsernivalvontaa tapahtuu myös tilintarkastuksen myötä. Tytäryhteisöissä tilintarkastuksen suorittaa kunnan tilintarkastaja.

### Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Tiedossa ei ole poikkeamia kunnan säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa.

### Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteet on asetettu talousarviossa ja ne on laadittu hallintokuntien toimesta. Talousarvion tulo- ja menojako vastaa organisaatorakennetta ja jokaiselle määrärahalle voidaan osoittaa siitä vastaava toimielin tai tilivelvollinen viranhaltija.

Kunnanhallitus ja lautakunnat määräävät kukin toimialallaan vuosittain laskujen hyväksyjät. Kunnanhallitukselle on raportoitu säännöllisesti kunnan taloudesta. Raportit on saatettu myös kunnanvaltuustolle tiedoksi. Puolivuosikatsaus on tehty ensimmäisestä puolesta vuodesta.

Toimintojen tuloksellisuuden ja tavoitteiden asettaminen talousarviossa huomioi strategiset päämäärät, keskeiset menestystekijät, mittarit ja tavoitetasot:

- taloudesta ja vetovoimasta
- henkilöstöstä ja henkilöstön uudistumisesta
- asiakkaasta ja kuntalaisesta sekä
- palveluiden järjestämisestä ja tuotantotavoista.

Kunnanhallitukselle on esitetty rahamääräiset toteutumat verotulokertymiseen säännöllisesti. Toimialat seuraavat talousarvion toteutumista raporteista kuukausittain.

### Riskienhallinnan järjestäminen

## Tilinpäätös 2021

Henkilöstön koulutuksella on pyritty varmistamaan osaamisen riittävyys ja pyritty vähentämään avainhenkilöriskien syntymistä. Kunnassa käynnissä oleva henkilöstön kehittämishanke osaltaan on parantanut henkilöstön tietoisuutta riskeistä ja auttaa heitä arvioimaan ja kehittämään omaa toimintaympäristöään.

Varautumisen ja valmiussuunnittelun kannalta keskeisiä henkilöitä on osallistunut vuosittain varautumiskoulutuksiin ja maanpuolustuskursseille.

Kunnan vakuutusturva on kilpailutettu vuonna 2018. Tällöin analysoitiin kunnan riskejä erilaisissa toiminnoissa ja vakuutusturva mitoitettiin riskien mukaisesti. Vakuutukset on tarkoitus kilpailuttaa vuonna 2022 ja samalla kasvattaa vakuutusturvaa.

### Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Käyttöomaisuus- ja irtaimistokirjanpidon ylläpito ja tarkistaminen on suoritettu sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Kunnan tiedossa ei ole, että omaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa olisi toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai että olisi jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

### Sopimustoiminta

Vuonna 2021 aloitettiin siirtyminen sähköiseen sopimushallinnan järjestelmään (Cloudia). Vuodenvaihteeseen 2021 – 2022 mennessä järjestelmään oli siirretty hyvinvointialueelle siirrettävät sopimukset. Sopimuksenhallinnan kehittämistä ja järjestelmän käyttöönottoa kunnan toimialoilla ja palvelukeskuksissa jatketaan vuoden 2022 aikana.

Kunnan tiedossa on Parmaco Oy:n siirtotiloista johtuva ylimääräinen noin 349 000 euron kulu vuosina 2021-2022 johtuen siitä, että silloinen tekninen johtaja ei irtisanonut kirjallisesti tiloja määräaikaan mennessä. Irtisanoessaan teknisen johtajan, kunnanhallitus linjasi, että kunta vaatii tekniseltä johtajalta vahingonkorvauksena enintään 10 % vahingosta, ottaen huomioon vahingon toteutunut määrä. Asian ratkaisu on siirtynyt vuoden 2022 alkupuolelle.

Kunta sai päätökseen Metsi Oy:n takaukseen liittyvän oikeusprosessin 27.1.2022. Kunta sai perittyä jo aiemmin 30 000 euron yrityslainan. Kunnan kuluksi jäi oikeudenkäyntikulut tuottamuksellisen virkavelvollisuuden rikkomisesta.

Omakotitalolle aiheutuneen vesivahingon korvauskulu on sovittelussa. Asian ratkaisu on siirtynyt vuoden 2022 alkupuolelle.

Alkuvuodesta 2021 on tullut ilmi Sarastian palveluun liittyvä tietomurto, joka kosketti 90 organisaatiota ja 1200 henkilöä. Hausjärven kunnan henkilöstöstä tietosuojaa on vaarantunut kahdeksan työntekijän tietojen osalta.

Kunnalla ei ole tiedossa muita sopimuksista aiheutuvia negatiivisia seuraamuksia, joista voisi aiheutua taloudellista vahinkoa.

## Tilinpäätös 2021

### 3 Kokonaistalouden tarkastelu

#### 3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen – tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset kulut ja tuotot. Tilinpäätös sisältää Hausjärven kunnan lisäksi taseyksikkönä käsitellyn Hausjärven vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksen. Kokonaisuutena tilinpäätös on 2 004 792,05 euroa ylijäämäinen. Vesihuoltolaitoksen tulos on 129 037,95 euroa ylijäämäinen.

#### TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

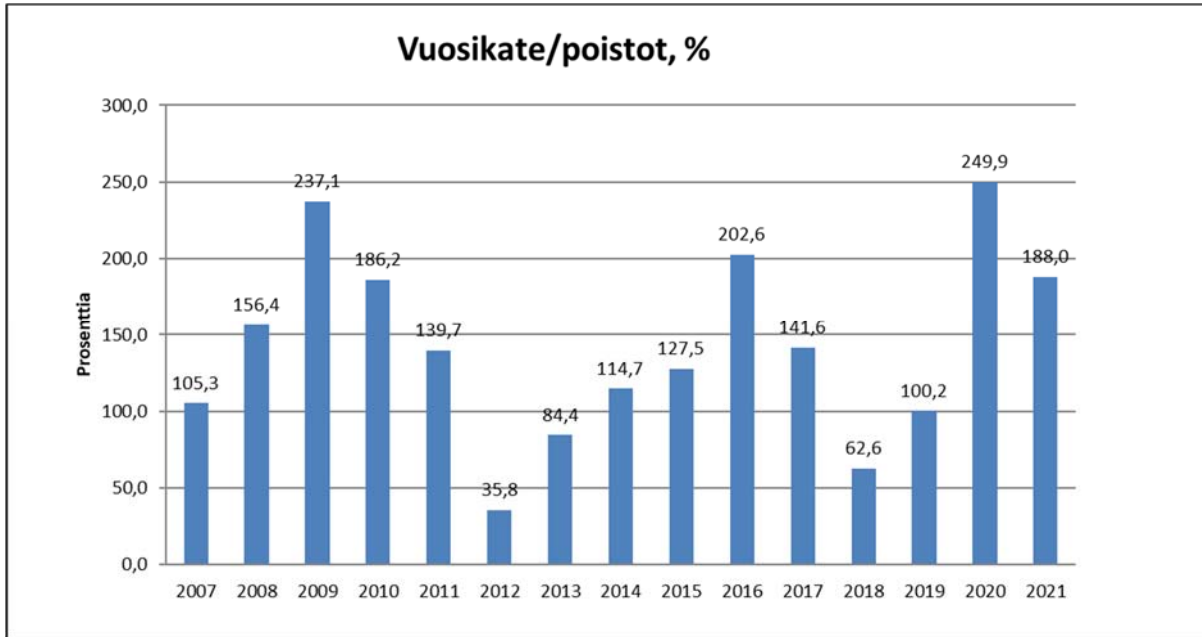
(ulkoinen, 1000 €)

	2021 (1000 €)	2020 (1000 €)
Toimintatuotot	8 414	6 450
Valmistus omaan käyttöön	12	23
Toimintakulut	-54 055	-50 730
<b>Toimintakate</b>	<b>-45 630</b>	<b>-44 257</b>
Verotulot	34 503	32 854
Valtionosuudet	15 440	16 695
Rahoitustuotot ja -kulut	-29	-158
Korkotuotot	28	16
Muut rahoitustuotot	22	9
Korkokulut	-79	-172
Muut rahoituskulut	-1	-12
<b>Vuosikate</b>	<b>4 284</b>	<b>5 135</b>
Poistot ja arvonalentumiset	-2 279	-2 054
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>2 005</b>	<b>3 080</b>
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>2 005</b>	<b>3 080</b>

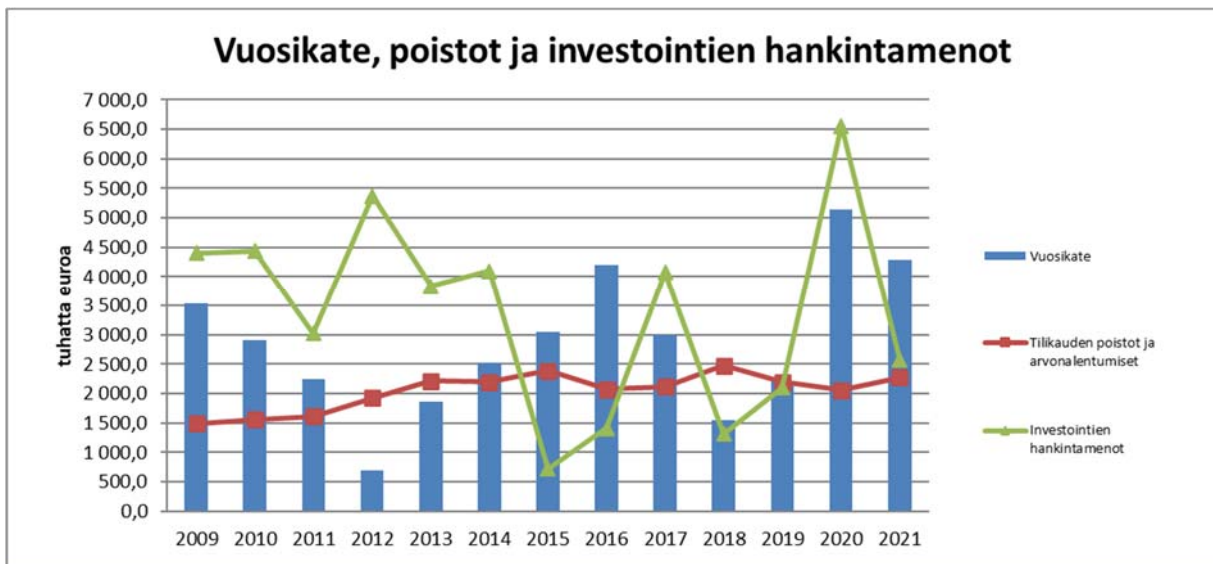
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	16 %	13 %
Vuosikate/poistot, %	188 %	250 %
Vuosikate, euroa/asukas	526 €	628 €
Asukasmäärä	8 144	8 176

## Tilinpäätös 2021

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainanlyhennyksiin tai sijoituksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on kunnan tulorahoitus riittävä ja sillä pystytään kattamaan vähintään vuosittaiset korvausinvestoinnit.



Viimeisen 15 vuoden aikana Hausjärven kunnan vuosikate/poistot -tunnusluku on ollut yli 100 % kolmea vuotta lukuun ottamatta. Muina vuosina vuosikate on ylittänyt vuosittaiset poistot ja arvonalentumiset.



Poistojen katsotaan osoittavan vuosittaisiin korvausinvestointeihin kuluvan määrän.

## Tilinpäätös 2021

### 3.2 Toiminnan rahoitus – rahoituslaskelma ja sentunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		2021	2020
		(1000 €)	(1000 €)
<b>Toiminnan rahavirta</b>		<b>3 919</b>	<b>4 983</b>
	Vuosikate	4 284	5 135
	Tulorahoituksen korjaukset	-365	-152
<b>Investointien rahavirta</b>		<b>-2 784</b>	<b>-6 387</b>
	Investointimenot	-2 971	-7 003
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	188	167
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>1 135</b>	<b>-1 405</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Antolainauksen muutokset		<b>14</b>	<b>14</b>
	Antolainasaamisten vähennys	14	14
Lainakannan muutokset		<b>-1 999</b>	<b>6 196</b>
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500	5 000
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 499	-3 804
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	5 000
Oman pääoman muutokset		<b>0</b>	<b>-210</b>
Muut maksuvalmiuden muutokset		<b>-398</b>	<b>941</b>
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-23	30
	Vaihto-omaisuuden muutos	-14	4
	Saamisten muutos	-85	-986
	Korottomien velkojen muutos	-276	1 892
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>-2 383</b>	<b>6 940</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>-1 247</b>	<b>5 535</b>
<b>Rahavarat 31.12.</b>		<b>6 953</b>	<b>8 200</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>		<b>8 200</b>	<b>2 665</b>
<b>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>		<b>2021</b>	<b>2020</b>
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€		-1 663	-530
Investointien tulorahoitus, %		144 %	78 %
Lainanhoitokate		0,78	1,33
Laskennallinen lainanhoitokate		1,24	1,37
Kassan riittävyys, päivää		41	49
Asukasmäärä		8 144	8 176

Rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät vuoden 2020 osalta tilikauden kirjausten lisäksi Draiv'in Golf & Country Club Oy osakkeiden kirjauksen, joiden tasearvon lasku 0 euroon pienensi 42 500 eurolla omaa pääomaa (edellisten tilikausien alijäämää).

## Tilinpäätös 2021

**Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä** seurataan 5 vuoden ajanjaksoissa.

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

*Toiminnan ja investointien rahavirta* -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

**Investointien tulorahoitus, %** =  $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$ .

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

**Lainanhoitokate** =  $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

**Laskennallinen lainanhoitokate** =  $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{korolliset velat} / 8)$

Uusi tunnusluku kertoo myös kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluvussa käytetään 8 vuoden laina-aikaa, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

**Kassan riittävyys, päivää** =  $365 \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku kuvaa kunnan maksuvalmiutta ja se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kertoo, että 5 vuoden investointitaso on ollut suurempi kuin mitä tulorahoitusta on kertynyt. Tämä johtuu pääasiassa Ryttylän koulun rakentamisinvestoinnista. Lainanhoitokate ja laskennallinen lainanhoitokate katsotaan hyväksi, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttäväksi kun tunnusluku on 1-2 ja heikoksi kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tunnusluvuista toinen on tällä hetkellä tyydyttävällä tasolla ja toinen heikolla tasolla. Lainanhoitokatteen tunnuslukuun vaikuttaa kuitenkin se, että kunta maksoi etuajassa pois 1 360 000 euron lainan ja nosti vastaavasti uutta, edullisempaa lainaa tilalle. Jos tämän vaikutusta ei huomioi, myös lainanhoitokatteen tunnusluku on tyydyttävällä tasolla. Laskennallisessa lainanhoitokatteessa tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Tilikauden aikana on nostettu yhteensä 6 500 000 eurolla talousarviolainoja ja vähennetty lyhytaikaista lainaa 3 miljoonalla eurolla. Kassan riittävyys -tunnusluku on laskenut jonkin verran ollen kuitenkin edelleen melko korkealla tasolla. Kuntaliiton suosituksen mukaan tavoitearvona voidaan pitää 14-30 päivän kassan riittävyttä. Koska verotulotilitys saadaan kunnan tilille aina kuun loppupuolella ja verotuksessa on siirrytty verotuksen jatkuvaan valmistumiseen, jonka johdosta verotulotilitysten sykli on muuttunut merkittävästi, 31.12. rahavarat tulevat jatkossa olemaan melko korkealla tasolla. Pienimmillään rahavarat ovat kuukausittain tyypillisesti juuri ennen verotulotilitystä ja suurimmillaan verotulotilityksen maksupäivänä.

## Tilinpäätös 2021

### 3.3 Tase ja sen tunnusluvut

Taseen tarkoitus on kuvata kunnan taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä. Hausjärven kunnan tase sisältää kunnan ja sen taseyksikkönä toimivan vesihuoltolaitoksen taseen.

VASTAAVAA (1000€)	2021	2020
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>49 596</b>	<b>48 950</b>
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>2 048</b>	<b>1 778</b>
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaik. menot	2 048	1 778
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>39 125</b>	<b>38 736</b>
Maa- ja vesialueet	6 416	6 448
Rakennukset	21 958	22 969
Kiinteät rak. ja laitteet	8 142	8 304
Koneet ja kalusto	648	556
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 961	458
<b>Sijoitukset</b>	<b>8 424</b>	<b>8 437</b>
Muut osakkeet ja osuudet	8 351	8 350
Muut lainasaamiset	68	82
Muut saamiset	5	5
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>60</b>	<b>29</b>
Lahjoitusrahast. er.katteet	60	29
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>9 209</b>	<b>10 357</b>
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>106</b>	<b>92</b>
Aineet ja tarvikkeet	106	92
<b>Saamiset</b>	<b>2 150</b>	<b>2 065</b>
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>	<b>45</b>	<b>45</b>
Lainasaamiset	0	0
Pitkäaikaiset muut saamiset	45	45
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>	<b>2 105</b>	<b>2 020</b>
Myyntisaamiset	580	670
Muut saamiset	426	638
Siirtosaamiset	1 098	712
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>6 953</b>	<b>8 200</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>58 865</b>	<b>59 337</b>



## Tilinpäätös 2021

VASTATTAVAA (1000€)	2021 euroa	2020 euroa
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>24 467</b>	<b>22 462</b>
Peruspääoma	14 524	14 524
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 938	4 858
Oikaisu edellisiin tilikausiin	0	0
Tilikauden yli- / alijäämä	2 005	3 080
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>131</b>	<b>340</b>
Muut pakolliset varaukset	131	340
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>103</b>	<b>95</b>
Lahjoitusrahastojen pääomat	72	40
Muut toimeksiantojen pääomat	31	55
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>34 165</b>	<b>36 440</b>
<b>Pitkäaikainen</b>	<b>17 892</b>	<b>16 656</b>
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	17 892	16 656
<b>Lyhytaikainen</b>	<b>16 273</b>	<b>19 783</b>
Joukkovelkakirjalainat	6 000	9 000
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 637	3 871
Saadut ennakot	5	2
Ostovelat	3 369	3 728
Muut velat	695	419
Siirtovelat	2 567	2 763
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>58 865</b>	<b>59 337</b>

TASEEN TUNNUSLUVUT		
	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	41,6	37,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,5	65,1
Velat ja vastuut % käyttötuloista	59,5	66,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	9 943	7 938
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 221	971
Lainakanta 31.12., 1.000 €	27 529	29 527
Lainakanta 31.12./asukas	3 380	3 611
Lainasaamiset, 1.000 €	68	82
Asukasluku	8 144	8 176

## Tilinpäätös 2021

**Omavaraisuusaste, %** =  $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma-saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden minimitasona voidaan 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

**Suhteellinen velkaantuneisuus, %** =  $100 \times (\text{vieras pääoma-saadut ennakot}) / (\text{käyttötulot})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtiosuuksista.

**Velat ja vastuut % käyttötuloista** =  $100 \times (\text{vieras pääoma-saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / (\text{käyttötulot})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

**Lainakanta 31.12.** = vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

**Lainasaamiset 31.12.** = sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku aleni hieman. Luku kuvaa kunnan kykyä selvitä omalla tulorahoituksella velan takaisinmaksusta. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Velat ja vastuut % käyttötuloista on tunnusluku, joka ottaa huomioon myös leasing- tai vuokrasopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. Hausjärvellä tunnuslukua kasvattaa erityisesti Oitin koulun ja jonkin verran vielä Ryttylän koulun käyttöön otettujen siirtotilojen vuokrat.

Kunnan lainakanta aleni noin 2 miljoonalla eurolla ja oli tilikauden päättyessä 3 380 euroa asukasta kohden. Kunnan rahavarojen saldo aleni 1,25 miljoonalla eurolla. Manner-Suomen kuntien keskiarvo oli tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2021 lopussa arviolta 3 469 euroa/asukas.

Kunnan taseessa on pakollinen varaus koskien Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin Ahveniston kiinteistön arvoa. Sairaanhoitopiirin rakennusten osalta vuonna 2018 kirjatusta 356 871,36 euron suuruudesta varauksesta koskien sairaanhoitopiirin Ahveniston kiinteistön arvoa on 31.12.2021 jäljellä 130 852,83 euroa. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta. Loppuosa pakollisesta varauksesta puretaan vuonna 2022, koska kuntien vastuu sairaanhoitopiireistä päättyy hyvinvointialueiden aloittaessa toiminnan 1.1.2023.

## Tilinpäätös 2021

### 3.4 Ulkoiset kokonaistulot ja -menot

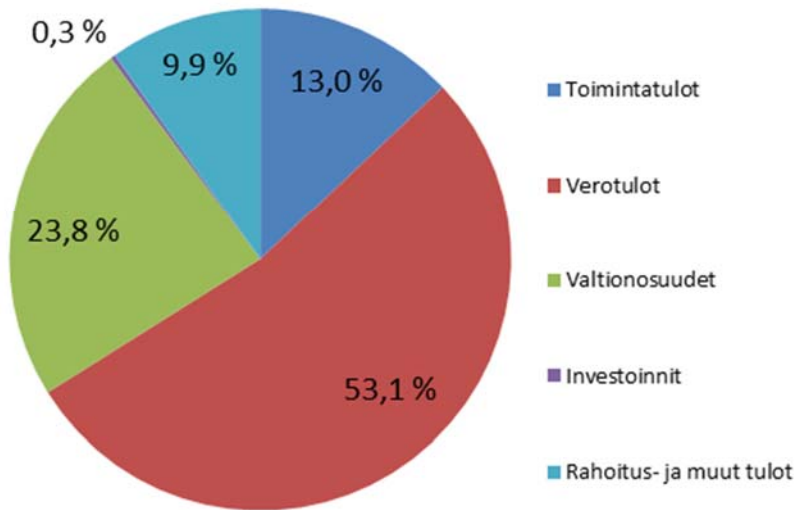
Kokonaistulojen ja menojen laskelma on koottu vuoden 2021 tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja jossa taseyksikkö (vesihuoltolaitos) on yhdistetty rivi riviltä.

Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Tämän johdosta tarkastelussa tuloihin luetaan myös lainanotto.

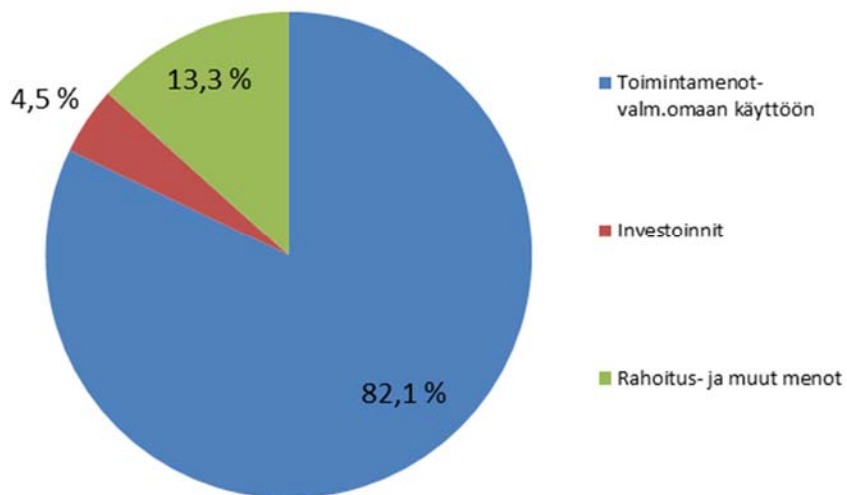
<b>TULOT</b>	1 000 €	<b>MENOT</b>	1 000 €
<i>Varsinainen toiminta</i>		<i>Varsinainen toiminta</i>	
Toimintatuotot	8 414	Toimintakulut	54 055
Verotulot	34 503	-Valmistus omaan käyttöön	-12
Valtionosuudet	15 440	Korkokulut	79
Korkotuotot	28	Muut rahoituskulut	1
Muut rahoitustuotot	22	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
-Pysyv. vast. hyödykk. luov.voitot	-166	-Pakollisten varausten muutos	210
		-Pysyv. vast. hyödykk. luov.tappiot	-11
<i>Investoinnit</i>		<i>Investoinnit</i>	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	2 971
-Pysyv. vast. hyödykk. luov.tulot	188		
<i>Rahoitustoiminta</i>		<i>Rahoitustoiminta</i>	
Antolainasaamisten vähennykset	14	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500	Pitkäaik. lainojen vähennys	5 499
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3 000
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>64 942</b>	<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>65 792</b>

Kokonaistulojen ja menojen erotus -0,85 miljoonaa euroa on täsmäytetty rahoituslaskelmaan vähentämällä rahavarojen muutoksesta muut maksuvalmiuden muutokset.

## Kokonaistulot 2021



## Kokonaismenot 2021



## Tilinpäätös 2021

### 4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

#### 4.1 Konsernirakenne ja toiminnan ohjaus

Kuntalain 68 a §:n perusteella kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Hausjärven kunnan konsernitilinpäätös sisältää seuraavat yhteisöt:

#### YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	1	0
Säätiöt	1	0
Kuntayhtymät	4	0
<b>Yhteensä</b>	<b>6</b>	<b>0</b>

**Yhtiöt** Hausjärven Talo Oy tytär

**Säätiöt** Hausjärven Vammaissäätiö tytär

**Kuntayhtymät** Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä  
Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä  
Eteva kuntayhtymä  
Hämeen maakuntaliitto, kuntayhtymä, josta käytetään nimeä Hämeen Liitto

Osakkuusyhteisönä ollut RHL-Data Oy purettiin vuoden 2020 aikana.

## Tilinpäätös 2021

Konserniohjeissa määritellään konserniohjauksen perusteet ja tavoitteet. Kunnanvaltuusto asettaa konsernin tavoitteet talousarviovalmistelun yhteydessä. Konserniohjeet ovat vuodelta 2012 ja ne sisällytetään osaksi hallintosääntöä tilikauden 2022 aikana.

### Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto on Hausjärvi -konsernin toiminnan ylin toimielin. Kunnanvaltuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet.

Kunnanvaltuusto tarkistaa koko konsernin strategian vähintään kerran valtuustokaudessa. Kunnanvaltuusto asettaa taloussuunnitelmassa tytäryhteisölle ja toiminnallisesti merkittävälle yhteisölle vuosittaiset tavoitteet.

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan perusteet. Omistajapolitiikan tavoitteena on laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen kuntalaisille.

Kunnanvaltuusto päättää pääomasijoituksista tytäryhteisöihin sekä myöntää tarvittavan takauksen pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan. Kunnanvaltuusto valvoo kunkin tytäryhteisön toimintaa sen vuotuisen tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä liitetietojen kautta sekä pidättää itsellään oikeuden saada tarvittavia lisäselvityksiä niin harkitessaan.

Tarkastuslautakunta arvioi kunnanvaltuuston puolesta arviointikertomuksessaan tytäryhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Yhtiökokousedustajien ja toimielinten jäsenten valinnasta määrätään hallintosäännössä.

### Kunnanhallitus

Kunnanhallitus ohjaa Hausjärvi -konsernia. Hallitus vastaa Hausjärvi -konsernin toiminnan ja talouden koordinoinnista.

Kunnanhallitus seuraa ja valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee toimenpide-ehdotuksia yhteisön hallitukselle tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanhallitus antaa konsernitilinpäätöksen yhteydessä tiedot kunnanvaltuustolle yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

Yhtiökokousedustajien ja toimielinten jäsenten valinnasta määrätään hallintosäännössä.

Tilintarkastajia valittaessa on kiinnitettävä huomiota konsernia koskeviin tilintarkastuslain säännöksiin ja muutoinkin varmistuttava valvonnan kattavuudesta.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeita edustajilleen tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa. Kunnanhallitus kuulee tarvittaessa tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajaa ja toimitusjohtajaa asiantuntijoina käsiteltäessä tytäryhteisön yhtiökokousasioita.

Kunnanhallitus antaa ohjeet yhteisön hallituksessa oleville kunnan edustajille merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista linjaratkaisuista. Kunnanhallitus seuraa ja valvoo yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset.

## Tilinpäätös 2021

### Lautakunnat

Lautakunnat toiminnan järjestämisestä vastaavina toimieliminä seuraavat toimialaansa kuuluvien tytäryhteisöjen toimintaa, puuttuvat epäkohtiin ja raportoivat tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja ja selvityksiä kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta. Tarkastuslautakunta raportoi arviointikertomuksessaan tavoitteiden saavuttamisesta.

### Kunnanjohtaja sekä talousjohtaja

Kunnanjohtaja vastaa Hausjärvi -konsernin strategisesta johtamisesta yhdessä johtoryhmän kanssa.

Kunnanjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja seuraavat ja valvovat tytäryhteisöjen toimintaa kunnanhallituksen hyväksymän työnjaon mukaisesti. Yhteisöt ovat velvollisia antamaan seurannan edellyttämät tiedot. Kunnanjohtaja sekä talousjohtaja raportoivat seurannasta vuosittain kunnanhallitukselle päätetyn työnjaon mukaisesti ja tarvittaessa muulloinkin.

Kunnanjohtajalla sekä talous- ja hallintojohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus valvomansa yhteisön hallituksessa hyväksytyn työnjaon mukaisesti. Talous- ja hallintojohtajalla on oikeus antaa tytäryhteisöille talousarvion seurantaan ja konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyviä aikataulua koskevia sitovia ohjeita ja muita ohjeita.

### Konsernin tytäryhteisö

Konsernin tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin ja toimitusjohtaja vastaavat asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä siitä, että tytäryhteisössä toimitaan lainsäädännön ja konserniohjeiden mukaan.

## Tilinpäätös 2021

### 4.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

RHL-Data Oy purettiin marraskuussa 2020, joten yhtiö ei ole enää osa Hausjärvi -konsernia.

Suunnitelmissa on purkaa Hausjärven Talo Oy vuonna 2022.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä siirtyy osaksi Kanta-Hämeen hyvinvointialuetta vuoden 2023 alussa ja Eteva kuntayhtymän toiminta siirtyy samaan aikaan osaksi usean eri hyvinvointialueen toimintaa. Sen sijaan Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän osalta hyvinvointialueelle siirtyy kuntien tavoin henkilöstö, irtain ja käyttöomaisuus ja sopimukset. Kuntayhtymä jää juridisena oikeushenkilönä edelleen olemaan, kunnes se päätetään purkaa. Sote-toiminnassa olevat tilat vuokrataan siirtymäsäännöksen perusteella hyvinvointialueelle vuosiksi 2023-2025, hyvinvointialueella on oikeus halutessaan pidentää vuokrasopimusta koskemaan vielä vuotta 2026. Terveyskeskuskuntayhtymän omistajakunnilla on ratkaistavana, missä aikataulussa kuntayhtymä puretaan.

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä teki noin 44 000 euron ylijäämäisen tuloksen. Terveyskeskus-kuntayhtymä laskutti jäsenkunnilta toteutuneiden covid-19 -suoritteidensa (testaus, jäljitys, rokottaminen, hoito) perusteella noin 5 miljoonaa euroa, josta Hausjärven osuus oli noin 0,83 miljoonaa euroa. Lisäksi kuntayhtymä laskutti alijäämän välttämiseksi noin 0,58 miljoonaa euroa ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia, josta Hausjärven osuus oli noin 0,11 miljoonaa euroa. Kunta purki lisäksi taseessaan olleen 78 747,51 euron pakollisen varauksen terveyskeskuskuntayhtymän taseeseen kertyneestä alijäämästä, sillä omistajakunnat maksoivat pakollista varausta vastaavan kuntamaksuosuuden terveyskeskuskuntayhtymälle vuoden 2021 aikana.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin vuoden 2021 ylijäämä on noin 245 000 euroa. Ennalta sovitun vuosilaskutuksen lisäksi sairaanhoitopiiri laskutti kunnilta ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia, joista Hausjärven osuus oli noin 0,46 miljoonaa euroa. Kuntayhtymä päätyi kuitenkin palauttamaan kuntamaksuosuuksia, jolloin ylimääräisten kuntamaksuosuuksien nettomäärä oli Hausjärven kunnan osalta noin 0,32 miljoonaa euroa.

Kunnan taseessa oli 31.12.2020 sairaanhoitopiiriin liittyvää pakollista varausta noin 0,26 miljoonaa euroa sairaanhoitopiirin rakennusten poistovarauksesta johtuen. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta, joita kasvatettiin vuodesta 2021 alkaen 2,3 miljoonalla eurolla, jolloin lisäpoistojen taso on noin 5,3 miljoonaa euroa/vuosi. Koska kuntien sote-tehtävät siirtyvät vuoden 2023 alusta uusille hyvinvointialueille ja samalla kunnan vastuu toiminnasta lakkaa, kunnan taseessa käyttämättä oleva pakollinen varaus lisäpoistoja varten puretaan vuosina 2021-2022 siten, että puolet (0,13 miljoonaa euroa) jäljellä olevasta pakollisesta varauksesta puretaan vuonna 2021 ja loput vuonna 2022.

Sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto teki 15.12.2020 päätöksen käynnistää Ahveniston sairaalahankkeen (ASSI-sairaala) toteutusvaiheen projektisuunnitelman mukaisesti Hämeen Sydän –allianssin kanssa 308,2 miljoonan euron tavoitekustannuksella ja ASSI-sairaalan rakentaminen on käynnistynyt.

### 4.3 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Hausjärven Talo Oy:n vuodelle 2022 suunnitellun purkamisen jälkeen kunnan tytäryhteisönä on enää Hausjärven vammaissäätiö. Hyvinvointialueiden syntyminen myötä on hyvä myös harkita, halutaanko jatkossa säilyttää säätiön tytäryhteisöasema vai pyritäänkö vähitellen supistamaan konsernirakenne koskemaan pelkästään Hämeen maakuntaliittoa.

Konsernin Sote-muutos tulee vahvistamaan kunnan taloudellista ja toiminnallista asemaa ja lisäämään



## Tilinpäätös 2021

kunnan tuottavuutta.

### 4.4 Konserniyhteisöille ja muille tärkeille yhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Tarkastelussa on mukana myös muita kuin konserniin yhdisteltyjä yhteisöjä (ks. konsernin rakenne edellä). Kunta asettaa tavoitteita myös yhteisöille, joissa kunnalla on omistusta ja jotka suorittavat kunnan kannalta tärkeää palvelutehtävää.

#### Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Odotusaika ensikäynnille enintään 3 kk.	Ensikäynnille pääsyn odotusaika	Tavoite toteutui osittain. Odotusajat ylittyivät vuoden aikana mm. fysiatrian ja kliinisen hammashoidon kohdalla.
	Leikkausta odottavien potilaiden määrän pitäminen valvontaviranomaisen hyväksymissä rajoissa.	Leikkausjonon pituus	COVID-19- tartuntatautiepidemian takia tavoite ei ole toteutunut.
Talouden tasapainon säilyminen	Sairaanhoitopiirin tulos on talousarvion mukainen ilman lisälaskutusta kunnilta.	Talousarvion toteutuminen	Sairaanhoitopiiri sopi jäsenkuntien kanssa kiinteästä vuosilaskutuksesta ja lisäksi teki kaksi talousarviomuutosta lisäkulojen kattamiseksi. Sairaanhoitopiirin tilikauden tulos on n. 0,25 milj. euroa ylijäämäinen.

## Tilinpäätös 2021

### Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä

Strateginen vuosi-tavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Hoidon jatkuvuuden turvaaminen: Omahoitaja-omalääkäri -mallia laajennetaan koko väestölle. Sama ammattilainen, joka tapaa potilaan ensimmäisellä kerralla, hoitaa potilaan mahdollisuuksien mukaan myös jatkossa.	Väestö on jaettu työpareille tai tiimeille.	Tavoite toteutui: Loppuvuonna 2020 aloittaneiden väestövastuutiimien toimintaa jatkettiin; väestö on jaettu neljään alueeseen väestömäärän ja sairastavuuden perusteella.
Toimivat palvelut	Mielenterveys- ja päihdeyksikkö (MPY) kehittää uusia toimintatapoja, palveluiden oikea-aikainen saatavuus.	Mielenterveys- ja päihdeyksikön (MPY) odotusajat, nuorten päihde-ongelmien hoito.	Tavoite toteutui osittain: Uusien toimintatapojen kehittäminen eteni hitaasti, mm. koronasta johtuen. Mielenterveys- ja päihdeyksikön odotusaika yhteydenotosta varattuun aikaan oli keskimäärin 33 vrk. Suoraan ilman ajanvarausta pääsi sairaanhoitajan aamuvastaanotolle, jossa tehtiin hoidon tarpeen arvio ja suunnitelma.

Strateginen vuosi-tavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Talouden tasapainon säilyminen	Talousarvion toteutuminen	Kuntayhtymän tulos on talousarvion mukainen.	Terveyskeskuskuntayhtymä sopi jäsenkuntien kanssa kiinteästä vuosilaskutuksesta ja lisäksi teki pääasiassa korona-kuluista johtuen kaksi talousarviomuutosta lisäkulojen kattamiseksi. Sairaanhoitopiirin tilikauden tulos on n. 0,05 milj. euroa ylijäämäinen.
Toimivat palvelut	Asiakas saa yhteyden vaivatta ja ratkaisun viiveettä: Sähköiset palvelut ovat käytössä, mm. Oma Olo.	Vastaanottokäyntien osuus kaikista hoitokontakteista on 70 %.	Tavoite toteutui osittain: Sähköisesti asiakas pystyi varaamaan puhelinajan terveydenhoitajalle ja toimenpideaajan terveyskeskusavustajalle. Käyntien osuus oli 74 % kaikista hoitokontakteista. Koronatyo kasvatti kaikissa yksiköissä kiireettömän hoidon jonoa.

## Tilinpäätös 2021

### YritysVoimala Oy

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Yritysten tarvitsemien perusneuvontapalvelujen tuottaminen	Neuvontapalveluja saaneiden asiakkaiden lukumäärä vähintään 550 / vuosi, joista hausjärveläisiä noin 10 %.	Toteutunut. Neuvontaa saaneiden asiakkaiden lukumäärä oli 1214, joista Hausjärveläisiä 163 (13%).
	Yritysten tarvitsemien perusneuvontapalvelujen tuottaminen	Asiakastyytyväisyys kyselyn mukainen tulos on yli 8,0.	Tilaisuuksien asiakaspalaute 4,3 (tavoite yli 4,1 skaalalla 1-5) ja neuvonnan asiakaspalaute 4,8 (tavoite yli 4,1)

### Hyria Koulutus Oy / Hyria Aikuiskoulutus Oy

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat toisen asteen ammatillisen koulutuksen palvelut on saatavissa talous-alueelta	Hausjärveläiset opiskelijat Hyriassa	Nuorten ja aikuisten toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa olevien määrä pysyy vuoden 2020 tasolla tai lisääntyy.	Toteutui.
	Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä	Negatiivinen keskeyttäminen pysyy vuoden 2020 tasolla tai alenee	Toteutui. Negatiivinen keskeyttäminen vähentyi n. 20%

## Tilinpäätös 2021

### Hyria Säätiö

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä	1. Seudullisen Ohjaamotoiminnan vakinaistaminen ja toimintaan osallistuminen	Ohjaamon toimintaan osallistuttiin aktiivisesti.
		2. Yhteistyö kunnan koulu-, nuoriso- ja perusturvatoimen kanssa toimii saumattomasti.	Tavoite toteutui. Yhteistyö oli tiivistä.
		3. Työpajan kapasiteetti on täydessä käytössä.	Hausjärvellä sopimuksen mukainen toimintapäivätavoite ei toteutunut (1467/1656). Pajalla tapahtuvan toiminnan lisäksi on ollut tarjolla seinätöntä valmennusta, jossa nuorelle on räätälöity täysin yksilöllinen valmennus hyödyntäen koko Hyria-säätiön palveluita. Koronan aikana kehitetyt verkkovalmennukset ja –kurssit ovat vakiintuneet osaksi perustoimintaa ja mahdollistavat toimintaan osallistumisen matalalla kynnyksellä.
	Aikuisten työpajatoiminta: asiakkaiden siirtyminen työhön tai koulutukseen	1. Aikuisten työpajalta vähintään 50 % asiakkaista siirtyy työelämään tai koulutukseen. Työpajan kapasiteetti on täydessä käytössä. Yhteistyö kunnan perusturvatoimen kanssa toimii saumattomasti.	Tavoite koulutukseen/työelämään siirtymisen osalta ei toteutunut. 8/24 asiakkaasta siirtyi työhön tai koulutukseen. Työpajan kapasiteetti oli lähes täydessä käytössä; toimintapäivien toteuma oli 2458/2500.
		2. Aikuisten työpajatoiminnan vaikuttavuutta mitataan vuosittain.	Tavoite toteutui: asiakaspalautetta kerättiin kaksi kertaa vuoden aikana.

## Tilinpäätös 2021

### Hausjärven Talo Oy

<b>Strateginen vuositavoite</b>	<b>Tavoite</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Kunnan elinvoima-ohjelmaa tukeva toiminta	Omistajan määräämän toiminnan toteutus päätösten mukaisesti	Yritysten toimitila-tarpeisiin vastaaminen tarvittaessa.	Ei toteutunut (osakeyhtiö puretaan vuonna 2022).

## Tilinpäätös 2021

### 4.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

#### Hausjärvi -konserni

TULOSLASKELMA, 1000€	2021	2020
<b>Toimintatuotot</b>	26 497,8	23 469,6
<b>Toimintakulut</b>	-71 413,1	-66 918,8
<b>Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)</b>	0,1	0,1
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-44 915,2</b>	<b>-43 449,1</b>
<b>Verotulot</b>	<b>34 500,2</b>	<b>32 851,8</b>
<b>Valtionosuudet</b>	<b>15 439,6</b>	<b>16 695,5</b>
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>		
Korkotuotot	28,8	16,9
Muut rahoitustuotot	173,7	48,0
Korkokulut	-89,9	-181,5
Muut rahoituskulut	-2,0	-13,0
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>110,5</b>	<b>-129,6</b>
<b>VUOSIKATE</b>	<b>5 135,1</b>	<b>5 968,5</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 172,0	-2 837,5
Omistuksen eliminointierot	0,0	-2,8
Arvonalentumiset	0,0	-87,6
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>-3 172,0</b>	<b>-2 927,8</b>
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>1 963,1</b>	<b>3 040,7</b>
<b>Tilinpäätössiirrot</b>	<b>-0,4</b>	<b>1,5</b>
<b>Tilikauden verot</b>	<b>0,0</b>	<b>-16,6</b>
<b>Vähemmistöosuudet</b>	<b>-0,4</b>	<b>-0,3</b>
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ</b>	<b>1 962,3</b>	<b>3 025,3</b>

#### TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	37,1	35,1
Vuosikate/poistot %	161,9	203,9
Vuosikate, €/ asukas	631	730
Asukasmäärä	8 144	8 176

## Tilinpäätös 2021

### KUNTAKONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

#### Hausjärvi -konserni

1 000 €	2021	2020
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	5 135,1	5 968,5
Tilikauden verot	0,0	-16,6
Tulorahoituksen korjauserät	-351,8	-192,6
	4 783,3	5 759,3
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-5 029,5	-7 973,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,6	516,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	186,6	243,3
	-4 842,2	-7 214,2
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-58,9</b>	<b>-1 454,9</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennys	17,3	17,3
	17,3	17,2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 644,0	5 952,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 106,2	-4 427,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 237,9	5 000,0
	-700,1	6 524,9
Oman pääoman muutokset	0,0	-210,2
Muut maksuvalmiuden muutokset	-396,6	577,2
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-1 079,5</b>	<b>6 909,2</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 138,4</b>	<b>5 454,3</b>
Rahavarat 31.12.	9 160,9	10 299,3
Rahavarat 1.1.	10 299,3	4 845,0
Rahavarojen muutos	-1 138,4	5 454,3

#### RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 304	1 363
Investointien tulorahoitus, %	102	80
Lainanhoitokate	0,8	1,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	1,4
Kassan riittävyys, päivää	40	47

Asukasmäärä	8 144	8 176
-------------	-------	-------

## Tilinpäätös 2021

### Hausjärvi -konserni

TASE, 1000€	2021	2020
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>54 334,27</b>	<b>52 528,03</b>
Aineettomat hyödykkeet	<b>2 259,05</b>	<b>1 931,29</b>
Aineettomat oikeudet	206,4	147,2
Muut pitkävaikutteiset menot	2 052,7	1 784,1
Aineelliset hyödykkeet	<b>48 324,4</b>	<b>46 835,9</b>
Maa- ja vesialueet	6 609,2	6 605,4
Rakennukset	27 228,5	28 780,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 207,4	8 377,9
Koneet ja kalusto	1 070,6	1 041,4
Muut aineelliset hyödykkeet	0,8	0,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 207,9	2 029,9
Sijoitukset	<b>3 750,8</b>	<b>3 760,8</b>
Osakkeet ja osuudet	3 651,8	3 644,5
Muut lainasaamiset	90,0	107,2
Muut saamiset	9,1	9,1
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>136,3</b>	<b>77,9</b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>12 893,5</b>	<b>13 735,2</b>
Vaihto-omaisuus	<b>174,8</b>	<b>186,5</b>
Saamiset	<b>3 557,7</b>	<b>3 249,4</b>
Pitkäaikaiset saamiset	100,8	111,5
Lyhytaikaiset saamiset	3 456,9	3 137,9
Rahoitusarvopaperit	<b>0,4</b>	<b>0,4</b>
Rahat ja pankkisaamiset	<b>9 160,6</b>	<b>10 298,9</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>67 364,1</b>	<b>66 341,2</b>



## Tilinpäätös 2021

VASTATTAVAA	2021	2020
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>24 793,9</b>	<b>22 831,2</b>
Peruspääoma	14 549,1	14 549,1
Muut omat rahastot	4,7	4,2
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 277,9	5 252,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 962,3	3 025,3
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>7,0</b>	<b>6,6</b>
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>490,1</b>	<b>688,5</b>
Muut pakolliset varaukset	490,1	688,5
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>207,7</b>	<b>166,1</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>41 865,4</b>	<b>42 648,7</b>
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 838,7	18 901,2
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	218,2	258,9
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 077,2	13 670,0
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	9 731,3	9 818,6
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>41 865,4</b>	<b>42 648,7</b>
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>67 364,1</b>	<b>66 341,2</b>

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	36,8	34,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	54,7	58,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	10 240	8 278
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 257	1 012
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	32 911	34 020
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 041	4 161
Lainakanta 31.12., 1.000 €	32 175	32 875
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 951	4 021
Lainasaamiset, 1.000 €	90	107

Asukasluku	8 144	8 176
------------	-------	-------

Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Kuntakonsernin omavaraisuus ei näin ollen ole riittävä ja kuntakonsernin velkarasitetta voidaan pitää merkittävänä.

## Tilinpäätös 2021

### **5 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä**

Hausjärven kunnan tilikauden 2021 tulos on 2 004 792,05 euroa ylijäämäinen. Lisäksi Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että ylijäämä siirretään taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Taseessa on siirron jälkeen ylijäämää 9 942 885,42 euroa. Näin ollen voidaan todeta, että kuntalain 110 §:n mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus ei koske Hausjärven kuntaa vuoden 2021 tilinpäätöksen perusteella.

## II TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

## 1 Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen

<b>KUNNANHALLITUS JA PALVELUKESKUKSET</b>		
<b>Toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi</b>		
<b>Kehittyvä ja aktiivinen kunta</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Hausjärvi on yrittäjyyden ykköskunta maakunnassa: <i>Maakunnallinen kärkisija Suomen yrittäjien yrittäjyysbarometrissa (joka toinen vuosi).</i>	Suomen yrittäjien yrittäjyysbarometri	Kuntabarometrin tulokset julkaistaan 5/2022.
Nopea kaavoitusprosessien läpivienti: <i>Kaavat valmistuvat tavoiteaikataulussa</i>	Asemakaavojen läpivienti 6-12 kuukaudessa	Ei toteutunut. Vuonna 2021 painotus on ollut yleiskaavoissa. Viimeisin asemakaavahanke, Keskustien länsipuolen asemakaavan muutos sai lainvoiman helmikuussa 2021. Kaava tuli vireille 9.5.2017. Aluerajaus muuttui työn aikana.
Hausjärvi tarjoaa jokaiselle mahdollisuuden hyvään elämään: <i>Turvallisuuden tunteen kokeminen asuinkunnassa</i>	Taloustutkimus 2020: 8,73. Luku nousee tai pysyy samana.	Taloustutkimuksen selvitys toteutetaan vuonna 2022.
<b>Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Talouden tasapaino: <i>Tulos on vähintään talousarvion mukainen ja investoinnit toteutuvat enintään talousarvion mukaisina</i>	Tilinpäätös	Toteutunut selkeästi arvioitua paremmin. Vuoden 2021 toteuman mukaan tilikauden tulos on noin 2 miljoonaa euroa. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi verotuloarvion muutoksesta, perusturvan arvioitua pienemmistä kuluista ja koronatuista. Investoinnit toteutuivat alle talousarvion. Kevyen liikenteen väylähankkeiden valmistumisia siirtyi vuodelle 2022.
Toimivat ja hyvinvoivat työyhteisöt: <i>Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja erityisesti mielenterveyden ja tuki- ja liikuntaelinten sairauksista johtuviin poissaoloihin kohdennetaan toimenpiteitä</i>	Sairauspoissaolojen määrä ja sisältö, terveysprosentti	1-12/2021: 7946 poissaolopäivää (v. 2020 9277) 17,5 poissaolopäivää/hlö (v. 2020 21,2 pv/hlö))  Poissaoloissa koronan vaikutus on laskenut, poissaolot ovat lähes 2019 tasolla.  Suurimmat poissaolosyyt: 30% Tuki- ja liikuntaelinsairaudet, 26% Mielenterveyden häiriöt 2021 terveysprosentti 26% (14%.

## Tilinpäätös 2021

		vastaavana ajankohtana 2020)
Työmarkkinatuen seuranta aktiivitoimenpiteissä: <i>Yli 60 % työttömistä on aktiivitoimenpiteissä Kunnan osuus alle 100 000 €</i>	aktivointiaste  kunnan osarahoittama työmarkkinatuki	Ei toteutunut. Aktivointiaste 2021 34,2 (v. 2020 36,5). Kunnan osuus työmarkkinatuessa 1-12/2021 yht. 242 135 euroa: tavoite ylittyy merkittävästi koronatilanteen vaikutuksen takia.
<b>Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Päätöksenteon avoimuuden ja kuntalaisten osallistumisen edistäminen: <i>Vähintään kaksi valtuuston kokousta videoidaan ja vähintään yksi kokous järjestetään kunnanviraston ulkopuolella. Kyselyjä palveluista järjestetään 1-2 vuodessa. Yhteisöllisiä hankkeita mahdollistetaan 1-2 vuodessa.</i>	Kokousten videointien määrä ja toteutettujen yleisötilaisuuksien ja kuntalaiskyselyjen määrä, tuettujen yhteisöllisten hankkeiden määrä	Toteutunut: 4 valtuuston kokousta videoitu 1 yleisötilaisuus Toteutettu: vesilaitoksen ja perusturvan asiakkuuskyselyt sekä kuntastrategiakysely. 3 tuettua yhteisöllistä hanketta käynnistynyt (mm. palstaviljelyhanke)
Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen: <i>Kuntatasolla vähintään 5 kehittämisideaa vuodessa</i>	Kehittämistoimikunnassa käsiteltyjen kehittämisideoiden määrä	Toteutunut osin, 4 kehittämisideaa käsitelty kehittämisistoimikunnassa.

## Tilinpäätös 2021

<b>PERUSTURVALAUTAKUNTA</b>		
<b>Toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi</b>		
<b>Kehittyvä ja aktiivinen kunta</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Syrjäytymisen ehkäiseminen: <i>Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olevien henkilöiden määrä/kk (pl. kevytyrittäjyys ja työssäoloehto kerryttävä osa-aikatyö).</i>	<b>Hyvä taso: max 16</b> hlöä/kk <b>Tyydyttävä taso: 17-19</b> hlöä/kk	Tyydyttävää tasoa ei saavutettu, syynä TE-organisaatiomuutos ja korona. (28 hlö/kk)
<b>Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen: <i>Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys.</i>	Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytetään päteillä henkilöillä. Tilanne on henkilöstön pysyvyyden osalta parempi kuin vuonna 2020. Tilanne arvioidaan henkilöstökertomuksessa.	Toteutunut osin, kaikkia avoimna olevia toistaiseksi voimassa olevia lähihoitajan ja sosiaalityöntekijän vakansseja ei saatu täytettyä useista hauista huolimatta.
Lasten ja nuorten hyvinvointi: <i>Varhaisen tuen vahvistaminen ja ennaltaehkäisevän työn kehittäminen</i>	Toimintamallien vakiinnuttaminen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille, lapsiparkkitoiminta).	Toteutunut, Yhteistyö koulun ja sosiaalitoimen välillä koulupudokkaiden kohdalla oli tiivistä. Alkuvuodesta 2021 koronatilanne vaikutti merkittävästi vertaisryhmätoimintojen toteuttamiseen ja osa toiminnan aloittamisesta siirtyi kevätkaudelta syyskaudelle 2021 (lapsiparkkitoiminta, vanhempien vertaisryhmätoiminta).
Lasten ja nuorten hyvinvointi: <i>Lastensuojelutarpeen selvittäminen lain edellyttämässä määräjaoissa</i>	<b>Hyvä taso:</b> 100 % ilmoituksista otettu käsittelyyn 7 arkipäivän kuluttua ilmoituksesta	Toteutunut, Hyvä taso saavutettiin.
Toimiva palvelurakenne vanhustenhuollon palveluissa: <i>Säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,5 % Tehostetun asumispalvelun asiakkaat 9,98 %</i>	<b>Hyvä taso:</b> 9,98 % / tehostettu asumispalvelu; säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,5 % <b>Tyydyttävä taso:</b> 10,2 % / tehostettu asumispalvelu; säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,2 %	Toteutunut, hyvä taso saavutettiin: Tehostetun asumispalvelun asiakkaat 11,5% (88/764)  Säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. asiakkaat 15,6 % (119/764)
Toimiva palvelurakenne vammaispalveluissa: <i>Asiakkaiden tarpeita vastaavien palvelujen tarjoaminen; tuetun asumisen vahvistaminen</i>	Asumisen ohjaajan asiakasmäärä: <b>Hyvä taso:</b> 12 asiakasta	Toteutunut, hyvä taso saavutettiin: Asumisen ohjaajan asiakkaana oli vuoden aikana samanaikaisesti 10-12 asiakasta.  Asiakkaille on pystytty tarjoamaan yksilöllisiä, heidän tarpeisiinsa vastaavia ja itsenäistä toimijuutta tukevia palveluita.

## Tilinpäätös 2021

		<p>Digitaaliset apuvälineet (turvalaitteet, tabletit/ chromecastit kodeissa tapahtuvaa päivätoimintaa ja virkistystä varten sekä omaisyhteydenpidon helpottamiseksi korona-aikana) ovat käytössä mahdollistamassa tuettua asumista. Asumisen ohjaus vakiinnutettu osaksi vammaispalveluiden palveluvalikkoa.</p>
--	--	--

### Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
<p>Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä: <i>Seudulliseen Ohjaamotoiminnan vakinaistaminen ja toimintaan osallistuminen</i></p>	<p>Kävijämäärän seuranta vuosittain kuntatasolla.</p>	<p>Toteutunut, 116 käyntiä HJ pisteessä. Riihimäellä asioivat nuoret tilastoituvat Riihimäelle.</p>

## Tilinpäätös 2021

<b>SIVISTYSLAUTAKUNTA</b>		
<b>Toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi</b>		
<b>KAIKKI TEKEMÄÄN YHDESSÄ -</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen: <i>Jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista (%).</i>	Tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.	100%
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen: <i>Lasten ja nuorten liikuntaharrastusten lisääminen</i>	Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä	Kerhoja on järjestetty suunnitellusti koronarajoitusten puitteissa.
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen: <i>Lasten ja nuorten päihdevalistus yhteistyössä sidosryhmien kanssa (vanhempaintoimikunnat, urheiluseurat,...)</i>	Jokaisella koululla on järjestetty vähintään yksi tilaisuus.	Nuorisotyö on järjestänyt nuorisotiloilla.
<b>TOIMIVAT PALVELUT -</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta: <i>Lukio-opetuksen säilyminen kunnassa</i>	Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakeutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon.	28,5% hakeutui oman kunnan lukioon. Yhteishaussa 8/28. Lukion aloitti 1.8. 17 uutta opiskelijaa.
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta: <i>Koulutilojen saneerauksiin ja tilantarpeisiin varautuminen</i>	Tarvesuunnitelman valmistuminen Oitin koulujen käytöstä tulevaisuudessa	Tavoite toteutui.
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta: <i>Kirjaston digitaalisten palvelujen, aukiolotuntien ja käyttäjämäärien lisääminen</i>	1. Vuoden 2021 aikana valmistellaan kirjastopalvelujen kehittämissuunnitelma vuosille 2021-2025. 2. Kirjasto on auki myös kesällä.	1. Valmistelu jatkuu. 2. Kirjasto oli auki myös kesällä
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta: <i>Kansalaisopiston palveluiden tarjoaminen kuntalaisille</i>	1. Opiston tuntimäärä kasvaa vuoden 2020 toteutumaan verrattuna. 2. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa vuoden 2020 toteutumaan verrattuna.	Tavoitteisiin ei päästy 2021 koronapandemian asettamien rajoitusten vuoksi.
<b>Kaikki tekemään yhdessä!</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen: <i>Toimialan toiminnan muutoksia ennakoihin Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen valtakunnallisiin hankkeisiin hakeutuminen.</i>	Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä.	Toimialalla on käynnissä 4 hanketta.

## Tilinpäätös 2021

<b>TEKNINEN LAUTAKUNTA</b>		
<b>Toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi</b>		
<b>Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Talouden tasapainon säilyminen: <i>Kiinteistö- ja tilaohjelma</i>	Selvitys tulevaisuuden tilatarpeista laadittu.	Ei toteutunut HVA:n perustamisen takia ei ole ollut mahdollista tehdä selvitystä.
<b>Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut</b>		
<b>Päämäärä ja tavoite:</b>	<b>Mittari</b>	<b>Toteuma</b>
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta: <i>Varma ja laadukas infrastruktuuri: vesi, viemäri ja tiestö</i>	Toimintahäiriöt ja katkokset: <b>Tyydyttävä taso:</b> enintään 6/vuosi <b>Hyvä taso:</b> enintään 3/vuosi	Toteutunut tyydyttävällä tasolla Toimintahäiriöitä on ollut yhteensä 6 kpl (putkirikkoja).
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta: <i>Järjestetyn vesihuollon piiriin kuulumisen</i>	<b>Tyydyttävä taso:</b> Vesi- ja viemärilaitoksen liittymisprosentti kasvaa yli 0,7 % <b>Hyvä taso:</b> Vesi- ja viemärilaitoksen liittymisprosentti kasvaa yli 1,4 % / vuosi	Ei toteutunut Vesihuollon uusia liittymiä on 3 kpl, jonka mukaan liittymisprosentin kasvu on noin 2 ‰.
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin: <b>Hyvinvointikertomus:</b> <i>Liikenneturvallisuuden parantaminen. Liikenneturvallisuustyöryhmässä esiin nousseiden parannustoimenpiteiden toteuttaminen.</i>	Kolme parannustoimenpidettä toteutetaan vuoden aikana. Liikenneturvallisuustyön aktivoiminen Hausjärven kunnassa.	Toteutunut Savelantien kevyen liikenteen väylä, Kaaritien kevyen liikenteen väylä, Tuomitien suojatie  Liikenneturvallisuustyöryhmän kokous on pidetty 16.9.2021.
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin: <i>Laadukkaat koulupalvelut</i>	1. Oitin koulujen jatkotoimet selvitetty 2. Ryttylän koulu piha ja liikunta-alueiden rakentaminen loppuun	Toteutunut 1. Oitin yhtenäiskoulun hankesuunnitelma on hyväksytty KH 23.11.2021. 2. Ryttylän koulun pihatyöt valmistuivat 12.11.2021.
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin: <i>Asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentaminen</i>	1. Tonttien rakentaminen kaavoitustilanteen ja tonttikysynnän mukaan, rakentaminen aloitetaan aloituspäätöksestä 9 kk, vuodelle 2021 ei tiedossa uusia hankkeita 2. Toiminta-alueiden kunnallistekniikan rakentaminen liityntätarpeiden mukaan 3. Hulevesiverkoston kartoitus ja perusmaksun käyttöönotto	Toteutunut osin 1. Ei uusi aloituspäätöksiä. 2. Ei toiminta-alueiden laajentamista. 3. Hulevesiverkoston kartoituksen selvitys siirretty vuodelle 2022.
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin: <i>Kunnallistekniikan saneeraaminen</i>	Oitin Kaaritien vesihuoltotekniikan saneeraus	Toteutunut osin Vesihuollon saneerauksen valmistusaste 31.12.2021 oli 86 %.



## Tilinpäätös 2021

Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin: <i>Nykyisten tilojen kunnan ylläpitäminen</i>	1. Vahvistetun PTS suunnitelman toteutus 2. Tulevaisuuden tarpeiden kartoitus, tilojen käyttöasteen parantaminen, yhdessä käyttäjien kanssa	Toteutunut osin 1. PTS suunnitelmaa on toteutettu, mutta osa töistä on siirretty koronatilanteen takia vuoteen 2022 .  2. Kartoitus aloitettu.
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin: <i>Palvelut kunnossa</i>	Palvelukysely tyytyväisyys	Toteutunut Asiakastyytyväisyyden kysely toteutunut vesilaitoksen osalta tehty 9/2021.

## 2 Käyttötalouden toteutuminen

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota.

Kunnan toiminta on jaettu toimialoihin ja palvelukeskuksiin, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia tasoja. Elinkeinot ja kehittäminen-palvelukeskus sisältää myös ympäristölautakunnan.

Käyttötalouden sitovat toiminnalliset tavoitteet eli strategiset vuositavoitteet on esitetty edellisen kappaleen taulukossa. Valtuustotason sitovien tavoitteiden lisäksi on asetettu myös lautakuntiin nähden sitovia tavoitteita, jotka on esitelty tulosalueilla. Konserniyhteisöjä ja muita toiminnallisesti tärkeitä yhteisöjä koskevat toiminnalliset tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.4.

Sitova tavoite sitoo kunnanhallitusta, lautakuntia, palvelukeskuksia ja viranhaltijoita samalla tavoin kuin määräraha. Sitovat tavoitteet ovat tavalla tai toisella mitattavissa. Tilinpäätökseen liittyvässä toimintakertomuksessa verrataan toteutunutta toimintaa valtuuston hyväksymiin sitoviin tavoitteisiin. Tulos- ja vastuualueita koskevissa osissa on esitetty painopistealueita, tavoitteita ja tunnuslukuja, jotka ovat luonteeltaan operatiivisia, eikä niillä ole sitovuutta toimielimiin nähden.

Käyttötalouden ja investointiosan sitovuus on seuraava:

1. Käyttötalouden määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden toteutumisesta päättää toimielintasolla valtuusto. Määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden toteutumisesta tulosalueella päättää asianomainen toimielin.
2. Vuoden aikana raportoidaan määrärahojen mahdollisista ylityksistä lautakunnalle ja edelleen kunnanhallitukselle. Valtuuston hyväksyntä tarvitaan, jos menojen ylitystä tai tulojen alitusta ei saada katettua toimialan sisältä. Merkittävät toimialan sisältä katetut tuloarvioiden alitukset ja menoarvioiden ylitykset annetaan valtuustolle tiedoksi vähintään osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä.
3. Valtuusto päättää sitovasti investointimäärärahojen käytöstä ja tuloarvioiden toteutumisesta hankeryhmittäin. Valtuuston hankeryhmittäin päättämistä osista hanketasolla päättää tekninen lautakunta. Hankinnoissa noudatetaan Hausjärven kunnan hankintaohjetta. Valmistuneista hankkeista raportoidaan erikseen sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti.
4. Valtuusto hyväksyy sitovasti seuraavat tuloslaskelmaosan määrärahat sekä tulo- ja menoarviot: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä rahoitusosasta antolainojen lisäyksen ja vähennyksen sekä lainakannan muutoksen.
5. Tilikauden aikana nostettavista pitkäaikaisista lainoista päättää kunnanhallitus. Lyhytaikaisen lainan nostamisesta päättää talousjohtaja.
6. Investointiosan irtaimen määrärahan siirrosta käyttötalouden osaan päättää kunnanhallitus.
7. Toimielimet eivät saa päättää käyttösuunnitelmiaan sisäisten erien käytöstä.
8. Kunnanhallitus voi tarvittaessa täsmentää näitä määräyksiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

### Kunnanvaltuusto

---

#### 2.1. Kunnanvaltuusto

##### TEHTÄVÄN KUVAUS

Hausjärven kunnan strategiaa on päivitetty tilikauden 2019 aikana. Strategia hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 12.11.2019. Uuden strategian mukaiset, koko kuntaa ja kuntakonsernia koskevat päämäärät on esitetty alla. Toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi on esitetty toimialakohtaisesti käyttötalousosassa.

##### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

###### Strategiset päämäärät

###### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Hausjärvi on hyvä yritys- ja asuinpaikka. Monipuolinen tonttitarjonta ja neljä taajamaa mahdollistavat luonnonläheisen ja turvallisen asumisen edellytykset. Hyvä saavutettavuus luo erinomaiset edellytykset työllistymiselle ja yrittämiselle.

1. Hausjärvi tarjoaa jokaiselle mahdollisuudet hyvään elämään.
2. Hausjärvellä on maakunnan pienin työttömyysaste.
3. Hausjärvi on yrittäjyyden ykköskunta maakunnassa.

###### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Kunnalliset palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hausjärvi turvallinen kunta asua ja elää.

4. Hausjärven kunta on vetovoimainen työnantaja ja sillä on palvelutuotannon edellyttämät henkilöstöresurssit käytössä.
5. Kehitämme palveluja jatkuvasti.
6. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ehkäisemiseen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä.
7. Edistämme kokonaisvaltaista turvallisuusajattelua kaikissa kunnan palveluissa.
8. Tarjoamme monipuolisesti tontteja kaikkiin tarpeisiin.
9. Talouden tasapaino turvaa toimivat palvelut.

###### Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Hausjärvellä on helppo osallistua ja vaikuttaa. Kuntalaisille ja alueen muille toimijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua hyvinvoinnin, palveluiden ja viihtyvyyden lisäämiseen. Viihtyisän, turvallinen ja tapahtumarikas asuinympäristö luodaan yhdessä.

10. Lisäämme päätöksenteon avoimuutta ja kuntalaisten osallistamista.
11. Parannamme yhteisöllisyyttä.
12. Otamme kuntalaiset, yhdistykset ja yritykset mukaan kehittämään kuntaa.
13. Viestimme avoimesti ja vuorovaikutteisesti.
14. Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen.

###### Kunnanvaltuuston päämäärät ja tavoitteet strategisten päämäärien toteuttamiseksi:

1. Hyvinvointiohjelmaa toteutetaan kunnan tasolla.

## Tilinpäätös 2021

### Kunnanvaltuusto

2. Talous pysyy tasapainossa.
3. Valmistaudutaan ja osallistutaan sosiaali- ja terveyshuollon palvelurakennemuutokseen.
4. Kunnanvaltuusto siirtyy sähköiseen kokousaineiston käsittelyyn.

### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,05	
- joista ulkoiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,0 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 %
Toimintamenot	-40,02	-62,30	0,00	-62,30	-81,41	-19,11	30,7 %
- joista ulkoiset	-37,04	-59,50	0,00	-59,50	-79,03	-19,53	32,8 %
- joista sisäiset	-2,98	-2,80	0,00	-2,80	-2,38	0,42	-15,1 %
Toimintakate	-40,02	-62,30	0,00	-62,30	-81,36	-19,06	30,6 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-40,02	-62,30	0,00	-62,30	-81,36	-19,06	30,6 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen 7.6.2021. Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023-2024 hyväksyttiin 7.12.2021, jonka osana hyväksyttiin kunnanvaltuuston strategiset päämäärät ja tavoitteet päämäärien saavuttamiseksi. Samalla hyväksyttiin talousarvion muutos mm. verotulojen, valtionosuuksien, rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointien osalta. Valtuusto kokoontui tilikauden aikana yhteensä kahdeksan kertaa. Kokouksista videoitiin 4.

Vuoden aikana pidettiin useita eri teemoja käsitteleviä valtuusto -webinaareja etäyhteyksillä. Toukokuussa ja lokakuussa pidettiin valtuuston työseminaarit.

Valtuusto hyväksyi hyvinvointikertomuksen 16.3.2021 kokouksessaan. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutuneista toimenpiteistä on raportoitava kunnanvaltuustolle vuosittain.

Kunnan talous pysyi tasapainossa toteutuen ylijäämäisenä.

Sosiaali- ja terveysuudistuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettiin 1.7.2021. Hyvinvointialueen valmistelussa mukana oleminen oli aktiivista. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä (VATE) Hausjärven varsinaisena jäsenenä toimi perusturvajohtaja.

Kunnanvaltuusto siirtyi sähköiseen kokousaineiston käsittelyyn vuonna 2021.

### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenot toteutuivat 30,7 % talousarviota suuremmalla tasolla.

## Tilinpäätös 2021

### Keskusvaalilautakunta

---

## 2.2. Keskusvaalilautakunta

### TEHTÄVÄN KUVAUS

Tulosalue vaalit sisältää kuntavaalien, eduskuntavaalien, presidentinvaalien, europarlamenttivaalien, mahdollisten maakuntavaalien ja kansanäänestysten järjestämisen.

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Talousarviovuonna 2021 järjestetään kuntavaalit ja suunnittelukaudella keväällä 2023 järjestetään eduskuntavaalit.

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoitteena on vaalien onnistunut järjestäminen.

### TALOUSLUVUT

Keskusvaalilautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0,00	0,00	0,00	0,00	9,06	9,06	
- joista ulkoiset	0,00	0,00	0,00	0,00	9,06	0,00	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot	0,00	-29,80	0,00	-29,80	-43,91	-14,11	47,3 %
- joista ulkoiset	0,00	-29,80	0,00	-29,80	-43,04	0,00	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,86	0,00	
Toimintakate	0,00	-29,80	0,00	-29,80	-34,85	-5,05	16,9 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	0,00	-29,80	0,00	-29,80	-34,85	-5,05	16,9 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Vuonna 2021 järjestettiin kuntavaalit. Syksyn 2021 aikana alkoi Suomen historian ensimmäisten aluevaalien suunnittelu. Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana kuntavaaleja varten 2 kertaa ja aluevaaleja varten kaksi kertaa.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintakulut toteutuivat 47,3% budjetoitua korkeammalla tasolla. Tuottoihin ei oltu budjetoitu mitään, mutta niitä saatiin noin 9 000 euroa.

## Tilinpäätös 2021

### Tarkastuslautakunta

---

### 2.3. Tarkastuslautakunta

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäjänä kunnan tarkastuslautakunta vastaa tarkastuksen resursseista. Tarkastusviranomaisena tarkastuslautakunta vastaa valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen arvioinnista ja toisaalta kontrolloi sitä, että kunnan tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja yhdessä tuottavat sellaisia tarkastusarvioiteja ja -raportteja, että ne tukevat hallinnon ja talouden asianmukaista hoitamista mutta toisaalta varmistavat riittävällä tavalla niiden oikeellisuutta ja tuloksellisuutta.

#### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja suorittavat vuoden 2021 huhtikuun loppuun mennessä toimintavuoden 2020 talouden ja hallinnon arvioinnin ja tarkastuksen sekä antavat työstään valtuustolle tarkastuslautakunnan osalta arviointikertomuksen ja tilintarkastuksen osalta tilintarkastuskertomuksen. Ulkoista tilintarkastusta suoritetaan tarkastuslautakunnan hyväksymän tarkastussuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti.

#### TALOUSLUVUT

Tarkastuslautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- joista ulkoiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot	-15,94	-26,60	0,00	-26,60	-17,52	9,08	-34,1 %
- joista ulkoiset	-15,91	-26,60	0,00	-26,60	-17,50	9,10	-34,2 %
- joista sisäiset	-0,03	0,00	0,00	0,00	-0,02	-0,02	
Toimintakate	-15,94	-26,60	0,00	-26,60	-17,52	9,08	-34,1 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-15,94	-26,60	0,00	-26,60	-17,52	9,08	-34,1 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kunnan tilintarkastajana toimi KPMG Julkistarkastus Oy, JHTT-yhteisö. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa.

#### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenoista toteutui 65,9 % talousarvioon nähden.

## 2.4. Kunnanhallitus

### TEHTÄVÄN KUVAUS

Kunnanhallituksen vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: kunnanhallitus ja ylin johto ja kuntien yhteistoiminta. Kunnanhallitus vastaa lisäksi Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskuksen sekä Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskuksen tuloarvioista ja määrärahoista sekä palvelukeskuksille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Kunnanhallitus vastaa Suomen valtion määräämistä, kuntatalouteen ja toimintojen järjestämiseen liittyvistä valmistelutöistä. Kunnanhallitus vastaa myös kuntastrategiaa täydentävän henkilöstö-, elinvoima-, markkinointi- ja viestintäohjelman toteuttamisesta.

Kunnanhallituksen vastuulla on koko kunnan talouden seuranta ja ohjeistus siten, että vuoden 2021 tulos muodostuu vähintään talousarvion mukaiseksi.

### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

##### Hausjärvi on yrittäjyyden ykköskunta maakunnassa

- Maakunnallinen kärkisija Suomen yrittäjien yrittäjyysbarometrissa.

##### Nopea kaavoitusprosessien läpivienti

- Kaavat valmistuvat tavoiteaikataulussa; asemakaavojen läpivienti 6-12 kuukaudessa.

##### Hausjärvi tarjoaa jokaiselle mahdollisuuden hyvään elämään

- Turvallisuuden tunteen kokeminen asuinkunnassa; Taloustutkimuksen arvosana pysyy nykyisellä tasolla (8,73) tai nousee

#### **Asiat hoituu ja ketään ei jätetä –Toimivat palvelut**

##### Talouden tasapaino

- Tilinpäätöksen tulos on vähintään talousarvion mukainen ja investoinnit toteutuvat enintään talousarvion mukaisina.

##### Toimivat ja hyvinvoivat työyhteisöt

- Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja erityisesti mielenterveyden ja tuki—ja liikuntaelinten sairauksista johtuviin poissaoloihin kohdennetaan toimenpiteitä.

##### Työmarkkinatuen seuranta aktiivitoimenpiteissä

- Aktivointiaste ja kunnan osarahoittama työmarkkinatuki; Yli 60 % työttömistä on aktiivitoimenpiteissä, kunnan työmarkkinatuen rahoitusosuus on alle 100 000 euroa.

#### **Me teemme Hausjärven –Kaikki tekemään yhdessä!**

##### Päätöksenteon avoimuuden ja kuntalaisten osallistumisen edistäminen

- Kokousten videointien määrä ja toteutettujen yleisötilaisuuksien ja kuntalaiskyselyjen määrä, tuettujen yhteisöllisten hankkeiden määrä; vähintään kaksi valtuuston kokousta videoidaan ja

## Tilinpäätös 2021

### Kunnanhallitus

---

vähintään yksi kokous järjestetään kunnanviraston ulkopuolella. Kyselyjä palveluista järjestetään 1-2 vuodessa. Yhteisöllisiä hankkeita mahdollistetaan 1-2 vuodessa.

#### Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen

- Kehittämistoimikunnassa käsiteltyjen kehittämisideoiden määrä; kuntatasolla vähintään 5 kehittämisideaa vuodessa.

### TAVOITTEET JA KEINOT

#### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

1. Ylläpidämme myönteistä kuntakuvaa toteuttamalla viestintä- ja markkinointisuunnitelmaa.
2. Toteutamme aktiivista työvoimapolitiikkaa ja ylläpidämme maakunnan pienimpiin kuuluvaa työttömyysastetta.
3. Ylläpidämme yhteistyötä ja pysymme yrittäjyyden ykköskuntana maakunnassa.
4. Tarjoamme riittävästi ja monipuolisesti tontteja kaikissa taajamissa.

#### **Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut**

5. Järjestämme ja tuotamme palvelumme kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.
6. Pidämme päätöksillämme yllä talouden tasapainoa.
7. Kehitämme palvelujamme ja kuntien välistä yhteistoimintaa jatkuvasti.
8. Olemme mukana julkisen hallinnon sähköisten palveluiden käyttöönotossa.
9. Säilytämme kiinteistömme ja infran hyvällä tasolla toteuttamalla peruskorjausten pitkän tähtäimen suunnitelmaa.
10. Kehitämme liikenneturvallisuutta rakentamalla kevyenliikenteenväyliä.

#### **Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!**

11. Kehitämme kuntalaisten ja palveluiden käyttäjien vaikutusmahdollisuuksia järjestämällä kunnan asukkaille tapahtumia ja kyselyitä
12. Huolehdimme työhyvinvoinnista ja työkyvyn ylläpidosta ja seuraamme sitä 2 vuoden välein tehtävällä henkilöstökyselyllä.
13. Jatkamme henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallia



## Tilinpäätös 2021

### Kunnanhallitus

#### TALOUSLUVUT

Kunnanhallituksella on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	44,77	250,00	-30,00	220,00	165,99	-54,01	-24,5 %
- joista ulkoiset	44,77	250,00	-30,00	220,00	165,99	-54,01	-24,5 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot	-446,68	-456,20	0,00	-456,20	-426,57	29,63	-6,5 %
- joista ulkoiset	-441,23	-450,20	0,00	-450,20	-421,10	29,10	-6,5 %
- joista sisäiset	-5,45	-6,00	0,00	-6,00	-5,47	0,53	-8,8 %
Toimintakate	-401,90	-206,20	-30,00	-236,20	-260,58	-24,38	10,3 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-401,90	-206,20	-30,00	-236,20	-260,58	-24,38	10,3 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kunnanhallitus kokoontui tilikauden aikana yhteensä 13 kertaa. Koronavirustilanteesta johtuen osa kunnanhallituksen kokouksista pidettiin etäyhteyksien avulla. Riihimäen seudun johtoryhmä kokoontui 7 kertaa.

Osana vuoden 2021 talousarviota hyväksyttiin kunnanhallituksen ja palvelukeskuksen strategiset vuositavoitteet. Strategisten tavoitteiden toteumat on raportoitu talousarvion toteumisvertailun kappaleessa 1 (Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen).

Suomen Kuvalehden kuntavertailussa (19.3.2021) Hausjärven kunta saa viidestä tähdestä neljä tähteä sijoittuen 76. sijalle 293 kunnasta, kun vertailtiin kuntien elinvoimaa, väestöä ja taloutta. Kanta-Hämeen kunnista sijoitus oli 3. paras (Hattula 64. sija, Riihimäki 65. sija). Vertailun olivat laatineet valtiotieteiden tohtori Timo Aro MDI:stä ja hallintotieteiden tohtori Eero Laesterä FCG-Perlaconista.

Yritysvoimalan kanssa yhteistyötä on tehty tuloksellisesti.

Työllistämistoimia on tehty määrärahojen puitteissa. Nuorten kesätyötukea haki ja myönnettiin yrityksille nuorten palkkaamiseen. Tämän lisäksi kunta palkkasi 30 nuorta kesätöihin. Hausjärven kunnan työttömyysprosentit ovat olleet Hämeen pienimpiä.

Oitin, Ryttylän ja Hikiän taajamissa on asemakaavoitettua pientalotonttivarantoa useiksi vuosiksi kunnan strategian mukaisesti. Lähivuosina Monnissa on tarvetta uusille tonteille. Myytävänä ja vuokrattavana olevien tonttien määrää on kasvatettu kunnan karttapalvelussa ja Internetsivuilla.

Tilikauden ylijäämä toteutui huomattavasti talousarviota suuremmalla tasolla.

Kunnanhallitukselle on saatettu tiedoksi talouden toteuma 1-4/2021 (kunnanhallituksen kokous x.5.2021) ja osavuosisikatsaus 1-6/2021 (kunnanhallituksen kokous x.x.2021). Kunnanhallitukselle ja valtuustolle on raportoitu 1-

## Tilinpäätös 2021

### Kunnanhallitus

3/2021 ja 1-6/2021 neljännes- ja puolivuosisikatsaukset omina pykälinään. 1-9/2021 toteumatietoja, olennaisia muutoksia ja toteumaennustetta on käsitelty valtuustoseminaarissa 29.10.2021 ja kunnanhallituksessa 2.11.2021 osana TA2022 käsittelyä. Lisäksi kunnanhallituksessa ja valtuustossa käsiteltiin (23.11.2021 ja 7.12.2021) talousarviomuutos -pykälä, johon koottiin olennaisimmat tilikauden aikaiset muutokset. Tilinpäätöksen 2021 alustavia tietoja käsiteltiin kunnanhallituksen 1.2.2022 kokouksessa. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä käsiteltiin samassa kokouksessa. Lisäksi kunnanhallitukseen kokouksissa ja hallituksen iltakouluissa käytiin säännöllisesti läpi tilikauden toteumaa ja tilinpäätösennustetta.

Hallintosääntö päivitettiin tarkastelujakson aikana ja hyväksyttiin valtuustossa 1.6.2021 § 36.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskeva maakunnallinen valmistelutyö eteni maakunnallisen aikataulun mukaisesti. Maakuntaliitto on hakenut käynnistämilleen hankkeille valtionavustuksia. Hausjärven kunta osallistuu tulevaisuuden sote-keskus –hankkeeseen, jota hallinnoi Hämeen liitto.

Uusia sähköisiä palveluja otettiin käyttöön vuonna 2021 eri toimialoilla.

Sosiaalityön asiakaspalautejärjestelmä pilotoitiin kesällä/syksyllä 2020 ja otettiin käyttöön keväällä 2021.

Vuoden 2021 alusta varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy. Järjestelmässä käsitellään lasten varhaiskasvatushakemukset. Kunnallisten päiväkotien henkilökunnan työvuorosuunnittelun pohjana toimivat huoltajien varausjärjestelmään syöttämät hoitoaikavaraukset. Varaukset ja toteumat muodostavat yhdessä aineiston, joka on laskutuksen perustana. Syksyllä 2021 Daisyn käyttö laajeni koskemaan sähköistä ryhmä- ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Sähköisessä muodossa vasu mahdollistaa huoltajien osallisuuden, kun he pääsevät kirjoittamaan suoraan vasu-asiakirjaan lasta koskevia asioita. Samalla he voivat ajan tasaisesti seurata henkilöstön kirjauksia. Huomiota kiinnitetään myös erilaisiin mahdollisuuksiin lisätä lasten osallisuutta.

Vuonna 2021 aloitettiin siirtyminen sähköiseen sopimushallinnan järjestelmään (Cloudia). Vuodenvaihteeseen 2021 – 2022 mennessä järjestelmään oli siirretty hyvinvointialueelle siirrettävät sopimukset. Sopimuksenhallinnan kehittämistä ja järjestelmän käyttöönottoa kunnan toimialoilla ja palvelukeskuksissa jatketaan vuoden 2022 aikana.

Valtiovarainministeriö myönsi 12/2020 Hausjärven ja Lopen sähköisten palveluiden ja asianhallinnan kehittämishankkeeseen 134 400 euroa. Asianhallinnan järjestelmäuudistus aloitettiin 8/2020 ja hanke valmistui vuodenvaihteessa 2021. uudistus piti sisällään asianhallinta- ja tiedonohjausjärjestelmät (Tweb, WebArkki). Vuonna 2021 toteutettiin päätöksenteon sovelluksen Valmu ja luottamushenkilörekisteri Lumu käyttöönotto. Vuodelle 2022 jää kunnille uusi sähköiset kokoukset mahdollistava Portaali –ohjelmiston käyttöönotto. Tämän suunnittelu ja valmistelutyöt toteutettiin 2021 puolella.

Peruskorjausten pitkän tähtäimen suunnitelmaa on toteutettu vuonna 2021.

Liikenneturvallisuutta on kehitetty rakentamalla kevyenliikenteenväyliä. Kaaritien, Savelantien ja Hikiä-Riihimäki -kevyenliikenteenväylä otetaan täysipainoiseen käyttöön vuonna 2022.

Kuntalaisille ei ole ollut mahdollista järjestää avoimia keskustelutilaisuuksia koronavirustilanteen takia. Kuntalaisille järjestettiin kuitenkin Taloustutkimuksen toteuttama puhelinhaastattelu kunnan palveluista.

Työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon panostettiin monin keinoin. Kevalta saatiin kehittämisrahaa esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisessa, säännölliseen viestintään panostettiin mm henkilöstökirjeen avulla. Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin mittariston (HTA-arviointijärjestelmä) laatiminen aloitettiin tilikaudella. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa työkyvyn kehittämisessä jatkui tiiviinä ja vaikuttavia toimenpiteitä on kehitetty.

Henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallin toteuttamista jatkettiin.

## Tilinpäätös 2021

### **Kunnanhallitus**

---

Nivos Oy jatkoi kuituverkon rakentamista Oitissa. Elisa rakensi Ryttylään kuituverkkoa ja on jatkamassa kuituverkon rakentamista Hikiälle.

### **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Toimintatulot toteutuivat 24,5% budjetoitua pienempinä. Toimintamenot toteutuivat 93,5%. Toimintakate ylitti budjetin noin 10%:lla. Tuloja ja menoja käsitellään tarkemmin tulosalueiden kohdalla.

### TEHTÄVÄN KUVAUS

Tämä tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kokoukset, toimikunnat, edustus ja huomionsoitukset sekä kunnanjohtaja. Vastuhenkilö on kunnanjohtaja.

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Kunnanhallituksen ja ylimmän johdon keskeiset tehtävät strategian toteuttamisessa:

1. Kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla on kokonaisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutokseen liittyvästä kunta-, seutu- ja maakuntakohtaisesta valmistelusta.
2. Kunnan talouden seurataan ja ohjeistetaan niin, että vuoden 2021 tulos muodostuu vähintään talousarvion mukaiseksi.
3. Työhyvinvoinnista huolehtiminen ja työkyvyn ylläpito
4. Kunnanjohtaja, hallituksen ja valtuuston puheenjohtaja osallistuvat tiiviisti seutujohtoryhmän toimintaan.
5. Kuntalaisille järjestetään vuosittain tiedotus- ja keskustelutilaisuus kunnan asioista.
6. Kunta on mukana edesauttamassa nopeiden tietoliikenneyhteyksien tuloa Hausjärvelle markkinaehtoisesti. Kehitetään asiakaspalautejärjestelmä kunnan erikseen valittavalle toimialalle

### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

Hausjärvi tarjoaa jokaiselle mahdollisuuden hyvään elämään

- Turvallisuuden tunteen kokeminen asuinkunnassa; Taloustutkimuksen arvosana pysyy nykyisellä tasolla (8,73) tai nousee.

#### **Me teemme Hausjärven –Kaikki tekemään yhdessä!**

Päätöksenteon avoimuuden ja kuntalaisten osallistumisen edistäminen

- Kokousten videointien määrä ja toteutettujen yleisötilaisuuksien ja kuntalaiskyselyjen määrä, tuettujen yhteisöllisten hankkeiden määrä; vähintään kaksi valtuuston kokousta videoidaan ja vähintään yksi kokous järjestetään kunnanviraston ulkopuolella. Kyselyjä palveluista järjestetään 1-2 vuodessa. Yhteisöllisiä hankkeita mahdollistetaan 1-2 vuodessa.

Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen

- Kehittämistoimikunnassa käsiteltyjen kehittämisideoiden määrä; kuntatasolla vähintään 5 kehittämisideaa vuodessa.

### TAVOITTEET JA KEINOT

Tavoitteet on jaettu kunnan strategisten päämäärien alle.

#### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

- Toteutetaan elinvoimaohjelmaa sekä markkinointi- ja viestintäohjelmaa.

#### **Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!**

- Toteutetaan henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallia kaikilla toimialoilla, tavoitteena on vähintään 5 kehittämisideaa.
- Sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta tukevat urheiluseuroja ja kyläyhdistyksiä eri hankkeissa.

## Tilinpäätös 2021

Kunnanhallitus  
Kunnanhallitus ja ylin johto

### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	44,77	250,00	-30,00	220,00	165,99	-54,01	-24,5 %
- joista ulkoiset	44,77	250,00	-30,00	220,00	165,99	-54,01	-24,5 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot	-444,47	-449,20	0,00	-449,20	-424,39	24,81	-5,5 %
- joista ulkoiset	-439,02	-443,20	0,00	-443,20	-418,92	24,28	-5,5 %
- joista sisäiset	-5,45	-6,00	0,00	-6,00	-5,47	0,53	-8,8 %
Toimintakate	-399,70	-199,20	-30,00	-229,20	-258,40	-29,20	12,7 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-399,70	-199,20	-30,00	-229,20	-258,40	-29,20	12,7 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Elinvoimaohjelman sekä markkinointi- ja viestintäohjelman toteuttamista on jatkettu. Nopeiden tietoliikenneyhteyksien saamiseksi on tehty kattavasti töitä. Nivos Oy jatkoi kuituverkon rakentamista Oitissa. Elisa rakensi Ryttylään kuituverkkoa ja on jatkamassa kuituverkon rakentamista Hikiälle.

Yritysvaikutusten arvioinnin käyttöönotosta on päätetty, mutta sitä ei ole viety konkreettiselle tasolle. Tämän johdosta arviointiprosessia kehitetään päivittämällä yritysvaikutusten arviointilomake.

Sote-valmistelun mukaiset lausunnot on annettu ajallaan ja perusturvajohtaja Teija Suorsa-Salonen on osallistunut Sote-ohjausryhmän ja valmisteluulimen kokouksiin. Hämeen omistajapoliittisiin kokouksiin ja seutujohtoryhmään on osallistunut kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja.

Kuntalaisille ei ole ollut mahdollista järjestää avoimia keskustelutilaisuuksia koronavirustilanteen takia. Kuntalaisille järjestettiin kuitenkin Taloustutkimuksen toteuttama puhelinhaastattelu kunnan palveluista.

Henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallin toteuttamista jatkettiin ja kehittämisideoita saatiin 4 kappaletta. Työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon panostettiin monin keinoin. Kevalta saatiin kehittämisrahaa esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisessa, säännölliseen viestintään panostettiin mm henkilöstökirjeen avulla. Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin mittariston (HTA-arviointijärjestelmä) laatiminen aloitettiin tilikaudella. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa työkyvyn kehittämisessä jatkui tiiviinä ja vaikuttavia toimenpiteitä on kehitetty.

Sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta tukivat urheiluseuroja ja kyläyhdistyksiä eri hankkeissa.

### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 24,5% budjetoitua pienempinä. Toimintamenot toteutuivat 94,5%. Toimintakate ylitti budjetin 12,7 %:lla. Toimintatuottoihin on budjetoitu pysyvien vastaavien luovutusvoitot. Luovutusvoitot sisältävät tonttien ja Naskilan navetan myynnistä tulleet tuotot.

## Tilinpäätös 2021

### Kunnanhallitus Kuntien yhteistoiminta

---

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Hausjärven kunta osallistuu HHT-kasvukäytäväsopimuksen mukaiseen toimintaan ja kehittämiseen, Yritysvoimalan työhön, Hämeen liiton ja Vanajavesikeskuksen toimintaan, maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon valmisteluun sekä seutujohtoryhmän työskentelyyn.

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- joista ulkoiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot	-2,21	-7,00	0,00	-7,00	-2,18	4,82	-68,8 %
- joista ulkoiset	-2,21	-7,00	0,00	-7,00	-2,18	4,82	-68,8 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintakate	-2,21	-7,00	0,00	-7,00	-2,18	4,82	-68,8 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-2,21	-7,00	0,00	-7,00	-2,18	4,82	-68,8 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kuntien yhteistoiminta toteutui suunnitellun mukaisesti tarkastelujaksolla. Kunta osallistuu HHT-kasvukäytäväsopimuksen III-vaiheeseen. Kunnanhallitus on hyväksynyt sopimuksen jatkon vuosille 2020-2022. Kunnanjohtaja on osallistunut Suomen kasvukäytävän ohjausryhmään. Hausjärvellä on VATE:ssa varajäsenen paikka ja Sote-ohjausryhmässä varsinainen paikka. Talousalueyhteistyön osalta on oltu vahvasti mukana Yritysvoimala Oy:n toiminnassa.

#### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenojen toteuma oli 31,2% talousarvioon varatuista määrärahoista.

### Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

---

#### 2.5. Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

##### TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus sisältää seuraavat vastuualueet: 1) keskitetty henkilöstöhallinto, 2) hallinnon sisäiset palvelut (talouden suunnittelu ja seuranta, hallinnon sisäiset palvelut, ICT-palvelut, asiakirjahallinto) 3) ruoka- ja siivouspalvelut.

Vastuuhenkilö palvelukeskuksen osalta on talousjohtaja. Keskitetystä henkilöstöhallinnosta vastaa henkilöstöpäällikkö, ruoka- ja siivouspalveluista ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö ja asiakirjahallinnosta hallintopäällikkö.

##### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

Hallinto- ja sisäiset palvelut palvelukeskuksen keskeiset tehtävät valtuuston hyväksymän strategian toteuttamisessa:

##### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

- Huolehditaan talouden suunnittelusta ja ajanmukaisesta seurannasta.
- Huolehditaan sisäisen valvonnan ohjeiden sekä riskienhallinnan ajanmukaisuudesta.

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Seurataan ja toimeenpannaan henkilöstöohjelman tavoitteita
- Huolehditaan työhyvinvoinnista ja työkyvyn ylläpidosta yhdessä työterveyshuollon kanssa
- Kehitetään sisäisiä palveluita
- Huolehditaan palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

##### Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Kehitetään kuntien välistä yhteistoimintaa jatkuvasti.

##### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä –Toimivat palvelut

###### Toimivat ja hyvinvoivat työyhteisöt

- Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja erityisesti mielenterveyden ja tuki—ja liikuntaelinten sairauksista johtuviin poissaoloihin kohdennetaan toimenpiteitä.

###### Talouden tasapaino

- Tilinpäätöksen tulos on vähintään talousarvion mukainen ja investoinnit toteutuvat enintään talousarvion mukaisina.

##### Me teemme Hausjärven –Kaikki tekemään yhdessä!

###### Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen

- Kehittämistoimikunnassa käsiteltyjen kehittämisideoiden määrä; kuntatasolla vähintään 5 kehittämisideaa vuodessa.

## Tilinpäätös 2021

### Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	2 132,27	2 097,10	148,00	2 245,10	2 351,57	106,47	4,7 %
- joista ulkoiset	197,05	71,40	148,00	219,40	217,18	-2,22	-1,0 %
- joista sisäiset	1 935,22	2 025,70	0,00	2 025,70	2 134,39	108,69	5,4 %
Toimintamenot	-3 644,55	-3 481,20	-365,30	-3 846,50	-3 877,10	-30,60	0,8 %
- joista ulkoiset	-3 537,46	-3 349,50	-365,30	-3 714,80	-3 737,15	-22,35	0,6 %
- joista sisäiset	-107,09	-131,70	0,00	-131,70	-139,95	-8,25	6,3 %
Toimintakate	-1 512,29	-1 384,10	-217,30	-1 601,40	-1 525,53	75,87	-4,7 %
Poistot	-17,18	-16,80	0,00	-16,80	-13,14	3,66	-21,8 %
Netto yhteensä	-1 529,46	-1 400,90	-217,30	-1 618,20	-1 538,67	79,53	-4,9 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Strategisten tavoitteiden toteumat on raportoitu talousarvion toteumisvertailun kappaleessa 1 (Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen).

Kunnanhallitus hyväksyi 15.6.2021 vuoden 2022 talousarvion laadintaohjeet, jonka pohjalta vuoden 2021 talousarviota valmisteltiin syksyn aikana. Valtuusto hyväksyi talousarvion 7.12.2021.

Kunnanhallitukselle ja valtuustolle on raportoitu 1-3/2021 ja 1-6/2021 neljännes- ja puolivuosisikatsaukset omina pykälinä. 1-9/2021 toteumatietoja, olennaisia muutoksia ja toteumaennustetta on käsitelty valtuustoseminaarissa 29.10.2021 ja kunnanhallituksessa 2.11.2021 osana TA2022 käsittelyä. Lisäksi kunnanhallituksessa ja valtuustossa käsiteltiin (23.11.2021 ja 7.12.2021) talousarviomuutos -pykälä, johon koottiin olennaisimmat tilikauden aikaiset muutokset. Tilinpäätöksen 2021 alustavia tietoja käsiteltiin kunnanhallituksen 1.2.2022 ja 1.3.2022 kokouksissa. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä käsiteltiin helmikuun kokouksessa. Lisäksi kunnanhallitukseen kokouksissa ja hallituksen iltakouluissa käytiin säännöllisesti läpi tilikauden toteumaa ja tilinpäätösennustetta.

Hallintosääntö, Konserniohje ja omistajaohjauksen periaatteet päivitetään tilikaudella 2022.

Työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon panostettiin monin keinoin. Kevalta saatiin kehittämisrahaa esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisessa yhteistyössä Kärkölän kunnan kanssa. Säännölliseen viestintään panostettiin mm henkilöstökirjeen avulla. Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin mittariston (HTA-arviointijärjestelmä) laatimista jatkettiin tilikaudella. Esimiehille suunnattu Työkykyjohtamisen valmennuspolku –kehittämishanke päättyi keväällä 2021. Hankkeesta on erillinen loppuraportti, joka vietiin tiedoksi kehittämistoimikuntaan.

Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointimittaristo saatiin valmiiksi alkuvuodesta 2021.

Työterveyshuollon kanssa on kehitetty yhteistyön malleja ja sujuvoitettua toimintaa. Työpaikkakäyntejä on toteutettu suunnitellusti.

Sairauspoissaolot (mukana työtaturmista aiheutuneet poissaolot) vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 14,3 % (1331 kalenteripäivää) ollen nyt 17,5 kalenteripäivää/ henkilö (2020: 21,2 kpv/hlö).

Vuoden lopulla 2021 työmarkkinajärjestöt valmistautuivat uusien virka- ja työehtosopimuksien neuvotteluihin kunta-



## Tilinpäätös 2021

### **Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus**

---

alalle. Voimassa olevat sopimukset ovat voimassa ajalla 1.4.2020-28.2.2022.

ICT-toimintoa vahvistettiin uudella suunnittelijan viralla.

Vuoden 2021 aikana on jatkettu sopimustenhallinnan sähköinen järjestelmän käyttöönottoa. Järjestelmän avulla suoritettiin alustavat sopimuksen siirrot tuleville hyvinvointialueille 31.12.2021 mennessä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ostetaan tilikaudesta 2022 alkaen Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. Kunnanhallitus päätti laajentaa sopimusta koskemaan myös kirjanpitoa 24.8.2021. Vuoden aikana 2021 toteutettiin taloushallinnon järjestelmien siirtoprojektia.

### **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Toimintatulot toteutuivat 4,7 % budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 0,8%:lla. Toimintakate toteutui noin 76 000 euroa budjetoitua paremmalla tasolla.

Menojen ja tulojen toteumaa on eritelty tarkemmin tulosalueiden toteuman arvioinnissa.

**Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus  
Keskitetty henkilöstöhallinto**

---

**TEHTÄVÄN KUVAUS**

Keskitetty henkilöstöhallinto sisältää seuraavat toiminnot: 1) henkilöstöhallinto, 2) henkilöstöedut ja 3) työsuojaus ja yhteistoiminta.

Palkanlaskentapalvelut hankitaan Sarastia Oy:ltä.

Vastuhenkilö on henkilöstöpäällikkö.

**KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE**

1. Kuntastrategian painopistealueisiin ja linjauksiin pohjautuvan henkilöstöohjelman 2020–2021 tavoitteiden toimeenpaneminen.
2. Jatketaan kaikki toimialat kattavan henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallin toteuttamista toimialoilla.
3. Kehitetään yhteistyössä työterveyshuollon kanssa varhaisen tuen käytäntöjä työkykytulmissa ja pyritään ehkäisemään sairauspoissaoloja sekä erityisesti niiden pitkittymistä. Huolehditaan työterveyshuolto- ja palvelujen toteutumisesta toimintasuunnitelman mukaisena sekä kustannuksiltaan kohtuullisina.
4. Rakennetaan työkykyjohtamisen valmennuspolku esimiestyön vahvistamiseksi työkykyjohtamisen välineeksi.
5. Kehitetään työsuojaus- ja toimintaohjelman tavoitteiden mukaisesti työoloja tavoitteena työhyvinvoinnin tukeminen ja työturvallisuus. Turvallisuushavaintoilmoituskäytäntöä tehostetaan viestinnällä ja käyttöönottamalla sähköinen turvallisuushavaintoilmoitusohjelmisto.
6. Tuetaan kunnan yhtenäistä työnantajapolitiikkaa säännöllisillä henkilöstökirjeillä, esimieskirjeillä ja -kokouksilla sekä esimiestyön tueksi laadituilla ajantasaisilla ohjeistuksilla. Vahvistetaan säännöllisten kehityskeskustelujen roolia kunnan työnantajapolitiikassa. Tavoitteena on, että kaikki toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevat käyvät esimiehensä kanssa kehityskeskustelun vuosittain.
7. Jatketaan toimenpiteitä palkan tehtävä- ja henkilökohtaisten osien määrätymisperusteiden selkeyttämiseksi. Päämääränä on edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja luottamusta työnantajapolitiikan johdonmukaisuuteen sekä toisaalta luoda edellytyksiä yhteismitalliseen palkkarakenteeseen mahdollista sote-muutosta silmällä pitäen.

**STRATEGISET TAVOITETASOT**

**Asiat hoituu ja ketään ei jätetä –Toimivat palvelut**

Toimivat ja hyvinvoivat työyhteisöt

- Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja erityisesti mielenterveyden ja tuki- ja liikuntaelinten sairauksista johtuviin poissaoloihin kohdennetaan toimenpiteitä.

**Me teemme Hausjärven –Kaikki tekemään yhdessä!**

Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen

- Kehittämistoimikunnassa käsiteltyjen kehittämisideoiden määrä; kuntatasolla vähintään 5 kehittämisideaa vuodessa.

**TAVOITTEET JA KEINOT:**

**Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

- Henkilöstöohjelmasta johdetun ”hausjärveläisen hyvän työn” -mallin laatiminen ja käyttöön ottaminen ts. kuinka toteutamme kunnan strategian mukaisia tavoitteita ja Hausjärven kunnan työnantaja-arvoja hyvää työtä tekemällä.
- Henkilöstöohjelmasta 2020–2021 viestiminen henkilöstölle ja esimiehille sekä henkilöstöohjelman mukaisten toimenpiteiden käynnistäminen.

## Tilinpäätös 2021

### Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus Keskitetty henkilöstöhallinto

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin tueksi laaditaan mittaristo henkilökohtaisten lisien myöntämiselle (HTA-arviointijärjestelmä)
- Sairauspoissaoloja ja erityisesti niiden pitkittymistä ehkäiseviä toimenpiteitä kehitetään yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

#### Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallin ylläpitäminen ja vahvistaminen organisaatiossa. Kannustetaan ”Lupa tehdä toisin ja lupa kehittää” – ajattelumallilla työskentelyyn.
- Hausbändi-jatkohanke toteutetaan esimiehille suunnattuna Työkykyjohtamisen valmennuspolkuna Kärkölän kunnan kanssa yhteishankkeena, hanketta rahoittaa Keva.
- Jatketaan henkilöstölähtöiseen kehittämiseen liittyvää kehittämisideoiden palkitsemiskäytäntöä.

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	152,89	38,90	11,00	49,90	38,01	-11,89	-23,8 %
- joista ulkoiset	152,53	38,90	11,00	49,90	37,01	-12,89	-25,8 %
- joista sisäiset	0,33	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	
Toimintamenot	-496,85	-349,70	-34,30	-384,00	-338,46	45,54	-11,9 %
- joista ulkoiset	-493,39	-349,70	-34,30	-384,00	-333,65	50,35	-13,1 %
- joista sisäiset	-3,46	0,00	0,00	0,00	-4,81	-4,81	
Toimintakate	-343,97	-310,80	-23,30	-334,10	-300,45	33,65	-10,1 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-343,97	-310,80	-23,30	-334,10	-300,45	33,65	-10,1 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Työoloja muutti jo keväällä 2020 puhjennut koronapandemia, joka haastoi toimialoja kautta kuntaorganisaation. Korona ja sen mukaiset muutokset työhön (muun muassa etätyökäytänteet) jatkuivat vuoden 2021 aikana.

Esimiehille suunnattu Työkykyjohtamisen valmennuspolku –kehittämishanke päättyi keväällä 2021. Hankkeesta on erillinen loppuraportti, joka vietiin tiedoksi kehittämistoimikuntaan. Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointimittaristo saatiin valmiiksi alkuvuodesta 2021.

Työterveyshuollon kanssa on kehitetty yhteistyön malleja ja sujuvoitettu toimintaa. Työterveyshuollon

## Tilinpäätös 2021

### Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus Keskitetty henkilöstöhallinto

---

sopimusta on laajennettu tukemaan mielenterveyttä (lyhytpsykoterapia). Vuodelle 2022 on sovittu siivoustyön työergonomian ryhmäohjausta ja asumisyksiköiden työergonomia ohjausta ja neuvontaa. Työpaikkakäyntejä on toteutettu suunnitellusti.

Sairauspoissaolot (mukana työtaturmista aiheutuneet poissaolot) vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 14,3 % (1331 kalenteripäivää) ollen nyt 17,5 kalenteripäivää/ henkilö (2020: 21,2 kpv/hlö). Vuonna 2021 työtaturmista johtuneet poissaolot 454 olivat kalenteripäivää (2020: 534 kpv). Henkilötyövuosiksi muutettuna Hausjärven vuoden 2021 sairauspoissaolojen määrä on 19 kalenteripäivää / henkilötyövuosi (2020: 23 kpv ja 2019: 19 kpv).

Yhteistoiminnan ja työsuojelun osalta 2021 jatkettiin koko kuntaa koskevan sähköisen työturvallisuusilmoitusohjelmiston käyttöä. Ohjelmiston aktiivinen käyttö aloitettiin perusturvan toimialalla ja sitä laajennettiin muille toimialoille hyvien kokemusten myötä.

Hausjärven kunnan vuoden työntekijän tai työyhteisön palkitseminen on perinne, joka on jatkunut jo 20 vuoden ajan. Palkitsemisella halutaan nostaa vuosittain esille työntekijä tai työyhteisö, joka on pitkäjänteisesti panostanut työhönsä ja sen kehittämiseen sekä osoittanut esimerkillistä asennetta työtään kohtaan. Vuoden 2021 työyhteisö -palkinto myönnettiin edellisuotiseen tapaan koko kunnan henkilöstölle ansiokkaasta työskentelystä koronapandemian aikana.

Esimiestyön tueksi järjestettiin säännöllisiä esimieskokouksia, joissa ajankohtaisten henkilöstötyön teemojen lisäksi käsiteltiin mm. tietosuojakäytäntöjä, sekä varhaisen tuen käytäntöjä työkykyongelmissa. Lisäksi esimiestiedotuksen välineenä toimivat säännölliset esimieskirjeet, joihin on koottu ajankohtaisia henkilöstöhallinnon sekä yleisiä kaikkia työpaikkoja koskevia ohjeistuksia ja tiedotteita.

Kehittämistoimikunnassa käsiteltyjen kehittämisideoiden määrä oli 4 aloitetta.

Työhyvinvointikysely toteutettiin Webropol-kyselynä 6.9.-17.9.2021. Vastaajia yhteensä 182 (2018: 194). Kyselyyn vastanneista 86 % voisi suositella Hausjärven kuntaa työpaikkana myös muille.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 23,8% budjetoitua matalampina. Tilikaudelle kohdistui Kelan korvauksia (tuloja) työterveyshuollosta ja työllisyysrahastolta saadut koulutuskorvaukset.

Toimintamenojen toteuma oli 88,1% talousarvioon varatuista määrärahoista. Suurimmat menoerät keskitetyssä henkilöstöhallinnossa ovat palkkahallinnon kulut Sarastia Oy:lle sekä palkat. Vuodesta 2021 alkaen työterveyshuollon tulot ja menot kohdistuvat suoraan eri toimielimille aiheuttamisperiaatteen mukaan. Muutos on huomioitu vuoden 2021 talousarviossa.

## TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallinnon sisäiset palvelut sisältävät seuraavat toiminnot: talouden suunnittelu ja seuranta (taloushallinto ja sisäinen valvonta ja riskienhallinta), hallinnon sisäiset palvelut (hallinnon yhteiset palvelut, kopiointi ja postitus, löytyeläinpalvelut), ICT-palvelut sekä asiakirjahallinto.

Vastuuhenkilö on talousjohtaja. Asiakirjahallinnon vastuuhenkilönä on hallintopäällikkö.

Kunnan taloushallintopalvelut on ostettu 1.11.2019 alkaen Sarastia Oy:ltä. Tavoitteena on taloushallinnon palvelujen lakisääteisen tason toteuttaminen.

Hallinnon yhteiset toiminnot sisältävät toimistotarvikevaraston, joka toimii kirjanpidollisesti tasetilillä.

ICT-palvelut ja tietohallintopalvelut toteutetaan omana toimintana yhteistyössä Lopen kunnan ja Riihimäen seudun terveyskeskuskuntayhtymän kanssa. Tieralta ostetaan tämän lisäksi palveluita, mikäli niihin on tarvetta.

Puhelunvälitys ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta. Kokouspöytäkirjat allekirjoitetaan sähköisesti.

Hallinnon sisäiset palvelut vastaavat kirjanpidon järjestämisestä, rahoituksen riittävydestä ja kassavarojen sijoittamisesta ja rahoitusriskien hallinnasta. Hallintopalvelut koordinoi myös kunnan hankintoja.

## KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

1. Taloudellisen tilanteen seuraaminen ja siihen nopeasti reagoiminen edellyttävät laadukkaita seuranta- ja ennustemenetelmiä. Pyritään järjestämään palvelut niin, että käytössä olisi laadukkaita seuranta- ja ennustemenetelmiä.

### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

1. Ollaan aktiivisesti mukana julkisen hallinnon sähköisten palveluiden käyttöönotossa.
2. Kehitetään ICT-toimintaa ja pyritään hyödyntämään digitalisaatiota asiakaslähtöisesti.
3. Jatketaan kunnan arkistonmuodostuksen ja sitä koskevien suunnitelmien kehittämistä arkistolaitoksen antamien sähköisen arkistonmuodostuksen eAMS-määrittelyjen mukaisesti ja otetaan käyttöön uusi asianhallinnan tietojärjestelmä talousarviovuoden 2021 aikana.

**Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!**

4. Toteutetaan kunnan verkkosivujen uudistus. Perustana käytetään asiakkaan ja kuntalaisen helpon ja riittävän tiedonsaannin näkökulmaa. Kehitetään verkkosivujen rakennetta entistä käytettävämpään suuntaan siten, että sivut täyttävät saavutettavuusdirektiivin vaatimukset.
5. Viestitään avoimesti ja ollaan mukana sosiaalisissa medioissa.
6. Annetaan asiakkaille ja kuntalaisille osallistumismahdollisuuksia järjestämällä kuntalaiskyselyitä.

**STRATEGISET TAVOITETASOT****Asiat hoituu ja ketään ei jätetä –Toimivat palvelut**Talouden tasapaino

- Tilinpäätöksen tulos on vähintään talousarvion mukainen ja investoinnit toteutuvat enintään talousarvion mukaisina.

**TAVOITTEET**

1. Järjestetään ICT-toimintaa tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.
2. Videoidaan vähintään kaksi kunnanvaltuuston kokousta vuosittain.
3. Päivitetään kunnan kustannuslaskennan periaatteet kuntien yhteisen talousraportoinnin vaatimusten mukaisiksi.

**TALOUSLUVUT**

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	52,22	35,70	137,00	172,70	174,26	1,56	0,9 %
- joista ulkoiset	39,20	24,00	137,00	161,00	163,80	2,80	1,7 %
- joista sisäiset	13,02	11,70	0,00	11,70	10,46	-1,24	-10,6 %
Toimintamenot	-1 194,48	-1 183,20	-208,00	-1 391,20	-1 408,79	-17,59	1,3 %
- joista ulkoiset	-1 175,76	-1 137,60	-208,00	-1 345,60	-1 367,67	-22,07	1,6 %
- joista sisäiset	-18,72	-45,60	0,00	-45,60	-41,12	4,48	-9,8 %
Toimintakate	-1 142,26	-1 147,50	-71,00	-1 218,50	-1 234,53	-16,03	1,3 %
Poistot	-4,24	-6,70	0,00	-6,70	-4,24	2,46	-36,7 %
Netto yhteensä	-1 146,50	-1 154,20	-71,00	-1 225,20	-1 238,77	-13,57	1,1 %

**TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI**

Vuonna 2021 järjestettiin kunnan www-sivujen kilpailutus. Www- sivujen uudistaminen toteutetaan vuoden 2022 aikana.

Päätöksenteon avoimuuden ja kuntalaisten osallistumisen edistämistä toteutettiin videoimalla neljä valtuuston kokousta. Lisäksi järjestettiin yksi yleisötilaisuus. Kunta toteutti vesilaitoksen ja perusturvan asiakkuuskyselyt sekä kuntastrategiakyselyn. Riihimäen seudun kunnat kartoittivat päihdetilannetta kyselyllä. Hausjärven kunnan palveluesite

---

on kokenut muodonmuutoksen ja muuntautunut kunnan omaksi asukaslehdeksi.

Kunta käynnisti kolme tuettua yhteisöllistä hanketta (muun muassa Torholanlammin rantaan on rakennettu viljelypalsta).

Kunnan tilikarttaa muokattiin kuntatietoraportoinnin mukaiseksi ja sisäisten erien kirjaamistapaa muutettiin vuodesta 2021 alkaen siten, että ne tasataan tilikauden lopussa todellisen kulutoteuman mukaisiksi. Kumppanikoodien automatisaatio otettiin käyttöön 11/2020 ja täysi automatisaatio saadaan käyttöön kunnan siirtyessä käyttämään Unit4-toiminnanohjausjärjestelmää tilikaudesta 2022 alkaen.

Keskeisten painopistealueiden osalta tilikautta hallitsi muutos sekä taloushallinnon, palkkahallinnon että ICT- toiminnan järjestämisessä. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ostetaan tilikaudesta 2022 alkaen Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. Kunnanhallitus päätti laajentaa sopimusta koskemaan myös kirjanpitoa 24.8.2021. Vuoden aikana 2021 toteutettiin taloushallinnon järjestelmien siirtoprojektia.

Vuoden 2021 loppuun saatettiin ICT-toiminnan siirto kunnan omaksi toiminnaksi ja toimintaa toteutetaan yhteistyössä Lopen kunnan kanssa yhteisin resurssein. Hausjärven ja Lopen kunnalla on yhteinen tietoverkko ja verkkopalvelut. Eriyttämistoimia RHL-Datan järjestelyistä on jatkettu ja siirretty omaksi toiminnaksi (muun muassa tietoliikennepalvelut, verkkoyhteydet ja palvelut, tietoturva).

Hausjärven kunnalle perustettiin ICT-suunnittelijan toimi kunnanhallituksessa 3.11.2020. ICT-suunnittelijan tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat laaja-alaisesti kunnan tietoteknisen ympäristön tekniset ratkaisut ja teknisen toimintaympäristön ylläpitotehtävät. Hakuprosessi suoritettiin tilikauden aikana ja ICT-suunnittelijana aloitti Tommi Kuparinen tammikuusta 2021 alkaen.

Taloussihteerinä aloitti Paula Palkia 1.1.2021 alkaen. Tehtävänimike muutettiin 2.11.2021 alkaen talous- ja hallintosuunnittelijaksi. Hallintopäällikön tehtävä jäi avoimeksi HTM Pekka Suhosen irtisanouduttua 1.6.2021 alkaen. Tehtävää ei täytetty, vaan kunnan hallintoon perustettiin uusi talous- ja hallintojohtajan virka. Virkaan valittu KTM Kalle Eklund aloitti tehtävässään 27.9.2021. Talousjohtaja Päivi Tähtinen irtisanoi virkasuhteensa päättymään 31.12.2021.

Valtiovarainministeriö myönsi 12/2020 Hausjärven ja Lopen sähköisten palveluiden ja asianhallinnan kehittämishankkeeseen 134 400 euroa. Hanke valmistui sisällöllisesti vuodenvaihteessa 2021.

Kunta osallistui syksyllä 2021 Häme21 valmiusharjoitukseen ja tietoturvallisuuden ja tietosuojan TAISTO21 harjoitukseen.

## **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Toimintatulot toteutuivat 0,9% budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 1,3%:lla. Suurimmat kuluerät olivat palkat ja taloushallinnon asiantuntijapalveluiden ostot. Kuluylitykset liittyivät taloushallinnon siirtoprojektiin ja kunnan taloustoimen turvaamiseen henkilövaihdosten johdosta.

## TEHTÄVÄN KUVAUS

Ruoka- ja siivouspalvelut sisältää kunnan eri toimipisteisiin tuotettavan ruoka- ja siivouspalvelun.

Vastuhenkilö on ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö.

## KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Työsuojelurahasto myönsi apurahan vuoden 2020 alussa yhteisöohjautuvuuden prosessin aloittamiseksi ruoka- ja siivouspalveluissa. Tavoitteena on pitää yllä ja vahvistaa henkilökunnan työmotivaatiota, työhyvinvointia ja työtyytyväisyyttä sekä prosessien sujuvuutta kehittämällä johtamista yhteisöohjautuvaksi. Prosessin aloitus on siirtynyt vuoden 2020 loppuun ja sitä jatketaan vuonna 2021.
2. Ryttylän palvelukeittiökokeilun perusteella tuodaan kunnanhallituksen päätettäväksi Hausjärven kunnan ruokapalvelun järjestämismalliehdotus. Kunnanhallituksen päätöksen perusteella vuoden 2021 aikana siirrytään uuteen toimintamalliin. Yhteisöohjautuvuuden vahvistaminen tukee uuden palvelumallin käyttöönottoa.
3. Vuonna 2021 päivitetään varautumissuunnitelma ja aloitetaan henkilökunnan työhönperehdytysmateriaalin työstämistä sekä tutkitaan mahdollisuutta digitalisoida esimiestyötä ottamalla käyttöön koko yksikön toiminnanohjausjärjestelmä.

## Sitovat tulostavoitteet:

### Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta

- Yksikön tiedottamista kehitetään ylläpitämällä tietosisältöä kunnan verkkosivuilla. Vuonna 2019 käyttöönotettua ruokapalvelun toiminnanohjausjärjestelmää hyödynnetään yhä laajemmin.

### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Johtamisesta kehitetään valmentavaksi ja henkilöstön yhteisöohjautuvuutta laajennetaan ja syvennetään tavoitteena asiakaslähtöiset palvelut, mistä esimerkkinä perustettu yhteinen ruokapalvelutyöryhmä yhdessä vanhuspalvelujen kanssa.

### Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!

- Ruoka- ja siivouspalvelut -yksikköä kehitetään henkilöstölähtöisesti ylläpitämällä työpajakäytäntöä, jossa työstetään ja ratkotaan yhteisiä asioita.



## Tilinpäätös 2021

### Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

### Ruoka- ja siivouspalvelut

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	1 927,16	2 022,50	0,00	2 022,50	2 139,31	116,81	5,8 %
- joista ulkoiset	5,29	8,50	0,00	8,50	16,38	7,88	92,7 %
- joista sisäiset	1 921,87	2 014,00	0,00	2 014,00	2 122,93	108,93	5,4 %
Toimintamenot	-1 953,22	-1 948,30	-123,00	-2 071,30	-2 129,85	-58,55	2,8 %
- joista ulkoiset	-1 868,31	-1 862,20	-123,00	-1 985,20	-2 035,84	-50,64	2,6 %
- joista sisäiset	-84,91	-86,10	0,00	-86,10	-94,02	-7,92	9,2 %
Toimintakate	-26,06	74,20	-123,00	-48,80	9,46	58,26	-119,4 %
Poistot	-12,94	-10,10	0,00	-10,10	-8,90	1,20	-11,9 %
Netto yhteensä	-39,00	64,10	-123,00	-58,90	0,56	59,46	-100,9 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ruoka- ja siivouspalveluissa aloitettiin yhteisöohjautuvuusprosessi toukokuussa 2021 koko henkilökunnan yhteisellä kick off-tilaisuudella yhteistyökumppaniksi valikoituneen Filosofian Akatemian kanssa. Prosessia jatkettiin kolme kertaa kokoontuneessa pienryhmätyöpajassa, johon halukkaat saivat ilmoittautua. Työpajoissa hahmoteltiin lähtökohtia yksikön prosessien muovaamiseksi yhteisöohjautuvammiksi. Työ jatkuu yhä työryhmässä, jossa ruokatuotantovastaava, palveluohjaaja ja –koordinaattori sekä palvelupäällikkö tutkivat yksikön prosesseja, purkavat niitä auki ja pohtivat, mitkä toteutetaan tulevaisuudessa yhteisöohjautuvina. Filosofian Akatemia on ollut mukana kirkastamassa työryhmän ajatuksia. Työn ja prosessien muokkaaminen yhteisöohjautuvammiksi jatkuu ja uusi toimintatapa on tarkoitus perehdyttää koko henkilökunnalle siten, että jokainen yksikön työntekijä työskentelee vuorollaan palveluohjaajan tai ruokatuotantovastaavan huomassa viikosta kahteen viikkoon.

Yksikön verkkosivut vaativat yhä aktiivista otetta ja säännöllistä päivittämistä. Pandemia siivitti yksikön hankkimaan valmiudet kokoontua etäyhteyksin työpajoihin. Säännöllistä työpajakäytäntöä jatkettiin syyskaudella yksikön sisäisen viestinnän ja yhteisöllisyyden ylläpitämiseksi.

Kunnan ruokapalvelun järjestämistapaa selviteltiin vuodesta 2015 lähtien erilaisin virkatyönä tehdyin vertailuin ja kartoituksin sekä luottamuselinten tekemin välipäätöksen. Vuoden 2021 marraskuussa kunnanhallitus hyväksyi Oitin yhtenäiskoulun / ala-asteen ja valmistuskeittiön hankesuunnitelman, mikä ohjaa ja määrittää sekä kirkastaa Ruoka- ja siivouspalvelujen toimintatavan pitkälle tulevaisuuteen. Erilaisia kehittämishankkeita on selkeää aloittaa valitun toimintatavan tukemiseksi ja kehittämiseksi.

Ruokapalvelun varautumissuunnitelman päivytystä työstämistä jatketaan 2022. Työhönperehdytysmateriaalin uuden työntekijän perehdytysopas otettiin kokeilukäyttöön vuoden 2021 lopussa. Esimiestyön ja siihen liittyvien prosessien, kuten työhönperehdytyksen digitalisoimisen selvittelyä jatkettiin vuonna 2021. Prosessi on laaja ja vaatii selvittelyä yhä.

## TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenot ylittivät budjetin 2,8 prosentilla (noin 59 000 eurolla) pääosin koronapandemian vaatimien toimenpiteiden vuoksi. Vastaavasti tuotot ylittivät budjetin, koska tulosalueen toteutuneet nettokulut kohdistetaan sisäisinä laskutuksina toimialoille.

Asumispalvelujen toimipisteissä toteutettiin viikonloppusiivous tammikuun alusta maaliskuun loppuun. Yläkoulun oppilaat olivat etäopetuksessa maaliskuun ajan, minä aikana oppilaille jaettiin neljä ruokakassia, jotka tulivat kustannuksiltaan kalliimmiksi kuin aterioiden tarjoaminen koulussa. Oitin alakoulun ruokasalin ahtauden vuoksi koulun päärakennuksessa toteutettiin kevätlukukauden 2021 luokkaruokailu, jotta oppilaat ehtivät ruokailla lounasaikaan terveysturvallisesti. Luokkaruokailua varten oli palkattava ylimääräinen työntekijä huolehtimaan ruoan ja ruokailutarvikkeiden toimittamisesta luokkiin sekä tavaroiden noutamisesta pois. Järjestely jatkui myös syyslukukauden, mutta syyskuksi onnistuttiin löytämään soveltuva palkkatukityöllistetty henkilö, jolloin palkkakulu ei kohdistunut Ruoka- ja siivouspalvelujen tulosalueelle.

Yksikön hankkimat kuljetuspalvelut aterioiden kuljettamiseksi valmistuskeittiöistä kouluihin, päiväkoteihin ja asumispalveluyksiköihin ylitti budjetoidun määrärahan. Vuoden 2021 budjettia tehtäessä ei osattu arvioida, että kilpailua ei synny syksyllä 2020 ja saadaan vain yksi tarjous, joka hyväksyttiin. Kilpailutukseen oli muutettu hinnoittelukriteeriä, minkä vuoksi syntyvää vuosikustannusta oli haastavampaa arvioida. Kustannusten ylittäessä kevätkaudella budjetoidun sopimus päätettiin irtisanoa ja kilpailuttaa uudestaan. Uuteen tarjouspyyntöön saatiin riittävästi tarjouksia ja kilpailua syntyi hyvin, mutta tarjoukset olivat erittäin kalliita, vaikka mitään erityiskriteerejä ei ollut kilpailutukseen asetettu. Lopulta ateriakuljetuspalvelu päätettiin tuottaa omana työnä. Tehtävään löydettiin työllistetty henkilö, joten yksikölle syntyi kuluja loppusyksyisestä vain kuljetusautosta.

Työsuojelurahaston myöntämän apurahan käyttö tuli aloittaa vuoden kuluessa myöntämispäätöksestä, mitä ei voitu tehdä, koska kokoontumiset olivat kiellettyjä terveysturvallisuuden vuoksi. Apurahasta luovuttiin, mutta yhteisöohjautuvuusprosessi aloitettiin kokonaan omalla rahoituksella, mikä myös rasitti budjettia jonkin verran.

Elintarvikkeiden hankkimiseen yksikkö on käyttänyt rahaa vuonna 2019 noin 438 000 euroa, vuonna 2020 469 000 euroa ja vuonna 2021 noin 489 000 euroa. Vuosina 2020 ja 2021 etäopetuksessa olleille oppilaille jaetut ruokakassit kohottivat elintarvikekustannuksia. Vuodesta 2016 saakka elintarvikkeet on hankittu KL-Kuntahankinnat ja sittemmin Hansel Oy:n tekemien kilpailutusten perusteella. Ikäihmisten ravitsemuksen laatua on kehitetty lisäämällä välipaloja sekä valitsemalla laadukkaampia raaka-aineita viikonloppujen aterioihin, mikä lisää jonkin verran elintarvikekustannuksia. Koulujen ja päiväkotien ruokalistoilta on lisätty kasviproteiineja ja poistettu lihatuotteita ruokailusuositusten mukaisesti. Jotkin proteiinituotteet ovat ennen yleistymistään hintavampia, mutta muutos ei ole kokonaisuuteen nähden suuri. Elintarvikkeiden hinnat kohosivat vuoden 2021 lopun aikana jonkin verran kehnohkon kotimaisen satokauden vuoksi.

## Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus

---

### 2.6. Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus sisältää seuraavat tulosalueet: elinkeinon kehittäminen (ml. markkinointi), EU- tuet, maataloustoimi, asuntotoimi, joukkoliikenne, kansainvälinen toiminta ja työllistäminen (ml. siviilipalvelus). Lisäksi palvelukeskuksen alla toimii ympäristölautakunta.

Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja.

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskuksen tehtävä on edistää ja kehittää kunnassa asumista ja yrittämistä. Tätä tehtävää palvelukeskus toteuttaa ympäristöä ja kunnan erityispiirteitä kunnioittaen, yhdessä eri toimijoiden kanssa paikallisesti ja seudullisesti.

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskuksella on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

##### Hausjärvi on yrittäjyyden ykköskunta maakunnassa

- Maakunnallinen kärkisija Suomen yrittäjien yrittäjyysbarometrissa.

##### Nopea kaavoitusprosessien läpivienti

- Kaavat valmistuvat tavoiteaikataulussa; asemakaavojen läpivienti 6-12 kuukaudessa.

##### **Asiat hoituu ja ketään ei jätetä –Toimivat palvelut**

##### Työmarkkinatuen seuranta aktiivitoimenpiteissä

- Aktivointiaste ja kunnan osarahoittama työmarkkinatuki; Yli 60 % työttömistä on aktiivitoimenpiteissä, kunnan työmarkkinatuen rahoitusosuus on alle 100 000 euroa.

#### TAVOITTEET

- Palvelukeskus on mukana julkisen hallinnon sähköisten palveluiden käyttöönotossa.
- Liikenneturvallisuuden kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa.
- Ympäristölautakunta huolehtii siitä, että kunta tarjoaa riittävästi ja monipuolisesti tontteja kaikissa taajamissa.

## Tilinpäätös 2021

### Elinkeino ja kehittäminen -palvelukeskus

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	349,56	342,20	-55,00	287,20	273,45	-13,75	-4,8 %
- joista ulkoiset	346,99	342,20	-55,00	287,20	273,45	-13,75	-4,8 %
- joista sisäiset	2,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-1 106,59	-1 166,10	0,00	-1 166,10	-1 143,37	22,73	-1,9 %
- joista ulkoiset	-1 089,52	-1 146,10	0,00	-1 146,10	-1 125,13	20,97	-1,8 %
- joista sisäiset	-17,08	-20,00	0,00	-20,00	-18,24	1,76	-8,8 %
Toimintakate	-757,03	-823,90	-55,00	-878,90	-869,91	8,99	-1,0 %
Poistot	-4,11	-8,20	0,00	-8,20	-3,28	4,92	-60,0 %
Netto yhteensä	-761,14	-832,10	-55,00	-887,10	-873,20	13,90	-1,6 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Palvelukeskus on mukana julkisen hallinnon sähköisten palveluiden käyttöönotossa. Vuoden 2021 aikana toteutettiin sähköisen lomakepalvelun käyttöönotto sekä sähköisen allekirjoitusjärjestelmän käyttöönotto. Kuntalaisille on tarjottu enemmän mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin laatimalla sähköisiä lomakkeita: varhaiskasvatus, omaolo, lomakepalvelut, kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen.

Liikenneturvallisuutta on kehitetty mm. Oitin taajamasuunnitelman mukaisesti. Taajamasuunnitelman tavoitteena on Hausjärven keskustaajaman elinvoiman lisääminen.

Oitin, Ryttylän ja Hikiän taajamissa on asemakaavoitettua pientalotonttivarantoa useiksi vuosiksi kunnan strategian mukaisesti. Lähivuosina Monnissa on tarvetta uusille tonteille. Myytävänä ja vuokrattavana olevien tonttien määrää on kasvatettu kunnan karttapalvelussa ja Internetsivuilla.

Yritysvoimalan kanssa yhteistyötä on tehty tuloksellisesti. Kunnanjohtaja on osallistunut Yritysvoimalan ja Suomen kasvukäytäväverkoston ohjausryhmän kokouksiin.

Kunnanjohtaja on ollut mukana myös Yritysvoimala Oy:n hallituksessa ja Suomen Kasvukäytävän ohjausryhmässä.

Hausjärven kunta on mukana Riihimäen kaupungin ja Lopen kunnan Riihimäen seudun matkailuhankkeessa – yhdessä eteenpäin, jossa tavoitteena on luoda alueelle pysyvä matkailuorganisaatio. Hankkeeseen saatiin Hämeen liitolta AKKE-hankerahoitusta 215.000 euroa.

#### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Palvelukeskuksen tulot ja menot toteutuivat talousarviota pienempinä siten, että toimintakate oli 99% budjetoidusta.

**Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus**  
**Elinkeinojen kehittäminen**

---

**TEHTÄVÄN KUVAUS**

Elinkeinojen kehittämiseen kuuluvat seuraavat toiminnot: elinkeinojen kehittäminen (ml. markkinointi), EU- tuet, maataloustoimi, asuntotoimi, joukkoliikenne, kansainvälinen toiminta ja työllistäminen (ml. siviilipalvelus).

Vastuuhenkilönä on kunnanjohtaja. Joukkoliikenteen vastuuhenkilönä on hallintopäällikkö.

**KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE**

1. Toteutetaan elinvoima-ohjelmaa ja yritysvaikutusten arviointiohjelmaa. Jatketaan hyvin toimivaa yhteistyötä yrittäjien, yrittäjäjärjestöjen ja MTK:n kanssa elinvoimatoimikunnassa. Yrittäjien palveluita tuotetaan erityisesti Yritysvoimala Oy:n ja kunnanjohtajan kautta. Kunnanjohtaja on aktiivisesti mukana yrittäjäjärjestöjen tilaisuuksissa. EU:n ja muita rahoituksia haetaan tukemaan elinvoiman kehittämistä. Lisäksi ollaan mukana hankkeissa, jotka parantavat olemassa olevien yrittäjien elinvoimaa Hausjärvellä.
2. Markkinoinnissa toteutetaan markkinointi- ja viestintäohjelmaa. Markkinoinnin pääkohteina ovat potentiaaliset uudet asukkaat ja yrittäjät. Markkinoinnissa osallistutaan asunto- ja yrittäjämessuille.
3. Raideliikenteessä pyritään vaikuttamaan vuoden 2022 jälkeiseen tilanteeseen, jossa lähdetään siitä, että palvelutaso säilyy nykyisellä tasolla.
4. Hausjärven kunta on jatkanut Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) kanssa lippuyhteistyösopimusta, jonka edut ovat kuntalaisten käytössä. Sopimuksen mukaan hausjärveläiset voivat ostaa HSL:n matkakortin ja ladata sille henkilökohtaisen kausilipun.
5. Maataloustoimen palvelut tuottaa Maaseutupalveluyksikkö Häme, joka toimii isäntäkuntamallisesti osana Janakkalan kunnan organisaatiota. Yksikön palvelutuotannon toimivuutta tarkastellaan seurantakokouksessa vuosittain. Tavoite on, että palvelutaso säilyy vähintään nykyisellä tasolla.
6. Kunnan kautta järjestettävien vuokra-asuntojen täyttöaste pyritään pitämään yli 90 %:ssa. Kunta-asunnot Oy:n kanssa järjestetään vakiintuneen käytännön mukaan tilaisuus, jossa yhtiön edustajat ja kunnan viranhaltijat keskustelevat asuntotoimen kehittämisestä.
7. Työllistämistä tehdään määrärahojen puitteissa. Työllistämistoimet sovitetaan yhteen perusturvan alaisuudessa toimivan työpajatoiminnan kanssa. Kunnan oman työllistämisen täydentäjäksi voi kunnanjohtaja käynnistää erillisiä työllistämistä tukevia projekteja palkkatuella, työkokeilulla, työharjoittelulla ja muulla Ely- ja te-toimistojen erillisrahoituksella.
8. Kansainvälinen toiminta käsittää suhteet ystävyyskuntiin ja muun kansainvälisen toiminnan. Ystävyyskuntasuhteita ylläpidetään virolaisen Väike-Maarjan ja japanilaisen Naien kunnan kanssa.

## Tilinpäätös 2021

### Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus Elinkeinojen kehittäminen

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Hausjärvi on yrittäjyyden ykköskunta maakunnassa

- Maakunnallinen kärkisija Suomen yrittäjien yrittäjyysbarometrissa.

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä –Toimivat palvelut

Työmarkkinatuen seuranta aktiivitoimenpiteissä

- Aktivointiaste ja kunnan osarahoittama työmarkkinatuki; Yli 60 % työttömistä on aktiivitoimenpiteissä, kunnan työmarkkinatuen rahoitusosuus on alle 100 000 euroa.

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	132,90	182,20	-55,00	127,20	127,23	0,03	0,0 %
- joista ulkoiset	132,90	182,20	-55,00	127,20	127,23	0,03	0,0 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-702,81	-733,00	0,00	-733,00	-708,47	24,53	-3,3 %
- joista ulkoiset	-698,88	-728,10	0,00	-728,10	-703,98	24,12	-3,3 %
- joista sisäiset	-3,93	-4,90	0,00	-4,90	-4,48	0,42	-8,5 %
Toimintakate	-569,91	-550,80	-55,00	-605,80	-581,24	24,56	-4,1 %
Poistot	-4,11	-8,20	0,00	-8,20	-3,28	4,92	-60,0 %
Netto yhteensä	-574,01	-559,00	-55,00	-614,00	-584,53	29,47	-4,8 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Suomen Kuvalehden kuntavertailussa (19.3.2021) Hausjärven kunta saa viidestä tähdestä neljä tähteä sijoittuen 76. sijalle 293 kunnasta, kun vertailtiin kuntien elinvoimaa, väestöä ja taloutta. Kanta-Hämeen kunnista sijoitus oli 3. paras (Hattula 64. sija, Riihimäki 65. sija). Vertailun olivat laatineet valtiotieteiden tohtori Timo Aro MDI:stä ja hallintotieteiden tohtori Eero Laesterä FCG-Perlaconista.

Yritysvoimalan kanssa yhteistyötä on tehty tuloksellisesti. Kunnanjohtaja on osallistunut tarvittaessa Hausjärven yrittäjien hallituksen kokouksiin, Yritysvoimalan ja Suomen kasvukäytäväverkoston kokouksiin. Kunnanjohtaja on ollut mukana myös Yritysvoimala Oy:n hallituksessa ja Suomen Kasvukäytävän ohjausryhmässä.

Hausjärven kunta on mukana Riihimäen kaupungin ja Lopen kunnan Riihimäen seudun matkailuhankkeessa –yhdessä eteenpäin, jossa tavoitteena on luoda alueelle pysyvä matkailuorganisaatio. Hankkeeseen saatiin Hämeen liitolta AKKE-hankerahoitusta 215.000 euroa.

Tonttien markkinointia ja myyntiä on tehty vuoden aikana suunnitelman mukaisesti. Palvelumessut ja tonttimarkkinat jouduttiin kuitenkin koronan takia perumaan. Koronatilanteen takia tontteja on markkinoitu printtimediassa ja sähköisillä alustoilla. Tarkastelujakson aikana on tehty kolme tonttikauppaa.

Raideliikenteessä on vaikutettu maakuntaliiton ja Ratahallintokeskuksen kautta siten, että palvelutaso tulee säilymään nykyisellä tasolla tulevina vuosina.

## Tilinpäätös 2021

### Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus Elinkeinojen kehittäminen

---

Hausjärven kunta on jatkanut Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) kanssa lippuyhteistyösopimusta, jonka edut ovat kuntalaisten käytössä. Sopimuksen mukaan hausjärveläiset voivat ostaa HSL:n matkakortin ja ladata sille henkilökohtaisen kausilipun.

Maataloustoimen palvelut on järjestetty isäntäkuntamallilla siten, että isäntäkuntana toimii Janakkalan kunta. Maataloustoimen palvelut ovat toteutuneet tavoitteen mukaisesti.

Työllistämistoimia on tehty määrärahojen puitteissa. Nuorten kesätyötukea haki ja myönnettiin yrityksille nuorten palkkaamiseen. Tämän lisäksi kunta palkkasi 30 nuorta kesätöihin. Hausjärven kunnan työttömyysprosentit ovat olleet Hämeen pienimpiä.

Kunnan kautta järjestettävien vuokra-asuntojen täyttöaste on yli 98 %. Kunnanjohtaja on KAS Oy:n hallituksessa.

Ystävyyssuhteita on ylläpidetty kirjallisin terveisin koronatilanteen takia virolaisen Väike-Maarjan ja japanilaisen Naian kunnan kanssa.

### **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Palvelukeskuksen tulot toteutuivat talousarvion mukaisina ja menot talousarviota pienempinä siten, että toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 95,9% budjetoidusta.

**Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus  
Ympäristölautakunta**

---

**TEHTÄVÄN KUVAUS**

Ympäristölautakuntaan kuuluvat toiminnot kaavoitus ja maankäytön suunnittelu, ympäristöasiat, rakennusvalvonta ja hallinto.

Vastuuhenkilö on rakennustarkastaja.

**KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE**

1. Kunnan elinvoiman kehittäminen ja lisääminen kaavoituksella.
2. Kunnanhallituksen päätösten mukaisten asemakaavojen ja asemakaavamuutosten laatiminen.
3. Yleis- ja asemakaavojen päivittäminen ajan tasalle.
4. Rakennusvalvonnan lupakäytäntöjen selkeyttäminen ja lupakäsittelyajan lyhentäminen. Asiakkaiden neuvonnan ja ennako-ohjauksen lisääminen.

**STRATEGISET TAVOITETASOT**

**Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

Nopea kaavoitusprosessin läpivienti

- Kaavat valmistuvat tavoiteaikataulussa; asemakaavojen läpivienti 6-12 kuukaudessa.

Ympäristölupien käsittelyaikataulu

- 6-12 kuukautta, kun hakemukset ovat käsittelykelpoisia.

Rakennuslupien käsittelyaikataulu

- 6-12 kuukautta, kun hakemukset ovat myöntökelpoisia.

Hakijoiden ohjauksen/neuvonnan parantaminen

- hakemusten täydennystarpeiden pienentäminen ja lupakäsittelyn nopeutuminen; lupahakemukset täydellisempiä

**Kaavoitus ja maankäyttö**

Kaavoitustöitä ja maankäyttö toimenpiteitä toteutetaan kunnanhallituksen linjaamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Kaavoitus mahdollistaa kunnan taajamien asumisen, liikkumisen ja palveluiden kehittämisen. Tavoitetasona on joustava, kunnan kehitystä ja palveluita tukeva kaavoitus.

Asemakaavoituksessa taajamien kaavat ajantasaistetaan ja tehdään tarvittaessa taajamien yleissuunnitelmia. Hikiän ja kirkonkylän ja Oitin yleiskaavoitukset saatetaan loppuun.

**Rakennusvalvonta**

Rakennusvalvonnan toiminta painottuu lakisääteisiin tehtäviin. Merkittävä osuus työn kuvaan on rakentamiseen painottuva neuvonta, rakentamismahdollisuuksien selvittäminen ja suunnittelun ohjaustyö. Rakennusluvitus painottuu suhdanteiden mukaisesti. Uudispientalorakentamisen arvioidaan pysyvän vuoden 2020 tasolla. Suunnittelutarveratkaisujen oletetaan lisääntyvän käyttötarkoitusten muutosten ja haja-asutusalueelle suuntautuvan rakentamisen puitteissa. Päivitetyt ohjelmistot sekä muuttuva lainsäädäntö edellyttävät jatkuvaa koulutusta sekä lisäävät neuvontatyön määrää. Rakennusvalvonnan taksa tullaan päivittämään uusitun rakennusjärjestyksen tarpeisiin. Uuden rakennusjärjestyksen myötä ilmoituskäytäntö poistuu käytöstä.



## Tilinpäätös 2021

### Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus Ympäristölautakunta

#### Ympäristötoimi

Ympäristötoiminta on lakisäateistä luvitusta, neuvontaa ja valvontatyötä. Maa-ainesottoasioissa työ painottuu luvitukseen ja ottoalueiden toiminnan valvontaan. Vuonna 2021 on lautakuntakäsittelyyn tulossa maa-aineslupahakemyksiä, jotka liittyvät olemassa olevien maa-aineisten ottoalueiden toimintojen jatkamiseen. Ympäristöluvitusten määrä riippuu yritystoiminnan luvanvaraisuudesta. Ympäristöluvullisten toimintojen valvontaa suoritetaan ympäristösuojelun valvontasuunnitelman mukaisesti. Ympäristötoimessa neuvonta on erittäin merkittävä osa työmäärästä, joka pääpainottuneen vuonna 2021 jätevesiasioihin.

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	216,67	160,00	0,00	160,00	146,23	-13,77	-8,6 %
- joista ulkoiset	214,09	160,00	0,00	160,00	146,23	-13,77	-8,6 %
- joista sisäiset	2,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-403,79	-433,10	0,00	-433,10	-434,90	-1,80	0,4 %
- joista ulkoiset	-390,64	-418,00	0,00	-418,00	-421,14	-3,14	0,8 %
- joista sisäiset	-13,15	-15,10	0,00	-15,10	-13,76	1,34	-8,9 %
Toimintakate	-187,12	-273,10	0,00	-273,10	-288,67	-15,57	5,7 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-187,12	-273,10	0,00	-273,10	-288,67	-15,57	5,7 %

#### TUNNUSLUVUT

Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
<b>Rakennusvalvonta, luvitus</b>				
- yhden asunnon talot (uudet)	6	6	3	50,0 %
- rivitalot (uudet) / Paritalot (uudet)	1	1	1/1	4456200,0 %
- kerrostalot	1			
- muut luvat	75	130	98	75,4 %

## TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

### Kaavoitus ja maankäyttö

Yleiskaavoitus: Oitin osayleiskaavaa varten teetettiin luontotietoselvitys ja hulevesiselvitys. Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaava oli kevään aikana toista kertaa luonnoksena nähtävillä. Hikiän ja Kirkonkylän osayleiskaavaa varten kaava-alueelta teetettiin rakennetun kulttuuriympäristön selvitys. Kaava-alueelta laadittiin uusi luonto- ja liito-oravaselvitys, kun aiemmat selvitykset todettiin vanhentuneiksi. Osayleiskaava-alueelle tehtyä arkeologista selvitystä on täydennetty inventoimalla osayleiskaavaan mukaan otetut uudet alueet.

Asemakaavoitus: Keskustien länsipuolen asemakaavan muutos kuulutettiin lainvoimaiseksi helmikuussa 2021. Pitkään käynnissä olleiden kaavahankkeiden lakkauttamista Hikiällä, Ryttylässä ja Oitissa selvitettiin loppuvuodesta. Paikoilleen pysähtyneiden hankkeiden lakkauttamisen tarkoituksena on mahdollistaa kaavoituksen resurssien suuntaaminen muihin käynnissä oleviin sekä uusiin vireille tuleviin asemakaavahankkeisiin.

Lupavalmistelu: Tilikaudella tehtiin neljä poikkeamispäätöstä.

Tonttitarjonta: Tarjolla oleviin tontteihin kohdistuva kysyntä on tilikaudella lisääntynyt. Oitin, Ryttylän ja Hikiän taajamissa on asemakaavoitettua pientalotonttivarantoa useiksi vuosiksi kunnan strategian mukaisesti. Lähivuosina Monnissa on tarvetta uusille tonteille. Myytävänä ja vuokrattavana olevien tonttien määrää on kasvatettu kunnan karttapalvelussa ja Internetsivuilla.

Henkilöstöresurssit: Osastolla työskentelevät kaavoittaja ja kaavavalmistelija. Kaavoitusavustajan tehtävänimike vaihtui tilikauden aikana kaavavalmistelijaksi. Työnkuvassa ei tapahtunut muutoksia.

### Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa keskityttiin uusien rakennuslupien myöntämiseen sekä neuvonta- ja selvitystyöhön mahdollisten rakennushankkeiden osalta. Asiakasneuvonta keskittyi rakentamismahdollisuuksien selvittämiseen, sähköisen asioinnin avustamiseen ja yleiseen hankeneuvontaan. Lisäksi tehtiin keskeneräisten rakennuslupahankkeiden loppuunsaattamista ja selvitystyötä. Rakennusjärjestyksen uudistustyö saatettiin loppuun ja uusi rakennusjärjestystuli voimaan 1.5.2021

Rakennusvalvonnassa myönnettiin rakennus- ja toimenpidelupia 1.1.- 31.12.2021 välisenä aikana yhteensä 61 kpl, jatkoaika ym. päätöksiä 118 kpl. Suunnittelutarveratkaisuja oli 2 kpl ja lupiin liittyviä katselmuksia ja kokouksia ja ilmoitusten käsittelyitä oli yhteensä 224 kpl.

### Ympäristötoimi

Ympäristötoimen tehtävät painoutuivat lupien käsittelyyn sekä valvontatyöhön ja neuvontaan.

Ympäristölautakuntaan valmisteltiin päätettäväksi kaksi maa-aineslupaa, yksi ympäristölupa ja yksi maastoliikennelain mukainen lupa. Lisäksi käsiteltiin kolme lupiin liittyvää muutosta. Muita tehtäviä olivat mm. viranhaltijapäätökset (11 kpl) ja annetut lausunnot (8 kpl).

Ympäristötoimessa valvonta painottui valvontasuunnitelman mukaisten kohteiden ja ottoalueiden lisäksi haittailmoitusten perusteella suoritettavaan jätelain valvontaan. Neuvontaa annettiin haja-asutusalueen jätevesien käsittelyyn liittyen.

Luonnos päivitetyiksi ympäristönsuojelumääräyksiksi hyväksyttiin lautakunnassa vuoden 2021 loppupuolella, päätös

## Tilinpäätös 2021

### Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus Ympäristölautakunta

---

ympäristönsuojelumääräyksistä ja niiden voimaantulosta tehtäneen keväällä 2022.

#### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Kokonaisuudessaan talousarvion toteutuma on tulojen ja menojen osalta lähes tasapainossa. Tuotot jäivät 8,6% budjetoitua pienemmäksi, kun taas kulut toteutuivat 0,4% budjetoitua suurempina.

Toiminnallisilla osa-alueilla kaavoituksen osalta menot ylittyivät arvioidusta asiantuntijapalveluiden ja henkilöstömenojen osalta. Rakennusvalvonnassa jäätiin tulojen osalta tavoitteesta. Ympäristötoimen osalta menot alittuivat ja tulot nousivat arvioitua suuremmaksi. Ympäristötoimen osuus tasapainotti kokonaistaloutta. Hallinnon menot alittivat kustannusarvion.

Ympäristölautakunnan tulosta kokonaisuudessaan voidaan pitää hyvänä, huomioiden henkilöstön virkanimityksen muutoksista aiheutuneet henkilöstökulut, yleiskaavoituksen tarvitsemien asiantuntijapalveluiden määrän kohoaminen ja rakennusvalvontamaksujen aleneminen.

## Perusturvalautakunta

---

### 2.7. Perusturvalautakunta

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Perusturvalautakunnan vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: perusturvan hallinto, sosiaalityö (lastensuojelu, lapsiperheiden palvelut, työikäisten palvelut), vammaisten palvelut, ikääntyneiden palvelut ja terveyspalvelut (perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, Koivikkokoti).

#### Perusturvalautakunnan strategia:

Tuemme kuntalaisia erilaisissa elämänvaiheissa ennaltaehkäisevästi, asiakaslähtöisesti ja palveluhenkisesti järjestämällä lakisääteiset sosiaalipalvelut, käyttämällä vaihtoehtoisia palvelujen järjestämistapoja sekä tukemalla omaehtoista vastuunottoa siten, että perusturvallisuus säilyy.

Perusturvalautakunnan eri tehtäväalueilla ja valtuustotason sitovilla tavoitteilla pyritään vastaamaan palvelutarpeisiin sekä hyvinvointisuunnitelmasta ja -kertomuksesta nouseviin haasteisiin.

Perusturvalautakunnan valtuustotason sitovia tavoitteita ovat:

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

##### Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ennaltaehkäisevän työn kehittäminen: toimintamallien vakiinnuttaminen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille, lapsiparkkitoiminta)

##### Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen

- Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytetään pätevillä henkilöillä.

##### Vanhus- ja vammaispalvelut

- Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelurakenteiden toimivuus tukee asiakkaan oikea-aikaista ja –paikkaista sijoittumista palveluihin.

##### Terveyspalvelut

- Hoitopääsyn seuranta

#### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

- Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi

#### Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	2 799,88	3 257,50	691,00	3 948,50	4 433,54	485,04	12,3 %
- joista ulkoiset	2 798,43	3 257,50	691,00	3 948,50	4 428,85	480,35	12,2 %
- joista sisäiset	1,45	0,00	0,00	0,00	4,69	4,69	
Toimintamenot*	-28 865,73	-30 685,26	-1 351,10	-32 036,36	-31 420,67	615,69	-1,9 %
- joista ulkoiset	-27 879,07	-29 637,26	-1 351,10	-30 988,36	-30 179,83	808,53	-2,6 %
- joista sisäiset	-986,65	-1 048,00	0,00	-1 048,00	-1 240,84	-192,84	18,4 %
Toimintakate	-26 065,85	-27 427,76	-660,10	-28 087,86	-26 987,13	1 100,73	-3,9 %
Poistot	-20,63	-33,90	20,20	-13,70	-31,67	-17,97	131,1 %
Netto yhteensä	-26 086,48	-27 461,66	-639,90	-28 101,56	-27 018,80	1 082,76	-3,9 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

##### Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa: Tavoite toteutunut. Kaikki lastensuojelutarpeen selvitykset saatiin tehtyä lakisääteisessä määräajassa. Ilmoitusten ja yhteydenottojen kokonaismäärä lisääntyi vuodesta 2020 yhteensä 26 %.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ehkäisevän lastensuojelutyön kehittäminen: toimintamallien luominen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille ja lapsiparkkitoiminta). Tavoite toteutui, vaikka alkuvuodesta 2021 koronatilanne vaikutti merkittävästi vertaisryhmätoimintojen toteuttamiseen ja osa toiminnan aloittamisesta siirtyi kevätkaudelta syyskaudelle 2021 (lapsiparkkitoiminta, vanhempien vertaisryhmätoiminta).

##### Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen

- Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen: Tavoite saavutettiin osoittain: Kaikkia avoinna olevia toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita (sosiaalityöntekijä, lähihoitaja) ei useiden hakujen jälkeenkään saatu täytettyä pätevillä työntekijöillä. Sekä vakituisten että erityisesti määräaikaisten työ- ja virkasuhteissa olevien työntekijöiden kohdalla tapahtui vaihtuvuutta.

### Perusturvalautakunta

---

#### Vanhus- ja vammaispalvelut

- Vanhuspalvelujen palvelurakenteen toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen): Tavoitteet toteutuivat. Tehostetun asumispalvelun asiakkaita oli 11,5% yli 75-vuotiaista (88/764) kuntalaisista. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 15,6 % 75 vuotta (119/764) täyttäneistä.
- Vammaispalvelujen palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus tukee asiakkaan oikea-aikaista ja –paikkaista sijoittumista: Tavoitteet toteutuivat osittain: Omissa palveluissa oleville asiakkaille pystyttiin tarjoamaan yksilöllisiä, heidän tarpeisiinsa vastaavia ja itsenäistä toimijuutta tukevia palveluja. Yksityisiltä palveluntuottajilta oli haasteellista löytää asiakkaille sopivia paikkoja.

#### Terveyspalvelut

- Hoitoonpääsyn seuranta: Tavoite toteutui osittain.  
Riihimäen seudun terveyskeskuskuntayhtymä ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri: Koronapandemian takia kiireetöntä toimintaa jouduttiin vuoden aikana vähentämään ja toiminnan painopistettä siirtämään kiireelliseen vastaanottotoimintaan ja osastotyöhön. Odotusajat käynneille ylittyivät erityisesti kesän ja alkusyksyn aikana.

#### **Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta**

- Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi: Tyydyttävää tasoa ei saavutettu: yli 300 pv työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olleiden määrä/kk oli 28. (pl. kevytyrittäjyys, osa-aikatyö ja korona-tilanteesta johtuen yrittäjät). Tilanteeseen vaikuttivat Te-organisaation muutos ja korona.

#### **Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!**

- Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Tavoite toteutui: Yhteistyö oli tiivistä ja tavoite toteutui koronan sallimissa rajoissa (Ohjaamo-toiminta, koulupudokkaat, hurmaavat naiset, lapsiparkki, alakoululaisten tunnetaitoryhmä, työntekijöiden jalkautuminen Oitissa).

#### **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Perusturvalautakunnan toimintakate toteutui 96,1 %. Toimintatuotot toteutuivat 112,3 % ja toimintakulut 98,1 %.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Hallintopalvelut

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Perusturvan hallinnon vastuualue sisältää seuraavan tulosyksikön: perusturvan hallinto.  
Vastuuhenkilönä on perusturvajohtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Palvelujen järjestäminen ammattitaitoisen henkilöstön avulla toimialalle myönnettyjen määrärahojen puitteissa.
2. Sosiaali- ja terveystalouden palvelurakenteen toimivuuden/kattavuuden varmistaminen/suunnittelu ja maakunnallisessa sote-valmistelussa aktiivisesti vaikuttaminen.

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Lasten ja nuorten hyvinvointia tukevat toimenpiteet, lapsiperheiden ehkäisevät tukitoimet sekä vammaisten ja vanhusten kotona asumisen tukeminen
2. Tiivis käytännön yhteistyö seutukunnallisesti ja eri hallintokuntien kesken.
3. Sähköisen asiointimahdollisuuden lisääminen.
4. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys.

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen

- Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytetään pätevillä henkilöillä.

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	0,00	30,70	0,00	30,70	6,65	-24,05	-78,3 %
- joista ulkoiset	0,00	30,70	0,00	30,70	6,65	-24,05	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-291,09	-361,94	-27,10	-389,04	-360,52	28,52	-7,3 %
- joista ulkoiset	-275,38	-345,04	-27,10	-372,14	-344,83	27,31	-7,3 %
- joista sisäiset	-15,71	-16,90	0,00	-16,90	-15,69	1,21	-7,2 %
Toimintakate	-291,09	-331,24	-27,10	-358,34	-353,87	4,47	-1,2 %
Poistot	0,00	-16,10	16,10	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-291,09	-347,34	-11,00	-358,34	-353,87	4,47	-1,2 %

## Tilinpäätös 2021

Perusturvalautakunta  
Hallintopalvelut

### TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä*	5	5	5,5	110,0 %
<b>Keskeiset suoritteet / tunnusluvut</b>				
<b>Tehokkuus/taloudellisuus</b>				
Sos.palvelut netto €/asukas	-1173	-1297	-1269	97,8 %
Terveyspalvelut netto €/asukas	-2015	-2066	-2048	99,1 %

\*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

\*\*) väkiluku 31.12.2021: 8144 asukasta

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen: Tavoite saavutettiin osoittain: Kaikkia avoinna olevia toistaiseksi voimassa olevia palvelussuhteita (sosiaalityöntekijä, lähihoitaja) ei useiden hakujen jälkeenkään saatu täytettyä pätevillä työntekijöillä. Sekä vakituisten että erityisesti määräaikaisten työ- ja virkasuhteissa olevien työntekijöiden kohdalla tapahtui vaihtuvuutta.

Sosiaali- ja terveysuudistuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettiin 1.7.2021. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä (VATE) Hausjärven varsinaisena jäsenenä toimi perusturvajohtaja.

Hyvinvointialueen valmistelussa mukana oleminen oli aktiivista.

Johtava sosiaalityöntekijä toimi 50 % sosiaalihuollon erityisasiantuntijana Sote rakenneuudistus –hankkeessa ajalla 1.3.-31.12.2021.

Perusturvan toimintaa koskevat sopimukset siirrettiin kunnan Cloudio-järjestelmään loppusyksyn 2021 aikana ja sieltä edelleen VATE:n Cloudioon joulukuussa 2021, osana hyvinvointialueen valmistelua. Uusien sopimusten osalta siirto jatkuu vuoden 2022 ajan.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Hallinnon tulosalueen toimintakate toteutui 98,8%. Toimintatulot toteutuivat noin 24 000 euroa ja toimintamenot noin 28 500 euroa budjetoitua matalammalla tasolla pääasiassa työteveyshuollon toimintatulojen ja menojen kohdistuessa muille tulosalueille.



### TEHTÄVÄN KUVAUS

Sosiaalityön vastuualue sisältää seuraavat tulosyksiköt: sosiaalityön henkilöstö, kiintiöpakolaisten vastaanotto, lasten ja perheiden palvelut, muut lasten ja perheiden palvelut ja aikuissosiaalityö.

Vastuuhenkilö on lapsi- ja perhepalvelujen työntekijöiden työn sisältöön liittyvissä asioissa johtava sosiaalityöntekijä. Aikuissosiaalityön työn sisältöön liittyvissä asioissa vastuuhenkilöt ovat perusturvajohtaja ja johtava sosiaalityöntekijä. Muilta osin vastuuhenkilö on perusturvajohtaja, joka vastaa erityisesti ostopalvelujen käytöstä.

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Lakisääteisten sosiaalityön palvelujen järjestäminen laadukkaasti ja kustannustietoisesti.
2. Varhaisen tuen tukimuotojen kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
3. Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi.

### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

##### Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi

- työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olevien henkilöiden määrä/kk (pl. kevytyrittäjyys ja työssäoloehto kerryttävä osa-aikatyö):  
Hyvä taso: Max 16 hlöä/kk  
Tyydyttävä taso: 17 - 19 hlöä/kk.

#### **Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut**

##### Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ennaltaehkäisevän työn kehittäminen: toimintamallien vakiinnuttaminen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille, lapsiparkkitoiminta).

#### **Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!**

- Syriäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Perhekeskuksen ja olemassa olevien palvelujen hyödyntäminen seudullisen toiminnan kautta.
2. Kunnan tukihenkilötoiminnan organisoiminen.
3. Työpajatoiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen yhteistyössä Hyria säätiön kanssa.
4. Seudullisessa Ohjaamo-toiminnassa mukana oleminen.
5. Kaiku-kortin käyttöönotto yhteistyössä sivistystoimen ja muiden toimijoiden kanssa.
6. Vanhemmuuden tukeminen ja ehkäisevän työn tarjoaminen Lounatuulen perhetyön, kotipalvelun perhetyön, sosiaalityön, neuvoloiden, psykiatrisen sairaanhoitajan ja muiden yhteistyötahojen tiiviillä yhteistyöllä.
7. Systemisen lastensuojelun tiimityöskentely.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Sosiaalityö

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	379,73	395,80	0,00	395,80	417,76	21,96	5,5 %
- joista ulkoiset	379,73	395,80	0,00	395,80	417,76	21,96	5,5 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-2 354,20	-2 702,04	0,00	-2 702,04	-2 346,80	355,24	-13,1 %
- joista ulkoiset	-2 330,71	-2 666,44	0,00	-2 666,44	-2 311,41	355,04	-13,3 %
- joista sisäiset	-23,49	-35,60	0,00	-35,60	-35,39	0,21	-0,6 %
Toimintakate	-1 974,47	-2 306,24	0,00	-2 306,24	-1 929,04	377,20	-16,4 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	-2,09	-2,09	
Netto yhteensä	-1 974,47	-2 306,24	0,00	-2 306,24	-1 931,13	375,11	-16,3 %

#### TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä*	14	15	14	93,3 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
<b>Lastensuojelu</b>				
Lastensuojeluilmoitusten määrä	293	280	367	131,1 %
Lastensuojelun asiakkaat/v.	66	61	72	118,0 %
SHL:n mukaisen perhepalvelun asiakkaat	216	195	148	75,9 %
Tehostettua perhetyötä saaneiden lasten lukumäärä	10	5	25	500,0 %
Sijoitetut lapset vuoden aikana	27	20	26	130,0 %
Sijoitetut lapset 31.12.	13	12	15	125,0 %
Vuoden aikana jälkihuollon asiakkuudessa olleet nuoret	14	14	19	135,7 %
Kasvatus- ja perheneuvolan asiakasperheet	38	35	54	154,3 %
<b>Aikuissosiaalityö</b>				
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	90	90	70	77,8 %
Täydentävää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	66	70	39	55,7 %
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	48	30	57	190,0 %

\*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

#### Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta

- Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi: Tyydyttävää tasoa ei saavutettu: yli 300 pv työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olleiden määrä/kk oli 28. (pl. kevytyrittäjyys, osa-aikatyö ja korona-tilanteesta johtuen yrittäjät). Tilanteeseen vaikuttivat Te-organisaation muutos ja korona.

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

##### Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa. Tavoite saavutettiin. Kaikki lastensuojelulain mukaiset selvitykset saatiin tehtyä lakisääteisessä määräajassa. Ilmoitusten ja yhteydenottojen kokonaismäärä lisääntyi vuodesta 2020 yhteensä 26 %.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ehkäisevän lastensuojelutyön kehittäminen: toimintamallien luominen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille ja lapsiparkkitoiminta). Tavoite toteutui, vaikka alkuvuodesta 2021 koronatilanne vaikutti merkittävästi vertaisryhmätoimintojen toteuttamiseen ja osa toiminnan aloittamisesta siirtyi kevätkaudelta syyskaudelle 2021 (lapsiparkkitoiminta, vanhempien vertaisryhmätoiminta)
  - Syksyllä 2020 alkanut nepsylasten vanhempien vertaistukiryhmä kokoontui keväällä 2021 vielä neljä kertaa (helmi-toukokuussa) hybridi-mallilla, koska kaikilla osallistujilla ei ollut mahdollisuutta osallistua etänä. Tapaamisten aiheina oli mm. vanhempien tunnetaidot, aistisäätely ja sen vaikutukset, aistien kokeminen, yhteyden luominen lapseen ja lapsen rajoittaminen sekä oman vanhemmuuden kokeminen.
  - Uusi nepsylasten vertaisryhmä toteutettiin 5.10. – 23.11.2021 välisenä ajanjaksona yhteensä 6 tapaamiskerralla. Tapaamisiin osallistui 10-14 vanhempaa. Tapaamisten ajaksi oli vanhemmille järjestetty lastenhoitomahdollisuus kunnan puolesta. Ryhmälle luotiin Whats app-ryhmä, jotta halukkaat voivat jatkaa yhteydenpitoa ja vertaistuen jakamista ryhmän päättymisen jälkeenkin.
  - Hurmaavat naiset kokoontuivat vanhalla (vuoden 2020) kokoonpanolla kaksi kertaa (huhti- ja kesäkuussa).
  - Ala-asteikäisille suunnattu tunnetaitoryhmä toteutettiin yhteistyössä sosiaaliohjaajan, psykiatrisen sairaanhoitajan ja koulukuraattorin kesken. Ryhmään oli ennakoilmoittautuminen wilmassa. Ryhmä kokoontui alakoulussa neljä kertaa ja lapsia ryhmässä oli yhteensä viisi (1-4. luokkalaisia).
  - Maksuton lapsiparkki siirtyi keväältä syksyyn korona-tilanteen takia. Syksyn aikana lapsiparkki-toimintaa järjestettiin vuorotellen Hikiällä ja Ryttylässä.
  - Systeeminen lastensuojelun tiimityöskentely ei käynnistynyt vuonna 2021, johtuen lastensuojelun ja lapsiperheiden palvelujen resurssipulasta ja työntekijöiden vaihtuvuudesta.
  - Tukihenkilöille järjestettiin yhteistapaaminen vertaistuen ja kokemusten vaihtamisen merkeissä Valkilla toukokuussa 2021. Paikalle pääsi viisi tukihenkilöä jakamaan kokemuksiaan tukihenkilötoiminnasta.
  - Lounatuulen perhetyön asiakkuudessa oli 28 perhettä. Käyntejä vuoden aikana kertyi 251. Lisäksi asiakkaasta johtuvia peruuntuneita käyntejä oli 69.
  - Loppuvuodesta 2020 sosiaaliohjaajien vetämä Lapsi Mielessä - vanhempainryhmä 7-10-vuotiaiden lasten vanhemmille päättyi vuoden 2021 helmikuussa.
  - Syksyllä 2021 aloitettiin neuvolan ja Lounatuulen perhetyön yhteistyönä viiden hausjärveläisen perheen MLL:n Vahvuutta vanhemmuuteen vauvaryhmä. Koronan takia alkanut ryhmä jäi loppuvuodeksi tauolle ja tarkoituksena on jatkaa sitä maaliskuussa 2022.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Sosiaalityö

---

#### Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!

- Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Tavoite toteutui: Yhteistyö oli tiivistä ja tavoite toteutui koronan sallimissa rajoissa (Ohjaamo-toiminta, koulupudokkaat, hurmaavat naiset, lapsiparkki, alakoululaisten tunnetaitoryhmä, työntekijöiden jalkautuminen Oitissa).
- Ohjaamossa tarjottiin moniammatillista matalan kynnyksen ohjausta 18-29-vuotiaille nuorille/nuorille aikuisille. Ohjaamon tiloissa Hausjärvellä vuoden 2021 aikana oli 116 käyntiä. Riihimäellä palveltujen nuorten osalta ei ole mahdollista erotella hausjärveläisiä.
- Lehtimajojen ruokalan tiloihin avattiin Riihimäen seudun perhekeskuksen kohtaamispaikka lokakuussa 2021.
- Kaiku-kortti (vapaakortti Kansalaisopiston palveluihin 16 vuotta täyttäneille sosiaali- ja terveystoimen asiakkaille) otettiin käyttöön vuoden 2021 keväällä. Vuoden aikana myönnettiin 47 Kaikukorttia ja 3 yhteisökorttia.
- Sosiaalipalveluiden Oma olo-palvelu otettiin käyttöön vuoden 2021 keväällä. Omaolo on sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen palvelu- ja asiointikanava, joka tukee oma- ja itsehoitoa sekä ohjaa tarvittaessa tarkoituksenmukaisen hoidon tai palvelun piiriin. Omaolossa on käytössä arviot kolmesta sosiaalipalvelusta: liikkumista tukevat palvelut, omaishoito ja henkilökohtainen apu.
- Ehkäisevän päihdetyön toiminnan yhdyshenkilönä toimi perusturvan sosiaali-ohjaaja. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2022-2023 hyväksyttiin perusturvalautakunnassa lokakuussa 2021. Hausjärven ehkäisevän päihdetyön verkosto aloitti toimintansa toukokuussa 2021. Verkostossa on mukana toimijoita kunnan sivistys- ja sosiaalitoimesta, koulu- ja neuvolaterveydenhuollosta sekä seurakunnan diakonia- ja nuorisotyöstä.

#### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Sosiaalityön tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota paremmalla tasolla (83,6 %). Toimintatuotot toteutuivat 5,5 % talousarviota paremmalla tasolla ja toimintakulujen toteumaprosentti oli 86,9 % talousarvioon nähden.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Vammaispalvelut

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Vammaispalvelujen vastuualueeseen kuuluvat seuraavat tulosyksiköt: kehitysvammahuolto ja muu vammaishuolto.

Vastuuhenkilöitä ovat vammaispalveluista vastaavat viranhaltijat, Paavolantien asuinryhmän ja Jelppilän asumispalvelujen osalta yksiköiden esimies ja ostopalvelujen osalta perusturvajohtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Vammaishuollon palvelujen järjestäminen sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

#### STRATEGISET TAVOITTEASOT

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Vammaispalvelujen palvelurakenteen toimivuus tukee asiakkaan oikea-aikaista ja –paikkaista sijoittumista palveluihin.

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävöiminta)
2. Riittävä palveluvalikko
3. Asumisen ohjaus

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	357,69	348,30	0,00	348,30	451,48	103,18	29,6 %
- joista ulkoiset	356,24	348,30	0,00	348,30	446,79	98,49	28,3 %
- joista sisäiset	1,45	0,00	0,00	0,00	4,69	4,69	
Toimintamenot*	-2 713,30	-3 228,67	0,00	-3 228,67	-3 079,46	149,21	-4,6 %
- joista ulkoiset	-2 616,74	-3 115,77	0,00	-3 115,77	-2 810,56	305,21	-9,8 %
- joista sisäiset	-96,57	-112,90	0,00	-112,90	-268,90	-156,00	138,2 %
Toimintakate	-2 355,61	-2 880,37	0,00	-2 880,37	-2 627,97	252,40	-8,8 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	-3,40	-3,40	
Netto yhteensä	-2 355,61	-2 880,37	0,00	-2 880,37	-2 631,37	249,00	-8,6 %

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Vammaispalvelut

#### TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Henkilöstön määrä	19	19	19	100 %
	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Ympärivuorokautisen asumisen päivät	11 417	12 800	13373	104,5 %
Ei-ympärivuorokautisen asumisen päivät	8 760	16 800	5846	34,8 %
Vammaispalvelun asiakkaat /v.	151	195	157	80,5 %
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun asiakkaat/vuosi	116	124	121	97,6 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Vammaispalvelujen kokonaisuuden toimivuus tukee asiakkaan oikea-aikaista ja –paikkaista sijoittumista palveluihin.. Tavoite saavutettiin osittain: Kunnan omissa palveluissa oleville asiakkaille pystyttiin tarjoamaan yksilöllisiä, heidän tarpeisiinsa vastaavia ja itsenäistä toimijuutta tukevia palveluja. Palveluvalikko on kattava, tuetun asumisen palvelut ovat vahvistuneet ja monipuolistuneet vastaamaan erilaisiin tuen tarpeisiin. Yksityisiltä palveluntuottajilta oli haasteellista löytää asiakkaille sopivia paikkoja.
- Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta)
  - Vapaa-ajan toimintoja toteutettiin koronavirusepidemian tuomien rajoitusten puitteissa. Nuorisotoimen kanssa järjestettiin yhteinen ystävänpäiväjuhla. Koronavirusepidemian aikana kesäkuulle 2021 saakka päivä- ja iltatoiminnan sijaan järjestettiin päivätoimintaa ryhmäkodeissa. Toiminta oli suunnitelmallista sekä elämään mielekkyyttä tuovaa. Tuetun asumisen asiakkaat osallistuivat päivätoimintaan ohjatun asumisen ryhmäkodeissa; Paavolantien asuinryhmässä ja Jelppilän Västäräkissä.
  - Digitaalisia laitteita, kuten tabletteja ja chromecast- laitteita, hyödynnettiin epidemia-ajan tarpeisiin vastaavan vapaa-ajan toiminnan mahdollistamiseksi sekä päivätoiminnan monipuolistamiseksi.
  - Iltatoiminnan kehittäminen kolmannen sektorin kanssa käynnistynyt loppuvuodesta 2021.
- Uudistettu Hausjärven toimintakeskus avattiin elokuussa 2021. Toimintakeskus tarjoaa päiväaikaista tavoitteellista, osallistavaa ja asiakkaan toimintakykyä edistävää toimintaa niin vanhempiensa kanssa asuville, yksikössä asuville kuin yksiköiden satelliittiasiakkaillekin. Toimintakeskuksen ohjaajiksi kiinnitettiin kaksi vammaispalveluiden vakituista ohjaajaa.
- Vammaispalveluiden vakansseista kohdennettu toistaiseksi 0,5% ohjaajan vakanssi asumisen ohjaajan tehtäviin, tuetusti asuvien asiakkaiden itsenäisen asumisen tueksi. Asumisen ohjaajan asiakkaana oli vuoden aikana samanaikaisesti 10-12 asiakasta.
- Jelppilän asumispalveluiden tehostetun asumispalvelun asiakkaat olivat Jelppilä II:n remontin ajan terveyskeskuskuntayhtymän tyhjiillään olevissa väistötiloissa Lehtimajoilla Oitissa ajalla 6.4.-1.6.2021. Koska Jelppilän asiakkaita oli väistötiloissa ja Jelppilässä (Jelppilä I), tarvittiin kahdessa yksikössä järjestetyn palvelun vuoksi tilapäisesti enemmän henkilökuntaa. Jelppilä II:ssa oli myös kriisipaikka täytettynä yhteensä puolen vuoden ajan, mikä lisäsi henkilökunnan määrän tarvetta.

**TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Vammaispalveluiden toimintakate toteutui talousarviota paremmalla tasolla (toteumaprosentti 91,2 %). Toimintatuotot toteutuivat 29,6 % talousarviota paremmalla tasolla ja toimintakulujen toteumaprosentti oli 95,4 % talousarvioon nähden.

## TEHTÄVÄN KUVAUS

Vanhustenhuollon vastuualueeseen kuuluvat seuraavat tulosyksiköt: kotipalvelu, tukipalvelut, vanhusten päivätoiminta, omaishoidon tuki, ikäihmisten palveluohjaus ja vanhusten asumispalvelut.

Vastuuhenkilönä on vanhuspalvelupäällikkö. Kotihoidon, tukipalvelujen ja päivätoiminnan osalta kotihoidon palveluesimies. Omaishoidon tuen päätöksistä vastaa sosiaaliohjaaja. Ostopalveluista vastaa perusturvajohtaja.

## KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Vanhustenhuollon palvelurakenteen toimivuus tukee asiakkaan oikea-aikaista ja –paikkaista sijoittumista palveluihin.
2. Kotihoidon yöhoidon toiminnan aloittaminen.

## STRATEGISET TAVOITETASOT

### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Vanhuspalvelujen palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen).  
Hyvä taso: säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,5 %,  
tehostetun asumispalvelun asiakkaat 9,98 %

## TAVOITTEET JA KEINOT

1. Kotisairaanhoidon osa kunnan omaa kotihoitoa.
2. Kotikuntoutus ja kuntouttava intervallihoidon.
3. Asiakkaan kuntouttava arviointijakso ennen säännölliseen tai pitkäaikaiseen palveluun sijoittumista kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa.
4. Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen HYKO-syntymäpäivien sekä hyvinvointia edistävien kotikäyntien kautta.
5. Omaishoitajien tukeminen; vertaisryhmätoiminta.
6. Lääkkeiden koneellisen annosjakelun käyttöönotto tehostetun asumispalvelun yksiköissä.
7. Kotihoidon yöhoidon toiminnan aloittaminen
8. Kirjastoauton mukana kyliin jalkautuva sosiaaliohjaus.
9. Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta).



## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Vanhustenhuolto

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	2 062,46	2 482,70	-235,00	2 247,70	2 210,84	-36,86	-1,6 %
- joista ulkoiset	2 062,46	2 482,70	-235,00	2 247,70	2 210,84	-36,86	-1,6 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-7 032,71	-7 519,71	0,00	-7 519,71	-7 604,58	-84,87	1,1 %
- joista ulkoiset	-6 181,83	-6 637,11	0,00	-6 637,11	-6 683,71	-46,60	0,7 %
- joista sisäiset	-850,88	-882,60	0,00	-882,60	-920,86	-38,26	4,3 %
Toimintakate	-4 970,25	-5 037,01	-235,00	-5 272,01	-5 393,74	-121,73	2,3 %
Poistot	-20,63	-17,80	4,10	-13,70	-26,17	-12,47	91,0 %
Netto yhteensä	-4 990,88	-5 054,81	-230,90	-5 285,71	-5 419,91	-134,20	2,5 %

#### TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Henkilöstön määrä	94	103	99	96,1 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Kotipalvelun asiakkaat	175	160	154	96,3 %
Kotipalvelun käyntikerrat (kaikki)	44 065	45 000	56 118	124,7 %
Tukipalvelujen asiakkaat	148	170	178	104,7 %
Asumispalvelupäivät	24 680	26 000	24 725	95,1 %
Lyhytaikaisen asumispalvelun päivät	2 331	2 000	2 367	118,4 %
Yöhoidon käyntikerrat		2 500	3 427	137,1 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Vanhustenhuollon palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelu, kotona asuminen): Tavoite toteutui. Pitkäaikaiseen asumispalveluun saapui vuoden aikana 28 hakemusta. Keskimääräinen odotusaika asumispalveluun oli 16 vrk päätöksen tekemisestä. Kaikille asumispalvelun kriteerit täyttäneille asiakkaille pystyttiin tarjoamaan asumispalvelupaikka 3 kk:ssa. Tehostetun asumispalvelun asiakkaita oli 11,5 % (88/764) 75 vuotta täyttäneiden kuntalaisten määrästä. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 15,6 % (119/764) 75 vuotta täyttäneistä.
- Koivumäen intervallipaikat olivat ajalla 1.1.-31.12.2021 kymmenen (10) omaishoidon asiakkaan käytössä. Kuntouttava intervallihoido: Intervalliasiakkaille laaditaan kuntoutumisen suunnitelma ja asumispalveluiden fysioterapian panosta kohdennetaan intervalliasiakkaisiin.
- Helmikodissa olevat neljä (4) lyhytaikaishoitopaikkaa olivat käytössä koko vuoden. Suurimman asiakasryhmän muodostivat sairaalajaksojen jälkeiset kuntoutus- ja jatkohoidon arvioimista tarvitsevat asiakkaat. Myös pitkäaikaishoidon tarvetta arvioitiin Helmikodissa lyhytaikaisjaksoilla.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Vanhustenhuolto

---

- Ei-ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeeseen pystyttiin vastaamaan alle 3 kk:n odotusajalla. Paikat ei-ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ovat olleet täynnä ja jonottajia 31.12.2021 oli 3 asiakasta.
- Ajalla 1.1.-31.12.2021 myönnettiin ei-ympärivuorokautisen palvelutalon palveluseleitä yhteensä 3 kpl.
- Asumispalveluissa läheisten ja asukkaiden yhteydenpitoa tuettiin järjestämällä mahdollisuus videopuheluihin, silloin kun koronan vuoksi vierailut eivät olleet mahdollisia. Läheisille välitettiin kuvia asukkaan arjesta.
- Lääkkeiden koneellinen annosjakelu laajennettiin kotihoidon ja Koivumäen asumispalvelujen lisäksi Helmikotiin ja Lasihelmeen. Vanhuspalveluissa 119 asiakkaalla oli apteekin annosjakelupalvelu.
- Kotisairaanhoidon siirtyä osaksi kunnan järjestämää Kotihoitoa 1.1.2021 alkaen.
- Kotihoidon yöhoito aloitti toimintansa helmikuussa 2021.
- Korona -tilanteen heikentymisen myötä päivätoiminta oli alkuvuoden suljettuna toukokuulle asti. Päivätoiminnan asiakkaille toteutettiin kuntouttavia kotikäyntejä.
- Omaishoitajien tukeminen; vertaisryhmätoiminta. Omaishoitajien järjesti omaishoitajille kevätretken, vertaistukiryhmätoimintaa, Katse Huomiseen -kahvilatoimintaa entisille omaishoitajille, ensitietopäivän omaishoitajille, kuntosaliryhmätoimintaa, verkkovertaisyryhmätoimintaa, WhatsApp-ryhmän ja vesijumppaa Riihimäellä. Lisäksi omaishoitajille tarjottiin kimpakävelytoimintaa, johon innostuneita ei kuitenkaan löytynyt ja liikuntatoimi järjesti kuljetusta Tervakoskelle Vesijumppaan.
- Kenkien liukuesteitä tarjottiin yli 65-vuotiaille hausjärveläisille perusturvan perintövaroista.
- Eläkeläisille tarjottiin uimalippuja (perusturvan perintövaroista) yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.
- Ikäihmisten tiedottaminen HYKO-syntymäpäivien sekä hyvinvointia edistävien kotikäyntien kautta ei toteutunut vuoden aikana Koronan takia.
- Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta) tavoite saavutettiin. Palkkatukimäärärahalla kuntaan palkattu ystäväpalvelutyöntekijä teki kotikäyntejä, mutta koronasta johtuen pääsääntöisesti oli yhteydessä ikäihmisiin puhelimitse. Ystävätoimintaan asiakkaita ohjasivat kotihoidon ja kotisairaanhoidon henkilöstö sekä ev.lut seurakunnan diakoniatyö.
- Kotihoidon ja asumispalvelujen asiakkaille tehtiin asiakas-/asukastytyväisyyskysely lokakuussa 2021.
- Kotihoidon työntekijöille tehtiin työttyväisyyskysely lokakuussa 2021 osana kotihoidon vertaiskehittämishanketta NHG:n kautta.
- Kunnan pojat -toiminta tarjosi 10 musiikkiesitystä ikäihmisille vuoden 2021 aikana.
- Vanhustenhuollon käyttöön 11/2020 vuokrattu tukiasunto oli vuoden 2021 aikana vuokrattuna kolmelle asiakkaalle. Lyhytaikaiset vuokrasopimukset olivat 1-6 kk mittaisia. Tukiasunnon maksut määriteltiin sosiaalipalvelujen asiakasmaksuihin 1.1.2021 alkaen. Ensimmäinen asukas tukiasuntoon tuli 1.2.2021. Tavoitteena on, että asiakkaan kotona asumista kotihoidon turvin selvitetään tukiasunnossa asumisen (muutama kuukausi) aikana.
- Vanhuspalveluissa vakinaistettiin 4 työntekijää, jotka ovat aiemmin toimineet pitkäaikaisina sijaisina. Lisäksi vakinaistettiin yksi henkilökohtainen avustaja. Kotihoidossa aloitti yöhoito. Kotisairaanhoidon palvelu tuotetaan kunnassa osana kotihoidon toimintaa. Kotihoidon palvelun muodostavat kotipalvelu ja kotisairaanhoidon.

### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Vanhustenhuollon tulosalueen toimintakate ylittyi 2,3%:lla Toimintatuotot toteutuivat arvioitua alhaisempina jääden 1,6% budjetista. Toimintakulut ylittivät budjetin 1,1%:lla.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Terveyspalvelut

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Terveyspalvelut sisältävät Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Koivikkokodin.

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Hoitoonpääsyn seuranta
- Talousarvion toteutuminen

#### TAVOITTEET JA KEINOT

- Omahoitaja-omalääkäri –mallin laajentaminen koko väestölle
- Sähköiset palvelut käytössä, mm. Oma Olo –palvelu.
- Lakisääteisten odotusaikojen toteutuminen.
- Talouden toteutuminen talousarvion mukaisena.

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	0,00	0,00	926,00	926,00	1 346,81	420,81	45,4 %
- joista ulkoiset	0,00	0,00	926,00	926,00	1 346,81	420,81	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-16 474,43	-16 872,90	-1 324,00	-18 196,90	-18 029,32	167,58	-0,9 %
- joista ulkoiset	-16 474,43	-16 872,90	-1 324,00	-18 196,90	-18 029,32	167,58	-0,9 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintakate	-16 474,43	-16 872,90	-398,00	-17 270,90	-16 682,51	588,39	-3,4 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-16 474,43	-16 872,90	-398,00	-17 270,90	-16 682,51	588,39	-3,4 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Koronatyö kasvatti kaikissa yksiköissä kiireettömän hoidon jonoa.

Perusterveydenhuolto:

Avoterveydenhoidossa odotusajat (T3 eli kolmas vapaa aika) olivat: lääkärit 37 vrk, sairaanhoitajat 22 vrk ja fysioterapia 22 vrk.

MPY: ssä uusien asiakkaiden odotusaika yhteydenotosta varattuun aikaan oli 33 vrk.

Sairaalan tulosalueella vastaanoton odotusajat (T3) olivat: lääkärit 36 vrk ja sairaanhoitajat 26 vrk.

Ajanvaraukset vuonna 2021 tehtiin väestövastuutiimimallin (4) mukaisesti.

## Tilinpäätös 2021

### Perusturvalautakunta Terveyspalvelut

---

Erikoissairaanhoidossa odotusajat ensikäynnille vaihtelivat ka 23-46 päivän välillä.

#### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Terveyspalveluiden toimintakate toteutui talousarviota paremmalla tasolla (96,6 %). Toimintatuotot toteutuivat 45,4 % talousarviota paremmalla tasolla ja toimintakulujen toteumaprosentti oli 99,1 % talousarvioon nähden.

Koronaepidemian hoito aiheutti runsaasti ylimääräisiä kustannuksia, joita valtio korvasi laskennallisilla covid-19 - valtionavustuksilla. Tammi-elokuun osalta valtionavustusta saatiin 705 537 euroa ja syys-joulukuun osalta avustusta on haettu 661 266 euroa.

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä teki noin 44 000 euron ylijäämäisen tuloksen. Terveyskeskus-kuntayhtymä laskutti jäsenkunnilta toteutuneiden covid-19 -suoritteidensa (testaus, jäljitys, rokottaminen, hoito) perusteella noin 5 miljoonaa euroa, josta Hausjärven osuus oli noin 0,83 miljoonaa euroa. Lisäksi kuntayhtymä laskutti alijäämän välttämiseksi noin 0,58 miljoonaa euroa ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia, josta Hausjärven osuus oli noin 0,11 miljoonaa euroa.

Kunta purki lisäksi taseessaan olleen 78 747,51 euron pakollisen varauksen terveyskeskuskuntayhtymän taseeseen kertyneestä alijäämästä, sillä omistajakunnat maksoivat pakollista varausta vastaavan kuntamaksuosuuden terveyskeskuskuntayhtymälle vuoden 2021 aikana.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin vuoden 2021 ylijäämä on noin 245 000 euroa. Ennalta sovitun vuosilaskutuksen lisäksi sairaanhoitopiiri laskutti kunnilta ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia, joista Hausjärven osuus oli noin 0,46 miljoonaa euroa. Kuntayhtymä päätyi kuitenkin palauttamaan kuntamaksuosuuksia, jolloin ylimääräisten kuntamaksuosuuksien nettomäärä oli Hausjärven kunnan osalta noin 0,32 miljoonaa euroa.

Hausjärvi maksoi siirtoviivemaksuja 3 päivästä yhteensä 1 500 €.

Kunnan taseessa oli 31.12.2020 sairaanhoitopiiriin liittyvää pakollista varausta noin 0,26 miljoonaa euroa sairaanhoitopiirin rakennusten poistovarauksesta johtuen. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta, joita kasvatettiin vuodesta 2021 alkaen 2,3 miljoonalla eurolla, jolloin lisäpoistojen taso on noin 5,3 miljoonaa euroa/vuosi. Koska kuntien sote-tehtävät siirtyvät vuoden 2023 alusta uusille hyvinvointialueille ja samalla kunnan vastuu toiminnasta lakkaa, kunnan taseessa käyttämättä oleva pakollinen varaus lisäpoistoja varten puretaan vuosina 2021-2022 siten, että puolet (0,13 miljoonaa euroa) jäljellä olevasta pakollisesta varauksesta puretaan vuonna 2021 ja loput vuonna 2022.

### Sivistyslautakunta

---

## 2.8. Sivistyslautakunta

### TEHTÄVÄN KUVAUS

Sivistyslautakunnan vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: hallintopalvelut, varhaiskasvatus, peruskoulut, toisen asteen koulutus, kulttuuri- ja museotoimi, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjastotoimi sekä kansalaisopisto.

Sivistyslautakunnan toiminta-ajatus: Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien palvelujen ajanmukaisesta, kustannus- ja arvotietoisesta järjestämisestä hausjärveläisille käytössä olevien voimavarojen mukaan.

Sivistyslautakunnan valtuustotason sitovia tavoitteita ovat:

#### **Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon
- Oitissa sijaitsevien koulujen tarveselvitys ja hankesuunnitelma valmistuu talousarviovuoden aikana
- Vuoden 2021 aikana valmistellaan kirjastopalvelujen kehittämissuunnitelma vuosille 2021-2025. Kirjasto on auki myös kesäisin
- Opiston tuntimäärä kasvaa vuoden 2020 toteutumaan verrattuna. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa vuoden 2020 toteutumaan verrattuna

#### **Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut**

Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen

- Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä

#### **Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä**

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.
- Jokaisella koululla järjestetty vähintään yksi päihdevalistus tilaisuus
- Toiminta- ja seurantamallin laatiminen koulupoissaoloihin, jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.
- Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä

Sivistyslautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	971,63	941,00	155,00	1 096,00	1 141,47	45,47	4,1 %
- joista ulkoiset	968,20	941,00	155,00	1 096,00	1 139,13	43,13	3,9 %
- joista sisäiset	3,43	0,00	0,00	0,00	2,34	2,34	
Toimintamenot*	-15 921,56	-16 126,69	-220,30	-16 346,99	-16 448,99	-102,00	0,6 %
- joista ulkoiset	-12 852,78	-13 045,79	-220,30	-13 266,09	-13 322,66	-56,57	0,4 %
- joista sisäiset	-3 068,78	-3 080,90	0,00	-3 080,90	-3 126,34	-45,44	1,5 %
Toimintakate	-14 949,93	-15 185,69	-65,30	-15 250,99	-15 307,53	-56,54	0,4 %
Poistot	-37,23	-54,80	0,00	-54,80	-11,86	42,94	-78,4 %
Netto yhteensä	-14 987,16	-15 240,49	-65,30	-15 305,79	-15 319,39	-13,60	0,1 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

##### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon -> 28,5% hakeutui oman kunnan lukioon. Yhteishaussa 8/28. Lukion aloitti 1.8. 17 uutta opiskelijaa
- Oitissa sijaitsevien koulujen tarveselvitys ja hankesuunnitelma valmistuu talousarviovuoden aikana -> Tarve- ja hankesuunnitelma valmistuivat.
- Vuoden 2021 aikana valmistellaan kirjastopalvelujen kehittämissuunnitelma vuosille 2021-2025. Kirjasto on auki myös kesäisin -> Valmistelu jatkui ja kirjasto oli auki kesällä.
- Opiston tuntimäärä kasvaa vuoden 2020 toteutumaan verrattuna. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa vuoden 2020 toteutumaan verrattuna -> Tavoitteisiin ei päästy koronapandemian asettamien rajoitusten vuoksi.

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen

- Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä → Hankkeisiin pyrittiin mukaan aktiivisesti. Maakunnalliset ja seudulliset hankkeet koetaan tärkeiksi.

##### Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 % → Tavoite toteutui hyvällä tasolla.
- Jokaisella koululla järjestetty vähintään yksi päihdevalistus tilaisuus → Nuorisotiloilla on järjestetty tilaisuudet.
- Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä → Kerhoja on järjestetty suunnitellusti koronarajoitusten puitteissa.

## HALLINTOPALVELUT / TEHTÄVÄNKUVAUS

Hallintopalveluihin kuuluvat luottamushenkilöhallinto ja lautakunnan hallintopalvelut. Vastuhenkilö on sivistysjohtaja.

## KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Toimialan palvelujen suunnittelu ja kehittäminen
2. Koulurakentamisen ja peruskorjausten suunnittelu ja valmistelu yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.
3. Sivistyslautakunnan kokousten järjestely, asioiden valmistelu ja päätösten täytäntöönpano
4. Henkilöstön koulutus.
5. Koulukuljetusten järjestely.
6. Koulujen opetussuunnitelmatyö.

## TAVOITTEET JA KEINOT

1. Yhteistyö kuntalaisten, luottamushenkilöstön ja palkatun henkilöstön välillä palveluja tuotettaessa
2. Palautteen kerääminen toiminnasta ja muutostarpeiden ennakointi
3. Henkilöstökokoukset ja rehtorikokoukset
4. Moniammatillinen yhteistyö koulutuksessa, oppilashuollossa ja tukipalveluissa
5. Toimintaympäristön muutosten (esimerkiksi lainsäädäntö) vaikutusten ennakointi omassa toiminnassa
6. Opetusministeriön ja Opetushallituksen hankerahoituksen hyödyntäminen oman toiminnan tukena

## Tilinpäätös 2021

Sivistyslautakunta  
Hallintopalvelut

### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Oitissa sijaitsevien koulujen tarveselvitys ja hankesuunnitelma valmistuu talousarviovuoden aikana

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen

- Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden määrä.

### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	96,03	56,10	155,00	211,10	172,24	-38,86	-18,4 %
- joista ulkoiset	96,03	56,10	155,00	211,10	172,24	-38,86	-18,4 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-476,71	-485,72	-220,30	-706,02	-668,25	37,77	-5,4 %
- joista ulkoiset	-460,77	-468,92	-220,30	-689,22	-652,46	36,76	-5,3 %
- joista sisäiset	-15,94	-16,80	0,00	-16,80	-15,78	1,02	-6,0 %
Toimintakate	-380,69	-429,62	-65,30	-494,92	-496,01	-1,09	0,2 %
Poistot	-15,61	-15,20	0,00	-15,20	-11,86	3,34	-22,0 %
Netto yhteensä	-396,29	-444,82	-65,30	-510,12	-507,87	2,25	-0,4 %

### TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Henkilöstön määrä	4	4	4	100,0 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Sivlan kokoukset	11	11	12	109,1 %
Sivlan kokousten asiat	94	200	91	45,5 %
Sivistystoimen johtajan päätökset	435	300	581	193,7 %
Varhaiskasvatuspäällikön päätökset		1400	1902	135,9 %
Osastosihteerin päätökset	35	40	29	72,5 %
Koulujen rehtoreiden päätökset	1718	1200	1776	148,0 %
Rehtorikokoukset	12	10	10	100,0 %
Kustannukset / asukas.	47	49	55	112,2 %



### TOIMINNALLINEN MUUTOS

Ei toiminnallisia muutoksia.

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Koronaviruksesta johtuen kokouksia pidettiin etäkokouksina videoyhteyden avulla.

Ryhtylän koulukeskus on otettu käyttöön täysimääräisesti lukukauden alusta 2021. Oitin taajaman koulujen tarveselvitys ja hankesuunnitelma on valmistunut vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2020 tehtyä palveluverkkoselvitystä on hyödynnetty tulevien toimintakausien suunnittelussa.

Henkilöstölle on tehty koulutussuunnitelma vuodelle 2022. Koulutussuunnitelma on käyty läpi yksiköiden esimiesten kanssa.

Näyttölippusopimus uusittiin Ventoniemi Oy:n kanssa keväällä. Sopimus kattaa lukuvuoden 2021-2022.

Sivistyslautakunta päätti 13.12.2021 käyttää koulukuljetuksiin liittyvän option lukuvuodelle 2022-2023.

Erytisavustuksia saatiin opetushallitukselta seuraavasti:

- valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 119 000 euroa
- valtion erityisavustus Koronaviruksen aiheuttaman vaikutuksen tasoittamiseen varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa 81 000 euroa.
- valtion erityisavustus oppilashuollon palveluihin 27 000 euroa

Erytisavustuksia myönnetään noudattaen lukuvuosia ja tästä johtuen rahojen käyttäminen jakautuu eri talousarviovuosille.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Sivistyslautakunnan toimintakate on 100,4% budjetoidusta (hallintopalvelut 100,2% budjetoidusta). Koko lautakunnan toimintatulot toteutuivat 4,1% talousarviota suurempina ja toimintamenojen toteuma oli 100,6% talousarvioon varatuista määrärahoista.

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Varhaiskasvatus

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Varhaiskasvatukseen kuuluvat tulosyksiköt:

1. päiväkotihoito: Hikiän, Oitin, Ryttylän ja Kirkonkylän päiväkodit sekä Monnin, Eskon ja Oitin koulun esiopetuksen päivähoito
2. lastenhoidontuet: palveluseteli, yksityisenhoidon tuki ja lastenkotihoidontuki
3. erityispäivähoito

Vastuu henkilö on varhaiskasvatuspäällikkö, joka toimii varhaiskasvatuksen alueen esimiehenä.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Varhaiskasvatusverkon muutosten valmistelu palveluverkkoselvityksen pohjalta ja muutosten teko tehtyjen päätösten mukaan
2. Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän ( Daisy) täysi hyödyntäminen palvelujen digitaalisuudessa

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Seurataan lasten ja henkilökunnan määrän ja läsnäolojen kehitystä ja ohjataan toimintaa näistä lähtökohdista hyödyntäen uutta toiminnanohjausjärjestelmää
2. Huoltajien ja lasten osallisuuden lisääminen varhaiskasvatustoiminnassa, apuna uusi sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä
3. Pedagogisen dokumentoinnin yhtenäistäminen koko varhaiskasvatuksessa

#### Toiminnallinen muutos:

Mahdolliset muutokset verkostoselvityksessä tehtyjen päätösten perusteella

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	346,27	311,80	0,00	311,80	417,59	105,79	33,9 %
- joista ulkoiset	346,27	311,80	0,00	311,80	417,59	105,79	33,9 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-3 856,37	-4 092,74	0,00	-4 092,74	-3 860,87	231,87	-5,7 %
- joista ulkoiset	-3 133,12	-3 320,14	0,00	-3 320,14	-3 129,39	190,75	-5,7 %
- joista sisäiset	-723,25	-772,60	0,00	-772,60	-731,48	41,12	-5,3 %
Toimintakate	-3 510,09	-3 780,94	0,00	-3 780,94	-3 443,28	337,66	-8,9 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-3 510,09	-3 780,94	0,00	-3 780,94	-3 443,28	337,66	-8,9 %

## Tilinpäätös 2021

Sivistyslautakunta  
Varhaiskasvatus

### TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Henkilöstö	54	53	53	100,0 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Kunnallinen päivähoito/lapset 31.12.	249	240	222	92,5 %
Kotihoidon tuki /lapset 31.12.*	78	70	80	114,3 %
Yksityisen hoidon tuki /lapset 31.12.*	0	1	1	100,0 %
Palveluseteli /lapset 31.12.*	105	110	101	91,8 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Covid 19-virus vaikutti kaikkeen toimintaan koko 2021 vuoden. Varhaiskasvatusta oli kuitenkin mahdollista jatkaa normaalien aukioloaikojen puitteissa hyvien varotoimenpiteiden avulla. Hygieniaan kiinnitettiin tehostettua huomiota, ja vähäisiinkin sairauden oireisiin suhtauduttiin vakavasti niin lasten kuin henkilökunnankin kohdalla.

Varhaiskasvatuksessa on laajalti käytössä pienryhmätoiminta, mikä omalta osaltaan vähentää erilaisia kohtaamisia, ja toimintaa voidaan järjestää siten turvallisemmin.

Kesän aikana epidemiatilanne helpotti sen verran, että päiväkotien ja esiopetuksen täydentävän varhaiskasvatuksen päivystys heinäkuussa oli mahdollista järjestää Oitin päiväkodissa.

Vuoden aikana varhaiskasvatuspaikoissa on ollut yksittäisiä covid-tartuntoja ja –altistumisia, mutta tilanteista on selvitty vähäisin toimenpitein.

Vuoden 2021 alusta varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy. Kaikki lasten varhaiskasvatushakemukset käsitellään järjestelmässä. Kunnallisten päiväkotien henkilökunnan työvuorosunnittelun pohjana toimii huoltajien varausjärjestelmään syöttämät hoitoaikavaraukset. Varaukset ja toteutumat muodostavat yhdessä aineiston, joka on laskutuksen perustana.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa Daisya käytetään vain palvelusetelipäätösten tekemiseen.

Syksyllä 2021 Daisyn käyttö laajeni ja monipuolistui, kun päiväkodeissa otettiin käyttöön sähköinen ryhmä- ja lapsen vasu. Sähköisessä muodossa vasu mahdollistaa huoltajien osallisuuden, kun he pääsevät kirjoittamaan suoraan vasu-asiakirjaan lasta koskevia asioita. Samalla he voivat ajan tasaisesti seurata henkilöstön kirjauksia. Huomiota kiinnitetään myös erilaisiin mahdollisuuksiin lisätä lasten osallisuutta. Sähköiseen vasuun on nyt mahdollista liittää erilaisia dokumentteja ja lausuntoja.

Lapsia oli 31.12. kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 222 lasta arvioidun 240 lapsen sijaan, palvelusetelillä oli hoidossa 101 lasta arvioidun 110 sijaan. Kotihoidontuella oli käyttäjiä 80 lasta arvioidun 70 lapsen sijaan.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Varhaiskasvatuksen toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 91,1% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 33,9% budjetoitua suurempina ja toimintamenojen toteuma oli 94,3% talousarvioon varatuista määrärahoista. Varhaiskasvatuksen toimintakatteen alituksella katettiin toimialalla tapahtuneita ylijäksiä.

### Sivistyslautakunta Peruskoulut

---

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Peruskoulutukseen kuuluvat tulosyksikköinä esiopetus, peruskoulut, koululaisten iltapäivätoiminta sekä koulun tukitoiminnot.

Vastuhenkilö on kunkin koulun toiminnasta vastaava rehtori. Muun toiminnan osalta vastuhenkilö on sivistysjohtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen
2. Oppilashuollon toimijoiden ja palveluiden kehittäminen sekä perhekeskusmallin jalkauttaminen
3. Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen ja siihen puuttuminen
4. Syrjäytymisen ehkäiseminen painopisteenä poissaoloihin puuttuminen
5. Opetussuunnitelman tavoitteiden jalkauttaminen eri yksiköiden arkiseksi toiminnaksi
6. Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen opetuksen kaikilla tasoilla
7. Sähköisen asioinnin lisääminen

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Nivelvaiheisiin keskittyvien yhteistyökokoukset
2. Henkilöstön jatkuva koulutus
3. Hyvä yhteistyö kotien ja koulun välillä
4. Asiakaskyselyjen toteuttaminen
5. Toimialojen yhteistyön tiivistäminen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi
6. Koulujen tilantarpeiden ja saneerausten valmistelu yhdessä tilapalvelun kanssa
7. Seutukunnallinen yhteistyö sivistystoimen toimijoiden välillä
8. Oppilastietojärjestelmän mahdollisuuksien hyödyntäminen sähköisissä palveluissa

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.
- Jokaisella koululla järjestetty vähintään yksi päihdevalistus tilaisuus

Toiminta- ja seurantamallin laatiminen kouluopissaoloihin

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Peruskoulut

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	381,32	418,90	0,00	418,90	433,50	14,60	3,5 %
- joista ulkoiset	378,85	418,90	0,00	418,90	431,90	13,00	3,1 %
- joista sisäiset	2,47	0,00	0,00	0,00	1,60	1,60	
Toimintamenot*	-9 861,30	-9 754,30	0,00	-9 754,30	-10 183,79	-429,49	4,4 %
- joista ulkoiset	-7 841,75	-7 816,50	0,00	-7 816,50	-8 156,82	-340,32	4,4 %
- joista sisäiset	-2 019,55	-1 937,80	0,00	-1 937,80	-2 026,97	-89,17	4,6 %
Toimintakate	-9 479,98	-9 335,40	0,00	-9 335,40	-9 750,29	-414,89	4,4 %
Poistot	-20,17	-22,70	0,00	-22,70	0,00	22,70	-100,0 %
Netto yhteensä	-9 500,14	-9 358,10	0,00	-9 358,10	-9 750,29	-392,19	4,2 %

#### TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Opetushenkilöstö	83	72	82	113,9 %
Avustajat, oppilashuolto	31	25	27	108,0 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Esiopetusoppilaat	105	99	97	98,0 %
1-6 -luokkalaiset	689	673	649	96,4 %
7-9-luokkalaiset	221	222	215	96,8 %
Eskon koulu, erityisopetus	13	15	25	166,7 %
Yhteensä	1041	1009	986	97,7 %
Aamu ja iltapäivätoimintapisteet	5	5	5	100,0 %
Esiopetusoppilas €/vuosi	6 568	6 000	5 961	99,4 %
Perusopetusoppilas €/vuosi	8 220	9 800	8 597	87,7 %
Kuljetusoppilaat 0-6 (sis. Eskon erit. opetus)	205	230	211	91,7 %
Kuljetusoppilaat 7-9	148	145	155	106,9 %
Kuljetusmenot yhteensä	713 412	782 300	787 151	100,6 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tukiopetustunnit tarkastelujaksolla

1-6 luokat 508,35 tuntia

7-9 luokat 182,05 tuntia

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Peruskoulut

---

Kerhotunnit tarkastelujaksolla

1-6 luokat 40 tuntia

7-9 luokat 0 tuntia

Kouluissa on ollut opettajia ja koulunkäyntiavustajia seuraavasti:

Avustajien määrin on laskettu mukaan myös esiopetuksen päivähoidon ja iltapäivätoiminnan ohjaajat

Eskon koulu	16 opettajaa	10 avustajaa
Monnin koulu	9 opettajaa	4 avustajaa
Oitin koulu	16 opettajaa	6 avustajaa
Ryttylän koulu	13 opettajaa	3 avustajaa
Yläaste	28 opettajaa	2 avustajaa

Nivelvaiheista on olemassa käytänteet. Käytänteitä tarkastellaan aina nivelvaihepalavereissa. Nivelvaiheyhteistyön tärkeimmät kohdat ovat varhaiskasvauksesta esiopetukseen siirtyminen ja alakoulusta yläkouluun siirtyminen. Alakoulun ja yläkoulun nivelvaihetta on tehostettu kevään 2021 aikana järjestämällä toimintaa, jonka avulla tietoutta yläasteesta on lisätty alakouluilla. Perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyminen on haasteellinen nivelvaiheyhteistyön kannalta. Alla on perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyneiden tiedossa olevat opiskelupaikat. Koronaviruksen johdosta nivelvaiheiden toteuttamisessa on hyödynnetty etäyhteyksiä. Nivelvaihettyötä on myös jouduttu supistamaan Koronaviruksen liittyvien ohjeistuksien noudattamiseksi. Oppivelvollisuuslain laajentamista sovellettiin ensimmäistä kertaa. Hausjärveläiset päättötodistuksen saaneet nuoret saivat opiskelupaikat viimeistään täydennyshakujen kautta.

Seutukunnallinen yhteistyö jatkui tiiviinä koko vuoden. Maakunnallinen LAPE- työskentely oli aktiivista. Riihimäen seudulle rakentuva verkostomainen perhekeskus työllisti niin perusturvassa kuin sivistystoimessa. Hausjärven kunta on myös mukana KOPA-hankkeessa, jonka tarkoituksena on kokeilla ja kehittää etäopetukseen liittyviä koulutuspalveluja. KOPA-hanke päättyi vuoden 2021 aikana. Hankkeessa on mukana Hämeenlinna, Riihimäki ja Loppi. Seutukunnallista yhteistyötä perusopetuksen osalta tehtiin myös Koronavirukseen liittyvissä toimissa. Seutukunnallinen yhteistyö on tehty pääsääntöisesti etäyhteyksien avulla. Maakunnallisesti perusopetus on mukana myös Oikeus oppia- hankkeessa, jonka isäntäkuntana toimii Hämeenlinna. Hanke jatkuu myös vuonna 2022.

Kouluterveyskysely toteutettiin kevään 2021 aikana. Kyselyssä vastaajia on alakoulusta toisen asteen opiskelijoihin. Myös huoltajia osallistettiin kyselyllä.

Perusopetuksen yläluokat olivat etäopetuksessa lyhyen jakson keväällä 2021. Henkilöstölle on tarjottu vuoden aikana tehostetusti koulutusta käytössä olevan oppimisympäristön hallintaan. Leasing- mallin käyttöönotto mahdollisti tietoteknisten laitteiden hankintaa ja vuoden 2021 aikana opettajien käytössä olevat laitteet uusittiin kannettavilla tietokoneilla. Yläluokkien oppilaat saivat käyttöönsä myös Chromebook- laitteet. Opetuksen asiointikanavaa Wilma-järjestelmää on kehitetty ja ilmoittautumiset esikouluun ja perusopetukseen muutettiin verkossa tehtäviksi.

Koronaviruksen vaikutuksen kiinni kuromiseksi on haettu ja saatu valtion erityisavustuksia. Lisärahoituksella on palkattu lisähenkilöstöä kouluille. Koronaviruksesta johtuen koulujen yhteisten tilaisuuksien järjestäminen on ollut hankalaa. Yhteisten tilaisuuksien puuttuminen on vähentänyt yhteisöllisyyttä ja tämä tulee huomioida tulevaisuudessa.

Ryttylän koulu otettiin käyttöön kevätlukukauden alusta. Palaute koulun toiminnallisuudesta on ollut hyvää. Varsinaisia avajaisia ei valittesevan tilanteen vuoksi päästy pitämään. Oitin taajaman kouluratkaisua edistettiin ja vuoden aikana valmisteltiin hankesuunnitelma. Koulukeskuksen rakentamisesta päätettiin talousarvion yhteydessä.

**Sivistyslautakunta  
Peruskoulut**

---

**Yhteishaun tulokset 2021**

**Päättötodistuksen saaneita 74**

- Lukioon päässeitä 28 (38%)
- Ammatilliseen koulutukseen päässeitä 39 (53%)
- VALMA-koulutukseen päässeitä 3 (4%)
- Ilman paikkaa jääneitä 4 (5%)

**Lukiot: 28**

Riihimäen lukio 10

Hausjärven lukio 8

Hyvinkään lukio: 3

- yleislinja 2
- luonnontiedelinja 1

Tuusulan lukio Jokela 1

Alppilan lukio 1

Tiirismaan lukio 1

Lumon lukio Vantaa 1

Kaurialan lukion matematiikka- ja tiedelinja 1

Kannaksen lukion kuvataidelinja 1

Kallion lukion ilmaisutaitolinja 1

**Ammatillinen perustutkinto: 39**

Hyria Riihimäki: 25

- sosiaali- ja terveysalan pt 6
- sähkö- ja automaatioalan pt 4
- kone- ja tuotantotekniikan pt 4
- rakennusalan pt 3
- tieto- ja viestintätekniikan pt 3
- puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt 1
- media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt 1
- hius- ja kauneudenhoitoalan pt 1
- talotekniikan pt 1
- logistiikan pt 1

Hyria Hyvinkää: 10

- liiketoiminnan pt 3
- sosiaali- ja terveysalan pt 2
- pintakäsittelyalan pt 1
- turvallisuusalan pt 1
- ravintola- ja cateringalan pt 1
- kuvallisen ilmaisun osaamisala 1
- rakennusalan pt 1

Tavastia Hämeenlinna: 2

- logistiikan pt 1
- sosiaali- ja terveysalan pt 1

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Peruskoulut

---

Salpaus Lahti, kasvatus- ja ohjausalan pt 1

Keuda Mäntsälä, rakennusalan pt 1

#### **Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA)**

- Hyria Riihimäki 1

- Omnia Espoo 1

#### **Vaativana erityisenä tukena järjestettävä ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA)**

- Kiipula Janakkala 1

#### **Ilman paikkaa 4**

### **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Peruskoulujen toimintakate toteutui 104,4% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 3,5% ja toimintamenot 4,4% talousarviota suuremmalla tasolla. Peruskoulujen ylitys katettiin pääasiassa toimialan sisältä.



## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Toisen asteen koulutus

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Toisen asteen koulutus sisältää toiminnot Hausjärven lukio ja musiikkikoulut.

Vastuhenkilö on lukion osalta koulun rehtori, muun koulutuksen osalta sivistysjohtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Hausjärven lukion toiminnan vahvistaminen
2. Lukion opetussuunnitelmatyö LOPS 2021
3. Kolmoistutkinnon suunnittelu ja aloittaminen

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Oman lukion markkinoiminen perusopetuksen oppilaille seudullisesti
2. Hyvä yhteistyö kotien ja koulun välillä
3. Henkilöstön jatkuva koulutus painopisteenä opetussuunnitelmatyö ja lakimuutokset
4. Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen
5. Tietokoneiden hankinnan avustukset lukion aloittaville Hausjärven lukion opiskelijoille

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakeutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	0,20	0,00	0,00	0,00	4,09	4,09	
- joista ulkoiset	0,00	0,00	0,00	0,00	4,09	4,09	
- joista sisäiset	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-799,85	-752,24	0,00	-752,24	-797,84	-45,60	6,1 %
- joista ulkoiset	-647,46	-589,74	0,00	-589,74	-620,44	-30,70	5,2 %
- joista sisäiset	-152,39	-162,50	0,00	-162,50	-177,40	-14,90	9,2 %
Toimintakate	-799,65	-752,24	0,00	-752,24	-793,75	-41,51	5,5 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-799,65	-752,24	0,00	-752,24	-793,75	-41,51	5,5 %

## Tilinpäätös 2021

Sivistyslautakunta  
Toisen asteen koulutus

### TUNNUSLUVUT

<b>HENKILÖSTÖ</b>	<b>TP 2020</b>	<b>TA 2021</b>	<b>TP 2021</b>	<b>Tot-%</b>
Henkilöstön määrä	4,3	4,3	4,3	100,0 %
<b>KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT</b>	<b>TP 2020</b>	<b>TA 2021</b>	<b>TP 2021</b>	<b>Tot-%</b>
Opiskelijat	55	62	54	87,1 %
Suoritettut yo-tutkinnot	20	14	11	78,6 %
Musiikinopiskelijat	38	38	43	113,2 %
Lukion oppilas €/vuosi	12 275	12 900	12 464	96,6 %
Musiikkiopistolainen €/vuosi	1 100	1 200	1 119	93,3 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

HAUSJÄRVEN LUKIO

OPPILASMÄÄRÄT 31.12.2021.

<b>OPPILAAT</b>	<b>MIES</b>	<b>NAINEN</b>	<b>YHT.</b>
I	7	10	17
II	10	8	18
III	9	9	18
IV	0	1	1
<b>YHT.</b>	<b>26</b>	<b>28</b>	<b>54</b>

Ylioppilastodistuksen sai 11 uutta ylioppilasta.

Lukion osalta markkinointia viety eteenpäin kolmoistutkinnon lanseeramisella. Kolmoistutkinnosta kiinnostuneita oli neljä kappaletta. Kolmoistutkinto alkaa keväällä 2022.

Hausjärven lukiosta opiskelupaikan sai 17 uutta opiskelijaa.

Perinteisiä yleisötapahtumia on jouduttu järjestämään supistetusti tai perumaan kokonaan koronaviruksen johdosta.

Lukiolain muuttuminen 1.8.2019 alkaen aiheuttaa opetussuunnitelman uusimisen lukiokoulutukseen. Koronaviruksen johdosta paikallisen opetussuunnitelman laadinta siirtyi aloitettavaksi syksyn 2020 aikana ja saatiin valmiiksi kevään 2021 aikana. Opetussuunnitelma laadinnan aikana oli tarjolla uudistukseen liittyvää koulutusta. Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021.

Koronaviruksen johdosta lukio oli etäopetuksessa kevään 2021 aikana. Ylioppilaskirjoitukset saatiin vietyä loppuun nopeutetulla aikataululla. Lukiolaisten osalta etäopetukseen siirtyminen oli sujuvaa. Sujuvuutta takasi lukio-opetuksen digitalisaatio jo ennen koronaviruksen aiheuttamaa etäopetusta. Lukio-opintojen digitalisoinnista johtuen niin henkilöstön kuin opiskelijoiden TVT-osaaminen on hyvällä tasolla. Tarvittavia laitteita ja ohjelmistoja on käytössä riittävästi opintojen toteuttamiseksi. Lukiossa vuonna 2021 aloittaneet saivat käyttöönsä tietokoneet ja muut oppimateriaalit maksutta uuden oppivelvollisuuslain mukaisesti.

### MUSIIKKIKOULUT

Musiikkikoulut ovat toimineet voimassaolleiden suositusten mukaisesti.

## Tilinpäätös 2021

Sivistyslautakunta  
Toisen asteen koulutus

---

### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenot ylittivät budjetin 6,1%:lla. Ylitys katettiin toimialan sisältä.

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Kulttuuri- ja museotoiminta

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Vastuuhenkilö on sivistysjohtaja

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Avustukset kulttuuriyhdistyksille ja yksityisille kirjataan sivistystoimen hallintoon
2. Yhteistyön lisääminen kansalaisjärjestöjen kanssa
3. Toimiva kotiseutumuseo
4. Systemaattisen luettelointityön jatkaminen

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Yhteistyö kunnan eri yhdistysten ja seurojen kanssa
2. Kotiseutumuseotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen yhdessä museon vuokraajan Hausjärvi Seuran kanssa

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- joista ulkoiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-6,18	-13,18	0,00	-13,18	-8,34	4,84	-36,7 %
- joista ulkoiset	-6,88	-10,98	0,00	-10,98	-6,85	4,13	-37,6 %
- joista sisäiset	0,70	-2,20	0,00	-2,20	-1,49	0,71	-32,2 %
Toimintakate	-6,18	-13,18	0,00	-13,18	-8,34	4,84	-36,7 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-6,18	-13,18	0,00	-13,18	-8,34	4,84	-36,7 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kotiseutumuseon avattiin uuden näyttelyn voimin. Varsinaisia avajaisia ei järjestetty koronaviruksen johdosta. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa on heikentänyt koronaviruksen vuoksi voimassa olleet rajoitukset. Avustukset kulttuuriyhdistyksille ja yksityisille kirjataan edelleen kulttuuri- ja museotoiminnan alle.

#### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Talouden toteuma oli 63,3%.

## TEHTÄVÄN KUVAUS

### Liikuntatoimi

Tämä tulosalue sisältää seuraavat osa-alueet: liikuntatoimi  
Vastuhenkilö: liikuntasihiteeri

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Laadukkaiden liikuntapalvelujen ympärivuotinen tarjoaminen
2. Yhteistyö muiden liikuntaa järjestävien tahojen kanssa

### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Aktiivisten harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen ja luominen
2. Monipuolinen, ohjattu toiminta
3. Eri ryhmien huomioiminen (lapset, nuoret, työikäiset, ikäihmiset, erityisryhmät)

### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä

### Nuorisotoimi

1. Tämä tulosalue sisältää seuraavat osa-alueet: nuorisotoimi
2. Vastuhenkilö: liikuntasihiteeri

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Nuorisotilatoimintojen ylläpitäminen ja kehittäminen
2. Nuorten aktivoiminen osallistumaan ja kehittämään nuorten omia asioita

### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Ohjattuja nuorisoiltoja kahtena - kolmena iltana viikossa (Hikiä, Oitti, Ryttylä)
2. Yhteistyö koulujen kanssa
3. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen mm. nuorisovaltuuston kautta
4. Seudullinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa

## Tilinpäätös 2021

Sivistyslautakunta  
Liikunta- ja nuorisotoimi

### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	43,87	69,00	0,00	69,00	40,97	-28,03	-40,6 %
- joista ulkoiset	43,50	69,00	0,00	69,00	40,32	-28,68	-41,6 %
- joista sisäiset	0,37	0,00	0,00	0,00	0,65	0,65	
Toimintamenot*	-286,49	-371,30	0,00	-371,30	-324,48	46,82	-12,6 %
- joista ulkoiset	-211,53	-270,60	0,00	-270,60	-224,97	45,63	-16,9 %
- joista sisäiset	-74,96	-100,70	0,00	-100,70	-99,51	1,19	-1,2 %
Toimintakate	-242,62	-302,30	0,00	-302,30	-283,51	18,79	-6,2 %
Poistot	-1,46	-2,20	0,00	-2,20	0,00	2,20	-100,0 %
Netto yhteensä	-244,08	-304,50	0,00	-304,50	-283,51	20,99	-6,9 %

### TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Henkilöstön määrä	2	2	2	100 %
	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Liikuntatapahtumat	172	190	230	121,1 %
Liikuntakerhot	262	560	352	62,9 %
Osallistujat	5 734	14 500	7 582	52,3 %
Nuorisoillat	304	450	308	68,4 %
Kävijät	3 267	6 850	4 146	60,5 %

### HENKILÖSTÖMUUTOKSET

Nuoriso-ohjaaja irtisanoutui työsuhteestaan 21.4.2021 alkaen. Uusi nuoriso-ohjaaja aloitti 9.8.2021 ja työsuhde loppui koeajalla 1.11.2021. Nuoriso-ohjaajan töitä tekivät osittain liikuntasihteeri sekä tuntiohjaaja.

### TOIMINNALLISET MUUTOKSET

Ei toiminnallisia muutoksia.

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Liikuntakerhotoiminta, aikuisten ryhmäliikunta, kuntosalitoiminta sekä liikuntatapahtumien järjestäminen kärsivät alkuvuonna koronapandemiasta huomattavasti. Kunnan hallinnoimien liikuntapaikkojen sulkeminen aiheutti suurta haittaa liikuntaseuroille. Liikuntakerhojen ja tapahtumien osallistujamäärät romahtivat aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tapahtumia kuitenkin järjestettiin suunniteltua enemmän, mutta pienimuotoisempina.

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Liikunta- ja nuorisotoimi

---

Nuorisotyön puolella toimintaa järjestettiin nuorisohjaajan ja kolmen tuntiohjaajan voimin. Nuorisoiltoja ja tapahtumia oli suunniteltua vähemmän tilojen ollessa kiinni. Nuorten osallistuminen laski koronasta johtuen, vaikka korvaavaa toimintaa järjestettiin ulkona. Nuorisotyössä siirryttiin osittain myös erilaisten some-alustojen käyttöön ja se tavoitti nuoret hyvin. Yhteistyö eri tahojen kanssa oli pandemian takia vähäistä. Nuorisovaltuusto kokoontui kuudesti ja loppuvuonna pidettiin NuVa-vaalit.

#### TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Liikuntatoimen menot toteutuivat lähes odotetusti mutta kuntosalien tuotto laski lähes puoleen, koska saleja jouduttiin ajoittain pitämään kiinni. Myös muut tuotot laskivat osallistujien vähyyden vuoksi.

Nuorisotyön osalta menot vähenivät selvästi, koska toimintaa ei kyetty järjestämään etenkin alkuvuonna. Valkjärven leirialueen käyttö lisääntyi ja tulot olivat arvioitua suuremmat

### Sivistyslautakunta Kirjastotoimi

---

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Yleisten kirjastojen tehtävänä on toteuttaa tiedollista ja kulttuurillista tasavertaisuutta, edistää väestön hyvinvointia, estää syrjäytymistä ja tukea sivistys- ja tietopääoman karttumista. Yleisten kirjastojen palvelut ovat kaikille avoimia ja peruspalvelut maksuttomia. Kunta vastaa siitä, että palvelut ovat kirjastolain mukaisia (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016).

Hausjärvellä on pääkirjasto ja kirjastoauto.

Vastuuhenkilö on kirjastonjohtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Sivistys- ja virkistysmahdollisuuksien tarjoaminen kuntalaisille
2. Elinikäisen oppimisen tukeminen
3. Kirjastopalvelujen saavutettavuus ja esteettömyys kaikin tavoin, myös digitaalisesti
4. Kirjastoauton vaihtoon valmistautuminen selvityksellä vaihtoehtoista

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Ammattitaitoinen, motivoitunut ja määrällisesti riittävä henkilöstö
2. Ajanmukainen ja vuorovaikutteinen kirjastojärjestelmä
3. Monipuolinen, uudistuva ja kysyntää vastaava aineistokokoelma, uutuushankintojen ja poistojen tasapaino
4. Kaikkien verkostojen ja yhteyksien hyödyntäminen tietopalvelussa
5. Paikallinen, seudullinen ja valtakunnallinen yhteistyö
6. Kirjaston ja koulun yhteistyön vahvistaminen koko kunnan alueella
7. Kirjastoauton pysäkkiketjun jatkuva uudistus uudet asuinalueet ja muuttajat huomioiden
8. Viestinnän kehittäminen kirjaston perusviestin kirkastamiseksi

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut ovat saatavissa omasta tai talousalueelta. Kirjasto pyritään pitämään auki myös kesäisin.



## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Kirjastotoimi

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	12,93	4,20	0,00	4,20	9,46	5,26	125,1 %
- joista ulkoiset	12,93	4,20	0,00	4,20	9,46	5,26	125,1 %
- joista sisäiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-406,31	-409,33	0,00	-409,33	-402,76	6,57	-1,6 %
- joista ulkoiset	-335,59	-332,43	0,00	-332,43	-339,53	-7,10	2,1 %
- joista sisäiset	-70,72	-76,90	0,00	-76,90	-63,23	13,67	-17,8 %
Toimintakate	-393,38	-405,13	0,00	-405,13	-393,30	11,83	-2,9 %
Poistot	0,00	-14,70	0,00	-14,70	0,00	14,70	-100,0 %
Netto yhteensä	-393,38	-419,83	0,00	-419,83	-393,30	26,53	-6,3 %

#### TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Henkilöstön määrä	5	5	5	100 %
<b>Keskeiset suoritteet / tunnusluvut</b>				
<b>Suoritettavoitteet</b>				
Lainoja/asukas (Hausjärven)	9	11	11	100 %
Käyntejä/asukas (Hausjärven)	4	5	4	80 %
<b>Tehokkuus/taloudellisuus</b>				
1 lainan hinta	5	5	4	80 %
1 käynnin hinta	12	12	12	100 %
Aineistomenot, €/asukas	8	8	9	113 %
Henkilöstömenot, €/asukas	28	25	27	108 %
Toimintakulut €/asukas	48	49	48	98 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Pääkirjasto sijaitsee Oitissa. Kirjastoauto Fanny huolehtii Ryttylän, Hikiän ja Monnin sekä Hausjärven haja-asutusalueiden kirjastopalveluista. Kirjastoauto palvelee torstaisin ja perjantaisin taajamien kouluja ja päiväkoteja, joita on yhteensä seitsemän. Hausjärvi kuuluu Ratamo-kirjastokimppaan yhdessä Riihimäen, Lopen, Hyvinkään ja Nurmijärven kanssa. Kimpalla on sama kortti, jolla voi lainata kaikista kimpan kirjastoista. Fyysisesti hausjärveläiset asioivat eniten Riihimäen ja Hyvinkään kirjastoissa mutta seutuvarauksina Hausjärvelle kulkeutuu aineistoa myös Nurmijärveltä, sekä kimpiaan marraskuun 2020 alusta liittyneeltä Lopelta. Itse lähetämme aineistoa muihin kimpan kirjastoihin suhteessa enemmän kuin lainaamme muilta. Hausjärveläisten muista kirjastoista tekemät lainat tai muissa kirjastoissa hoidetut asiointit eivät näy Hausjärven tilastoissa.

Kimppayhteistyö velvoittaa meitä hoitamaan asukasluvun mukaan jyvitetyn osamme monista aineistohankinnan osa-alueista. Laki yleisistä kirjastoista velvoittaa kirjastot ylläpitämään ”monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa”. Tämä

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Kirjastotoimi

tarkoittaa nykyään kirjojen ja lehtien lisäksi erilaisia sähköisiä palvelukanavia, joita asiakas voi käyttää omilta päätelaitteiltaan kotoa käsin. E-aineistot ovat tulleet fyysisten aineistojen rinnalle ja niiden käyttö on kasvussa, vaikka jääkin vielä murto-osaan fyysisistä aineistoista. Korona on lisännyt e-aineistojen käyttöä. E-kirjat hankitaan lisenseinä, jotka umpeutuvat vuodessa. Ne eivät siis jää kokoelmaan vaan ne on lunastettava käyttöön yhä uudelleen. Ratamo ja naapurikimppa Kirkes (Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Tuusula) tekevät jo yhteistyötä aineistokuljetuksissa kirjastojen välillä. Vuonna 2021 kimpat alkoivat selvittää yhdessä AVIn tukemassa RAKAS-hankkeessa mitä seuraisi, jos kaksi pientä kimpkaa yhdistyisi yhdeksi suureksi kimpaksi.

Toisena koronavuotena kirjasto oli normaalisti avoinna, mutta sen toimintaa häiritsivät vaihtuvat kokoontumisrajoitukset. Suhteessa enemmän näistä kärsi pieni palvelutila kirjastoauto, johon ei voitu ottaa kokonaisia koululuokkia. Pääkirjastoon otimme luokkia ja ryhmiä vastaan rajoituksetta. Vuosi 2021 oli kuitenkin edeltäjänsä parempi sekä kävijöiden, että lainojen yhteismäärissä (pääkirjasto + kirjastoauto). Kävijöitä oli lähes 2 % enemmän kuin vuonna 2020. Lainauksen kasvu edellisvuoteen verrattuna oli peräti lähes 17 %. Lainojen kokonaismäärä 90 262 on paras viiteen vuoteen. Tästä suuri kiitos kuuluu vireälle luki-vinkille: kouluille ja päiväkodeille on lainattu vuoden mittaan opettajien toiveiden mukaisia kirjakasseja, joissa lukeviin käsiin on päätynyt yhteensä 5 040 kirjaa. Pääkirjasto ja kirjastoauto tekevät tässä saumatonta yhteistyötä kasseja kooten ja kuljettaen.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla pienryhmiä ja tapahtumia ei kovin paljon voitu järjestää rajoitusten vuoksi. Toisella vuosipuoliskolla yritimme ottaa menetystä takaisin ja erilaisia tapahtumia järjestettiin runsaasti. Hyviä kokemuksia saatiin koko perheen tapahtumista yhteistyökumppaneiden ja paikallisen synergian siivittämänä. Oitin markkinoilla ja kunnan joulunavauksessa kirjasto oli avoinna tavanomaisten aukioloaikojensa ulkopuolella. Lemmit kirjastossa - tapahtuma syyskuussa oli suurelta osin piha-alueella ja kirjastoauton tallissa. Siellä oli myös moottoripyöräilä Reko Racing Clubin kanssa. Uusista pienryhmäkokeiluista elämään jäivät viikoittaiset Lautapelikerho ja Kahvila Suomi. Jälkimmäinen on kirjaston maahanmuuttajatyötä: kantasuomalaiset keskustelevat maahanmuuttajien kanssa suomen kielellä.

Kirjasto teki yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. MLL:n kanssa toteutettiin joululahjakeräystä ja kirjoituskilpailua. Leijonien kanssa touhuttiin markkinoilla, kerättiin joululahjoja ja myytiin heidän kalentereitaan. HaTu ry:n ja Oitin kyläyhdistyksen kanssa jatkui Lehtikahvilayhteistyö. Lukupiiritoiminta laajeni Virkkulan taloon, jossa pidettiin myös popup-kirjasto samoin kuin Ryttylän eläkkeensaajien luona. Hyrian paikalliselle pajalle järjestimme ohjausta kirjastonkäytössä muutamia kertoja sekä etänä, että lähipalveluna. Paikallisille käsityöharrastajille tarjosimme myyntipöytiä joulunavauksessa. Kirjastossa järjestettiin seitsemän taidenäyttelyä.

Yhteiskuntavastuutaan kirjasto kantaa opettamalla ja perehdyttämällä kirjaston toimintaan opiskelijoita, työkokeilijoita, työllistettyjä ja tet-harjoittelijoita. Myös tämän koronavuoden aikana näitä henkilöitä on ollut vaihtelevan kestoisilla jaksoilla kirjastossa kaikkiaan 11. Kirjasto oli auki myös kesällä. Kesätyöhön palkkasimme nyt kaksi paikkakunnan nuorta, molemmat sähkönjakeluyhtiö Carunan tarjoamalla taloudellisella tuella.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Kirjaston talous on toteutunut suunnitellusti.

### TEHTÄVÄN KUVAUS

Vastuuhenkilö on kansalaisopiston rehtori.

Toiminta-ajatus:

Hausjärven kansalaisopiston tehtävänä on järjestää laadukasta ja laaja-alaista opetusta aikuisille elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti eri puolilla kuntaa ja erilaisille kohderyhmille. Opisto järjestää myös lapsille opetusta mm. kuvataiteessa ja musiikissa.

### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Toiminnan kehittäminen niin, että kansalaisopiston kasvu mahdollistuu tai pysyy vuoden 2020 tasolla.
2. Yhteistyön lisääminen oman kunnan sisällä sekä naapuriopistojen että koulutuksen tarjoajien kesken.
3. Ikäihmisten digitaitojen kehittäminen kurssien muodossa.

### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Opiston tuntimäärä pysyy samana tai kasvaa vuoden 2020 toteumaan verrattuna.
2. Opiston opiskelijoiden määrä pysyy samana tai kasvaa vuoden 2020 toteumaan verrattuna.
3. Yhteistyötahojen määrä pysyy vähintään samana vuoteen 2020 verrattuna.
4. Opisto pyrkii tarjoamaan ajan hengen mukaisia ja kestoaltaan erimittaisia kursseja sekä luentoja. Lisäksi opisto pyrkii toteuttamaan kuntalaisten toiveiden perusteella kursseja mahdollisuuksien mukaan.
5. Kurssien markkinointiin panostetaan kansalaisopiston näkyvyyttä lisäämällä.
6. Toimintaa pyritään tarjoamaan eri puolilla kuntaa, esimerkiksi kylätaloilla kunnan omien tilojen puuttuessa.

### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta tai talousalueelta

- Opiston tuntimäärä kasvaa tai pysyy samana vuoden 2020 toteutumaan verrattuna. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa tai pysyy samana vuoden 2020 toteutumaan verrattuna.

### TOIMINNALLISET MUUTOKSET

Helmikuusta alkaen Hausjärven kansalaisopistolla ei ollut opistosihteerä. Päätoiminen musiikinopettaja ja rehtori joutuivat yhdessä tekemään välttämättömimmät sihteerin tehtävät omien työtehtävien lisäksi. Opistosihteerin töiden jakamiseen osallistui myös sivistystoimen osastosihteerä, joka hoiti kansalaisopiston ulkoisen laskutuksen.

## Tilinpäätös 2021

Sivistyslautakunta  
Kansalaisopisto

### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	91,01	81,00	0,00	81,00	63,62	-17,38	-21,5 %
- joista ulkoiset	90,62	81,00	0,00	81,00	63,53	-17,47	-21,6 %
- joista sisäiset	0,39	0,00	0,00	0,00	0,09	0,09	
Toimintamenot*	-228,37	-247,89	0,00	-247,89	-202,67	45,22	-18,2 %
- joista ulkoiset	-215,69	-236,49	0,00	-236,49	-192,19	44,30	-18,7 %
- joista sisäiset	-12,68	-11,40	0,00	-11,40	-10,48	0,92	-8,1 %
Toimintakate	-137,36	-166,89	0,00	-166,89	-139,05	27,84	-16,7 %
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto yhteensä	-137,36	-166,89	0,00	-166,89	-139,05	27,84	-16,7 %

### TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä	2,2	2,2	2,2	100,0 %
TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Nettomenot/opetustunti	62	62	81	130,6 %
Nettomenot/opiskelija	190	217	241	111,1 %
Nettomenot/asukas	17	17	17	100,0 %
Tuntimäärä	2196	2 400	1714	71,4 %
Opiskelijat	721	710	577	81,3 %
Kurssit	99	100	91	91,0 %

### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Vuodelle 2021 oli suunniteltu eri puolille kuntaa 142 kurssia, joista toteutui 91. Keväällä 2021 kahdeksan kurssia keskeytyi, kun koronarajoitusten vuoksi lähiopetus ei ollut mahdollista. Syksyllä 2021 yksi kurssi keskeytyi. Syksyksi suunniteltu italian kielen verkkokurssi toteutui suunnitellusti.

Netto-opiskelijoita oli yhteensä vain 577. Toteutuneita tunteja oli 1714. Tuntimäärään ja netto-opiskelijoiden määrään vaikuttivat koronapandemian vuoksi perutut ja keskeytetyt kurssit sekä opiskelijoiden tekemät kurssien keskeytykset, kun osa kursseista siirtyi etäopetukseen tilanteessa, missä lähiopetus ei ollut mahdollista. Koronan vuoksi painopistealueiden tavoitteisiin ei päästy tuntimäärän ja opiskelijoiden määrien osalta. Yhteistyötahojen kanssa toimiminen ja opetus eri kylillä sen sijaan toteutuivat koronasta huolimatta.

Toiminnan kehittämiseen ei jäänyt niin paljon aikaa, kuin olisi ollut tarpeellista. Rehtori lähetti palautekyselyn kaikille kansalaisopiston opiskelijoille, ja järjesti yhdessä päätoimisen musiikinopettajan ja Lopen opiston opistosihteerin kanssa tammikuussa yhteiset tuntiopettajien suunnittelupäivät Teams-verkkokokouksena. Rehtori työsti keväällä 2021 opinto-oppaan taittoa varten, ja painettu opinto-opas (2021–2022) jaettiin hausjärveläisiin kotitalouksiin kesäkuun ensimmäisellä viikolla. Kurseille ilmoittautumiset alkoivat kesäkuun toisella viikolla.

## Tilinpäätös 2021

### Sivistyslautakunta Kansalaisopisto

---

Kansalaisopiston rehtori jatkoi Peda.net-sivuston kehittämistä etenkin tuntiopettajille tarkoitettuna Intran. Syksyllä 2021 rehtori laati Hausjärven kansalaisopistolle kehittämissuunnitelman vuosille 2021-2024, jonka sivistyslautakunta hyväksyi kokouksessaan 8.11.2021. Rehtori järjesti syksyllä 2021 sekä Hausjärven kansalaisopiston, että Lopen opiston tuntiopettajille ja päätoimiselle musiikinopettajalle kaksi Peda.net- koulutusta verkkokoulutuksena. Teosto ry. ja Gramex edellyttävät, että kunnissa maksettujen musiikkilupien lisäksi tulee musiikkia soittaa oppitunneilla laillisista lähteistä. Rehtori teetti kaikille tuntiopettajille kyselyn taustamusiikin käytöstä tunneilla. Niille tanssin- ja musiikinopettajille, joilla ei ollut laillista lähdeä musiikin soittamiseen, rehtori hankki Set4Play-ohjaajalisenssit opetuskaudeksi käyttöön Gymmusicilta. Rehtori teetti marraskuussa 2021 Lopen opiston kanssa yhteisen työhyvinvointikyselyn, mutta raportti on vielä kesken (korona).

Yhteistyö lähiopistojen kesken on ollut tiivistä koronapandemiankin vuoksi. Rehtori kuuluu vapaamuotoiseen ryhmään, jossa eri puolilla Suomea toimivat kansalaisopistojen rehtorit tapaavat Teams-verkkokokouksessa ajankohtaisten asioiden sekä opistojen kehittämiseen liittyvien kysymysten äärellä. Rehtori osallistui 18.-19.2021 Kaamosseminaarin. Hausjärven kunnankirjaston kanssa Hausjärven kansalaisopisto järjesti syksyllä 2021 kaksi kirjailijavierailua. Ensiksi 12.10.2021 kirjailijavieraana oli Marja Pirttivaara luennoimassa *Hämäläissuvuista ja geneettisestä sukututkimuksesta* Hausjärven kunnankirjastossa. Yleisöä oli paikalla 28. Hausjärven kunnanviraston valtuustosalissa oli 27.10.2021 kirjailijavieraana taidehistorioitsija ja tietokirjailija Anna Kortelainen kertomassa tuotannostaan. Yleisöä oli paikalla 26.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tulosalueen toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 83,3% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 21,5% budjetoitua matalammalla tasolla. Toimintamenojen toteuma oli 81,8 % talousarvion varatuista määrärahoista.

Toimintakulut jäivät pienemmiksi kuin talousarviossa, koska esimerkiksi tuntipalkkoja maksettiin vähemmän peruuntuneiden kurssien johdosta (korona). Kurssimaksuja ei nostettu. Sen sijaan huomiota kiinnitettiin monipuoliseen kurssitarjontaan.

### Tekninen lautakunta

---

## 2.9. Tekninen lautakunta

### TEHTÄVÄN KUVAUS

Teknisellä lautakunnalla on vastuullaan seuraavat tulosalueet: tekniset hallintopalvelut, yhdyskuntatekniset palvelut, tilapalvelu ja vesihuoltolaitos.

Tekninen lautakunta huomioi kunnan arvot ja niistä erityisesti turvallisuus arvon, lisäksi myös ihmisläheisyydellä ja luovuudella on merkitystä lähinnä kunnan infratoimien osalta.

### Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Hausjärvi on hyvä yritys- ja asuinpaikka. Monipuolinen tonttitarjonta ja neljä taajamaa mahdollistavat luonnonläheisen ja turvallisen asumisen edellytykset. Hyvä saavutettavuus luo erinomaiset edellytykset työllistymiselle ja yrittämiselle. Tekniset palvelut tuotetaan joustavasti ja tehokkaasti.

- Toimitaan kuntalaisiin päin avoimesti ja annetaan kuntalaisille mahdollisuus tuoda esille teknisen toimialan toiminnassa esiintyviä epäkohtia.
- Ennakoidaan tulevat tarpeet mahdollisuuksien mukaan.
- Häiriöttömät vesihuolto- ja liikennepalvelut.
- Kunta on yhteistyössä mukana rakentamassa omien hankkeiden yhteydessä hyviä tietoliikenneyhteyksiä
- Toteutetaan liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Kunnalliset palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hausjärvi turvallinen kunta asua ja elää.

- Toimiala turvaa riittävät henkilöstöresurssit
- Toteutetaan kiinteistöjen pitkäntähtäimen peruskorjaussuunnitelmaa.
- Liikenneturvallisuus asioiden huomioiminen kaavoituksen yhteydessä ja liikenneverkkohankkeissa
- Liikenneverkkotarpeiden ajantasaisuus tarkastelu, kokooja katuverkot ja kevyenliikenteen reitit
- Kevyen liikenteen väylien ja puistojen rakentaminen valtuuston antamien määrärahojen puitteissa.
- Kunnalla on riittävästi tarjolla tontteja joka taajamassa, kunnallistekniikan rakentamisessa toimitaan varovaisen ennakoivasti

### Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Hausjärvellä on helppo osallistua ja vaikuttaa. Kuntalaisille ja alueen muille toimijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua hyvinvoinnin, palveluiden ja viihtyvyyden lisäämiseen. Viihtyisän, turvallinen ja tapahtumarikas asuinympäristö luodaan yhdessä.

- Taajamien ja kylien paikallisten kuntalaisten hankkeiden tukeminen.
- Järjestämme mahdollisuuden keskustella yhteisöllisesti kuntalaisten kehittämishankkeista koskien teknisen toimen palveluita

Teknisellä lautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

## Tilinpäätös 2021

### Tekninen lautakunta

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	4 850,65	4 847,90	0,00	4 847,90	5 106,72	258,82	5,3 %
- joista ulkoiset	2 094,85	2 072,40	0,00	2 072,40	2 179,84	107,44	5,2 %
- joista sisäiset	2 755,80	2 775,50	0,00	2 775,50	2 926,87	151,37	5,5 %
Valmistus omaan käyttöön	22,74	15,00	0,00	15,00	11,60	-3,40	-22,7 %
Toimintamenot*	-5 386,90	-5 467,55	-134,30	-5 601,85	-5 663,41	-61,57	1,1 %
- joista ulkoiset	-4 876,48	-4 955,75	-134,30	-5 090,05	-5 129,22	-39,17	0,8 %
- joista sisäiset	-510,42	-511,80	0,00	-511,80	-534,19	-22,39	4,4 %
Toimintakate	-513,50	-604,65	-134,30	-738,95	-545,10	193,85	-26,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-23,66	0,00	0,00	0,00	-21,69	-21,69	
Rah.tuotot ja kulut ulkoiset	0,69	0,00	0,00	0,00	1,03	1,03	
Rah.tuotot ja kulut sisäiset	-24,36	0,00	0,00	0,00	-22,72	-22,72	
Poistot	-1 975,21	-2 286,30	79,80	-2 206,50	-2 218,96	-12,46	0,6 %
Netto yhteensä	-2 512,38	-2 890,95	-54,50	-2 945,45	-2 785,75	159,70	-5,4 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Strategisten tavoitteiden toteumat on raportoitu talousarvion toteumisvertailun kappaleessa 1 (Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen).

Koronaepidemia on vaikuttanut koko kuluneen vuoden toimintaan mm. siten, että kiinteistöjen peruskorjauksia hoito- ja potilastiloihin on siirretty. Muutoin teknisen toimialan perustehtävät ovat tulleet tehdyksi normaalilla tavalla.

Vuoden 2021 kevättalvi oli runsas luminen ja kesä kuuma. Runsaslumisuus on nostanut alueiden hoidon kustannuksia. Kesän hellejakson aikana on tullut lisääntyvää tarvetta huonetilojen viilennykseen, mikä on otettu huomioon vuoden 2022 investointibudjettia laadittaessa. Keliolosuhteista johtuen asukas- ja asiakaspalautetta on tullut hieman normaalia enemmän.

Teknisen lautakunnan lähivuosien merkittävimmän investointihankkeen Oitin yhtenäiskoulun rakentaminen käynnistyi hankesuunnitelman laatimisella, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 268 § 23.11.2021. Valtuusto hyväksyi hankkeen aloittamiseksi määrärahan vuodelle 2022.

Hyvinvointialueiden perustaminen käynnistyi syksyllä, kun eduskunta hyväksyi Hyvinvointialueiden perustamisen ja väliaikainen valmistelu aloitti 1.7.2021. Teknisellä toimella HVA vaikuttaa kunnan omistamiin SOTE kiinteistöihin ja muihin tiloihin, joista laaditaan vuokrasopimus lakimääräisen vuokra-asetuksen pohjalta vuoden 2022 aikana. Irtaimistosta siirtyy mm. perusturvan käyttämät autot uudelle Hyvinvointialueelle vastikkeetta.

Rakentamisen osalta Oitin keskustassa otettiin syyskuussa käyttöön Virkkulakoti-kerrostalo ja Sievi Hyvinvointitilat Oy:n hanke Monnissa käynnistyi. Teknisen toimen tehtäviin on kuulunut kohteiden ympäristön katu- ja vesihuoltotyöt.

## Tilinpäätös 2021

### Tekninen lautakunta

Vuoden aikana on tullut käsittelyyn normaalia enemmän vahingonkorvausvaatimuksia, jotka liittyvät hulevesijärjestelyihin, vuokrasopimuksiin ja vesijohtojen vuotoihin. Merkittävin niistä on Oitissa tapahtunut vesivahinko, jonka käsittely jatkuu vuoden 2022 puolella.

Ratahanke-neuvotteluihin (Pasila-Riihimäki) osallistutaan säännöllisesti, samoin kuin 54-tien liikennöinnin kehittämiseen.

Nivos Oy jatkoi kuituverkon rakentamista Oitissa. Elisa rakensi Ryttylään kuituverkkoa ja on jatkamassa kuituverkon rakentamista Hikiälle.

### Henkilöstö

Vuoden aikana on kolme henkilöä eläköitynyt ja siirtynyt muualle ja heidän tilalleen on rekrytoitu uudet henkilöt. Tehdyt rekrytoinnit ovat täyttäneet eläköitymisen ja muiden syiden johdosta syntyneen henkilöstövajeen, ja siten toimialan vahvuus on pysynyt edellisen vuoden tasolla.

Työllistettyjä on toimialalla ollut 4 henkilöä.

Oppisopimuskoulutuksessa olleen henkilön sopimus päättyi henkilön omasta pyynnöstä.

Kesätyöntekijöitä on ollut kauden aikana yhteensä 17 henkilöä.

### Investoinnit

Tilikauden investoinnit ovat painottuneet kevyen liikenteen väylien rakentamiseen. Alla on esitetty suuret investoinnit ja pienet investoinnit (alle 200 000 €) on esitetty yksiköiden kohdalla.

Savelantien ja Kalliotien kevyen liikenteen väylän rakentaminen on pituudeltaan hieman alle 2,2 km. Kohteessa tehtiin lisäksi Kalliotien/Savelantien liittymäjärjestelyt, hulevesijärjestelyjä sekä valaistuksen uusiminen. Sopimus urakasta allekirjoitettiin 9.2.2021 kokonaishintaan 717 000 € (alv 0%) Marttilan Maarakennus Oy:n kanssa. Työ keskeytyi kesällä n. kuukaudeksi sähköverkkotöiden takia. Tilikauden lopussa työ oli kesken Kalliotien/Savelantien liittymäjärjestelyjen osalta sekä kevyen liikenteen väylän paaluväli 0- 300. Tilikaudelle työn kustannuksia kirjautui yhteensä -596 733 €, josta n. 35 000 € on Metsätien valaistuksen saneeraukseen liittyviä kustannuksia. Vuoden 2022 puolelle jäi urakasta n. 200 000 € kustannuksia.

Kaaritien kevyen liikenteen väylä on pituudeltaan yhteensä 670 m ja tehtiin vesihuollon saneerausta n. 800 metrin matkalla. Työhön sisältyi lisäksi valaistuksen uusiminen. Sopimus urakasta allekirjoitettiin 3.6.2021 kokonaishintaan 527 725 € (alv 0%) Marttilan Maarakennus Oy:n kanssa. Olosuhteiden takia työn alussa päätettiin poikitetusten tunkkaus vaihtaa aukikaivuumenetelmään, jolla oli kustannuksia ja työaikaa lisäävä vaikutus. Myös muutoin lisätöiden vaikutus urakkaan on ollut merkittävä. Tilikauden lopussa työ oli kesken. Tilikaudelle työn kustannuksia kirjautui yhteensä 474 340 €. Vuoden 2022 puolella jäi urakasta n. 200 000 € kustannuksia.

Hikiän ja Riihimäen välisen kevyen liikenteen väylän rakentaminen (MT 2879) on ollut Hausjärven kunnan, Riihimäen kaupungin ja ELY-keskuksen yhteishanke, jossa kustannukset ovat jakautuneet puoliksi kuntien ja ELY-keskuksen välillä. Vesihuollon työt on jaettu Hausjärven vesilaitoksen ja Riihimäen Veden kesken tasan. ELY-keskus on ollut hankkeessa vastaava rakennuttaja. Sopimus urakasta allekirjoitettiin 3.6.2021 kokonaishintaan 1 424 900 € (alv 0%) Marttilan Maarakennus Oy:n kanssa, josta Hausjärven kunnan osuus oli 515 311,67 €. Tilikauden lopussa työ oli kesken Hausjärven alueella viimeistelyjen osalta sekä paaluväli 4650 (Karhinkaarre) saarekkeellisen suojatien ja linja-autopysäkkien rakentamisen osalta. Vuoden 2022 puolelle jäi urakasta n. 100 000 € kustannuksia.



#### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tulot toteutuivat n. 259 000 € talousarviota paremmin. Menot ylittivät talousarvion n. 62 000 €:lla. Kokonaisuudessaan teknisen toimialan toimintakate toteutui n. 194 000 € parempana kuin talousarvio. Lopulliseen talousarvioon vaikutti vuoden lopussa haettu noin 130 000€ lisämääräraha kattamaan lisääntyneitä kuluja alueiden hoidossa ja vahingonkorvauksissa sekä vakuutuskorvaustuotto Kolmilammin vedenottamon vesivahingon johdosta.. Poistot toteutuivat noin 12 000 euroa muutettua talousarviota suuremmalla tasolla.

Tulot ovat toteutuneet laajasti hieman talousarviota paremmin. Menoihin on vaikuttanut hieman normaalia kovempi talvi, jonka takia yleisten alueiden ja kiinteistöjen hoitokulut ovat kasvaneet. Muutoin talous on toteutunut talousarvion mukaisesti.

Investoinnit kokonaisuudessaan toteutuivat n. 80 %:sti, ja määrärahaa jäi käyttämättä n. 674 000 €. Investointien vajeeseen toteutumiseen oli syynä Savelantien/Kalliotien kevyen liikenteen väylän rakentamisen ja Kaaritien kevyen liikenteen väylän ja vesihuoltosaneerauksen viivästys ja töiden siirtyminen osin vuoden 2022 puolelle. Myös Hikiä-Riihimäki kevyen liikenteen väylän ja valaistuksen rakentamisen vastaanotto siirtyi vuodelle 2022.

### Tekninen lautakunta Teknisen lautakunnan hallintopalvelut

---

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallintopalvelut sisältävät hallintopalvelut, myytävät palvelut, suunnittelun, rakennuttamisen, vesiosuuskunnat, jätehuollon, varastotoiminnan sekä palo- ja pelastussuojelutoimen.

Vastuhenkilö on tekninen johtaja.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Toimialalle kuuluva päätöksenteko
2. Oman palvelutuotannon laadun, taloudellisuuden ja vaikuttavuuden tehostaminen
3. Ryttylän koulun urheilukenttä ja piha-alueiden suunnittelu
4. Oitin koulujen tulevaisuus, käytössä olevat ja uudet tilat
5. Kevyenliikenteen väylien suunnittelu
6. Vesilaitostoiminnan toimintavarmuuden kehittäminen

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Asioiden nopea ja joustava käsittely
2. Prosessien kartoittaminen
3. Toimintojen tuotteistaminen
4. Jalkautuminen kuntalaisten pariin itsenäisesti tai muiden hallintokuntien kanssa.

#### Tulostavoitteet:

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

#### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Teknisen toimialan henkilöstön resurssien täydentäminen tarvittavalle tasolle niin määrällisesti kuin ammattitaidollisesti.

Laadukkaat koulupalvelut

Oitin koulujen jatkotoimet selvitetty

Palvelut kunnossa

Palvelukysely tyytyväisyys

## Tilinpäätös 2021

### Tekninen lautakunta Teknisen lautakunnan hallintopalvelut

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	100,70	64,70	0,00	64,70	63,51	-1,19	-1,8 %
- joista ulkoiset	33,91	26,80	0,00	26,80	24,61	-2,19	-8,2 %
- joista sisäiset	66,79	37,90	0,00	37,90	38,90	1,00	2,6 %
Valmistus omaan käyttöön	1,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintamenot*	-973,11	-995,70	-34,30	-1 030,00	-983,56	46,44	-4,5 %
- joista ulkoiset	-924,15	-941,70	-34,30	-976,00	-929,36	46,64	-4,8 %
- joista sisäiset	-48,97	-54,00	0,00	-54,00	-54,20	-0,20	0,4 %
Toimintakate	-870,66	-931,00	-34,30	-965,30	-920,05	45,25	-4,7 %
Poistot	-1,10	-0,60	0,00	-0,60	-1,48	-0,88	146,3 %
Netto yhteensä	-871,76	-931,60	-34,30	-965,90	-921,52	44,38	-4,6 %

#### TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä	3,4	3,4	3,4	100,0 %

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Teknisen toimen hallinto vastaa toimialan yleishallinnosta sekä valmistelee ja kilpailuttaa tulevia hankkeita tulevia hankkeita. Tilikauden syksyn aikana aikaa on vienyt talous- ja henkilöstöhallinnon muutokset ja niihin liittyvät ohjelmistomuutokset.

Hausjärven kunnan tekninen lautakunta kokoontui vuoden aikana 10 kertaa. Lautakunnan tekemiä merkittävimpiä päätöksiä olivat suurien infrahankkeiden urakoitsijan valinnat sekä Oitin yhtenäiskoulun I rakennusvaiheen hankesuunnitelman.

Tekninen johtaja Jouni Mattsson aloitti 19.4.2021 osa-aikaisena ja 1.6.2021 tehtävässään. Kartoittajan tehtävä muutettiin maanmittausinsinööriksi ja tehtävässä aloitti Antti Säteri 1.9.2021. Vs. toimialasihteerin tehtävään valittiin Niina Tuominen ja hän aloitti 1.11.2021 määräaikaisena vuoden 2022 loppuun.

Teknisen lautakunnan lähivuosien merkittävimmän investointihankkeen Oitin yhtenäiskoulun rakentaminen käynnistyi hankesuunnitelman laatimisella, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 268 § 23.11.2021. Valtuusto hyväksyi hankkeen aloittamiseksi määrärahan vuodelle 2022.

Vuoden 2021 aikana järjestettiin vesihuollon asiakastytyväisyyskysely, joka toteutettiin 6.9.-19.9.2021. Tutkimus onnistui hyvin ja vastauksia saatiin paljon.

## Tilinpäätös 2021

**Tekninen lautakunta**  
**Teknisen lautakunnan hallintopalvelut**

---

### **TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI**

Tulot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Menojen osalta säästyi n. 46 000 €. Hallintopalvelun talous toteutui kokonaisuudessa n. 45 000 € parempana kuin talousarvio.

Vuoden lopussa haettiin määrärahan lisäystä noin 34 000 €, jolla varauduttiin Oitin vesivahingon vahingonkorvaukseen. Asian käsittely kuitenkin siirtyi vuodelle 2022.

### Tekninen lautakunta Yhdyskuntatekniset palvelut

---

#### TEHTÄVÄN KUVAUS

Yhdyskuntatekniset palvelut sisältävät liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikunta-alueet, kone- ja kuljetuspalvelut, maa- ja metsätilat sekä mittaustoiminnan.

Vastuuhenkilö ovat tekninen johtaja ja aluemestari.

#### KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Kaavateiden kunnossapito ja perusparannus.
2. Liikenneturvallisuuden parantaminen yhdessä Ely-keskuksen kanssa.
3. Kunnan maisemakuvan parantaminen.
4. Laadukas ympäristö.
5. Houkuttelevat asuinalueet.
6. Metsäomaisuudesta huolehtiminen.
7. Kevyen liikenteen väylien hankkeiden toteuttaminen

#### TAVOITTEET JA KEINOT

1. Asianmukainen ja tehokas kalusto.
2. Nopea reagointi kuntalaispalautteisiin.
3. Ajan tasalla oleva metsätaloussuunnitelma.
4. Toimiva yhteistyöverkosto seurojen ja yhteisöjen kanssa.
5. Katuvalaistuksen osalta LED tekniikan käytön lisääminen ja automatiikan käyttöönnotto.
6. Kunnan hulevesiverkostot kartoitetaan ja otetaan hulevesien perusmaksu käyttöön.

#### Sitovat tulostavoitteet:

1. Kaavateiden perusparannus.
2. **Leikkikenttien** ja uimaloiden turvallisuuden ylläpitäminen.
3. Ryttylän koulun liikuntakentän viimeistelytyöt
4. Suunnitelmallisuuteen perustuva kunnan maa- ja metsäomaisuudesta huolehtiminen.
5. Työkoneiden toimintakunnon säilyttäminen
6. Toimivan yhteistyöverkoston ylläpitäminen

#### STRATEGISET TAVOITETASOT

##### Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Varma ja laadukas infrastruktuuri: tiestö, leikkipaikat, rannat ja puistot

Hyvinvointikertomus: Liikenneturvallisuuden parantaminen. Liikenneturvallisuustyöryhmässä esiin nousseiden parannustoimenpiteiden toteuttaminen.

Kolme parannustoimenpidettä toteutetaan vuoden aikana. Liikenneturvallisuustyön aktivoiminen Hausjärven kunnassa.

Asuntoalueiden kunnallistekniikan ja infrarakenteiden rakentaminen

Tonttien rakentaminen kaavoitustilanteen ja tonttikysynnän mukaan, rakentaminen aloitetaan aloituspäätöksestä 9 kk

**Talousarvio 2021**  
**Taloussuunnitelma 2021-2023**

**Tekninen lautakunta**  
**Yhdyskuntatekniset palvelut**

**TALOUSLUVUT**

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	427,83	435,70	0,00	435,70	519,33	83,63	19,2 %
- joista ulkoiset	191,03	197,30	0,00	197,30	269,87	72,57	36,8 %
- joista sisäiset	236,79	238,40	0,00	238,40	249,46	11,06	4,6 %
Valmistus omaan käyttöön	20,99	15,00	0,00	15,00	11,60	-3,40	-22,7 %
Toimintamenot*	-1 108,93	-1 130,85	-100,00	-1 230,85	-1 286,62	-55,77	4,5 %
- joista ulkoiset	-906,17	-929,55	-100,00	-1 029,55	-1 055,87	-26,32	2,6 %
- joista sisäiset	-202,76	-201,30	0,00	-201,30	-230,75	-29,45	14,6 %
Toimintakate	-660,11	-680,15	-100,00	-780,15	-755,69	24,46	-3,1 %
Poistot	-668,64	-748,90	50,00	-698,90	-670,75	28,15	-4,0 %
Netto yhteensä	-1 328,75	-1 429,05	-50,00	-1 479,05	-1 426,44	52,61	-3,6 %

**TUNNUSLUVUT**

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä*	9,5	9,5	9,5	100,0 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Kunnossapito €/km	4 999	5 600	6 049,91	108,0 %
Valaistus €/valopiste	54	29**	50	#ARVO!
Liuk.onnettomuudet kpl/v	-	-	1	
Taimikoiden hoito ja ensiharvennukset ha	6	5	5	100,0 %
Yksityistieavustukset keskimäärin €/km	401,81	343	395,25	115,2 %

\*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

\*\*\*) Valaisinpylväiden tarkistuslaskenta tehty 1 744 kpl.

Katuvaloista muutettu LED-tekniikalle 24 %

**Talousarvio 2021**  
**Taloussuunnitelma 2021-2023**

**Tekninen lautakunta**  
**Yhdyskuntatekniset palvelut**

---

### **TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI**

Yhdyskuntatekniset palvelut on tehnyt kunnan katuverkon ja viheralueiden ylläpitämistä.

Yksikkö on tehnyt investointeja mm. Kirsikkapuiston koiraitaukseen Oitissa, Ryttylän venerannan ja koirien uittopaikan rakentamiseen Puujoelle sekä Hikiällä Asemantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen.

Valaistustöiden painopiste on ollut Ryttylässä, jossa alue rautatieaseman länsipuolella on saneerattu LED valoiksi maarakennustöiden osalta yhteistyössä sähköverkkoyhtiö Carunan kanssa. Rajalantien valaistuksen uusiminen Monnissa käynnistyi kauden aikana.

Ryttylässä on valmisteltu Punkanojan perkaustyötä, jonka töiden alkaminen odottaa ELY-keskuksen avustuspäätöstä. Vetovoimaa –hankkeessa on toteutettu Monnin Paukunharjuun grillikota sekä uusittu liikunta-alueiden opasteita. Hanketta on avustanut ELY-keskus.

Vuoden 2021 aikana hankittiin uusi monitoimikone.

Liikenneturvallisuutta parannettiin kolmella hankkeella: Savelantien kevyen liikenteen väylä, Kaaritien kevyen liikenteen väylä ja Tuomitien suojatie. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui 16.9.2021.

Asuntoalueiden kunnalistekniikan osalta uusien tonttien rakentamisesta ei tehnyt aloituspäätöksiä vuonna 2021.

### **TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI**

Toimintatuotot ovat toteutuneet n. 84 000 € talousarviota paremmin. Menojen osalta kulut ylittivät n. 56 000 € talousarvion. Yhdyskuntateknisten palveluiden toimintakate toteutui kokonaisuudessa n. 24 000 € parempana kuin muutettu talousarvio.

Normaalia lumisempi kevättalvi on aiheuttanut henkilöstölle ylitöitä ja hoitourakoiden lisätöitä, jonka takia on myönnetty 100 000 € lisämääräraha. Puun myynti on ollut normaalia suurempi vuoden 2021 aikana.

**Tekninen lautakunta  
Tilapalvelut**

---

**TEHTÄVÄN KUVAUS**

Tilapalvelu käsittää kiinteistöjen ylläpidon sekä vuokra-asunnot.

Vastuuhenkilö on talonrakennusmestari.

**KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE**

1. Kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja teknisen kunnon ylläpitäminen kokonaistaloudellisesti
2. Suunnitellaan Oitin koulujen toimenpiteitä
3. Jatketaan hyväksi koettua sisäilmatyöryhmätoimintaa

**TAVOITTEET JA KEINOT**

1. Kiinteistöjen pitkäntähtäimen peruskuntoselvityksen toteuttaminen
2. Kunnan kiinteistöjen käytön kartoittaminen
3. Tarpeettomien kiinteistöjen ja tilojen jatkojalostus
4. Kiinteistökatselmusten tehostaminen
5. Henkilöstön ammattitaidon lisääminen
6. Energian kulutuksien seurantajärjestelmien kehittäminen

**Sitovat tulostavoitteet**

1. Nykyisellään tarpeettomien rakennusten käyttötarkoituksen muutos tai myyminen
2. Tilojen Energiatehokkuuden kehittäminen automatiikan ja halvemman lämmitysenergian avulla
3. Ryttylän koulun pihaalueiden viimeistelyt

**STRATEGISET TAVOITETASOT**

**Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut**

Nykyisten tilojen kunnon ylläpitäminen

PTS suunnitelman mukaisten hankkeiden toteutuksen valmistelu ajoissa ennen toteutusta

Tulevaisuuden tarpeiden kartoitus, tilojen käyttöasteen parantaminen, yhdessä käyttäjien kanssa



## Tilinpäätös 2021

### Tekninen lautakunta Tilapalvelut

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	2 920,72	2 906,40	0,00	2 906,40	3 058,78	152,38	5,2 %
- joista ulkoiset	537,79	475,30	0,00	475,30	493,03	17,73	3,7 %
- joista sisäiset	2 382,92	2 431,10	0,00	2 431,10	2 565,75	134,65	5,5 %
Toimintamenot*	-2 449,01	-2 494,90	0,00	-2 494,90	-2 544,74	-49,84	2,0 %
- joista ulkoiset	-2 260,48	-2 312,50	0,00	-2 312,50	-2 333,92	-21,42	0,9 %
- joista sisäiset	-188,53	-182,40	0,00	-182,40	-210,82	-28,42	15,6 %
Toimintakate	471,71	411,50	0,00	411,50	514,05	102,55	24,9 %
Poistot	-814,89	-1 019,40	0,00	-1 019,40	-1 080,87	-61,47	6,0 %
Netto yhteensä	-343,18	-607,90	0,00	-607,90	-566,83	41,07	-6,8 %

#### TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä*	5,8	5,8	5,8	100,0 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Ylläpito €/m <sup>3</sup>	14,93	15,85	14,90	94,0 %
Sähkö €/v	380 302	384 200	383 705	99,9 %
Vesi ja jätevesi €/v	49 759	69 500	53 493	77,0 %
Lämpö €/m <sup>3</sup> /v	4,83	3,66	5,20	142,1 %

\*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tilapalvelut on toteuttanut perusparannusohjelmaa. Julkisivumaalaukset Mäntylinnassa ja Hikiän paloasemalla toteutettiin. Virastotalon ikkunat saneerattiin. Yksikkö toteutti lisäksi Ryttylän koulun urheilukentän. Lehtimajojen valaistus- ja automatiikkaremontti siirtyi koronan takia vuodelle 2022.

Hikiän hakelämpölaite siirtyi tilapalvelun hoitoon joulukuun alusta. Lämpölaite edellyttää mittavia saneeraustoimenpiteitä lähivuosien aikana.

Sisäilmatyöryhmä on tehnyt työtä kunnan kiinteistöjen työolosuhteiden parantamiseksi. Työryhmä on kokoontunut vuoden aikana vain kerran koronan takia. Haittailmoituksia kunnan kiinteistöistä on tehty kaksi kappaletta. Työryhmä on selvittänyt ongelmien syitä ja esittänyt niihin ratkaisunsa, suurimmassa osassa tapauksista työolosuhteita on pystytty parantamaan tehdyin toimenpitein.

Valkjärven leirialueen saunassa tapahtuneen tapaturman johdosta on kiukaan suojarakenteita parannettu.

## Tilinpäätös 2021

Tekninen lautakunta  
Tilapalvelut

---

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tilapalvelujen tuotot ylittivät n. 152 000 €:lla alousarvion ja kulut toteutuivat 50 000 € talousarviota suurempina. Toimintakate muodostui n. 103 000 € talousarviota paremmaksi. Alkuvuoden runsaslumisuus on nostanut palveluiden ostoa kiinteistöhuollossa.

**Tekninen lautakunta  
Vesihuoltolaitos**

---

**TEHTÄVÄN KUVAUS**

Vesihuoltolaitokseen kuuluvat vesilaitos ja viemärlaitos.

Vastuuhenkilö on tekninenjohtaja ja talonrakennusmestari.

**KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA**

1. Talousveden laadukas ja edullinen hankinta ja tehokas jakelu.
2. Laitosten ja verkostojen toimintakyvyn ylläpitäminen tarvittavin peruskorjauksin.
3. Oman palvelutuotannon kehittäminen ja varmistaminen
4. Yhteistyön kehittäminen Riihimäen ja Hyvinkään vesilaitosten kanssa.
5. Vahvistaa laitoksen ammattiosaamista riittävällä henkilöstöllä
6. Osallistutaan Riihimäen jätevedenpuhdistamon lietteen käsittelyn saneeraukseen aiempien sopimusten mukaisesti.
7. Verkostotietopalveluiden kehittäminen sähköisessä muodossa.

**TAVOITTEET JA KEINOT**

1. Toimintavarmuuden kehittäminen automatiikan avulla.
2. Verkostojen kartoitus ja kuntotietojen tarkastelu
3. Verkoston peruskorjaussuunnitelma
4. Vesilaitoksen toiminnan tiedottamisen kehittäminen

**Sitovat tulostavoitteet**

1. Laatuvaatimukset täyttävän talousveden toimittaminen asiakkaille.
2. Verkostojen perusparannus
3. Ylävesisäiliöiden kunnan tarkastaminen ja valmistautuminen tuleviin peruskorjauksiin.
4. Uusien alueiden kunnallistekniikan rakentaminen, toiminta-alue täydentämisen rakentaminen
5. Hulevesien pääsyn pienentäminen verkostoon

**STRATEGISET TAVOITETASOT**

**Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut**

Varma ja laadukas infrastruktuuri: vesi ja viemäri

Järjestetyn vesihuollon piiriin kuuluminen.

Asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentaminen tarvittaessa

Kunnallistekniikan saneeraaminen

Oitin Kaaritien kunnallistekniikan saneeraus

## Tilinpäätös 2021

### Tekninen lautakunta Vesihuoltolaitos

#### TALOUSLUVUT

1000 euroa	TP2020	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot*	1 401,41	1 441,10	0,00	1 441,10	1 465,09	23,99	1,7 %
- joista ulkoiset	1 332,11	1 373,00	0,00	1 373,00	1 392,33	19,33	1,4 %
- joista sisäiset	69,30	68,10	0,00	68,10	72,76	4,66	6,8 %
Toimintamenot*	-855,85	-846,10	0,00	-846,10	-848,50	-2,40	0,3 %
- joista ulkoiset	-785,69	-772,00	0,00	-772,00	-810,08	-38,08	4,9 %
- joista sisäiset	-70,16	-74,10	0,00	-74,10	-38,43	35,67	-48,1 %
Toimintakate	545,56	595,00	0,00	595,00	616,59	21,59	3,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-23,66	0,00	0,00	0,00	-21,69	-21,69	
Rah.tuotot ja kulut ulkoiset	0,69	0,00	0,00	0,00	1,03	1,03	
Rah.tuotot ja kulut sisäiset	-24,36	0,00	0,00	0,00	-22,72	-22,72	
Poistot	-490,58	-517,40	29,80	-487,60	-465,86	21,74	-4,5 %
Netto yhteensä	31,32	77,60	29,80	107,40	129,04	-0,06	-0,1 %

#### TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Henkilöstön määrä*	3,1	3,1	3,1	100,0 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP	Tot-%
			2021	
Käyttökulut/laskutettu vesim <sup>3</sup> (ei sis. po-kuluja)	0,84	1	1,03	103,0 %
Käyttökulut/laskutettu jätevesim <sup>3</sup> (ei sis.po-kuluja)	2,48	2,43	2,14	88,1 %
Vesijohtoverkosto km (sis. siirtolinjat)	120,6	122,7	120,63	98,3 %
Jätevesiverkosto km (sis. siirtolinjat)	100,2	102,3	100,23	98,0 %
Hulevesiverkosto km	18,95	20,6	22,45	109,0 %

\*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

#### TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Rakentaminen on toimintavuonna keskittynyt vanhan verkon saneeraukseen. Kaaritien vesihuoltosaneerauksessa on uusittu talousveden jakeluverkko ja osittain muuta verkkoa. Työn aikana vuonna 1963 asennetun himaniitti- eli asbestibetoniputken hauraus aiheutti useita vesivuotoja, joiden takia äkillisiä vesikatkoja on syntynyt useita ja ne ovat vaikuttaneet laajalla alueella Oitissa.

## Tilinpäätös 2021

### Tekninen lautakunta Vesihuoltolaitos

---

Tonttivarannon ollessa hyvä, ei uusien asuntoalueiden rakentamista ole tehty tilivuonna. Monnin keskustan palvelualueelle vesihuollon rakentamisen hankinta käynnistettiin Sievi Hoivatilat Oy:n hankkeen esisopimuksen velvoitteiden johdosta. Suunnitelmavalmius tonttivarannon laajentamiseen on Ryttylän Aurinkorannan kaava-alueelle. Monnin tonttivarannon lisäämiseen on tarvetta lähitulevaisuudessa.

Vesi- ja viemärlaitoksen liittymisprosentti ei kasvanut tavoitetason mukaisesti vuonna 2021.

Kolmilammin vedenottamalla tapahtuneen vesivuodon takia on jouduttu uusimaan sähkökeskus ja prosessiohjauslaitteita. Kunnalla on ollut vakuutus kiinteistöjen vesivahinkojen varalta, ja vakuutusyhtiö on tehnyt vesivahingosta myönteisen vakuutuskorvauspäätös, joka on huomioitu tilinpäätöksessä.

Vuoden aikana vesihuoltolaitos osallistui Riihimäen Veden lietteenkäsittelyjärjestelmän uusimiseen, jonka työt saatiin valmiiksi.

Vuoden 2021 aikana järjestettiin vesihuollon asiakastyytyväisyyskysely, joka toteutettiin 6.9.-19.9.2021. Tutkimus onnistui hyvin ja vastauksia saatiin paljon. Hausjärven vesihuollon 348 asiakasta (n. 20 % asiakkaista) vastasi kyselytutkimukseen. Tutkittavien mittarien pääosa-alueiden keskiarvoissa saatiin korkeat tulokset - kaikkien tutkittavien mittareiden keskiarvot olivat keskimääräistä vesihuollon verrokkidataa korkeammalla tasolla. Myös vesihuollon yleinen arvosana sai hyvän arvion 4,3 asteikolla 1-5. Vapaat kommentit olivat pääsääntöisesti positiivisia ja työntekijät saivat asiakaspalvelutehtävissä kiitosta työstään. Poikkeustilanteet on onnistuttu hoitamaan hyvin ja nopea vesikatkoista tiedottaminen sai kiitosta kommentteissa.

### TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Vesilaitoksen tuotot toteutuivat n. 24 000 € talousarviota suurempina ja kulut toteutuivat budjetoidun mukaisina. Toimintakate muodostui n. 22 000 € budjettia suuremmaksi. Rahoituserien ja poistojen jälkeen tilikauden tulos on noin 129 000 € ylijäämäinen, joka on n. 22 000 € budjettia suurempi.

Kuluissa Riihimäen Veden jätevesimaksut ovat kohonneet lisääntyneen jätevesimäärän takia. Syy liittyy runsaaseen hulevesimäärään viemäriverkossa.

Investointien määräraha on toteutunut noin 358 000 € (61 %).

### 3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

#### Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

##### TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät)

	Alkuperäinen talousarvio (1000€)	Talousarvio- muutokset (1000€)	Talousarvio muutosten jälkeen (1000€)	Toteuma (1000€)	Poikkeama (1000€)	Poikkeama (%)
<b>Toimintatuotot</b>	<b>6 934,5</b>	<b>909,0</b>	<b>7 843,5</b>	<b>13 112,0</b>	<b>5 268,5</b>	<b>67 %</b>
Myyntitulot	2 357,0	71,0	2 428,0	4 862,2	2 434,2	100 %
Maksutulot	2 601,4	- 295,0	2 306,4	2 201,4	- 105,0	-5 %
Tuet ja avustukset	459,2	1 163,0	1 622,2	2 187,2	565,0	35 %
Muut toimintatulot	1 516,9	- 30,0	1 486,9	3 861,2	2 374,3	160 %
<b>Valmistus omaan käyttöön</b>	<b>15,0</b>	<b>0,0</b>	<b>15,0</b>	<b>11,6</b>	<b>- 3,4</b>	<b>-23 %</b>
Valmistus omaan käyttöön	15,0	0,0	15,0	11,6	- 3,4	77 %
<b>Toimintakulut</b>	<b>- 52 700,5</b>	<b>- 2 071,0</b>	<b>- 54 771,5</b>	<b>- 58 753,1</b>	<b>- 3 981,6</b>	<b>7 %</b>
Henkilöstömenot	- 19 483,3	- 305,0	- 19 788,3	- 19 699,3	89,0	0 %
Palkat ja palkkiot	- 15 666,8	- 258,0	- 15 924,8	- 15 794,6	130,2	-1 %
Henkilösivumenot	- 3 816,5	- 47,0	- 3 863,5	- 3 904,7	- 41,2	1 %
Eläkemenot	- 3 268,3	- 38,5	- 3 306,8	- 3 338,7	- 31,9	1 %
Muut henkilösivumenot	- 548,2	- 8,5	- 556,7	- 566,0	- 9,3	2 %
Palvelujen ostot	- 26 958,4	- 1 628,0	- 28 586,4	- 31 362,0	- 2 775,6	10 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 546,2	- 108,0	- 2 654,2	- 2 801,4	- 147,2	6 %
Avustukset	- 2 383,9	0,0	- 2 383,9	- 1 306,7	1 077,2	-45 %
Muut toimintamenot	- 1 328,7	- 30,0	- 1 358,7	- 3 583,8	- 2 225,1	164 %
<b>Toimintakate</b>	<b>- 45 751,0</b>	<b>- 1 162,0</b>	<b>- 46 913,0</b>	<b>- 45 629,5</b>	<b>1 283,5</b>	<b>-3 %</b>
Verotulot	33 150,0	800,0	33 950,0	34 502,7	552,7	2 %
Valtionosuudet	15 300,0	120,0	15 420,0	15 439,6	19,6	0 %
Rahoitustulot ja -menot	- 240,0	100,0	- 140,0	- 29,1	110,9	-79 %
Korkotulot	4,0	10,0	14,0	52,5	38,5	275 %
Muut rahoitustulot	6,0	15,0	21,0	22,5	1,5	7 %
Korkomenot	- 230,0	75,0	- 155,0	- 103,1	51,9	-33 %
Muut rahoitusmenot	- 20,0	0,0	- 20,0	- 1,0	19,0	-95 %
<b>Vuosikate</b>	<b>2 459,0</b>	<b>- 142,0</b>	<b>2 317,0</b>	<b>4 283,7</b>	<b>1 966,7</b>	<b>85 %</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>- 2 400,0</b>	<b>100,0</b>	<b>- 2 300,0</b>	<b>- 2 278,9</b>	<b>21,1</b>	<b>-1 %</b>
Suunnitelman muk. poistot	- 2 400,0	100,0	- 2 300,0	- 2 278,9	21,1	-1 %
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>59,0</b>	<b>- 42,0</b>	<b>17,0</b>	<b>2 004,8</b>	<b>1 987,8</b>	<b>11693 %</b>
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>59,0</b>	<b>- 42,0</b>	<b>17,0</b>	<b>2 004,8</b>	<b>1 987,8</b>	<b>11693 %</b>

## Tilinpäätös 2021

VEROTULOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama (€)	Poikkeama (%)
Kunnan tulovero	30 150 000	550 000	30 700 000	31 176 445	476 445	1,6 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 300 000	300 000	1 600 000	1 658 414	58 414	3,7 %
Kiinteistövero	1 700 000	-50 000	1 650 000	1 667 879	17 879	1,1 %

Kunnan tuloveroprosentti on ollut 21,5 % vuodesta 2016 alkaen.

### Hausjärven kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2021

Kiinteistötyyppi	Vero-%
Yleinen kiinteistövero	1,25 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,45 %
Muut asuinrakennukset	1,05 %
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00 %
Voimalaitosrakennukset	3,00 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,50 %

### Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

#### Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama (€)	Poikkeama (%)
<b>Valtionosuudet</b>	<b>11 430 000</b>	<b>70 000</b>	<b>11 500 000</b>	<b>11 523 339</b>	<b>23 339</b>	<b>0</b>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	12 670 000	-70 000	12 600 000	12 609 261	9 261	0,1 %
kulttuuriministeriön muut valtionosuudet	-1 240 000	140 000	-1 100 000	-1 085 922	14 078	-1,3 %
<b>Verotulomenetysten korvaus</b>	<b>3 870 000</b>	<b>50 000</b>	<b>3 920 000</b>	<b>3 916 224</b>	<b>-3 776</b>	<b>-0,1 %</b>
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>15 300 000</b>	<b>120 000</b>	<b>15 420 000</b>	<b>15 439 563</b>	<b>19 563</b>	<b>0,1 %</b>

Tilinpäätös 2021

## 4 Investointiosan toteutuminen

Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu

INVESTOINTIOHJELMA (Luvut 1.000 eur)	TP 2020	alkuper. TA 2021	TA-muutos 2021	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikke- ama	Poikke- ama-%
<b>1. KIINTEÄ OMAISUUS</b>							
<b>Kiinteistöjen hankinta ja myynti</b>							
Myynnit	0	0	0	0	0	0	
<b>Netto</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Maa-alueiden hankinta ja myynti</b>							
Myynnit	24	20	0	20	188	168	840 %
Menot	0,0	0	0	0	0	0	
<b>Netto</b>	<b>24</b>	<b>20</b>		<b>20</b>	<b>188</b>	<b>168</b>	<b>840 %</b>
<b>KIINTEÄ OMAISUUS YHTEENSÄ</b>							
<b>Myynnit</b>	<b>24</b>	<b>20</b>		<b>20</b>	<b>188</b>	<b>168</b>	<b>840 %</b>
<b>Menot</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Netto</b>	<b>24</b>	<b>20</b>		<b>20</b>	<b>188</b>	<b>168</b>	<b>840 %</b>
<b>2. IRTAIN OMAISUUS</b>							
<u>Myynnit</u>	18	0	0	0	0	0	
<u>Menot</u>							
Atk-laitteet ja ohjelmat	0	-35	0	-35	-56	-21	60 %
Perusturvan tietojärjestelmät	-10	-15	0	-15	0	15	-100 %
TAHE-tietojärjestelmä	0	-25	25	0	0	0	
Talous- ja henkilöstöhallinnon käyttöönottoprojekti			-65	-65	-61	4	-6 %
Unit4 taloushallinnon lisenssit	0	0	-52	-52	-32	20	-38 %
Ruoka- ja siivouspalvelun irtain	0	-40	0	-40	-15	25	-63 %
Perusturvan irtaimisto	-38	-30	0	-30	-14	16	-53 %
Koulujen atk ja tvt-laitteet	-13	-30	0	-30	-14	16	-53 %
Auto	-38	0	0	0	0	0	
Kuorma-auto	-202	0	0	0	0	0	
Monitoimitraktori	0	-170	0	-170	-156	14	-8 %
Ajettava ruohonleikkuri tekn	0	-11	11	0	0	0	
Menot yhteensä	-301	-356	-81	-437	-348	89	-20 %
<b>IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS YHTEENSÄ</b>							
<b>Myynnit</b>	<b>18</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Menot</b>	<b>-301</b>	<b>-356</b>	<b>-81</b>	<b>-437</b>	<b>-348</b>	<b>89</b>	<b>-20 %</b>
<b>Netto</b>	<b>-283</b>	<b>-356</b>	<b>-81</b>	<b>-437</b>	<b>-348</b>	<b>89</b>	<b>-20 %</b>
<b>3. AINEETON KÄYTTÖOMAISSUUS</b>							
<b>Osakkeet ja osuudet</b>							
Myynnit	83	0	0	0	0	0	
Menot	0	0	0	0	-1	-1	
<b>Netto</b>	<b>83</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>-1</b>	
<b>AINEETON KÄYTTÖOMAISSUUS YHTEENSÄ</b>							
<b>Osakkeet ja osuudet</b>							
<b>Myynnit</b>	<b>83</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Menot</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>-1</b>	
<b>Netto</b>	<b>83</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>-1</b>	



## Tilinpäätös 2021

INVESTOINTIOHJELMA (Luvut 1.000 eur)	TP 2020	alkuper. TA 2021	TA-muutos 2021	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikke- ama	Poikke- ama-%
<b>4. TALONRAKENNUS</b>							
<b>Ryhtylän koulun saneeraus ja laajennus</b>							
Rahoitusosuudet	420	0	0	0	0	0	
Menot	-5 273	-100	90	-10	0	10	-100 %
<b>Netto</b>	<b>-4 853</b>	<b>-100</b>	<b>90</b>	<b>-10</b>	<b>0</b>	<b>10</b>	<b>-100 %</b>
<b>Ryhtylän koulun ja liikuntahallin varustus</b>							
Menot	-408	0	0	0	0	0	
<b>Netto</b>	<b>-408</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Ryhtylän urheilukenttä ja piha-alueet</b>							
Rahoitusosuudet	0	20	0	20	0		
Menot	0	-250	-130	-380	-376	4	-1 %
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>-230</b>	<b>-130</b>	<b>-360</b>	<b>-376</b>	<b>-16</b>	<b>4 %</b>
<b>Oitin alakoulun uudisrakennus ja valmistuskeittiö</b>							
Menot	0	-10	0	-10	-16	-6	60 %
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>-10</b>	<b>0</b>	<b>-10</b>	<b>-16</b>	<b>-6</b>	<b>60 %</b>
<b>Kiinteistöjen peruskorjaukset*</b>							
Rahoitusosuudet	29	0	0	0	0	0	
Menot	-276	-350	200	-150	-62	88	-59 %
<b>Netto</b>	<b>-247</b>	<b>-350</b>	<b>200</b>	<b>-150</b>	<b>-62</b>	<b>88</b>	<b>-59 %</b>
<b>TALONRAKENNUS YHTEENSÄ</b>							
Myynnit	0	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet	449	20	0	20	0	-20	-100 %
Menot	-5 956	-710	160	-550	-454	96	-17 %
<b>Netto</b>	<b>-5 507</b>	<b>-690</b>	<b>160</b>	<b>-530</b>	<b>-454</b>	<b>76</b>	<b>-14 %</b>

\*) Erittely:

**Rakennukset:**

Mäntylinna, julkisivun maalaus ja IV-nuohous (-17)

Hikiän paloaseman kerrostalon julkisivun maalaus ja ikkunat (-15)

Oitin nuorisotilan IV-remontti (-14)

**Kiinteät rakenteet ja laitteet /Muut maa- ja vesirakenteet:**

Lehtimajojen piharemontti (-17)

## Tilinpäätös 2021

INVESTOINTIOHJELMA (Luvut 1.000 eur)	TP 2020	alkuper. TA 2021	TA-muutos 2021	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikke- ama	Poikke- ama-%
<b>5. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN</b>							
<b>Oitin yritysalue</b>							
Menot	-29	0	0	0	0	0	
<b>Netto</b>	<b>-29</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Monni</b>							
Menot	0	-50	50	0	0	0	
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>-50</b>	<b>50</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Kaavatiet ja kevyenliikenteen väylät</b>							
Menot	-108	-700	700	0	-28	-28	
<b>Netto</b>	<b>-108</b>	<b>-700</b>	<b>700</b>	<b>0</b>	<b>-28</b>	<b>-28</b>	
<b>Kaavatiet ja kevyenliikenteen väylät, Karhintie</b>							
Menot	0	0	-550	-550	-626	-76	14 %
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-550</b>	<b>-550</b>	<b>-626</b>	<b>-76</b>	<b>14 %</b>
<b>Kaavatiet ja kevyenliikenteen väylät, Kaaritie</b>							
Menot	0	0	-280	-280	-262	18	-6 %
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-280</b>	<b>-280</b>	<b>-262</b>	<b>18</b>	<b>-6 %</b>
<b>Savelantien kevyenliikenteenväylä</b>							
Menot	-51	-800	0	-800	-600	200	-25 %
<b>Netto</b>	<b>-51</b>	<b>-800</b>	<b>0</b>	<b>-800</b>	<b>-600</b>	<b>200</b>	<b>-25 %</b>
<b>Monni, Repotie</b>							
Menot	0	0	-120	-120	-11	109	-91 %
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-120</b>	<b>-120</b>	<b>-11</b>	<b>109</b>	<b>-91 %</b>
<b>Valaistus</b>							
Menot	-122	-120	-50	-170	-157	13	-8 %
<b>Netto</b>	<b>-122</b>	<b>-120</b>	<b>-50</b>	<b>-170</b>	<b>-157</b>	<b>13</b>	<b>-8 %</b>
<b>Päällystäminen</b>							
Menot	-114	0	0	0	-11	-11	
<b>Netto</b>	<b>-114</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-11</b>	<b>-11</b>	
<b>Puistot, leikkipaikat ja liikunta-alueet</b>							
Tulot							
Menot	-31	-50	0	-50	-41	9	-18 %
<b>Netto</b>	<b>-31</b>	<b>-50</b>	<b>0</b>	<b>-50</b>	<b>-41</b>	<b>9</b>	<b>-18 %</b>
<b>Oitin ylästeen monitoimikenttä</b>							
Menot	0	-50	0	-50	-75	-25	50 %
<b>Netto</b>	<b>0</b>	<b>-50</b>	<b>0</b>	<b>-50</b>	<b>-75</b>	<b>-25</b>	<b>50 %</b>
<b>Oitin puutarhajätteen vastaanottoaika</b>							
Menot	-10	0	0	0	0	0	
<b>Netto</b>	<b>-10</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN YHTEENSÄ</b>							
Myynnit	0	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	
Menot	-465	-1 770	-250	-2 020	-1 811	209	-10 %
<b>Netto</b>	<b>-465</b>	<b>-1 770</b>	<b>-250</b>	<b>-2 020</b>	<b>-1 811</b>	<b>209</b>	<b>-10 %</b>

## Tilinpäätös 2021

INVESTOINTIOHJELMA (Luvut 1.000 eur)	TP 2020	alkuper. TA 2021	TA-muutos 2021	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikke- ama	Poikke- ama-%
<b>6. VESI- JA VIEMÄRILAITOS</b>							
Menot							
Vesilaitosverkosto -investoinnit	-52	-430	-20	-450	-220	230	-51 %
Johtolinjat	-20	-35	35	0	0	0	
Verkostojen saneeraus	-32	-350	-100	-450	-220	230	-51 %
Viemärikaivojen saneeraus	0	-45	45	0	0	0	
Riihimäen jätevedenpuhdistamon	-230	-270	133	-137	-138	-1	1 %
Menot yhteensä	-282	-700	113	-587	-358	229	-39 %
<b>VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ</b>							
Myyntit						0	
Rahoitusosuudet						0	
Menot	-282	-700	113	-587	-358	229	-39 %
Netto	-282	-700	113	-587	-358	229	-39 %
<b>Kiinteistöjen hankinta ja myynti</b>							
Tulot yhteensä	24	20	0	20	188	168	840 %
Rahoitusosuudet yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Netto	24	20	0	20	188	168	840 %
<b>Irtain käyttöomaisuus yhteensä</b>			0				
Tulot yhteensä	18	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	-301	-356	-81	-437	-348	89	-20 %
Netto	-283	-356	-81	-437	-348	89	-20 %
<b>Aineeton käyttöomaisuus yhteensä</b>			0				
Tulot yhteensä	83	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	0	0	0	0	-1	-1	
Netto	83	0	0	0	-1	-1	
<b>Talonrakennus yhteensä</b>			0				
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yhteensä	449	20	0	20	0	-20	-100 %
Menot yhteensä	-5 956	-710	160	-550	-454	96	-17 %
Netto	-5 507	-690	160	-530	-454	76	-14 %
<b>Kunnallistekniikan rakentaminen yhteensä</b>			0				
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	-465	-1 770	-250	-2 020	-1 811	209	-10 %
Netto	-465	-1 770	-250	-2 020	-1 811	209	-10 %
<b>Vesi- ja viemärilaitos yhteensä</b>			0				
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	-282	-700	113	-587	-358	229	-39 %
Netto	-282	-700	113	-587	-358	229	-39 %
<b>INVESTOINNIT YHTEENSÄ</b>	TP 2020	alkuper. TA 2021	#ARVO!	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikke- ama	Poikke- ama-%
Tulot yhteensä	125	20	0	20	188	168	840 %
Rahoitusosuudet yhteensä	449	20	0	20	0	-20	-100 %
Menot yhteensä	-7 003	-3 536	-58	-3 594	-2 972	622	-17 %
Netto yhteensä	-6 430	-3 496	-58	-3 554	-2 784	770	-22 %

Investointilaskelmassa tulot sisältävät sekä tase-arvon että voiton, joka on kirjattu tuloslaskelmaan tuotoksi.

### **KESKEISET INVESTOINTIHANKKEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN (OLENNAISET TAPAHTUMAT)**

#### **Kehittävät investoinnit** (Maan hankinta ja kunnallistekniikka uusille alueille)

Vuonna 2021 ei ole rakennettu kunnallistekniikka uusille asuinalueille tai tehty maankäyttösopimuksia tonttivarannon lisäämiseksi. Tonttivaranto on tällä hetkellä riittävä.

Kunta on alkuvuodesta 2022 hankkimassa maata Monnista, läheltä nykyisiä kaava-alueita. Hankittava maa-alue koostuu kahdesta palstasta, jotka molemmat sijoittuvat vanhojen jo rakennettujen kaava-alueiden välittömään läheisyyteen. Myytävien, vapaana olevien tonttien väheneminen Monnissa edellyttää uusien maa-alueiden kaavoittamista. Monnin alueen vetovoima asuntorakentajille on osoittanut piristymistä ja on Hausjärvellä suurinta, verrattuna kunnan muihin kaava-alueisiin.

Kunta pyrkii hankkimaan maata varastoon ja kaavoitettavaksi kunnan strategian mukaisesti ja kunnan kasvu suunnista vapaaehtoisen kaupan kautta. Hausjärven kunnan alueella ei ole tarvetta ryhtyä maanhankintaan muita menetelmiä, kuten lunastusta käyttäen.

Tilikauden investoinnit ovat painottuneet kevyen liikenteen väylien rakentamiseen. Investointeihin sisältyi kolme isoa tiehanketta, joissa pääosa työstä tehtiin vuonna 2021 ja osa työstä jatkuu vuodelle 2022. Savelantien ja Kalliotien kevyen liikenteen väylän rakentaminen on pituudeltaan hieman alle 2,2 km. Kaaritien kevyen liikenteen väylä on pituudeltaan yhteensä 670 m ja tehtiin vesihuollon saneerausta n. 800 metrin matkalla. Työhön sisältyi lisäksi valaistuksen uusiminen. Hikiän ja Riihimäen välisen kevyen liikenteen väylän rakentaminen (MT 2879) on ollut Hausjärven kunnan, Riihimäen kaupungin ja ELY-keskuksen yhteishanke, jossa kustannukset ovat jakautuneet puoliksi kuntien ja ELY-keskuksen välillä. Vesihuollon työt on jaettu Hausjärven vesilaitoksen ja Riihimäen Veden kesken tasan. ELY-keskus on ollut hankkeessa vastaava rakennuttaja.

Yhdyskuntatekniset palvelut -yksikössä on tehty investointeja mm. Kirsikkapuiston koira-aitaukseen Oitissa, Ryttylän venerannan ja koirien uittopaikan rakentamiseen Puujoelle sekä Hikiällä Asemantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen.

#### **Talonrakennus**

Ryttylän koulun pihatyöt valmistuivat marraskuussa. Teknisen lautakunnan lähivuosien merkittävimmän investointihankkeen Oitin yhtenäiskoulun rakentaminen käynnistyi hankesuunnitelman laatimisella, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 268 § 23.11.2021. Valtuusto hyväksyi hankkeen aloittamiseksi määrärahan vuodelle 2022.

#### **Vesihuoltolaitos**

Kaaritien vesihuoltosaneerauksessa uusittiin vesihuoltoa ja työ saatiin n. 86 % valmiuteen tilikauden aikana. Kolmilammen vedenottamon toimintavarmuutta parannettiin. Lisäksi Vesihuoltolaitos oli mukana rahoittamassa Riihimäen vesilaitoksen lietteen käsittelyjärjestelmän uusimista.

#### **Ylläpitoinvestoinnit**

Kiinteistöjen peruskorjauksia on tehty PTS sssuunnitelman mukaan pyrkien säilyttämään kiinteistöjen arvo ja hallitsemalla korjausvelan kehittymistä. Koronatilanteen takia hoitotilojen peruskorjauksia on siirretty.

Kunnan valaistusinvestoinnit tehtiin pääosin Ryttylään, jossa 2018 alkanut verkoston saneeraushanke saatettiin tältä osin päätökseen. Ryttylässä on muutettu n. 60% katuvaloista LED -tekniikalle. Kokonaisuudessaan 28 % kunnan katuvaloista on muutettu LED -tekniikalle.

## Tilinpäätös 2021

---

### TALOUDEN TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET POIKKEAMAT

Investoinnit toteutuivat talousarviota alemmalla tasolla. Investointimenot toteutuivat 83%:sti: irtain käyttöomaisuus 80%, talonrakennus 83 %, kunnallistekniikka 90 % ja vesihuolto 61 %.

## 5 Rahoituslaskelmaosan toteutuminen

Rahoitusosa osoittaa varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutuksen kunnan rahavarojen muutokseen tilikaudella. Rahoituslaskelman toteutumisvertailu on alla:

	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	
TOIMINTA JA INVESTOINNIT	Alku- peräinen TA	TA- muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ama-%
	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	2 459	-142	2 317	4 284	1 967	84,9 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-190	-30	-220	-365	-145	65,8 %
	<b>2 269</b>	<b>-172</b>	<b>2 097</b>	<b>3 919</b>	<b>1 822</b>	<b>86,9 %</b>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-3 536	-1 553	-5 089	-2 971	2 118	-41,6 %
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	20	0	20	0	-20	-100,0 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	210	30	240	188	-52	-21,8 %
	<b>-3 306</b>	<b>-1 523</b>	<b>-4 829</b>	<b>-2 784</b>	<b>2 045</b>	<b>-42,4 %</b>
<b>TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA</b>	<b>-1 037</b>	<b>-1 695</b>	<b>-2 732</b>	<b>1 135</b>	<b>3 867</b>	<b>-141,6 %</b>
<b>RAHOITUSTOIMINTA</b>						
<u>ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET</u>						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS MUILTA	0	0	0	0	0	#JAKO/0!
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS MUILTA	0	0	0	14	14	#JAKO/0!
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>14</b>	<b>14</b>	<b>#JAKO/0!</b>
<u>LAINAKANNAN MUUTOKSET</u>						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	5 000	1 500	6 500	6 500	0	0,0 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-3 650	-1 850	-5 500	-5 499	1	0,0 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	-3 000	-3 000	-3 000	0	0,0 %
	<b>1 350</b>	<b>-3 350</b>	<b>-2 000</b>	<b>-1 999</b>	<b>1</b>	<b>-0,1 %</b>
<u>OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET</u>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<u>MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET</u>						
TOIMEKSIANT.VAROJEN JA PO MUU	0	0	0	-23	-23	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0	0	0	-14	-14	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	-85	-85	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	-276	-276	
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-398</b>	<b>-398</b>	
<b>RAHOITUKSEN RAHAVIRTA</b>	<b>1 350</b>	<b>-3 350</b>	<b>-2 000</b>	<b>-2 383</b>	<b>-383</b>	<b>19,1 %</b>
<b>RAHAVAROJEN MUUTOS</b>	<b>313</b>	<b>-5 045</b>	<b>-4 732</b>	<b>-1 247</b>	<b>3 485</b>	<b>-73,6 %</b>
<b>RAHAVARAT</b>						
	<b>31. 12.</b>	<b>6 953</b>		<b>-1 247</b>		
	<b>1. 1.</b>	<b>8 200</b>				

## 6 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tulojen toteutumisesta toimialoittain

	Määrärahat						Tuloarviot					
	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama (%)	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n	Toteutuma	Poikkeama (€)	Poikkeama (%)
	(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)		(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)	
<b>KÄYTTÖTALOUSOSA</b>												
Kunnanvaltuusto	62		62	81	19	31 %				0	0	
Keskusvaalilautakunta	30		30	44	14	47 %				9	9	
Tarkastuslautakunta	27		27	18	-9	-34 %						
Kunnanhallitus	456		456	427	-30	-6 %	250	-30	220	166	-54	-25 %
Hallinto- ja sisäiset palvelut	3481	365	3847	3877	31	1 %	2097	148	2245	2352	106	5 %
Elinkeinot ja kehittäminen	1166		1166	1143	-23	-2 %	342	-55	287	273	-14	-5 %
Perusturvalautakunta	30685	1351	32036	31421	-616	-2 %	3258	691	3949	4434	485	12 %
Sivistyslautakunta	16127	220	16347	16449	102	1 %	941	155	1096	1141	45	4 %
Tekninen lautakunta	5468	134	5602	5663	62	1 %	4863		4863	5118	255	5 %
<b>TULOSLASKELMAOSA</b>												
Verotulot							33 150	800	33 950	34 503	553	2 %
Valtionosuudet							15 300	120	15 420	15 440	20	0 %
Korkotulot							4	10	14	28	14	101 %
Muut rahoitustulot							6	15	21	22	1	7 %
Korkomenot	230	-75	155	79	-76	-49 %						
Muut rahoitusmenot	20	0	20	1	-19	-95 %						
<b>INVESTOINTIOSA</b>												
Kiinteä omaisuus							20		20	188	168	840 %
Irtain omaisuus	356	81	437	348	-89	-20 %						
Aineeton käyttöoma	0	0	0	1	1							
Ed.tilik.korjaus**												
Talonrakennus												
Ryhtylän koulu	100	-90	10	0	-10							
Ryhtylän urheilu	250	130	380	376	-4	-1 %						
Oitin alakoulun	10	0	10	16	6	60 %						
Kiinteistöjen pe	350	-200	150	62	-88	-59 %						
Kunnallistekniikan ra	1770	250	2020	1811	-209	-10 %						
Vesi- ja viemärilaitos	700	-113	587	358	-229	-39 %						
<b>RAHOITUSOSA</b>												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten lisäys												
Antolainasaamisten vähennys							0	0	0	14	14	
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							5000	1500	6500	6500	0	0 %
Pitkäaikaisten lainoj	3650	1850	5500	5499	-1	0 %						
Lyhytaikaisten lainoj	0	3000	3000	3000	0	0 %						
Oman pääoman muutokset												
Vaikutus maksuvalmiu	190	30	220	762,5	542,5	247 %						
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>65128</b>	<b>6934</b>	<b>72062</b>	<b>71436</b>	<b>-626</b>	<b>-1 %</b>	<b>65231</b>	<b>3354</b>	<b>68585</b>	<b>70188</b>	<b>1604</b>	<b>2 %</b>
*) B=bruttositovuus												

## III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

## 1 Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

## Kunnan tuloslaskelma (ulkoinen)

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
<b>Toimintatuotot</b>	<b>8 413 554,87</b>	<b>6 450 287,68</b>
Myyntituotot	2 496 396,54	2 215 215,56
Maksutuotot	2 201 395,50	2 352 208,09
Tuet ja avustukset	2 187 182,73	594 844,90
Muut toimintatuotot	1 528 580,10	1 288 019,13
<b>Valmistus omaan käyttöön</b>	<b>11 595,45</b>	<b>22 741,51</b>
<b>Toimintakulut</b>	<b>-54 054 662,67</b>	<b>-50 730 063,83</b>
Henkilöstökulut	-19 699 321,45	-18 362 198,74
Palkat ja palkkiot	-15 794 639,08	-14 724 240,71
Henkilösivukulut	-3 904 682,37	-3 637 958,03
Eläkekulut	-3 338 700,42	-3 152 947,31
Muut henkilösivukulut	-565 981,95	-485 010,72
Palvelujen ostot	-29 098 770,39	-26 228 857,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 698 138,30	-2 660 961,76
Avustukset	-1 306 668,14	-2 282 712,95
Muut toimintakulut	-1 251 764,39	-1 195 332,79
<b>Toimintakate</b>	<b>-45 629 512,35</b>	<b>-44 257 034,64</b>
<b>Verotulot</b>	<b>34 502 738,14</b>	<b>32 854 344,85</b>
<b>Valtionosuudet</b>	<b>15 439 562,88</b>	<b>16 695 450,00</b>
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>-29 091,17</b>	<b>-158 142,59</b>
Korkotuotot	28 141,58	16 082,53
Muut rahoitustuotot	22 490,99	8 938,24
Korkokulut	-78 743,97	-171 540,49
Muut rahoituskulut	-979,77	-11 622,87
<b>Vuosikate</b>	<b>4 283 697,50</b>	<b>5 134 617,62</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>-2 278 905,45</b>	<b>-2 054 357,27</b>
Suunnitelman muk. poistot	-2 278 905,45	-2 054 357,27
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>2 004 792,05</b>	<b>3 080 260,35</b>
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>2 004 792,05</b>	<b>3 080 260,35</b>



## Tilinpäätös 2021

Kunnan rahoituslaskelma		2021	2020
		€	€
<b>Toiminnan rahavirta</b>		<b>3 918 893,34</b>	<b>4 982 916,07</b>
	Vuosikate	4 283 697,50	5 134 617,62
	Tulorahoituksen korjaukset	-364 804,16	-151 701,55
<b>Investointien rahavirta</b>		<b>-2 783 570,31</b>	<b>-6 387 477,02</b>
	Investointimenot	-2 971 317,90	-7 003 082,31
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	448 718,09
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	187 747,59	166 887,20
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>1 135 323,03</b>	<b>-1 404 560,95</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Antolainauksen muutokset		<b>13 600,00</b>	<b>13 600,00</b>
	Antolainasaamisten vähennys	13 600,00	13 600,00
Lainakannan muutokset		<b>-1 998 507,24</b>	<b>6 195 658,76</b>
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500 000,00	5 000 000,00
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 498 507,24	-3 804 341,24
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	5 000 000,00
Oman pääoman muutokset		<b>0,00</b>	<b>-210 227,88</b>
Muut maksuvalmiuden muutokset		<b>-397 711,00</b>	<b>940 527,75</b>
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-22 930,46	29 683,59
	Vaihto-omaisuuden muutos	-13 730,68	4 434,60
	Saamisten muutos	-84 757,86	-985 680,61
	Korottomien velkojen muutos	-276 292,00	1 892 090,17
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>-2 382 618,24</b>	<b>6 939 558,63</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>-1 247 295,21</b>	<b>5 534 997,68</b>
<b>Rahavarat 31.12.</b>		<b>6 952 618,73</b>	<b>8 199 913,94</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>		<b>8 199 913,94</b>	<b>2 664 916,26</b>

Vertailutietona olevassa vuoden 2020 rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät tilikauden kirjausten lisäksi Draiv'in Golf & Country Club Oy osakkeiden kirjauksen, joiden tasearvon lasku 0 euroon pienentää 42 500 euroa omaa pääomaa (edellisten tilikausien alijäämää).

Tilinpäätös 2021

Kunnan tase (ulkoinen)

VASTAAVAA	2021 euroa	2020 euroa
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>49 596 436,85</b>	<b>48 950 168,17</b>
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>2 047 561,97</b>	<b>1 777 990,87</b>
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaik. menot	2 047 561,97	1 777 990,87
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>39 124 933,64</b>	<b>38 735 636,06</b>
Maa- ja vesialueet	6 415 727,35	6 448 271,12
Rakennukset	21 958 386,38	22 968 969,94
Kiinteät rak. ja laitteet	8 142 059,43	8 304 407,22
Koneet ja kalusto	648 025,82	555 621,11
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 960 734,66	458 366,67
<b>Sijoitukset</b>	<b>8 423 941,24</b>	<b>8 436 541,24</b>
Muut osakkeet ja osuudet	8 350 941,24	8 349 941,24
Muut lainasaamiset	68 000,00	81 600,00
Muut saamiset	5 000,00	5 000,00
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>60 085,61</b>	<b>29 394,29</b>
Lahjoitusrahast. er.katteet	60 085,61	29 394,29
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>9 208 513,20</b>	<b>10 357 319,87</b>
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>105 959,92</b>	<b>92 229,24</b>
Aineet ja tarvikkeet	105 959,92	92 229,24
<b>Saamiset</b>	<b>2 149 934,55</b>	<b>2 065 176,69</b>
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>	<b>45 009,64</b>	<b>45 009,64</b>
Pitkäaikaiset muut saamiset	45 009,64	45 009,64
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>	<b>2 104 924,91</b>	<b>2 020 167,05</b>
Myyntisaamiset	580 287,53	670 123,18
Muut saamiset	426 194,40	637 851,06
Siirtosaamiset	1 098 442,98	712 192,81
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>6 952 618,73</b>	<b>8 199 913,94</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>58 865 035,66</b>	<b>59 336 882,33</b>

Tilinpäätös 2021

VASTATTAVAA	2021 euroa	2020 euroa
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>24 466 716,96</b>	<b>22 461 924,91</b>
Peruspääoma	14 523 831,54	14 523 831,54
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 938 093,37	4 857 833,02
Tilikauden yli- / alijäämä	2 004 792,05	3 080 260,35
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>130 852,83</b>	<b>340 453,17</b>
Muut pakolliset varaukset	130 852,83	340 453,17
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>102 717,27</b>	<b>94 956,41</b>
Lahjoitusrahastojen pääomat	71 888,00	40 265,33
Muut toimeksiantojen pääomat	30 829,27	54 691,08
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>34 164 748,60</b>	<b>36 439 547,84</b>
<b>Pitkäaikainen</b>	<b>17 891 713,81</b>	<b>16 656 473,05</b>
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	17 891 713,81	16 656 473,05
<b>Lyhytaikainen</b>	<b>16 273 034,79</b>	<b>19 783 074,79</b>
Joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00	9 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 637 259,24	3 871 007,24
Saadut ennakot	5 017,61	1 604,81
Ostovelat	3 368 993,29	3 727 682,93
Muut velat	694 870,23	419 345,14
Siirtovelat	2 566 894,42	2 763 434,67
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>58 865 035,66</b>	<b>59 336 882,33</b>

## 2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma (ulkoinen ja sisäinen, luvut euroa)

TULOSLASKELMA	2021	2020
LIKEVAIHTO	1 417 970,64	1 388 512,38
Valmistus omaan käyttöön		
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	47 121,66	12 896,99
MATERIAALIT JA PALVELUT	-682 050,42	-699 745,92
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-150 908,59	-122 651,07
PALVELUJEN OSTOT	-531 141,83	-577 094,85
HENKILÖSTÖKULUT	-153 152,11	-151 162,77
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-465 860,25	-490 576,52
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-13 300,45	-4 941,33
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	150 729,07	54 982,83
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-21 691,12	-23 662,86
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	82 100,62	31 319,97
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	129 037,95	31 319,97

Tilinpäätös 2021

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma (luvut euroa)

RAHOITUSLASKELMA		2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
	LIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	150 729,07	54 982,83
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	465 860,25	490 576,52
	RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT	-21 691,12	-23 662,86
		594 898,20	521 896,49
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
	INVESTOINTIMENOT	-358 067,88	-281 524,64
	RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN		
		-358 067,88	-281 524,64
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
		236 830,32	240 371,85
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS KUNNALLE/KY:LLE	13 736,36	
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS KUNNALLE/KY:LLE	-98 165,23	-329 293,52
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS MUILTA		
	OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0,00	-2 432,95
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
	SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-61 960,30	12 527,82
	KOROT. VELKOJEN MUUTOS MUILTA	-90 441,15	78 826,80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
		-236 830,32	-240 371,85
RAHAVAROJEN MUUTOS			
		0,00	0,00
RAHAVARAT			
	31. 12.	0,00	0,00
	1. 1.	0,00	0,00

Tilinpäätös 2021

Vesihuoltolaitoksen tase (luvut euroa)

TASE			
VASTAAVAA		2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			
AINEEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Muut pitkävaikutteiset menot		1 991 804,37	1 773 880,63
AINEELLISET HYÖDYKKEET		4 142 648,56	4 468 364,67
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		4 142 648,56	4 238 296,14
Johtoverkostot ja laitteet		2 460 885,07	2 573 807,02
Siirtoviemäri		1 674 807,37	1 655 794,08
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		6 956,12	8 695,04
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT		0,00	230 068,53
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		6 134 452,93	6 242 245,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
SAAMISET		96 908,30	81 885,33
LYHYTAIKAISET SAAMISET		96 908,30	81 885,33
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä			
Myyntisaamiset muilta		96 908,30	81 885,33
Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä			
Myyntisaamiset osakkuus- ja muilta omistusyht.			
Muut siirtosaamiset		46 937,33	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		143 845,63	81 885,33
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>		<b>6 278 298,56</b>	<b>6 324 130,63</b>

## Tilinpäätös 2021

### Kuntakonserni

#### Vesihuoltolaitoksen tase (luvut euroa)

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	200 000,00	200 000,00
Peruspääoma		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	129 037,95	31 319,97
Tulostilit		
EDELLISTEN TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 276 946,54	1 233 933,77
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 605 984,49	1 476 946,54
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	4 392 560,33	4 477 773,27
LAINAT KUNNALLTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	4 392 560,33	4 477 773,27
Kunnilta ja kuntayhtymiltä	4 392 560,33	4 477 773,27
LYHYTAIKAINEN	279 753,74	369 410,82
LAINAT KUNNALLTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	98 959,30	98 175,23
Lyhennysos. julkisyhteisöiltä	98 959,30	98 175,23
SAADUT ENNAKOT	390,01	402,32
OSTOVELAT	147 472,09	234 449,31
Ostovelat tytäryhtiöille	0,00	0,00
Ostovelat jäsenkuntayhtymille	140,00	455,00
Ostovelat muille	147 332,09	233 994,31
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	10 439,95	5 087,84
Ennakonpidätysvelka	2 082,35	2 542,53
Sosiaaliturvamaksuvelka	155,88	142,89
Tilitettävä arvonlisävero	0,00	0,00
KuEL maksut	820,65	879,32
Työttömyysvakuutus maksu	7 381,07	1 523,10
SIIRTOVELAT		
Muut siirtovelat muille	22 492,39	31 296,12
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 672 314,07	4 847 184,09
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>6 278 298,56</b>	<b>6 324 130,63</b>
<b>TASEEN TUNNUSLUVUT / VESI- JA VIEMÄRILAITOS</b>		
	<b>2021</b>	<b>2020</b>
Omavaraisuusaste, %	25,6	23,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	318,9	345,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	1406,0	1265,3
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	172,6	154,8
Lainakanta 31.12., 1.000 €	4491,5	4575,9
Lainakanta 31.12./asukas	551,51	559,68
Lainasaamiset, 1.000 €		
Asukasluku	8 144	8 176

## Tilinpäätös 2021

Kuntakonserni

### 3 Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

#### Kuntakonsernin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2021	2020
<b>Toimintatuotot</b>	<b>26 497 770,17</b>	<b>23 469 600,90</b>
<b>Toimintakulut</b>	<b>-71 413 066,22</b>	<b>-66 918 834,04</b>
<b>Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tap)</b>	<b>113,38</b>	<b>114,60</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-44 915 182,67</b>	<b>-43 449 118,53</b>
<b>Verotulot</b>	<b>34 500 239,98</b>	<b>32 851 802,43</b>
<b>Valtionosuudet</b>	<b>15 439 562,88</b>	<b>16 695 450,00</b>
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>		
Korkotuotot	28 760,52	16 860,63
Muut rahoitustuotot	173 659,09	48 002,85
Korkokulut	-89 909,78	-181 450,85
Muut rahoituskulut	-2 037,32	-13 015,28
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>110 472,52</b>	<b>-129 602,64</b>
<b>VUOSIKATE</b>	<b>5 135 092,69</b>	<b>5 968 531,25</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 172 001,19	-2 837 456,51
Omistuksen eliminointierot		-2 820,58
Arvonalentumiset		-87 557,10
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>-3 172 001,19</b>	<b>-2 927 834,19</b>
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>1 963 091,49</b>	<b>3 040 697,06</b>
<b>Tilinpäätössiirrot</b>	<b>-430,48</b>	<b>1 521,58</b>
<b>Tilikauden verot</b>	<b>-1,63</b>	<b>-16 633,06</b>
<b>Vähemmistöosuudet</b>	<b>-350,63</b>	<b>-312,96</b>
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ</b>	<b>1 962 308,76</b>	<b>3 025 272,62</b>

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	37,1	35,1
Vuosikate/poistot %	161,9	203,9
Vuosikate, €/ asukas	631	730
Asukasmäärä	8 144	8 176



## Tilinpäätös 2021

### Kuntakonserni

#### Kuntakonsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	5 135 092,69	5 968 531,25
Tilikauden verot	-1,63	-16 633,05
Tulorahoituksen korjaukset	-351 751,82	-192 593,77
	4 783 339,24	5 759 304,43
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-5 029 481,82	-7 973 578,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin	625,38	516 050,75
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	186 621,17	243 322,32
	-4 842 235,27	-7 214 205,40
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-58 896,03</b>	<b>-1 454 900,97</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-36,11
Antolainasaamisten vähennys	17 260,17	17 260,17
	17 260,17	17 224,06
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 643 960,56	5 952 827,99
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 106 168,59	-4 427 905,91
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 237 914,21	5 000 000,01
	-700 122,24	6 524 922,09
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset		-210 227,88
	0,00	-210 227,88
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-16 879,70	35 569,73
Vaihto-omaisuuden muutos	11 686,63	-23 237,39
Saamisten muutos	-308 283,72	-1 286 940,62
Korottomien velkojen muutos	-83 115,61	1 851 840,98
	-396 592,40	577 232,70
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-1 079 454,47</b>	<b>6 909 150,97</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-1 138 350,50</b>	<b>5 454 250,00</b>
Rahavarat kauden lopussa	9 160 943,70	10 299 294,20
Rahavarat 1.1.	10 299 294,20	4 845 044,20
Rahavarojen muutos	-1 138 350,50	5 454 250,00

#### RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 304	1 363
Investointien tulorahoitus, %	102	80
Lainanhoitokate	0,8	1,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	1,4
Kassan riittävyys, päivää	40	47

Asukasmäärä	8 144	8 176
-------------	-------	-------

## Tilinpäätös 2021

### Kuntakonserni

TASE	2021	2020
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>		
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>		
Aineettomat oikeudet	206 361,97	147 206,67
Muut pitkävaikutteiset menot	2 052 687,46	1 784 082,01
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>2 259 049,43</b>	<b>1 931 288,68</b>
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>		
Maa- ja vesialueet	6 609 179,70	6 605 361,37
Rakennukset	27 228 513,50	28 780 604,17
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 207 431,21	8 377 859,94
Koneet ja kalusto	1 070 609,23	1 041 409,49
Muut aineelliset hyödykkeet	800,29	800,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 207 868,95	2 029 886,93
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>48 324 402,88</b>	<b>46 835 922,19</b>
<b>Sijoitukset</b>		
Osakkuusyhteisöosuudet	236 551,45	230 301,02
Muut osakkeet ja osuudet	3 415 223,15	3 414 216,64
Muut lainasaamiset	89 961,67	107 221,84
Muut saamiset	9 076,50	9 076,50
<b>Sijoitukset</b>	<b>3 750 812,77</b>	<b>3 760 816,00</b>
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>54 334 265,08</b>	<b>52 528 026,86</b>
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>		
Valtion toimeksiannot	41 824,12	41 824,12
Lahjoitusrahastojen varat	60 085,61	29 439,61
Muut toimeksiantojen varat	34 430,57	6 661,60
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>136 340,30</b>	<b>77 925,33</b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		
<b>Vaihto-omaisuus</b>		
Aineet ja tarvikkeet	173 865,51	184 597,66
Valmiit tuotteet	0,00	706,83
Muu vaihto-omaisuus	938,55	1 186,21
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>174 804,06</b>	<b>186 490,70</b>
<b>Saamiset</b>		
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>		
Muut saamiset	100 790,14	111 532,85
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>	<b>100 790,14</b>	<b>111 532,85</b>
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Myyntisaamiset	1 124 618,11	1 461 032,44
Muut saamiset	715 068,73	853 112,07
Siirtosaamiset	1 617 232,37	823 748,28
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>	<b>3 456 919,22</b>	<b>3 137 892,79</b>
<b>Saamiset</b>	<b>3 557 709,36</b>	<b>3 249 425,64</b>
<b>Rahoitusarvopaperit</b>		
Osakkeet ja osuudet	381,88	381,88
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	<b>381,88</b>	<b>381,88</b>
Rahat ja pankkisaamiset	9 160 561,82	10 298 912,32
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>12 893 457,13</b>	<b>13 735 210,54</b>
<b>VASTAAVAA</b>	<b>67 364 062,51</b>	<b>66 341 162,73</b>

## Tilinpäätös 2021

### Kuntakonserni

VASTATTAVAA	2021	2020
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>24 793 943,15</b>	<b>22 831 203,91</b>
Peruspääoma	14 523 831,54	14 523 831,54
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	25 228,19	25 228,19
Muut omat rahastot	4 662,91	4 232,43
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 277 911,76	5 252 639,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 962 308,76	3 025 272,62
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>6 966,01</b>	<b>6 615,38</b>
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>490 059,34</b>	<b>688 546,85</b>
Muut pakolliset varaukset	490 059,34	688 546,85
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>207 665,11</b>	<b>166 129,83</b>
Valtion toimeksiannot	87 050,69	52 883,26
Lahjoitusrahastojen pääomat	85 730,70	51 893,89
Muut toimeksiantojen pääomat	34 883,72	61 352,68
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>		
<b>Pitkäaikainen pääoma</b>	<b>22 056 979,88</b>	<b>19 160 048,04</b>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 838 736,02	18 901 153,01
Lainat julkisyhteisöiltä	218 243,86	258 895,03
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma</b>		
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma</b>	<b>19 808 449,02</b>	<b>23 488 618,72</b>
Joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00	9 237 914,26
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 077 151,84	4 432 134,52
Lainat julkisyhteisöiltä	40 768,31	44 925,46
Saadut ennakot	45 930,72	44 859,38
Ostovelat	4 647 026,49	4 858 404,31
Muut velat /Liittymismaksut ja muut velat	911 186,77	641 387,19
Siirtovelat	4 086 384,89	4 228 993,60
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>41 865 428,90</b>	<b>42 648 666,75</b>
<b>VASTATTAVAA</b>	<b>67 364 062,51</b>	<b>66 341 162,73</b>

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	36,8	34,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	54,7	58,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	32 911	34 020
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 257	1 012
Lainakanta 31.12., 1.000 €	32 175	32 875
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 951	4 021
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 041	4 161
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	10 240	8 278
Lainasaamiset, 1.000 €	90	107

Asukasluku	8 144	8 176
------------	-------	-------

**IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**

## 1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

### 1.1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

#### **Pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Poistosuunnitelmassa määritellyt poistoajat ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamassa yleisohjeessa kuvatuissa ja Hausjärven kunnanvaltuuston määrittelemien poistoaikojen rajoissa. Mikäli on käytetty poistoaikojen alarajoja pidempiä poistoaikoja, on niiden käyttämiselle esitetty poistosuunnitelmasta päätettäessä teknistaloudelliset perustelut, joiden pohjalta on määritelty kohteen palvelutuotantokykyä vastaava pitoaika. Samoin myös vuoden aikana aktivoiduille investoinneille poistoajaksi on määritelty joko alarajan mukainen poistoaika tai perustellusta syystä pidempi, palvelutuotantokykyä vastaava pitoaika.

#### **Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus**

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alhaisempaan arvoon.

#### **Vaihto-omaisuuden arvostus**

Vaihto-omaisuus on arvostettu taseeseen toteutuneiden hankintamenojen keskiarvon mukaisesti.

#### **Rahoitusomaisuuden arvostus**

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

#### **Johdannaissopimusten käsittely**

Johdannaissopimukset sisälsivät talousarviolainojen suojaamistarkoituksessa solmittuja koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimusten korot on jaksotettu tuloslaskelmassa. Kunta ei luovuta sopimusten vastapuolille vakuuksia.

Kunta ei ole tehnyt uusi johdannaissopimuksia ja viimeiset sopimukset erääntyivät 19.9.2021.

#### 1.2. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Yksittäisiä virheitä edellisten tilikausien vertailuluvuissa on korjattu todellisen toteuman mukaisiksi. Suurimmat vertailuvuoden 2020 lukujen oikaisut koskevat konsernilaskelmia.

#### 1.3. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Vuosien 2017-2020 osalta oikaistiin Hausjärven Vammaissäätiöltä vuokratun Ryttylän Jelppilän vuokratukustannuksia 74 345,91 euroa, koska laskutettu arvonnäköveron osuus, vaikka kiinteistöä ei ole hakeuduttu arvonnäköverovelvolliseksi.

Tiedossa ei ole muita olennaisia aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja tai kuluja.

#### 1.4. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

##### *Keskinäisen omaisuuden eliminointi*

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

##### *Sisäiset liiketapahtumat*

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu.

##### *Vähemmistöosuudet*

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta. Vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista vähemmistöosuutta ei ole erotettu.

##### *Suunnitelmapoistojen oikaisu*

Poistot on tehty suunnitelmien mukaan.

##### *Kuntayhtymät*

Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaan. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei laadi konsernitilinpäätöstä ja tämän osalta konsernitilinpäätökseen yhdistellään Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin tilinpäätös.

Liitetiedot

---

*Poikkeavat tilikaudet*

Poikkeavia tilikausia ei ole.

*Konsernin rakenteessa tapahtuneet muutokset ja tietojen vertailukelpoisuus*

Osakkuusyhteisö RHL-Data purettiin edellisellä tilikaudella 2020. Konsernin rakenteessa ei ole tapahtunut muita olennaisia muutoksia.

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

## 2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 6: Toimintatuotot tehtäväalueittain ilman sisäisiä eriä

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	883 697,41	672 297,44	665 740,59	588 807,08
Sosiaali- ja terveystoimet	22 367 136,61	19 770 221,26	4 428 845,28	2 798 428,36
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 102 891,23	968 201,52	1 139 125,08	968 201,52
Yhdyskuntapalvelut	753 927,37	729 061,61	787 511,54	762 740,63
Vesihuoltolaitos			1 392 332,38	1 332 110,09
Muut palvelut	1 390 117,55	1 329 819,07		
<b>Toimintatuotot yhteensä</b>	<b>26 497 770,17</b>	<b>23 469 600,90</b>	<b>8 413 554,87</b>	<b>6 450 287,68</b>

Liitetieto 7: Verotulojen erittely

	Kunta	
	2021	2020
Kunnan tulovero	31 176 445,42	30 132 006,68
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 658 413,77	1 174 363,42
Kiinteistövero	1 667 878,95	1 547 974,75
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>34 502 738,14</b>	<b>32 854 344,85</b>

Liitetieto 8: Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12 609 260,88	13 982 504,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)</i>	3 093 996,00	3 073 927,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 085 922,00	-1 207 101,00
Verotulomenetysten korvaus	3 916 224,00	3 920 047,00
<b>Valtionosuudet yhteensä</b>	<b>15 439 562,88</b>	<b>16 695 450,00</b>

Liitetieto 9: Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2021	2020*
Asiakaspalvelujen ostot	22 823 804,40	20 058 052,24
Muiden palvelujen ostot	6 274 965,99	6 170 805,35
<b>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</b>	<b>29 098 770,39</b>	<b>26 228 857,59</b>

\*) Vuonna 2020 asiakaspalvelujen ostot eivät sisältäneet palvelusetelikuluja, vaan ne kirjattiin avustuksiin.

Vertailukelpoinen vuoden 2020 luku asiakaspalvelujen ostoihin palvelusetelikulut huomioiden, on 21 206 897 euroa.



## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

---

#### 2.1. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaisten poistojen laskennassa käytetyt poistomenetelmät ja poistoajat:

Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 v.
Muut	Tasapoisto	2-5 v. tai 20 v.
<b>Rakennukset</b>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 v.
- <i>uudisrakennukset ja kantaviin rakenteisiin ulottuvat peruskorjaukset</i>	Tasapoisto	20-40 v.
- <i>kantaviin rakenteisiin kohdistumattomat peruskorjaukset</i>	Tasapoisto	5-30 v.
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20-30 v.
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 v.
<b>Kiinteät rakenteet ja laitteet</b>		
Kadut, tiet, torit ja puistot (ml. urheilualueet)	Menojäännöspoisto	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Siirtoviemäri-yhdysvesijohto	Tasapoisto	40 v.
<b>Koneet ja kalusto</b>		
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4-7 v.
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5-10 v.
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 v.
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 v.
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.	Tasapoisto	5-15 v.
Laitteet Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 v.
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### Liitetieto 12: Pakollisten varausten muutos

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Potilas vahinkovakuutusmaksu 1.1.	426 841,19	519 409,29		
Vähennykset tilikaudella	-67 634,69	-92 568,10		
<b>Potilas vahinkovakuutusmaksu 31.12.</b>	<b>359 206,50</b>	<b>426 841,19</b>		
Muu pakollinen varaus 1.1.	261 705,66	311 694,80	261 705,66	261 705,66
Vähennykset tilikaudella	-130 852,83	-49 989,14	-130 852,83	
<b>Muu pakollinen varaus 31.12.</b>	<b>130 852,83</b>	<b>261 705,66</b>	<b>130 852,83</b>	<b>261 705,66</b>
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			78 747,51	167 903,28
Lisäykset tilikaudella				78 747,51
Vähennykset tilikaudella			-78 747,51	-167 903,28
<b>Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.</b>			<b>0,00</b>	<b>78 747,51</b>

#### Liitetieto 13: Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	165 720,89	22 054,58	165 720,89	22 054,58
Rakennusten luovutusvoitot		11 276,67		
Osakkeet luovutusvoitot		23 448,54		22 719,58
Muut vuovutusvoitot	52,79	19 268,19		17 771,62
<b>Luovutusvoitot yhteensä</b>	<b>165 773,68</b>	<b>76 047,98</b>	<b>165 720,89</b>	<b>62 545,78</b>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappio	10 517,07		10 517,07	
Rakennusten luovutustappio	2 105,69			
Osakkeet luovutusvoitot		26 126,05		
<b>Luovutustappiot yhteensä</b>	<b>12 622,76</b>	<b>26 126,05</b>	<b>10 517,07</b>	

#### Liitetieto 14: Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Ei satunnaisia tuottoja tai kuluja tilikaudella

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

### 3. TASEEN LIITETIEDOT

#### 3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

##### Arvonkorotukset

Taseeseen ei ole aktivoitu arvonkorotuksia.

##### Aktivoidut korkomenot

Taseeseen ei ole aktivoitu korkomenoja.

##### Liitetieto 19: Tiedot pysyvistä vastaavista

##### Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
<b>Poistamaton hankintameno 1.1.</b>		1 777 990,87	1 777 990,87
Lisäykset tilikauden aikana		193 386,97	193 386,97
Siirrot erien välillä		230 068,53	230 068,53
Tilikauden poisto		-153 884,40	-153 884,40
Poistamaton hankintameno 31.12.		2 047 561,97	2 047 561,97
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>		<b>2 047 561,97</b>	<b>2 047 561,97</b>

	Aineelliset hyödykkeet							Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
<b>Poistamaton hankintameno 1.1.</b>	6 448 271,12	22 968 969,94	8 304 407,22	555 621,11		458 366,67	38 735 636,06	40 513 626,93
Lisäykset tilikauden aikana		45 611,77	767 762,17	231 120,47		1 732 436,52	2 776 930,93	2 970 317,90
Vähennykset tilikauden aikana	-32 543,77						-32 543,77	-32 543,77
Siirrot erien välillä						-230 068,53	-230 068,53	
Tilikauden poisto		-1 056 195,33	-930 109,96	-138 715,76			-2 125 021,05	-2 278 905,45
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 415 727,35	21 958 386,38	8 142 059,43	648 025,82		1 960 734,66	39 124 933,64	41 172 495,61
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>	<b>6 415 727,35</b>	<b>21 958 386,38</b>	<b>8 142 059,43</b>	<b>648 025,82</b>		<b>1 960 734,66</b>	<b>39 124 933,64</b>	<b>41 172 495,61</b>

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### Pysyvien vastaavien sijoitukset

Peruskunta ja taseyksiköt	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet Omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Liittymismaksut palautettavat	
<b>Hankintameno 1.1.</b>	139 328,54		5 163 484,42	3 047 128,28			81 600,00	5 000,00	8 436 541,24
Lisäykset				1 000,00					1 000,00
Vähennykset							-13 600,00		-13 600,00
Hankintameno 31.12.	139 328,54		5 163 484,42	3 048 128,28			68 000,00	5 000,00	8 423 941,24
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>	<b>139 328,54</b>		<b>5 163 484,42</b>	<b>3 048 128,28</b>			<b>68 000,00</b>	<b>5 000,00</b>	<b>8 423 941,24</b>

#### Maa- ja vesialueiden erittely:

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	32 472,12	32 472,12	5 280,00	5 280,00
Muut maa- ja vesialueet	6 576 707,58	6 572 889,25	6 410 447,35	6 442 991,12
<b>Maa- ja vesialueet yhteensä</b>	<b>6 609 179,70</b>	<b>6 605 361,37</b>	<b>6 415 727,35</b>	<b>6 448 271,12</b>

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### Liitetieto 20-22: Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta/tappiosta
<b>Tytäryhteisöt</b>						
Hausjärven Talo Oy	Hausjärvi	100,00 %	100 %	107 737,14	47 366,71	-6 846,90
Hausjärven Vammaissäätiö	Hausjärvi	100,00 %	100 %	260 893,14	265 700,48	-55 106,86
<b>Kuntayhtymät</b>						
Riihimäen seudun terveyskeskuksen ky	Riihimäki	17,51 %	18 %	1 094 382,27	1 140 058,93	7 688,37
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	Hämeenlinna	4,76 %	5 %	3 844 352,24	6 179 135,05	11 674,32
Eteva ky	Mäntsälä	0,39 %	0 %	72 520,78	192 741,80	32,42
Hämeen maakuntaliitto ky	Hämeenlinna	4,52 %	5 %	80 744,84	51 844,50	-233,78
			<b>Yhteensä</b>	<b>5 460 630,41</b>	<b>7 876 847,47</b>	<b>-42 792,43</b>

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

Liitetieto 23: Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset				93,27
Muut saamiset	43 747,78		43 747,78	
<b>Yhteensä</b>	<b>43 747,78</b>		<b>43 747,78</b>	<b>93,27</b>
<i>Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Myyntisaamiset		38 357,27		49 878,62
Siirtosaamiset		163 924,74		
<b>Yhteensä</b>		<b>202 282,01</b>		<b>49 878,62</b>
<b>Saamiset yhteensä</b>	<b>43 747,78</b>	<b>202 282,01</b>	<b>43 747,78</b>	<b>49 971,89</b>

Liitetieto 24: Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Ely-keskus, työllistämistuet			10 160,00	16 053,44
Ely-keskus, kuntouttava työtoiminta			4 560,68	
Ely-keskus, maahanm. Kunta korvaus			65 200,00	85 049,19
Kela/sv-korvaukset			13 954,75	18 844,03
Kela/työterveyshuollon korvaukset	125 407,76	136 079,77	87 400,00	85 000,00
KHSHP ky kuntamaksun ja ensihoidon palautus			163 240,00	
Tuet ja avustukset	754 090,84		649 244,00	
Muut	737 733,77	687 668,51	104 683,55	507 246,15
<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</b>	<b>1 617 232,37</b>	<b>823 748,28</b>	<b>1 098 442,98</b>	<b>712 192,81</b>

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### 3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

##### Liitetieto 25: Oma pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54
Peruspääoma 31.12.	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54
Yhdistysten ja säätiöiden po 1.1.	25 228,19	25 228,19		
Yhdistysten ja säätiöiden po 31.12.	25 228,19	25 228,19		
Muut omat rahastot 1.1.	4 232,43	2 933,43		
Siirrot rahastoon	1 808,00	2 711,99		
Siirrot rahastosta	1 377,52	1 412,99		
Muut omat rahastot 31.12.	4 662,91	4 232,43		
Edell. tilikausien ylijäämä 1.1.	8 277 911,76	5 462 867,00	7 938 093,37	5 068 060,90
Oikaisut edelliseen tilikauteen		-210 227,88		-210 227,88
Edell. tilikausien ylijäämä 31.12.	8 277 911,76	5 252 639,11	7 938 093,37	4 857 833,02
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 962 308,76	3 025 272,62	2 004 792,05	3 080 260,35
<b>Oma pääoma yhteensä 31.12.</b>	<b>24 793 943,15</b>	<b>22 831 203,92</b>	<b>24 466 716,96</b>	<b>22 461 924,91</b>

##### Liitetieto 27: Velat tai velkojen osat, jotka eräänntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevat velat, jotka eräänntyvät maksettavaksi 1.1.2027 tai myöhemmin.

	Kunta	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 014 912,14	6 328 080,09
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä</b>	<b>8 014 912,14</b>	<b>6 328 080,09</b>

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### Liitetieto 28: Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
-korko 0%		
-erääntyvät 27.5.2022	6 000 000,00	9 000 000,00
<b>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</b>	<b>6 000 000,00</b>	<b>9 000 000,00</b>

#### Liitetieto 29: Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	359 206,50	426 841,19		
Muu pakollinen varaus	130 852,83	261 705,66	130 852,83	261 705,66
Osuus kuntayhtymien alijäämistä				78 747,51
<b>Muut pakolliset varaukset yhteensä</b>	<b>490 059,33</b>	<b>688 546,85</b>	<b>130 852,83</b>	<b>340 453,17</b>

#### Liitetieto 30: Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Ostovelat		827 230,25		216 001,49
Siirtovelat				187 305,00
<b>Yhteensä</b>		<b>827 230,25</b>		<b>403 306,49</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>827 230,25</b>		<b>403 306,49</b>



## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### Liitetieto 32: Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Muut velat	911 186,77	641 387,19	694 870,23	419 345,14
<b>Muut velat yhteensä</b>	<b>911 186,77</b>	<b>641 387,19</b>	<b>694 870,23</b>	<b>419 345,14</b>

#### Liitetieto 33: Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Siirtyvät korot	24 867,12	72 054,68	21 142,49	69 540,42
Lomapalkkajaksotus	3 414 003,25	3 317 385,79	2 020 273,62	1 955 373,83
Valtionosuusennakot	271 328,53	244 051,68	271 328,53	244 051,68
Keva, työnantaja			218 876,99	192 202,61
Valtion Eläkerahasto, työntekijä			18 066,21	18 306,95
Potilasvakuutuskeskus, Khshp	42 930,67	46 454,61		
Maankäyttösopimukset			3 000,00	3 000,00
Muut siirtovelat	333 255,32	549 046,84	14 206,58	280 959,18
<b>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</b>	<b>4 086 384,89</b>	<b>4 228 993,60</b>	<b>2 566 894,42</b>	<b>2 763 434,67</b>

#### Liitetieto 34: Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	118 084,90	121 994,19		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	193 404,11	193 404,11		
Lainat julkisyhteisöiltä	258 612,83	303 313,06		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 368 124,00	1 368 124,00		
Lainat muilta luotonantajilta	19 928,09	21 741,29		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	51 875,91	51 875,91		
<b>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</b>	<b>1 613 404,02</b>	<b>1 613 404,02</b>		

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

#### Liitetieto 38: Taseen ulkopuoliset vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	735 961,80	1 144 979,67	581 106,38	869 829,94
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	454 527,47	717 484,40	303 151,54	556 494,64
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta				

#### Liitetieto 39-40: Kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 960 117,84	3 520 248,70	3 508 773,00	3 508 773,00
Jäljellä oleva pääoma	2 283 840,97	2 308 860,55	2 064 296,08	2 300 971,00

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	57 799 043	55 099 310
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	37 862	34 332

#### Liitetieto 41: Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut sopimusvastuut	303 956,38	331 741,84		
Vuokravakuudet	24 397,95	35 027,18	24 397,95	35 027,18
Valtionosuuden palautusvastuu	2 603 388,97	2 089 285,94	2 015 388,97	2 086 012,72
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	588 000,00	600 000,00	588 000,00	600 000,00
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuu	77 817,03	77 817,03		
Arvonlisäveron palautusvastuu	240 771,11	293 120,68		

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
<b>Korkojohdannaiset</b>				
Sopimus erääntynyt 19.9.2021				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo		550 000		550 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		-5 257		-5 257
<b>Eteva kuntayhtymä</b>				
Lisähyötyswap 1161642/1512514 I enty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 737	12 328		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-366	-832		

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

---

#### *Kuntayhtymien alijäämiä koskevat liitetiedot*

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 10.11.2015 lausunnon (113), jonka mukaan jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi esimerkiksi kuntayhtymän päättämällä muilla toimenpiteillä.

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän tilikauden tulos vuodelta 2020 oli noin 1,46 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vaikka kuntayhtymän hallitus päätti perä koronakuluista johtuen noin 1,83 miljoonan euron ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia omistajakunnilta, loppuvuodesta tapahtunut koronakulujen voimakas kasvu ja ASOY Kalevankodin osakkeista tehty 0,5 miljoonan euron alaskirjaus johtivat 1,46 miljoonan euron alijäämään. Kuntayhtymällä oli taseessaan kertynyttä ylijäämää, joten pakollinen varaus tehtiin vain taseen nettoalijäämästä, jonka suuruus oli noin 30% tilikauden alijäämästä. Pakollinen varaus pienensi kunnan tilikauden ylijäämää 78 747,51 eurolla. Kunnat maksoivat peruspääomien suhteessa taseeseen kertynyttä alijäämää vastaavan summan kuntayhtymälle, jonka kuntayhtymä kohdisti suoraan edellisten tilikausien yli-/alijäämän tilille ja lisäksi kuntayhtymä teki ylijäämäisen tuloiksen, jolloin kuntayhtymällä ei ole enää taseessaan kertynyttä alijäämää. Näin ollen vuonna 2020 tehty pakollinen varaus pystyttiin purkamaan tilikaudella.

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän alijäämä tilikauden muutoksineen on esitetty alla olevassa taulukossa.

	<b>Saldo 1.1.2021</b>	<b>Lisäys</b>	<b>Maksettu</b>	<b>Saldo 31.12.2021</b>
Riihimäen seudun terveyskeskuksen ky	78 747,51		-78 747,51	0

#### *Vahingonkorvausvastuita koskevat liitetiedot*

Omakotitalolle aiheutuneen vesivahingon korvauskulu on sovittelussa. Asian ratkaisu on siirtynyt vuoden 2022 alkupuolelle.

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

### 3.3. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

*Liitetieto 42: Henkilöstö*

	Kunta	
	2021	2020
Keskushallinto	56	55
Perusturvatoimi	148	148
Sivistystoimi	160	157
- varhaiskasvatus	46	39
Tekninen toimi	25	23
Työllistetyt	19	16
<b>Yhteensä</b>	<b>454</b>	<b>438</b>

*Liitetieto 43: Henkilöstökulut*

	Kunta	
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	19 699 321,45	18 362 198,74
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>19 699 321,45</b>	<b>18 362 198,74</b>

*Liitetieto 44: Luottamushenkilön palkoista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut*

	Kunta	
	2021	2020
Keskustan Hausjärven kunnallisjärjestö	4 814,21	4 544,74
Kokoomuksen Hausjärven kunnallisjärjestö	2 491,14	2 041,40
Hausjärven SD	1 228,67	1 120,60
Ryttylän työväenyhdistys ry SDP	21,20	
Hausjärven Perussuomalaiset	1 458,97	473,70
Hausjärven kristilliset	154,20	48,00
Hämeen vihreät	28,50	360,30
Riihimäen Vihreät ry	203,60	
Riihimäen vasemmistoliitto	1 080,51	1 168,51
<b>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</b>	<b>11 481,00</b>	<b>9 757,25</b>

## Tilinpäätös 2021

### Liitetiedot

---

#### *Liitetieto 45: Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot*

	Kunta	
	2021	2020
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 542,19	8 173,17
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 952,10	2 296,16
Muut palkkiot		
<b>Palkkiot yhteensä</b>	<b>11 494,29</b>	<b>10 469,33</b>

#### *Liitetieto 46: Intressitahot*

Hausjärven kunta on tehnyt johtajasopimuksen, joka on hyväksytty kunnanhallituksessa 20.9.2016 § 254

## Tilinpäätös 2021

### 4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEYKSIKKÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

#### 4.1. Tuloslaskelman liitetiedot

##### Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2021	2020
Liikevaihto	1 417 970,64	1 400 486,08
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	47 121,66	923,29
<b>Toimintatuotot yhteensä</b>	<b>1 465 092,30</b>	<b>1 401 409,37</b>

##### Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2021	2020
Henkilöstön määrä 31.12.	3,40	3,40

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	153 152,11	151 162,77
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>153 152,11</b>	<b>151 162,77</b>

#### 4.2. Taseen liitetiedot

##### Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Hausjärven vesihuoltolaitos	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet			Pysyvät vastaavat yhteensä
	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
<b>Poistamaton hankintameno 1.1.</b>	1 773 880,63	1 773 880,63	4 238 296,14	230 068,53	4 468 364,67	<b>6 242 245,30</b>
Lisäykset tilikauden aikana	137 629,37	137 629,37	220 438,51		220 438,51	<b>358 067,88</b>
Siirrot erien välillä	230 068,53	230 068,53		-230 068,53	-230 068,53	0,00
Tilikauden poisto	-149 774,16	-149 774,16	-316 086,09		-316 086,09	<b>-465 860,25</b>
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 991 804,37	1 991 804,37	4 142 648,56	0,00	4 142 648,56	<b>6 134 452,93</b>
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>	<b>1 991 804,37</b>	<b>1 991 804,37</b>	<b>4 142 648,56</b>	<b>0,00</b>	<b>4 142 648,56</b>	<b>6 134 452,93</b>

## Tilinpäätös 2021

Hausjärven Vesihuoltolaitos

### Saamisten erittely

	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Muut tulojäämät	46 937,33	
<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</b>	<b>46 937,33</b>	<b>0,00</b>

### Oman pääoman erittely

	2021	2020*
Peruspääoma 1.1.	211 692,80	200 000,00
Lisäykset		11 692,80
Peruspääoma 31.12.	211 692,80	211 692,80
Edell. tilikausien yli/alijäämä 1.1.	1 265 253,74	1 248 059,52
Aik. tilikausiin liittyvät korjaukset		-2 432,95
Siirtot erien välillä		-11 692,80
Edell. tilikausien yli/alijäämä 31.12.	1 265 253,74	1 233 933,77
Tilikauden yli/alijäämä	129 037,95	31 319,97
<b>Oma pääoma yhteensä 31.12.</b>	<b>1 605 984,49</b>	<b>1 476 946,54</b>

*\*) Siirto edellisten tilikausien ylijäämästä peruspääomaan johtuu Sarastian tietojärjestelmästä, joka ei mahdollistanut sisäisten erien kirjauksia edellisten tilikausien ylijäämään. Tosiasiassa peruspääoma on 200 000 euroa ja vastaavasti ed.tilikausien ylijäämä 11 692,80 euroa suurempi. Asia korjataan ohjelmistonvaihdon yhteydessä vuonna 2022.*

### Pitkäaikaiset velat

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevat pitkäaikaiset velat, jotka eräänntyvät maksettavaksi 1.1.2027 tai myöhemmin.

	2021	2020
Lainat kunnalta	3 991 732,00	4 080 181,20

## Tilinpäätös 2021

### Vieras pääoma

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat kunnalle</i>				
Lainat kunnalta	4 392 560,33	98 959,30	4 575 948,50	98 175,23
<b>Yhteensä</b>	<b>4 392 560,33</b>	<b>98 959,30</b>	<b>4 575 948,50</b>	<b>98 175,23</b>
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Ostovelat				455,00
<b>Yhteensä</b>				<b>455,00</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>4 392 560,33</b>	<b>98 959,30</b>	<b>4 575 948,50</b>	<b>98 630,23</b>

### Muiden velkojen erittely

	2021		2020	
Muut velat				
Muut velat	10 439,95		5 087,84	
<b>Muut velat yhteensä</b>	<b>10 439,95</b>		<b>5 087,84</b>	

### Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2021		2020	
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	22 492,39		31 296,12	
<b>Siirtovelat yhteensä</b>	<b>22 492,39</b>		<b>31 296,12</b>	



## Tilinpäätös 2021

### V LUETTELOT JA SELVITYKSET

#### 5. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

##### Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja, sähköinen

Pääkirja, sähköinen

Tasekirja, paperinen

Nimi	Seuraava	Muoto	Arkistoi
Aktivoinnit	106	AKT#####	sähköinen
Alv-maksuajo	26	ALV#####	sähköinen
Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	13	31#####	sähköinen
Asiakkaan manuaaliset suoritukset	711	34#####	sähköinen
Asiakkaan viitemaksut	27 455	31#####	sähköinen
Hyvitysten palautus	181	HYV#####	sähköinen
Kirjanpilotapahtuman palautustapahtuma	9	KPA#####	sähköinen
Koontikorkolaskutus	5	99#####	sähköinen
Käyttöomaisuusbudjetti	4	KOMB#####	sähköinen
Käyttöomaisuustapahtumat	3 873	KOM#####	sähköinen
Laskulaji 10	844	10#####	sähköinen
Laskulaji 11	1 273	11#####	sähköinen
Laskulaji 20	1 193	20#####	sähköinen
Laskulaji 22	1 165	22#####	sähköinen
Laskulaji 30	55	30#####	sähköinen
Laskulaji 32	223	32#####	sähköinen
Laskulaji 41	6	41#####	sähköinen
Laskulaji 54	3 547	54#####	sähköinen
Laskulaji 61	322	61#####	sähköinen
Laskulaji 62	387	62#####	sähköinen
Laskulaji 70	254	70#####	sähköinen
Laskulaji 75	1 719	75#####	sähköinen
Luottotappiokirjaus	158	38#####	sähköinen
Maksukehotus	2 439	39#####	sähköinen
Muistiotositteet Excelistä	1 771	17#####	sähköinen
Ostolaskut Rondo	21 204	2#####	sähköinen
Ostoreskontramaksut	905	21#####	sähköinen
Palkkatositteet	53	13#####	sähköinen
Pankkitositteet	1	120#####	sähköinen
Perintätoimiston suoritukset	2 144	32#####	sähköinen
ProConsona kp-liittymä	596	50#####	sähköinen
Sonet varasto kp-liittymä	26	51#####	sähköinen

Kirjanpitoaineisto säilytetään kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n mukaisesti

## VI TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

### TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Hausjärvellä 29. päivänä maaliskuuta 2022

#### HAUSJÄRVEN KUNNANHALLITUS



Pekka Lokinperä, puheenjohtaja



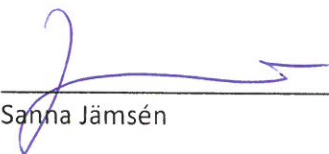
Petri Määttä



Timo Nuora



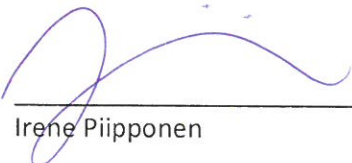
Satu Hietanen



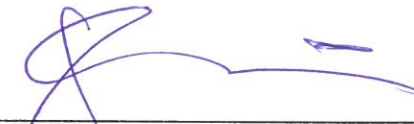
Sanna Jämsén



Kari Masalin



Irene Piipponen

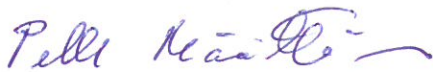


Jarkko Strähle



Sisko Toivonen

#### KUNNANJOHTAJA



Pekka Määttä, kunnanjohtaja

#### TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hausjärvellä 23 / 5 2022

KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö



Topi Katajala, JHTY